AGENDA

VAGYIS

AZ EGYHÁZI SZERTARTÁSOK

VÉGREHAJTÁSÁNAK MÓDJA

ÁG. HITV. EVANG. EGYHÁZAK SZÁMÁRA AZ EGYETEMES GYÜLÉS MEGBIZÁSÁBÓL KÉSZITETTÉK A PÜSPÖKI KAR

KÖZREMŰKÖDÉSE MELLETT

KARSAY SÁNDOR ÉS **CZÉKUS ISTVÁN**

EVANG. PÜSPÖKÖK.

MÁSODIK KÖTET.

ÜNNEPI, KÖZVASÁRNAPI, ALKALMI, HÉTKÖZNAPI ÉS TEMETÉSI IMÁK.

BUDAPEST

KIADJA HORNYÁNSZKY VIKTOR.

1891.

HORNYÁNSZKY VIKTOR KÖNYVNYOMDÁJA.

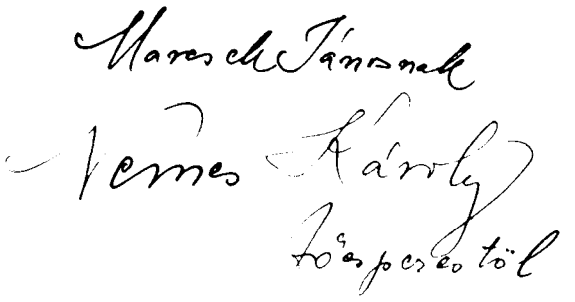

TARTALOM.

I. Ünnepi imádságok.

	Lap.
Adventi vasárnapokon, oltár előtt I—IV.	3
Adventi vasárnapokon prédikáczió után I—IV.	5—10
Karácsonyi imádságok, oltár előtt I. II.	11
Karácsonyi imádságok prédikáczió után I—IV.	12—17
Az év utolsó vasárnapján I. II.	18
Az év utolsó estéjén I. II.	20—24
Újév napján I—IV.	24—31
Vizkereszt napján	31
Bőjti imádságok oltár előtt I—III.	34—36
Bőjti imádságok predikáczió után I—III. és délután I. II.	36—43
Nagypénteken I—IV.	43—49
Husvét ünnepén oltár előtt I. II.	49
Husvét ünnepén predikáczió után I—IV.	50—56
Áldozó csütörtökön 1—3.	56—59
Pünkösd ünnepén oltár előtt I. II.	59—60
Pünkösd ünnepén predikáczió után I—III.	61—64
Pünkösd ünnepén délután I. II.	64—66
Szentháromság ünnepén 1—3	67—70
Reformáczió emléknapján 1—3	70—74

Befejező oltári imák áldásmondás előtt.

Adventben 1. és I. II.	74—78
Karácsonykor	78
Ó-év estéjén	78
Újév napján	79
Bőjtben	79
Nagypénteken	80
Husvét ünnepén	80

Lap.

Áldozó csütörtökön 81
Pünkösdkor 81
Szentháromság napján 82
Reformáczió emléknapján 82

II. Közvasárnapi imák.

I. Oltár előtt 1—13 . . . . . 87—95
II. Predikáczió után 1—7 . . . . . 95—106
Vasárnap délután I—IV. . . . . 106—112
Katechizáczió előtti imák 1—2 113
Katechizáczió utáni imák I—II. 114
Áldás előtt mondandó oltári imák 1—8 . . . . . 115—118

III. Alkalmi imák.

Az aratás hálanapján.

Bő aratáskor oltár előtt és predikáczió után . . . . 121—123
Szűk aratáskor » » » » . . . . 123—125

Új templom felszentelésekor.

Oltár előtt, beszéd után, áldás előtti befejező ima . . 125—128
Templomszentelés emléknapján 128

Lelkész igtatáskor.

I. Az igtató egyén imája 130
II. A beigtatott lelkész imája 131
Búcsúzó lelkész imája 133
Iskola avatáskor 134
Harang avatáskor 136
Temető avatáskor I
Egyetemes vagy kerületi felügyelő beigtatásakor . . . II

Püspök felszentelésekor.

I. A felszentelő imája IV
II. A felszentelt püspök imája VI
Püspöki vagy főesperesi egyházlátogatás alkalmával . . IX

Gyámintézeti közgyűlés alkalmával.

I. Előima X
II. Záró-ima XII
Egyházkerületi- vagy esperességi gyűléskor XIII

Lap.
Király születése- vagy nevenapján XIV
Háború idején XVI
Békeseg helyreálltakor XVII
Tűzvész után XVIII
Nagy szárazság idején XX
Hosszas káros esőzéskor XXI
Pusztító járvány idején XXII
Betegekért templomban mondandó imák I—IV. . . . XXIII

IV. Hétköznap reggeli imák.

Első hét . . . . . 141—151
Második hét . . . . . 151—158
Harmadik hét . . . . . 159—172

Hétköznap reggeli fohászok.

Első hét . . . . . 173—178
Második hét . . . . . 179—183

V. Temetési imák.

I. Háznál vagy a templomban.

Gyermekek felett 1—3 . . . . . 187—191
4. Iskolás gyermek felett 192
5. Árva gyermek felett 193
Ifjak felett 1—3 . . . . . 195—199
4. Gyönge elméjű ifjú felett 199
5. Öngyilkos ifjú felett 200
Középkornak felett 1—3 . . . . . 202—207
4. Szülésben elhalt nő felett 208
Öregek felett 1—3 . . . . . 209—214
Sokat szenvedett felett 215
Hirtelen (baleset által) elhalt felett 216
Tanító felett 218
Lelkész felett 219
Egyházfelügyelő felett 221

II. Sirnál.

Gyermek felett 224
Ifjú felett 225
Középkorú felett 226

Lap.

Öreg felett 227
Sokat szenvedett felett 228
Szegény munkás felett 228
Alapigék halotti beszédekhez 229

Függelék.

Az egyház által rendelt ünnepi és vasárnapi szentleczkék sorrendje 231
Liturgikus énekrész.

SZERZŐK JEGYZÉKE.

Lap

Bognár Endre.

Temetési ima öreg felett háznál 2. sz. 211
Temetési ima öreg felett sirnál 227

Czékus István.

II. Keresztelés a háznál 1. sz. 12
IV. Atyja halála után született gyermek keresztelése . 24
V—VI. Szorgos keresztelés . . . . . 27—31
VI II. Mózes valásából áttérők megkeresztelése . . . 34
IX. Keresztelési alapigék 39
D) Avatás a háznál, a) szerencsés szülés s egészséges állapot mellett 51
E) Avatás a háznál 54
F) Törvényes anya avatása midőn a gyermek atyja már életben nincs 57
Confirmáczió első és második mód . . . . . 59—72
Áldó mondások 78
Konfirmácziói alapigék 81
I. Esketés I. II. . . . . 82—88
IV. Vegyes házasok esketése 97
V. Ötven éves házasok megáldásának módja . . . 100
VI. Törvénytelenül együtt élő jegyesek összeadása . . 105
VII. Menyasszonyi avatás 108
VIII. Esketési alapigék 111
I. Gyónás . . . . . 112—119
II. III. Gyónási beszédek 119. 125
IV. Erőtlenek vagy öregek házi gyóntatása 129
Betegek gyóntatása II-ik beszéd 136
VI. Betegek vigasztalása 138
VII. Betegek előtt mondandó imádságok 1. 2. 3. 4. . . 139—143
5. Sulyos beteg felett hozzátartozóival mondandó ima . 143
6. Haldoklóért a rokonokkal mondandó ima 144
7. Gyónási és urvacsorai alapigék 145
I. Rabok gyóntatása 147
II. Halálra itélt gonosztevő gyóntatása 153
III. Gyermekgyilkos anya gyóntatása 156
IV. Vigasztalás a rab kivitelekor 158
V. A vesztőhelyen való vigasztalás 160
VI. Rabok gyóntatása vagy vigasztalásánál használható alapigék 161

	Lap
II. IV. Adventi vasárnapokon oltár előtti imák	3
I. II. IV. » » prédikáczió után	5
I. II. Karácsonyi imádságok oltár előtt	11
I. II. IV. » » prédikáczió után	12
I. II. Az év utolsó vasárnapján	18
I. Az ó-év utolsó estéjén	20
I. II. IV. Új-év napján	24
Vizkereszt napján	31
Bőjti imádságok I. III. és I. III	34. 39
Bőjti imádságok délután I.	40
Nagypénteken I. IV.	43. 49
Husvét ünnepén I. II és I. II. IV.	49—55
Áldozó csütörtökön 1. 2.	56. 58
Pünkösd ünnepén I. II. és I. II.	59—63
Pünkösd ünnepén délután I.	64
Szentháromság ünnepén 1. 3	67—70
Reformáczió emléknapján 1. 3.	70. 74
Befejező imák adventben 1.	74
Karácsonykor	78
Ó-év estéjén	78
Uj év napján	79
Bőjtben	79
Nagypénteken	80
Husvét ünnepén	80
Áldozó csütörtökön	81
Pünkösdkor	81
Szentháromság napján	82
Reformáczió emléknapján	82
I. Közvasárnapi imák oltár előtt 1. 2. 3. 5. 6. 7. 8.	87
II. Prédikáczió után 1—6.	95—105
Vasárnap délután 1—3.	106—111
Katechizáczió előtt és utáni imák 1. 2. és I. II.	113—114
Áldás előtt mondandó oltári imák 1. 2. 3. 4. 6. 7. 8.	115
Bő aratáskor	121—123
Szűk aratáskor	123—125
Uj templom felszentelésekor	125—128
Templomszentelés emléknapján	128
Lelkészigtatáskor: I. Az igtató és II. A beigtatott lelkész imája	130—131
Bucsuzó lelkész imája	133
Iskolaavatáskor	134
Harangavatáskor	136
Temetőavatáskor	I
Egyetemes vagy kerületi felügyelő beigtatásakor	II
Püspök felszentelésekor: I. A felszentelő és II. A felszentelt imája	IV. VI
Püspöki vagy főesperesi egyházlátogatás alkalmával	IX
Gyámintézeti közgyűlés alkalmával: I. Előima. II. Záróima.	X. XII
Temetési ima: gyermek felett háznál 1.	187
» » középkorú felett » 1.	202
» » öreg felett » 1.	209

Farbaky József.

	Lap.
I. Keresztelés a templomban 1.	1
II. Keresztelés a háznál 2.	15
VII. Törvénytelen gyermek keresztelése	31
Egyházkerületi vagy esperességi gyüléskor ima	XIII
Temetési ima középkorú felett háznál 2.	204

Gyurátz Ferencz.

Bőjti imádság délután II.	42
Áldozó csütörtökön délután 3.	58
Pünkösd ünnepén » II	66
Vasárnap » IV.	112
Háború idején	XVI
Békeség helyreálltakor	XVII
Nagy szárazság idején	XX
Hosszas káros esőzéskor	XXI
Pusztító járvány idején	XXII
Betegekért templomban mondandó ima IV-ik	XXVII
Temetési ima: iskolás gyermek felett	192
Árva gyermek felett	193
Szülésben elhalt nő felett	208
Tanító felett	218
Lelkész felett	219
Egyházfelügyelő felett	221

Horváth Sámuel (téti).

Hétköznap reggeli imák: Első hét	141—151
Alapigék halotti beszédekhez	229

Karsay Sándor.

Uj évi imádság	27
Hétköznap reggeli imák: Második hét	151—158

Kemény Lajos.

Adventi imák I. II.	74. 76
I. Közvasárnapi imák oltár előtt 12. és 13.	93. 94
II. Prédikáczió után 7.	105
Király születése vagy neve napján	XIV
Tüzvész után	XVIII
Betegekért templomban mondandó imák I. II. III.	XXIII—XXVI
Hétköznap reggeli imák: Harmadik hét	159—172
Hétköznap reggeli fohászok: Első hét	173—178
Temetési imák: I. Háznál: Gyermekek felett 2. és 3.	188. 190
Ifjak felett 1. és 3.	195 197
Középkoruak felett 3.	206
Öngyilkos ifju felett	200

Lap

Öregek felett 3-ik 213
Hirtelen (baleset által) elhalt felett 216
Temetési imák; II. Sirnál: Gyermek felett 224
Ifju felett 225
Középkorú felett 226

Petrovics Soma.

I. Keresztelés a templomban 3. 9
Egyházkelő nő avatása II. III. 42. 45
Adventi vasarnapi imák oltár előtt I. II. 3
Vizkereszt napján oltár előtt 31

Sántha Károly.

Keresztelés a háznál 3. . . . . 18—22
Egyházkelő nő avatása I. (A gyermekkel) 40
B) Törvényes anya avatása, midőn a gyermek holtan született 47
C) Törvénytelen gyermek anyjának egyházkelése . . . 49
Adventi vasárnapi ima III. 5
Nagypénteken II. és III. 45. 47
Pünkösd ünnepén III. 63

Székács József.

Karácsonyi imádság III. 15
Az év utolsó estéjén II. 22
Husvét ünnepén III. 53
Közvasárnapi imák: I. oltár előtt 4. 9. 10. 11. . . 88. 91—93
Áldás előtt mondandó oltári imák 5. 117

Szigethy Dániel.

Temetési ima: Gyönge elméjű ifju felett háznál . . . 199
» » II. Sirnál: Sokat szenvedett felett . . . 228
» » Szegény munkás felett 228

Turóczy Pál.

I. Keresztelés a templomban 2. 5
III. Keresztelés (ha az anya szülés közben halt) . . . 22

Zongor Endre.

Temetési ima I. Háznál: Ifju felett 2. 197
» » Sokat szenvedett felett 215

ELŐSZÓ.

A dunántúli ág. hitv. ev. superintendentia által 1831-ben kiadott, néhai Kis János superintendens által szerkesztett Magyar Agenda egyrészt már annyira elavult, hogy eredeti alakjában nem használható, másrészt végleg elfogyván, többé meg sem szerezhető. Évek óta érzi ennek következtében ág. hitv. ev. egyházunk egy a jelenkor igényeinek úgy vallásos érzület, mint a magyar nyelv követelményei tekintetében teljesen megfelelő Magyar Agendának szükségét, mely szükség égetővé vált főleg azért, mivel a legtöbb egyházban minden útmutató és támogató vezérkönyv nélkül állanak a lelkészek.

Ezen égető szükség élénk érzete ösztönözte a tiszakerület elhunyt jeles püspökét Czékus Istvánt, midőn az 1883-diki lőcsei kerületi gyűlésen egy új Magyar Agendának szerkesztése, az egyetemes gyűlés által kiadása s annak magyarhoni összes egyházainkban használatba hozatala iránt tett indítványát az egyházkerület által az egyetemes gyűlés elé terjeszteni kérte. E közszükségnek élénk érzetében határozta el aztán az 1883. évi egyetemes gyűlés jegyzőkönyve 45. p. a. a dunántúli egyházkerület indítványára új magyar Agenda szerkesztését, s kérte fel a püspöki kart — dr. Geduly Lajos dunáninneni püspök elnöklete alatt — az előmunkálatok megtételére. Az 1884. évi egyet. gyűlés jkve 49. p. a. dr. Geduly Lajos püspök jelenti, hogy a püspöki kar szerkesztő bizottsággá alakult s főtisztelendő Karsay Sándor dunántúli püspök az elnökséget elvállalván, az ügy folyamatba lépett. A munka megkezdődött, de a hivatottak közül kevesen siettek homok-

szemet hozni az építéshez, s így 1886. őszéig a műhöz szükséges anyagok egy részének gyűjtése eszközöltetett csak. Ez év végén, a dunántúli szerkesztő püspöknek gyöngélkedése miatt, az Agenda szerkesztését a tiszakerület püspöke, Czékus István vette át, a mint azt az 1887. évi egyet. gyűlés jkvének 38. pontja tanusítja, s a nagyfontosságú mű szerkesztését az 1887-ik év elején tényleg meg is kezdte.

A mű építése most már szakadatlanúl folyt, bár a szerkesztőnek nem kis nehézséggel kelle megküzdeni, miután a lelkészi kart a mű építéséhez felhivó lelkes és lelkesítő szózat keveseknél talált meleg kebelre, s a szerkesztőnek az építőanyagot is nagyrészt saját lelke tárházából kelle összehordani. Méhszorgalommal hordta s dolgozta fel az anyagot, s lankadatlan munkakedvvel építé a nagyfontosságú művet, úgy, hogy annak első, az *„egyházi szertartásokra“* vonatkozó része az 1889-iki év elején nyomatás alá került s az ugyanezen évi egyetemes gyűlés asztalára már teljesen készen tétetett le, kilátásba helyeztetvén a második — az „Imák“ — részének is 1890. évi április hóban megjelenése. Pihenni nem tudó lelke hitbuzgóságának kiapadhatlan, életadó forrásából új erőt merítve, bámulatos kitartással munkálkodott s Isten segedelme által támogatva végrehajtotta volna a nagy feladatot . . . de az életnek ura máskép intézkedett! Elébb betegség által megköté a fáradhatlanul munkálkodó kezet, s aztán (1890. február havában) magához szólítá a nagy mű építőjét, lelkét, alkotóját, a nagyobb Alkotó! A mű fonala kiesett a holtra vált szerkesztő kézből, ép akkor, midőn már annak tetőzéséhez fogott, a kincsesház összeomlott, s a romok felett mintegy gyászbaöltözötten állt a befejezetlen Pantheon: a Magyar Agenda!

Az összeomlott kincsesház romjai alól az Agendához gyűjtött kincseket előhozni, műbe illeszteni, a még hiányzókat pótolni s aztán a művet betetőzni, a mű építésébe a mester által már beavatott tanítvány, a nagy elhunyt veje, szellemi örökének egyik örököse tiszt. Kemény Lajos osgyáni lelkész bizatott meg a főtiszt. püspöki kar által. Az *„alkalmi imák második fele, a hétköznapi és temetési imák“*

valának a mű betetőzéséhez még szükségesek. A tanítvány mesterének tervén, nyomán haladva felépíté ezekkel a tetőt, s a mi után évtizedek óta vágyakozott a vallásos kebel, a nagy közönség, ime itt áll az egész mű, az egyház egyik szellemi épülete: a *„Magyar Agenda.“*

A mű szerkesztésénél irányadó volt a magasztos czél, melyre az Agendának az egyház kebelében szolgálnia kell, s ép azért kiváló gond fordíttatott arra, hogy az evangyélmi egyházunk sziverének igaz lüktetése, az evangyéliomi hitelveknek eleven nyilvánulása legyen, s belőle a Krisztus evangyéliomának napja tiszta, hamisítatlan aranysugárival hintsen, áraszszon az egyház körében fényt és meleget. Nem száraz bölcselkedés és okoskodás, nem a cselekvényt végző kebelének egyéni belvilága tárul itt a hivő elé, de az egyház, a melynek szegeletköve a Krisztus, tárja itt fel kincses házát, a Krisztus evangyélioma nyitja itt meg éltető, üdítő kristály tiszta forrásait, hogy kinekkinek a szükséghez képest, hitéletét gazdagítsa, s a vallásos lélek epedő szomját hűs cseppjeivel enyhítse és így életet leheljen, vigasztaljon, biztasson, bátorítson, lelkesítsen, felemeljen, intsen, gyógyítson, Istenhez és az Üdvözítőhöz vezéreljen.

Ép ezért a lényegre nézve nem nyujt, nem is nyujthat semmi *ujat*, mert *a fundamentom a régi, „mely egyszer vettetett, mely a Jézus Krisztus ;“* a *forrás* a régi: amaz *„örökéletre forró viznek kútfeje“*, az isteni evangyéliom; az áldó, védő, oktató, dajkáló *édesanya*, a régi: a Krisztus alapította, *igaz keresztyén egyház!* Erre az alapra épít, ebből a forrásból merít, ennek az anyának szeretetteljes hangján beszél, imádkozik. A külső forma, a külső öltözet tán változott, ujult, de a lélek, a hivő egyház szava, beszéde, imája a hitből fakad, a sziv melegéből ered, a gyakorlati élethez alkalmazkodik, s mint ilyen lelki épületet nyujtani, valláserkölcsi életet fejleszteni, az áldás, vigasztalás és égi üdv kútforrásául szolgálni óhajt, akar. Mennyiben közelíti meg e czélt, azt az illetékes közvélemény, s a jövő dönti el. Tökéletes nem

lehet, mert gyarló emberi mű, mely porba dül, ha a jövő méhe hatalmasabbat, szebbet, erősbet, jobbat szül!

Ám álljon addig, mig e jobb megépül! hadd szolgáljon a közegyház felvirágoztatására, nyujtson ujabb táperőt az igaz vallásosságnak és egyházbuzgóságnak, ápolja a hivek közösségét, tartsa folyton ébren az együvétartozás érzetét, emelje az istentiszteletet, legyen útbaigazítója, kisegítője, útmutatója a lelkészeknek teendőik végzésében, serkentője az Ur szőllejének hű és lelkiismeretes munkálásában!

Ám álljon addig, álljon Isten dicsőségére! Legyen Istennek áldása rajta!

A püspöki kar képviseletében

Karsay Sándor
dunántúli ág. hitv. ev. püspök.

I.

ÜNNEPI IMÁDSÁGOK.

Adventi vasárnapokon.

Oltár előtt.

I.

Szent házadba jöttünk, Urunk és Istenünk, az adventi napok első reggelén, hogy egyengessük az Urnak útját, készítsük szivünket az örök életre, és szemeinket az égre függesztve hitteljes szivvel várjuk Üdvözítőnket. Hálákat adunk neked buzgó szivvel és lélekkel, hogy nekünk nemcsak megváltót igértél, hanem őt az idők teljességében (melyet bölcseséged és jóságod kitűzött), a világ megváltására és a bűnös emberiség üdvözítésére el is bocsátottad. Kérünk Téged, mennyei jó Atyánk! szenteld meg szent lelked által sziveinket, hogy ma és ez adventi napokban az égre függeszszük szemeinket, lelkeink királyát, az Ur Jézus Krisztust, ki alázatosan jő hozzánk, igaz hittel és gyermeki engedelmességgel fogadjuk s a sötétség cselekedeteit letevén, öltözzünk a világossághoz illő öltözetbe, hogy így, ha eljő üdvözítőnk utolsó megjelenésének nagy napja, híveknek találtassunk s felvétessünk a dicsőség örök hajlékiba, hol hitünk fejedelme él és uralkodik mind örökké. Ámen.

II.

Szent és örök Isten! ki nekünk szent fiad által kijelentetted, miszerint egykor az ég és föld elmúlnak és mi mindnyájan Krisztus itélőszéke elé állíttatunk, hogy elvegyük a jutalmat, a mint jót, vagy

gonoszt cselekszünk, kérünk Téged, taníts meg minket, hogy szent fiad eljövetelét az itéletre vigyázva és imádkozva várjuk, szivünket bűnökkel és világi gondokkal meg ne nehezítsük, hanem a kegyesség és tiszta erkölcs szent ösvényén járva az utolsó itélet napjának örömmel és nyugodt lélekkel menjünk elébe. Jézus vallása örök fényű napja az *erkölcsvilágnak* és nemcsak testi, hanem lelki eledelt is érlel a föld lakóinak, kölcsönözd tehát neküink szent lelkednek kegyelmét, hogy midőn Krisztus születésének emlékére készülünk, szüljön ujonnan minket is e nap a szent életre, hogy a ki neküink örök életet adott, annak dicsőítésére szenteljük életünket és harczoljuk híven a hit nemes harczát, hogy így midőn eljő végóránk, megnyíljon számunkra az örök életnek mennyei üdvre és végetlen boldogságra vezérlő ajtaja a Jézus érdemeért. Amen.

III.

Mindenható jóságos Istenünk és Atyánk! ki szent fiad felől bizonyságot tettél, hogy ő az egész világnak üdvözítője és megtartója, ő a bűn rabságában sinlődők megszabadítója és a gyötrődő szivűek lelki orvosa; hálákat adunk neked, hogy kegyelmed igéretének teljesedését megadtad és szabadulásunk örömével töltötted el sziveinket. Segíts minket, hogy kegyelmed ajándékát, vallásunkat, melyet Jézus által közlöttél velünk s mely megáldja életünket és halálunkat, nagyrabecsüljük, a te szeretetedben és a Jézus Krisztus iránti hitben ne ingadozzunk, hanem szent lelkednek ereje tegyen legyőzhetlenekké a kisértetekben, tántoríthatlanokká az igazság és erény követésében, szilárdakká a szent életben, hogy így szent fiad nyomdokán szentül, mértékletesen és igazán élvén, készek legyünk ama nagy napra, melyen eljő az Ur az itéletre s meglátjuk üdvözítésed örömét ott fenn az egekben. Amen.

IV.

Hű és igaz Isten! dicsőítjük örök szeretetedet, hogy egyszülött fiadat, a Jézus Krisztust, e világra küldötted és általa a sötétség hatalmát megtörted, a bűn átkától megszabadítottál és atyai kegyelmed által az örök élet örökösivé tettél. Jézus adta nekünk a vallást, mely minket élni és halni megtanít, Jézus végezte a váltság nagy munkáját, mely minket bűneink bocsánata és az örök üdvösségről biztosít. Isten, jó Atyánk! te ki üdvözítőt adtál nekünk, adj lelki kegyelmet is, mely minket a hűségben és szent életben megőrizzen, a hitben állhatatosakká tegyen, az örök életre gazdag gyümölcsöt teremjen, hogy így legyőzve a test és világ bűnös kívánságait, eltávolítva életünkből a hitetlenség és vétek kárhozatos cselekedeteit, nyugodtan jelenhessünk meg mennyei trónod előtt és örömmel zengjük éltünknek alkonyán a halálra készülő Simeonnal ama vigasztaló éneket: „Immár örömest halok meg, mert látták szemeim üdvözítőmet.“ Amen.

Predikáczió után.

I.

Dicsőség legyen neked, könyörülő Istenünk! hogy Jézus eljöveteléről minket bizonyosakká tettél és a bűnbe merült emberi nem váltságát szent fiadban elvégezted; dicsőség legyen neked, hogy jóvoltodból új egyházi évet virrasztottál reánk. Kegyelmednek köszönjük, hogy szent igéd világának fénye ma is ragyog előttünk és drágán megváltott egyházad kegyelmed gazdagságából a szentségek által ma is isteni erőben, isteni életben részesül. Te örök hűséged és atyai könyörületességednél fogva a Krisztus evangyéliomát bőséggel hirdettetted közöttünk, hogy ismeretben és bölcseségben növekedjünk, hogy annak isteni ereje ne csak büntessen, hanem vigaszt, erőt és lelki épületet is nyujtson szíveinknek. Bocsássd meg Istenünk és

Atyánk! ha életünk a bűnbánat és megtérés csak csekély gyümölcseit mutatja fel és lelki kegyelmeidért nem voltunk eléggé háládatosak, és serkents minket az új egyházi évvel új lelki életre, hogy növekedjünk napról napra a kegyes és szent életben. Töltsd ki ránk továbbra is lelki áldásodat a Jézus Krisztusban és neveld bennünk a hitet, hogy annak fényénél felismerjük törvényidet és el ne tévesszük az egyenes utat, mely tehozzád vezet; neveld bennünk a Jézus iránti szeretetet és engedelmességet, hogy a világot megtagadva mind halálig őt kövessük; neveld bennünk és tedd élővé az üdvösség reménységét, hogy az biztasson a kisértetekben, vigasztaljon a szenvedésekben és bátorítson a halálban.

Adj a királynak a magasból erőt, hogy Krisztus egyházát nemeslelkűleg védeni és előmenetelét híven eszközölni tudja. Ruházd fel az ige hirdetőit bölcseséggel és szeretettel és segéld őket, hogy szent igéd hirdetése által az üdv és igazság országát terjeszszék és a hivők számát szaporítsák. Ébreszszd fel azokat, kik az elbizakodás álmába vannak elmerűlve és megkeményedett szivűek az új életre, hogy ismerjék el bűnös voltukat és teremjék az igazság gazdag gyümölcseit. Erősítsd meg a hűségben azokat, kik a bűnbánat munkáját megkezdék, és élő hittel közelednek a Jézus Krisztushoz. Vigasztald a szomorúakat, adj győzelmet a híven küzdőknek, támogassd a gyengéket, gyámolítsd az özvegyeket és árvákat és adj csendes kimúlást s boldog halált mindazoknak, kik ez új egyházi év végét bölcs tanácsodból meg nem érhetik.

Kegyelemnek Istene, szentelj meg minket mindnyájunkat testben és lélekben, hogy ártatlanságban tartassék meg testünk és lelkünk a Jézus Krisztus eljövetele napjára, és engedd, hogy mint hű fiaid s leányaid, mint a Jézus Krisztusnak igaz tanítványai nemesen harczolván meg a hitnek harczát, felvétessünk az örök dicsőség hajlékába a Jézus Krisztusnak érdemeért. Amen.

II.

Hála és dicsőség legyen szent nevednek, mindenható Isten! hogy atyai szeretetedből rajtunk kegyelmesen könyörültél és Jézus Krisztust megváltásunkra küldötted, hogy senki, a ki benne hiszen, el ne veszszen, hanem örök élete legyen. Örvendünk lélekben az ő dicsőséges megjelenésének, hogy testbe öltözvén és szolgai formában járván, váltságunk nagy munkáját elvégezte, bűneink bocsánatát eszközölte és veled, mennyei Atyánkkal kiengesztelvén, az örök élet polgáraivá avatott. Általa szenteltetett meg életünk, általa szabadultunk ki a bűnök rabságából, általa biztosíttatott számunkra az örök élet reménye, általa lettünk részesivé az isteni kegyelemnek s mennyei boldogságnak.

Ne vond meg, kérünk, jó Atyánk, ezentúl sem hozzánk való jóvoltodat, hanem csatolj erősen Jézusunkhoz, kiben üdvösségünk lett, hogy az ő evangyéliuma legyen hitünk világító fáklyája, cselekedeteink iránytűje és megszentelője, életünk és halálunk reménysége.

Szenteld meg sziveinket, hogy az ő eljövetelének áldásait igaz megjobbúlás és élő hit által napról napra nagyobb mérvben elsajátítsuk, előtted szentségben és igazságban járjunk, az örök élet útján tántoríthatlan lélekkel haladva magunkat atyai kegyelmedre és áldásodra, a mennyei üdv elnyerésére mindinkább méltókká tegyük és minden jó cselekedetre igyekező kedves néped lehessünk.

Ne engedd, hogy a világ meggyőzzön és a test útaidról eltántorítson, ne engedd, hogy hitünket megtagadjuk és az üdvösség reménységét mulandó jókért feláldozzuk, hanem cselekedjed, hogy életünkben és halálunkban nyereségünk legyen a Krisztus és sem élet, sem halál el ne válaszszon a te szerelmedtől, mely vagyon a Krisztusban.

Megdicsőített Üdvözítőnk, te már a kegyelem országában uralkodol, de eljövendsz egykor hatalommal és dicsőséggel a halottakat

feltámasztani, a jókat megjutalmazni, a gonoszokat megbüntetni, kölcsönözd tehát nekünk szent lelkednek megszentelő erejét, hogy eljöveteled napja költse fel kebleinkben utolsó eljöveteled emlékezetét, és komolyan ösztönözzön arra, hogy vigyázzunk és imádkozzunk, miszerint kisértetbe ne essünk és lelkünk örök üdvét ne koczkáztassuk; ösztönözzön arra: hogy a test bűnös kivánságit legyőzve, a világ szerelmét megtagadva, a hitetlenség és erkölcstelenség gonosz cselekedeteit eltávolítva gazdag égi kincseket gyűjtsünk az örök életre és a hit nemes harczát megharczolva fussuk meg keresztyéni pályánkat, hogy így a Krisztusban élvén el is vegyük kezeiből a dicsőség hazájában az igazság koronáját s kegyelméből végetlenül örvendjünk az örök élet boldogságának. Amen.

III.

Jézus Krisztus, üdve a világnak,
Kit sok ezren oly epedve vártak:
Ma és mindig Hozzád esdekelnek
Mindazok, kik nyugalmat keresnek!
Hozzád sóhajt az egész mindenség,
Hozzád sóhajt szívem is, szent Felség!
Téged vártunk, — kit várnánk mi többé?
Hozzád leszünk hívek mindörökké!

Sok titok vesz körűl e világon,
De a titkok kulcsát nem találom:
S hol a mélyre nem hatolhat elme,
Segedelmül jön az Ur kegyelme.
Látok mindent a hitnek szemével
És megnyugszom gyermekded kedélylyel.
Téged vártunk, — kit várnánk mi többé?
Hozzád leszünk hívek mindörökké!

Tévelyítő s csábító a pályám,
E világ itt elrabolja pálmám;
De Te jöttél, Jézus, égi jóság —
Boldogok, kik nyomdokid tapossák.
Kik a bűnön sírva, Hozzád mennek,
Öröme van azokon a mennynek.
Téged vártunk, — kit várnánk mi többé?
Hozzád leszünk hívek mindörökké!

Szent Igédnek hathatós szózatja
A velőt és szivet általhatja:
S ellágyulva és megszelidülve,
A kemény szív lábaidhoz ül le;
S szent örömmel szomjuhozva hallja
Az Igét, mely Istennek hatalma.
Téged vártunk, — kit várnánk mi többé?
Hozzád leszünk hívek mindörökké!

Minden váll hord itt sulyos keresztet,
Melyet a szem könnyel megferesztett;
De ha Jézus, keresztfádra nézünk,
Minden búnkban vígaszt s enyhet érzünk.
És megnyílni látván kőkoporsód,
Békén hordunk minden gyászos sorsot.
Téged vártunk, — kit várnánk mi többé?
Hozzád leszünk hívek mindörökké! Amen.

Sántha Károly.

IV.

Délután.

Örök Isten, jóságos mennyei Atyánk! hatalmadat hirdeti a világ, jóságodat hirdeti a kegyelem lelki országa. Engedd, hogy midőn oly borúlt a télnek ábrázatja, a világról elfordítsuk szemein-

ket és függeszszük elménket a lelki világra, mely az örök élet fényével árasztja el sziveinket; engedd: hogy ma ne keressük a természeti napot az ég boltozatán, hanem keressük az üdvözítőt, kinek tudománya örök fényű napja az erkölcsi világnak, mely az örök élet eledelével és italával táplálja lelkeinket.

Atyánk! mi lélekben gyarlók vagyunk s pirúlva ismerjük el, hogy lelki javaidat sokszor nem használjuk méltóképen és a kegyességnek és istenfélelemnek gyümölcseit nem teremjük. Könyörgünk ennélfogva Hozzád, hogy tedd gyümölcsözővé a hitet sziveinkben és lelki javaidat tedd az áldás kútforrásává ránk nézve.

Támogass szent lelked hatalmával, mely a bűn kisértései közt erősítsen, a test és világostroma ellen paizsunk legyen és elménknek a sötétben szövétnekül szolgáljon. Erősíts kegyelmeddel: hogy örömünket éjjel és nappal szent törvényed teljesítésében találjuk, boldogságunkat Jézus igaz követésében keressük, lelkünk üdvét az erény és igazság nemes cselekedetei által tántoríthatlan buzgósággal munkáljuk s éltünk leghőbb vágya s keresztyéni pályafutásunk legfőbb feladata az legyen, hogy mint mennyei polgárok futván meg földi vándorpályánkat, Jézus által igazaknak találtassunk és az örök élet boldogságában részesűljünk.

Minthogy már-már az éj közelget felénk és csak atyai gondviselésed oltalma alatt érezzük magunkat bátorságban, kérjük testi áldásidat is reánk, kik azon hitet ápolván, hogy a ki benned bízik, soha meg nem csalatkozik, gondviselésed reményében hajtjuk álomra fejünket. Kérünk, adj nekünk csendes aluvást, őrizz meg minden szerencsétlenségtől magunkat és kedveseinket, adj holnapra boldog felvirradást és áldd meg munkálkodásinkat, álld meg életünket és halálunkat és légy reménységünk és bizodalmunk erős kősziklája most és mindörökké. Amen.

Karácsonyi imádságok.

Oltár előtt.

I.

Magasztaljuk kegyelmedet, dicsőítjük szent nevedet e nagy ünnepen, szent Atyánk! mert ma született nekünk a Megtartó, ki az Ur Krisztus Dávid városában és születése által atyai szeretetedet jelentetted ki irántunk. Örül szivünk, hogy hitünk fejedelmében üdvözítő kegyelmednek zálogát láthatjuk, általa békessége lett szivünknek és az örök élet reményének csillaga tünt fel éltünk egén szivünk vígasztalására. Örül szivünk, hogy Jézus megtartónkká lett és üdvösségünkre született, és Istenünk, kit elhagytunk, benne ismét szerető Atyánkká vált. Kegyelmes Megváltónk, Ur Jézus Krisztus! szenteld meg szivünket és szülj minket is újakká e napon lélekben, hogy mint az emberiség szabadítóját a bűn és halál hatalmától, téged méltóan fogadhassunk, mennyei Atyánk igaz híveivé s a szent lélek élő templomaivá legyünk, kik lélekben és igazságban tiszteljünk, kegyes és istenfélő élettel dicsőítsünk, hogy így az üdvösség útján folytatván keresztyéni pályafutásunkat, megtaláljuk hitünk nemes harczának jutalmát ott fenn az egekben. Amen.

II.

Feljöttünk szent házadba, kegyelmes mennyei Atyánk! hogy szent neved magasztalására hálás kebellel amaz angyali éneket hangoztassuk: Dicsőség Istennek a magasságban, a földön béke és az emberekhez jóakarat, és áldjuk jóvoltodat, hogy Jézus születése által a bűn örvényéből kiemelve a menny polgáraivá és az örök élet örökösivé avattál. Végetlen a te könyörülő jóságod mihozzánk, mert az elesett emberiséget kegyelmedbe vetted és üdvözítőt küldtél megváltásunkra, hogy ő világosság, igazság és váltság legyen e föld

gyarló gyermekeinek. Kérünk, te magad szentelj meg minket e napon szent lelkeddel, hogy a vallás, melyre Jézus tanított, az igazság útján vezéreljen, szent törvényének követésében állhatatosakká tegyen, a bűntől és kárhozattól megóvjon és az előtted való kedvességben napról napra emeljen, hogy így megigazulván kegyelmedből az örök élet üdvében részesüljünk és a mennyei angyalokkal végetlen boldogságot élvezzünk a Jézus Krisztusnak érdemeért. Amen.

Predikáczió után.

I.

Könyörülő Isten! hálaimával borulunk le trónod zsámolyánál és buzgó szívvel dicsőítjük szent nevedet, hogy atyai kegyelmedet nem vontad meg tőlünk, hanem szabadítót küldél az elesett emberiségnek a Jézusban s feltámasztád részünkre az igazság napját.

Dicsőség legyen neked, jó Istenünk, hogy minket a lelki szabadság országának polgáraivá avattál és a bűn rabságából kihoztál Jézus által az életre; dicsőség legyen neked, hogy a hitetlenség sötét éjét száműzted körünkből és a hit világával, az igazság kies fényével árasztod el életútainkat, hogy levetvén a sötétség cselekedeteit, öltözzünk világossághoz illő öltözetbe és járjunk tisztességben és szentségben.

Dicsőség legyen neked Üdvözítőnk, Ur Jézus Krisztus! hogy üdvösségünkre születtél, érettünk az alacsony sors sanyarúságit viselted és minket gazdagokká tettél lelki kincsekben. Neked köszönjük, hogy Istenünket, mint szerető mennyei Atyánkat lélekben és igazságban imádhatjuk s kegyelmes gondviselésében az élet viszontagságai közepett is megnyugvást és vígasztalást találunk; neked köszönjük, hogy a bűn és kárhozat örvényéből kiszabadúlva az igaz hit fényénél folytathatjuk pályánkat, az evangyéliom lelki kincseivel gazdagíthatjuk életünket s vallásod tiszta kútforrásából meríthetünk

üdvöt és boldogságot; neked köszönjük, hogy a halál hatalmát megtörve az örök élet reményével vígasztaltad meg sziveinket s Istennel kiengesztelve örök boldogság várakozik reánk a mennyben. Áldott legyen mindezen áldásokért szent neved és szivünk őszinte hálája legyen érte a kedves áldozat.

Mindenható Isten! elismerjük, hogy méltatlanok vagyunk atyai jóvoltodra, de buzgón kérünk: szenteld meg szent lelked által szívünk minden érzelmeit és éltünk minden cselekedeteit, hogy Jézus születésének ünnepén szülessünk mi is újjá lélekben, hogy Jézus vegyen lakást szíveinkben és tegye azt a kegyesség és igazság élő templomává s meghalván a bűnnek éljünk mindenkor szentségben és igazságban. Teremts bennünk tiszta szivet és élő hitet, mennyei Atyánk, hogy a kisértések óráiban el ne tántorodjunk, hanem az örök élet ösvényén biztos lábakkal járva s megszenteltetésünket munkálva, biztos reménynyel folytassuk, mint mennyei polgárok az üdv hazája felé pályánkat s az üdv honában boldogság legyen osztályrészünk a mennyei angyalokkal a Jézus érdemeért. Amen.

II.

Örömmel emeljük hálafohászunkat hozzád, kegyelmes Istenünk! e napon, azon véghetlen irgalmadért, hogy nem hagytad a bűn rabságában a tévelygő emberiséget, hanem Jézus születésével a menny polgáraivá avattad; örömmel zengjük a mennyei angyalokkal mi is ama dicsőítő szózatot: „Dicsőség a magasságban Istennek, a földön béke s az emberekhez jóakarat".

Hatalmasan cselekedett a te kezed mivelünk, mert a bűnnek átka nyomta az emberiséget, te pedig kiemelted a kárhozat örvényéből; az örök enyészet félelme zaklatta a halandó szivét, te pedig az örök élet világával ajándékoztad meg életét; az igazság büntető kezét látta felemelve feje fölött, te pedig a kegyelem és irgalom szemeivel tekintettél reá, épen azért imádunk téged óh Isten, ki

nekünk váltságot készítettél a Jézusban és üdvösséget mutatsz híveidnek az örök élet beszédében.

Urunk és Istenünk! ki Jézusban Atyánkká lettél, taníts meg minket a hit által ismeretedre, hogy lélekben és igazságban tiszteljünk téged, atyai gondviselésedre bízzuk magunkat és bölcs végzéseiden megnyugodjunk. Uram! add értenünk igazságodat, hogy teljesítsük törvényidet, kerüljük a bűnt és gyönyörködjünk utaidban és ha gyarlóságból eltévedünk, mutasd meg Üdvözítőnket, hogy nála keressünk erőt, mely estünkből felemeljen, az istenfélelem és tiszta erkölcs szent ösvényén megtartson és a benne való hitben életet és üdvösséget kölcsönözzön.

Ur Jézus Krisztus! ki ember fiává levén Isten fiaivá avattál bennünket és megigazulást szereztél nekünk keresztfahalálod által, tisztítsd meg a bűntől szíveinket és eszközöld újjászületésünket, hogy a föld gyarlóságait levetve, oly indulat legyen bennünk, a milyen volt tebenned, oly hűséget tanusítsunk mennyei Atyánk iránt, a milyet te tanusítál, oly engedelmesség vezéreljen minden tetteinkben, a milyet te felmutattál, hogy így a gonoszt eltávoztatva jó lelkiismeretünk legyen Isten és emberek előtt s ártatlanságban tartsuk meg testünket és lelkünket a te dicsőséges eljöveteledig.

Hitünk elkezdője és elvégezője, gyámolíts minket szent lelked hatalmával minden lépteinken, hogy örömünk és reménységünk el ne veszszen, hanem az igaz hitben és szent életben állhatatosak legyünk mind halálig; hogy házunk legyen templomoddá, életünk minden órája tiszteleted órájává, hogy így halálunkban lássunk megnyilatkozott egeket s felvétessünk az örök üdv és boldogság hazájába, a te kegyelmedből. Amen.

III.

Hol van a fény, mely az értelemnek
Sötét éjszakáját űzze el,
S az igazság, melyért majd remélve,
Majd csüggedve lelkünk esdekel?

Fény s igazság Te vagy, Üdvözítő,
Te az Isten égi hirnöke,
S szent igéd a valót szomjazó föld
Értelmének égő szövétneke.

Hol van béke a sérült kebelben,
Annyi bűn és gyötrelem között,
Hogy tegyen szert kivánt nyugalomra
A sors és világtól üldözött?
Te vagy, Jézus, legjobb békeszerző,
A bűnös nálad békét talál,
S a szerencse romján a halandó
Benned bízva mosolyogva áll.

A léleknek a test gerjedelmin
Lesz-e vajjon adva győzelem,
Avagy a jó s rossz között örök harcz
Tart-e bennem, küzd-e ellenem?
Te törted meg a gonosz hatalmát,
És felette diadalt ülél,
Győzök én is, hogyha megszilárdul
Erőm erőd dicsőséginél.

Lesz-e élet a sírok homályán,
Túl, a szenvedést jutalmazó,
Lesz-e új világ, mely befogadjon,
Hogyha el lesz hagyva majd az ó?
Te vagy a feltámadás s az élet,
Ki benned hisz, az bár haljon, él;
A síroknak zárai megnyílnak,
S az enyészet új életre kél!

Égi kegyelemnek hirdetője,
Kiben megnyugovék, Istenem,
A halál és a bűn fékezője,
Uram és Megváltóm s Mindenem!
Add, hogy e nap, melyet születésed
Emlékének buzgón szentelek,
Ujabb ösztönt adjon életemnek,
Hogy jobban és hűn tiszteljelek.

És Te Isten, gyermekidnek Atyja,
Kikért fiadat feláldozád,
A ki által a földnek családit
Kegyelmedhez közelebb hozád;
Add, hogy ennyi hűségért irántam,
Te irántad hálás úgy legyek,
Hogy miként fiad tanított engem,
Úgy reméljek, higyjek és tegyek! Amen.

Székács József.

IV.

Délután.

Mindenható Isten, könyörülő Atyánk a Jézusban! Te úgy szeretted e világot, hogy egyszülött fiadat adád megváltására, miszerint senki, a ki benne hiszen, el ne veszszen, hanem örök élete legyen. Hálákat adunk neked azon atyai kegyelmedért, hogy a bűnbe merült emberiséget meg nem vetetted, hanem Jézus evangyéliomának világa által a lelki tudatlanság éjéből kegyelmesen kivezetted és meggyőzted arról: hogy a valódi boldogság és az égi üdv kútforrása egyedül megváltónk tudományában vagyon. Hálákat adunk neked, hogy minket, mulandó gyermekeidet, a menny polgárivá avattál s az örök élet életével és italával táplálván lelkünket, megtanítottál arra, hogy

egyedül úgy leszünk igaz fiaid s leányaiddá, egyedül úgy jutunk dicsőséged hajlékába, ha a te félelmedtől áthatva, az igazság és erény utján járva lelki kincseket gyűjtünk és hiven keressük lelkünk örök üdvösségét.

Add nekünk szent lelkedet, hogy miképp a mennyei angyalok dicsőséget zengtek Jézus születése napjának hajnalán, úgy mi is dicsőítsünk Téged mindenkor szivünk és életünkkel, szent törvényed teljesítésében találjuk mindenha gyönyörűségünket s a bűn ösvényéről megtérve, a hit, szeretet és remény nemes tetteinek jó illatú áldozatával kedveskedjünk Neked. Add nekünk szent lelkedet, hogy mint a mennyei angyalok békeséget kivántak a földnek, úgy mi a lelki békeség drága kincsét keressük, a hitetlenség és erkölcstelenség rút bűnét kerülve, Veled kiengesztelve s bűneink bocsánatának örvendve haladjunk az örök élet hazája felé, s jó lelkiismerettel, igaz lelki megnyugvással várjuk ama dicső jutalmat, melyet megigértél s meg is adsz a Téged félőknek. Add nekünk szent lelkedet, hogy mint az ég angyalai jóakaratot jelentettek az embereknek, úgy mi is a szeretet nemes indulatától vezettetve jóltevői, boldogítói legyünk embertársainknak, könyörüljünk a szenvedőkön és szerencsétleneken, vigasztaljuk a szomorúakat és tudjunk megbocsátani még ellenségeinknek is.

Ur Jézus Krisztus! ki megváltásunkra és üdvösségünkre születtél, munkáld születésedre való visszaemlékezésünk által ujjászületésünket, tégy állhatatosakká az irántad való hitben, kitartókká a mennyei Atyád iránti szeretetben és örvendezőkké a reményben, hogy evangyéliomod legyen mindenkor lábaink szövétneke és ösvényeinknek világa s övezd fel derekainkat a hit paizsával, hogy a kisértésekben el ne essünk, a test és a világ el ne csábítson bennünket, hanem nyomdokodon járva mindhalálig engedelmesek legyünk s kereszted alatt megbánva bűneinket, az örök élet gyümölcseit teremjük és lelkünk üdvét munkáljuk, hogy így áldásod nyugodjék rajtunk e földön, boldogok legyünk halálunkban s elnyerjük a bemenetelt dicsőséged hazájába véghetetlen érdemedért. Amen.

Az év utolsó vasárnapján.

I.

Oltár előtt.

Feljöttünk szent házadba az év utolsó vasárnapján, szent Atyánk, eszünkbe véve, hogy az idő gyorsan elrepül, napjaink mint a füst és pára elenyésznek s egyedűl Te vagy örök, ki változást nem szenvedsz, egy s ugyanaz maradsz minden időben. Hálát adunk Neked, hogy e napra megtartottál, életünket s kedveseinket a halál fuvallatától megőrizted s lelki és testi áldásokkal és jótéteményekkel halmoztad el életünket. Kérünk ó Atyánk! add nekünk kegyelmedet, hogy hálával ismerjük el atyai kegyes gondviselésedet s ne feledjük el soha, hogy mindent atyai kezedből vettünk és hálásak irántad csak úgy lehetünk, ha levetjük az ó évvel mi is az ó embert és új életet folytatunk szeretetben és igazságban; add nekünk kegyelmedet, hogy mulandóságunkra gondolva érezzük, miszerint kegyes és istenes életet folytatva, az örökkévaló dicsőségben megújulnak esztendeink. Szolgáljon ez megnyugvásunk és vígasztalásunkra és reménységünk kősziklája Te légy, ó Isten, mindörökké. Amen.

II.

Predikáczió után.

Hozzád emeljük még egyszer hálafohászunkat, ó Atyánk! hogy szivünk őszinte érzelmével, szent hitünk buzgó indulatával magasztaljuk jóvoltodat mindazon földi és mennyei áldásokért, melyeket az elmáláshoz közelgő évben életünkre árasztottál. Áldott légy, szent Istenünk! mindazon örömökért, melyekkel megörvendeztetted az ó évben napjainkat; áldott légy az egészségért, melylyel megvidámítottad életünket, a békességért, melylyel házunkban s házunkon kivűl megajándékoztál s azon atyai jóvoltodért, melynél fogva a szenve-

dések és keserűségek napjaiban sem hagytál magunkra, hanem vígasztalásoddal kisérted életünket.

Áldott légy, Atyánk! hogy tisztán és igazán hirdettetted köztünk az örök élet beszédét, híven munkáltad Jézus evangyélioma által lelkünknek üdvét, győzelemre vezetted szent országodat s eszközlötted, hogy a hit és szent élet növekedjék közöttünk.

Áldott légy Atyánk! hogy jóvoltodból megtartád a király életét, megoltalmaztad drága hazánk békességét, előmenetelt adtál a nemzet jólétének s megőrizted e hont a dúló háborúk veszélyétől és minden szerencsétlenségtől.

Áldott légy! hogy evangyélmi anyaszentegyházunk fölött híven őrködve, annak felvirágzását előmozdítottad s azon hitet erősítetted meg kebleinkben: miszerint más fundámentomot senki sem vethet, mint a mely egyszer vettetett, mely a Jézus Krisztus; áldott légy! hogy iskoláinkat kegyelmeddel gyámolítottad s gyermekeink szivében az istenfélelem nemes érzetét táplálva őket szent fiad tanítványaivá avattad és az örök élet örökösivé tetted; áldott légy minden lelki kegyelmedért, melylyel az igaz hivőket és benned bízókat gazdagítottad.

Ne vond meg, Atyánk! ezutánra sem áldásodat és kegyelmedet mi tőlünk. Csepegtessd szivünkbe szereteted, hogy örömmel járjunk útaidon; erősítsd meg hitünket, hogy Jézus legyen életünkben és halálunkban nyereségünk, szenteld meg reményünket, hogy az örök élet ösvényéről el ne tántorodjunk. Ragyogtassd hazánk és nemzetünk fölött a béke, jólét és boldogság napfényét, hogy legyen e hazában nagynak és kicsinynek állandó boldogság. Ruházd fel királyunkat lelki és testi erővel, hogy bölcseséggel kormányozza népét s híven munkálja a nemzet szabadságát és boldogságát. Virágoztassd anyaszentegyházadat, hogy láttassék meg a népeken a Te félelmed, terjedjen országod s vegyen lakást a hivők szivében az igaz boldogság s az örök üdv reménye. Tedd állandóvá az igazak örömét, enyhítsd a sírok és nehéz keresztet viselők szenvedését, légy az özvegyek és

árvák gyámola, a haldoklók vígasztalója s taníts meg mindnyájunkat a gyorsan letűnő esztendő által józanságra és bölcseségre, hogy tudjuk napjainkat bölcsen használni, tudjunk lelki kincseket gyűjteni, hogy így bármikor üt halálunk órája, nyugodtan halhassunk meg s a hit nemes harczát megharczolva elvehessük majd egy napon az örök élet koronáját a Jézus érdemeért. Amen.

Az év utolsó estéjén.

I.

Mielőtt a hegyek lennének és formáltatnék a föld és a világ, mindöröktől fogva Te vagy örök Isten, mi pedig csak maiak és tegnapiak vagyunk a földön. A mi időnk gyorsan elfut, mint az árnyék, esztendeinket megemésztjük, mint a beszédet s a mulandóság tengerébe merül életünk. Mély megilletődéssel ismerjük el örökkévalóságodat, különösen e napon, midőn az év utolsó estvéje alkonyodott reánk s ezáltal egy jó része ismét lejárt életünknek.

A letünt év nyilván predikálja nekünk, hogy jóságod által tartatott meg életünk s irgalmadnak nincsen vége, mert Te tartottad meg lelkünket és testünket, Te őrizted meg életünket s egészségünket, Te óvtad meg a halál tőrétől kedveseinket, Te áldottad meg munkáinkat, Te segítettél elviselni az élet terheit és fáradságait. A letünt év nyilván mutatja nekünk, hogy gondviselésednek köszönjük, miszerint megtartatott megelégedésünk s boldogságunk, házi és családi békénk s a szerencsétlenség viharai nem dúlták fel jólétünket, nem süllyesztettek az inség és nyomor örvényébe. Gondviselő jóságod azonban nemcsak földi és testi javakkal gazdagította életünket, hanem lelkünk üdvére is kiárasztotta áldó kegyelmét, mert védangyalaiddal őrködtél evangyélmi egyházunk felett, híven hirdettetted az örök élet beszédét, hogy a mennyei üdv eledelével és italával tápláld lelkünket, a hit, remény és szeretet ösvényén vezéreld lépteim-

ket; komolyan intettél, hogy a test bűnös kívánságait levetve, a világ szerelmét megtagadva szentűl, mértékletesen és igazán éljünk és lelki kincseket gyüjtsünk az örök életre s főtörekvésünk az legyen, miszerint testünk és lelkünk ártatlanságban tartassék meg a Jézus Krisztus megjelenése napjára.

A hálaadásnak poharát veszszük ennélfogva kezeinkbe, áldjuk és dicsőítjük végetlen kegyelmedet, hogy nem bűneink szerint cselekedtél velünk és nem álnokságink szerint fizettél nekünk, hanem hosszutűrő kegyelmedet ragyogtattad fölöttünk és bebizonyítottad, hogy a mily távol van a menny a földtől, oly nagy a Te irgalmasságod a Téged félőkhöz.

Hű és igaz Isten! mély alázattal, őszinte gyermeki szivvel esedezünk Hozzád, hogy bocsásd meg kegyelmedből minden bűneinket, és minthogy holnap új évet kezdünk szenteld meg szent lelked által szívünket, hogy az ó év letüntével levessük bűneinket, kiirtsuk szivünk s életünkből a gonosz kívánságokat s a világ szerelmét és az új évben új, kegyes életet folytassunk szentségben és igazságban, mely kedves legyen Előtted s méltókká tegyen az örök életre. Engedd, hogy vándorlásunk muló napjait a Te félelmedben töltsük s szent törvényed teljesítésében találjuk örömünket éjjel és nappal egyaránt. Vésd különösen mélyen szíveinkbe annak meggondolását, hogy mi is hamar azok sorában foglalhatunk helyet, kik a lefolyt évben befejezték pályafutásukat. Teremts ennélfogva tiszta szívet bennünk és támogass szent lelkeddel, hogy ne éljünk a testnek, hanem a léleknek és gyűjtsünk lelki kincseket, melyeket tőlünk a halál sem vehet el; taníts meg bölcsen folytatni életünket, hogy meggondoljuk, miszerint hirtelen eljő az éj, melyben többé nem munkálkodhatunk, és itélőszéked előtt csak úgy állhatunk meg, ha a kegyesség útján állhatatosan megmaradva harczoljuk a hit nemes harczát s keressük az igazság koronáját.

Üdvözítőnk és Megváltónk, Ur Jézus Krisztus! Te jelen vagy mindenhol áldó kegyelmeddel, légy jelen tehát nálunk is mindnyá-

junknál, hogy mielőtt álomra hajtjuk fejünket és az évet befejezzük, komoly számadásra vonjuk magunkat, az ó év bűneit levessük, lélekben megujulva keljünk fel az uj év reggelére, lélekben és igazságban mutassuk be, mint hű tanítványaid hálaáldozatunkat és újjászületve, hálás kebellel üdvözöljük a kegyelem új évét. Uram! maradj velünk, mert immár beesteledett és a nap elhanyatlott. Uram! maradj velünk! és őrizz meg minden gonosztól, hogy áldott legyen életünk, áldott halálunk és dicsőséges az örök életre való feltámadásunk, végetlen érdemedért. Amen.

II.

Jőnek évek és tovább haladnak
Gyors robajjal fékezetlenűl,
S elmerűl a zúgó árrohamban
A halandó észrevétlenűl:
Hol van, a kit a korok dagálya
Örvényébe vonni képtelen,
A kinek mindenható szavára
Az idő hajolni kénytelen!?

Ah! s az évek szárnyaló sorában
Változékony minden itt alant,
Sírból kél az élet és ha díszlett,
Véghatára porló síri hant;
Hol van, a ki hű marad magához,
Országolva élet s rom felett,
Hogy hatalmát félje és imádja
A ki tőle nyere életet?

Te vagy, Isten, kinél évek ezre
Egy születve elhalt pillanat,
Kinél felszámítva múlt s jövendő
S a jelenben a szivdobbanat;

Mert Te ür- s időben és magadban
Változatlan vagy s örök való
Évek milliói benned élnek
S a virág, a gyorsan elhaló.

Szent hatalmad félve és csudálva
Az ó évnek búcsú-alkonyán
Alkotottid hozzád Alkotónkhoz
Felkönyörgünk lábad zsámolyán;
S hálád adva áldásid javáért,
Mely megújult minden reggelen,
Áldásért könyörgünk társainkra,
Túl és innen a nagy tengeren.

Áldd meg a királyt, a honnak atyját,
Áldd meg a hont s benn a nemzetet,
Áldd meg áldásid legszebbikével,
Mely a szívolvasztó szeretet;
Mely viszályt s gyanút irtson közűlünk
S megdorgálja a szilaj kedélyt,
Mely szent összhangzásban egyesítse
A csapongó pártos szenvedélyt!

Áldd meg, melynek egyetlen fejévé
Krisztust tetted, szent egyházadat,
Hogy külön testben bár teljesítsük
Egy lélekben főparancsodat;
Hogy míg egybegyüjtesz szent egedben
S elhatárzod, ki igaz hívő,
Addig a hit köztünk testben éljen
S az erény legyen a próbakő.

Áldj meg mindent! a hév-öv lakóit
És kik lakják a két sark jegét,
Égi boldogságot hints reájok,
Legjobb áldásidnak összegét;
Hogy hová napod sugári jutnak,
Üdv sarjadjon szerte mindenütt,
Míg a föld a mennynyel összeolvad,
Ha a nagy nap végórája üt.

S míg az édes lét ölén merengve
Haladunk az élet árjain,
Boldogság lakozzék és szeretet
S szent erény a föld határain;
Hogy teremtsék édenné e völgyet
S kifejezzék bennünk arczodat,
S nyomdokán az égi szenvedőnek
Terjeszszék köztünk országodat. Amen.

Székács József.

Ujév napján.

I.

Oltár előtt.

Örök Isten! Atyánk a mennyben! megjelentünk az új év reggelén szent házadban, hogy az élet mulandósága érzetében Nálad keressünk állandóságot, sorsunk változásaiban Tőled vegyünk reménységet, vándorpályánk viszontagságaiban Benned találjunk bizodalmat. Te voltál nekünk gondviselő Atyánk a letünt év napjaiban s kegyelmednek ajándéka, hogy nem aludt ki még éltünk lámpája, hanem megtartatott életünk és új örömre hívsz bennünket ez új esztendőben.

Benned bízva kezdjük meg tehát az új évet, könyörűlő Atyánk s gyermeki szivvel kérünk, hogy hatalmad oltalmazzon minket, gondviselésed igazgassa sorsunkat, kegyelmed áldja és szentelje meg

éltünket. Vezérelj szent lelked hatalmával úgy, hogy e napon Jézus Krisztus, mint az igazság napja, támadjon fel szivünkben, áraszszon életet és világosságot földi vándorpályánkra s az örökkévalóság legyen czélja mindenkor életünknek. Hű és igaz Isten! ki örök vagy az örök időben, Te nem aluszol és nem szunnyadozol, mi pedig *vándorok vagyunk e földön:* végy tehát Te mindenható oltalmadba, őrizzd meg földi életünket s tarts meg s vezess mint mennyei polgárokat az örök élet ösvényén, hogy bölcsen számlálván napjainkat szentül és kegyesen éljünk s szent törvényed követésében mindhalálig híven megmaradva, a lelki üdv új esztendeje virradjon ránk mennyei szent országodban a Jézusért. Amen.

II.

Predikáczió után.

Gondviselő Istenünk és Atyánk! Mint eddig megsegítettél s hajlékunk voltál minden időben, úgy felvirrasztál ma is ez új év reggelére s mi hálával borulunk le szent trónod előtt, hogy nevedben kezdhetjük meg az esztendőt s gyermeki bizalommal kérhetjük annak bölcs megfutására áldásodat és kegyelmedet.

Fogadd el szivünk őszinte háláját a mult év áldásiért és minden jótéteményiért, melyet velünk méltatlanokkal közöltél, életünkért, melyet megtartottál, egészségünkért, melyet megőriztél, vagy a betegség fájdalmától feloldozva visszaadtál; békességünkért és jólétünkért, melyet megoltalmaztál, szent beszéded vigasztalásáért, melylyel lelkünk üdvét munkáltad és az örök élet útján vezéreltél. Fogadd el hálánkat, hogy bár bűneinkkel gyakran megbántottunk, atyai jóvoltodat mégsem vontad meg tőlünk, hanem irgalmas és kegyelmes vagy hozzánk és szereteted karjaival öleled magadhoz megtérő gyermekeidet.

Örök Isten! Esztendők és napoknak bölcs igazgatója! Te vagy

egyedűl a boldogság kútforrása, Te koronázod meg az esztendőt áldásoddal, azért a mult s jövő határán állva Hozzád fordulunk könyörgésünkkel, hogy ez év, melyet jóvoltodból reánk virrasztál és melyet ma nevedben megkezdünk, legyen reánk és minden embertársainkra nézve az áldásnak, jólétnek és vigasztalásnak új éve, újítsd meg rajtunk javaid bőségét, növeld kegyelmed gazdagságát, áldd meg testi és lelki életünket, részeltess földi áldásidban s közöld velünk különösen lelkünknek örökké tartó javait és tápláld sziveinket az örök élet reményével.

Áldd meg, minden áldások Istene, anyaszentegyházadat, terjeszd annak határit, hirdettesd abban Krisztus igaz és tiszta evangyéliomát, hogy a bűn kiirtatván közűlünk, növekedjék ismereted és félelmed, terjedjen a hit és szent élet, szivünk legyen a lelki életnek temploma, házunk legyen az üdvösség reménységének romolhatatlan pitvara.

Áldd meg magyar hazánkat s nemzetünket, hogy alkotmányos szabadsága sértetlenűl fenmaradjon, jóléte és békesége erősbödjék és az új év a nemzet előmenetele s felvirágzásának új esztendeje legyen.

Áldd meg a királyt hosszú élettel, országlásában sikerrel, családjában boldogsággal s ruházd fel őt bölcseséggel és szeretettel, hogy minden lépte és tette a haza jólétét s népeinek boldogságát emelje.

Áldd meg az előjárókat, hogy igazságot szolgáltassanak, a lelkipásztorokat és tanítókat, hogy a hívők szívébe a kegyes és szent élet vágyát csepegtessék, a bűnösöket megtérítsék és Krisztus országát építsék és felvirágoztassák.

Áldd meg a kereskedőket, mesterembereket és szántóvetőket, ruházd fel őket erővel a munkára és részesítsd siker és áldásban a munka után.

Áldd meg az özvegyeket és árvákat, a szűkölködőket és ügyefogyottakat s légy a szomoruaknak vigasztalója, a betegségben sínylődőknek enyhítője és szabadítója.

Urunk és Istenünk! neked ajánljuk, reád bízzuk ez új évben sorsunkat; légy és maradj irgalmas Atyánk, mint eddig valál. Add, hogy ez esztendőt szent neved dicsőítésével kezdjük, az erény és igazság útján haladva folytassuk és az örök élet gyümölcseit teremve végezzük. Ruházz fel oly lélekkel, hogy ne a bűnben és erkölcstelenségben, hanem a jóságban és szent életben gyarapodjunk s mindent úgy cselekedjünk, hogy midőn itélőszéked elé állíttatunk, híveknek s igazaknak találtassunk s többre bizassunk mennyei szent hajlékodban.

Ha pedig a feltünt év utolsó volna földi esztendeink közűl, engedd, hogy a Te nevedben halhassunk meg, teljesítsd be rajtunk az üdvösség reménységét a Jézus Krisztusért és az üdv és kegyelem esztendeit virrasszd fel reánk az egekben. Hallgass meg minket Urunk és Istenünk s tedd áldottá és boldoggá keresztyéni pályafutásunkat itt és az örökkévalóságban üdvözítőnk érdemeért. Amen.

III.

Újévi imádság.

1. Felvirradt az új év reggele,
Véget ért az ó esztendő.
Nap, hét, hónap repültek vele,
Ily gyorsan foly a jövendő.
Hány év mult el már bajaival
Szakadatlanul felettünk,
Mióta embertársainkkal
Kegyedre méltatva lettünk!

2. Isten! téged illet ma hálánk
Atyai sok kegyelmedért.
Jó, rossz napon te vigyáztál ránk,
Hogy bűnünkért több baj nem ért.

Ösvényünknek világosságot,
Vigaszt bánatban te adtál,
Reánk áradott bő áldásod,
Harczban segélyt te nyujtottál.

3. Minden reggel ujulni láttuk
Kegyelmed gazdag bőségét;
Bajokhoz ha már közel álltunk,
Láttuk kezed segítségét.
Kerestünk s te nem rejtőzél el
Kértünk és te meghallgattál.
Ha sujtott bűn nehéz terhével,
Te mégis megbocsátottál.

4. Hozzánk is küldéd szent fiadat
Vigaszul s örök üdvünkre.
Benne feltalált nyugalmunkat
Juttatád osztályrészünkre.
Ki vádolhat és ki kárhoztat?
Vétkünket megbocsátottad.
Világ bűnéért lett áldozat
Jézus, egyetlen szent fiad!

5. Igy vezetted Atyánk! hűséggel
Érdemetlen gyermekidet.
Öröm s áldás egész bőséggel
Ért minden napon bennünket.
Többet, mint kértünk vagy felértünk
Tettél Istenünk mi rajtunk!
Hova csak mentünk, avagy néztünk
Csak kegyelmet tapasztaltunk.

6. Vezess jövőben is bennünket,
A mit igéd híven igér,
Tartsd fenn irántunk kegyelmedet
S ezért szivünk buzgón dicsér.
Az új évben se hagy el, Atyánk!
Minket és a mieinket,
Ujabb áldást hozzanak ránk
A hit, remény és szeretet.

7. Ezek hozzanak minden szivbe
Békeségre hajló kedélyt
Szüntessék meg minden körökbe
A vészes, pártos szenvedélyt!
Óh add, élvezzen békeséget
A király és drága hazánk,
Egyházunk lássa segítséged,
Igy hozz jobb időket reánk.

8. Oh add, lépjünk át az új évbe
— A mint illik gyermekidhez —
Szent fiad, a Jézus nevébe,
S legyünk hívek törvényidhez.
S míg e földön tart bujdosásunk,
Tarts meg kegyes oltalmadba
S ha végeztük pályafutásunk,
Atyánk! fogadj országodba! Amen.

Couard után Karsay.

IV.

Délután.

Felséges Isten, Atyánk a Jézusban! hozzád emeljük ismételve hálaimánkat ez új év első napjának alkonyán, hogy Téged imádva, hatalmadban találjunk támaszt és kegyelmedből nyerjünk áldást életünkre s keressük üdvét halhatlan lelkeinknek.

Vándorlásunk pályáját sötét fátyol födi s gyarló elménkkel nem vagyunk képesek felfogni a jövő eseményeit; nem tudjuk, öröm vagy keserűség, boldogság vagy boldogtalanság várakozik-e ránk megkezdett utunk további pontjain, de Uram, Te benned van bizodalmunk, Te vagy reménységünk erős kősziklája, hogyha félelmedben folytatjuk keresztyéni pályánkat s törvényed teljesítésében találjuk gyönyörűségünket, el nem hagysz, hanem áldásod, vigasztalásod és kegyelmeddel kíséred lépteinket. Benned vetjük ennélfogva és szent fiadban a Jézus Krisztusban bizodalmunkat és reménységünket, hogy földi vándorlásunkban kegyesen gyámolítasz, a veszedelem és szerencsétlenség idején nem fordítod el tőlünk orczádat, munkáinkban megsegítesz, szenvedéseinkben megvigasztalsz és a halál órájában az égi üdv reményével táplálod lelkeinket.

Atyánk! lobbantsd lángra az élő hit szent tüzét szíveinkben, hogyha az év folyamán áldásodnak örvendünk, azt kegyelmednek köszönjük és üdvösségünkre fordítsuk, ha pedig megpróbáltatásoknak leszünk kitéve és szenvedések nehezednek vállainkra, megnyugodjunk akaratodon és Tőled várjunk vigasztalást és szabadulást; tündököltessd az örök élet reményének csillagát életünk egén, hogy, habár maiak és tegnapiak vagyunk e földön, az enyészet félelmei ne rettentsenek, hanem higyjük, hogy mennyei polgárok vagyunk s az örök élet boldogsága vár halhatlan lelkeinkre. Bocsáss tehát minket megáldva, megszentelve az új év hosszú útjára, hogy a bűnt és hitetlenséget szívünk és életünkből kiküszöbölve ne csak földi javakat

gyűjtsünk, hanem lelki kincseket is teremjünk az örök életre; hogy Jézus nyomdokán szentül, mértékletesen és igazán élve égi hazánkat keressük; hogy jó napjainkban el ne bizakodjunk, hanem híven harczoljuk a hitnek nemes harczát, nyugodtan várjuk hitünk fejedelme ítéletének nagy napját.

Atyánk! e nap nem sokára lehanyatlik az új esztendőből és mi tovább folytatjuk pályánkat; ó engedd, hogy haladjunk ez év hosszú pályáján bátorságban és legyünk boldogok azon hitben, hogy a kik Benned bíznak, nem csalatkoznak meg soha és Te megtartod a Téged félőket; engedd, hogy a Te félelmed és a Jézus Krisztusbani hit szülvén cselekedeteinket, béke és boldogság lakozzék házunkban, szeretet és egyetértés honoljon családunkban; engedd, hogy áldott legyen munkálkodásunk, békeségesek legyenek napjaink, nyugalmasak éjszakáink s a súlyos keresztviselés terheitől megóva a Jézus Krisztus általi hitben áldott legyen életünk, boldog halálunk, biztos az örök életre való feltámadásunk az Ur Jézus végetlen érdemeért. Amen.

Vizkereszt napján.

Oltár előtt.

Világosságnak Atyja! mennynek és földnek hatalmas Ura! ki szent fiad evangyéliomában a világosság fáklyáját adtad a népek és nemzetek kezeibe, hogy annak fényénél járva az igazság boldogító ismeretére és az örök élet üdvére eljussanak, kérünk Téged, térítsd mindazokat a világosság országába, kik még a tudatlanság gyászos sötétségében élnek és a halál árnyékában ülnek, hogy Téged ismerjenek igaz Istennek, és a kit megváltásunkra elbocsátottál, a Jézus Krisztust. Minket pedig ajándékozz meg szent lelked megszentelő erejével, hogy a bölcsek igazságszomjával, serénységével, kitartásával és alázatosságával keressük szeretetedet, és ha megtaláltuk, örvendezzünk lélekben s neki tisztességet tegyünk, hogy általa a bűn

örvényéből kiszabadíttatván szentül és kegyesen éljünk és mint a világosság fiai és leányai igaz keresztyéni buzgósággal s tántoríthatlan hittel építsük országodat a föld minden határain. Amen.

Predikáczió után.

Felséges Isten! áldjuk és magasztaljuk szent nevedet, ki szent fiadat küldötted a magasból azok megváltására, kik a sötétség éjében ültek és minket az örök üdv világával ajándékoztál meg, ruházz fel mennyei bölcseséggel, hogy mint a keleti bölcsek a világ-megváltót igaz hittel és szent lelkesedéssel keresték, úgy mi is örömmel keressük és elhigyjük, hogy Jézus a világ világossága s ki őt követi, nem jár sötétben, hanem örök élete vagyon. Segíts, hogy mint ők az égi csillagot követék, úgy nekünk Jézus legyen azon vezércsillag, melyet életünkben és halálunkban követünk s mely elvezet az örök élet hazájába, és engedd, hogy mint ők aranyat, tömjént és mirhát raktak Jézus lábaihoz illatozó áldozatul, úgy mi is a hit aranyával, buzgó imánk tömjénével s az igaz megtérés mirhájával kedveskedjünk Neked, lélekben és igazságban dicsőítsük szent nevedet, kész engedelmességgel teljesítsük parancsidat s higyjük és valljuk, hogy nincsen senkiben másban üdvösség s nem adatott földön és mennyen más név, mely által lehetne megtartatnunk, mint Jézus Krisztus.

Üdvözítőnk és Megváltónk! mint a bölcseket az üdv útjára vezérléd, vezess minket is világosságod fényével, hogy égi hazánkat megtaláljuk s ruházzd fel követőidet bölcseséggel és hatalommal, hogy azokat, kik nem ismernek, ismeretedre vezessék, legyen az egész föld dicsőségednek zsámolya, mi pedig a bűn jármából kiszabadítva, a kárhozat örvényét kikerűlve építsük országodat s teremjünk gazdag gyümölcsöt az örök életre.

Seregeknek Ura! ajándékozd meg világosságoddal felkentedet, a királyt, hogy istenfélelme s bölcs kormányzása által munkálja a haza jólétét és a nemzet boldogságát; világosítsd meg a kormányzók

és előjárók szivét, hogy igazságot szolgáltassanak és a közjó felvirágzását serényen eszközöljék; segéld szent igéd hirdetőit, hogy országodat építsék és a hívőket az igazság és üdv ösvényén vezessék az örök életre; szenteld meg a tanítókat és szülőket, hogy a gyermekeket a Te félelmedben neveljék s közűlök egyet sem veszítsenek el, ébreszd fel a könnyelműeket, hogy bűneikből megtérjenek és kegyelmet találjanak, ha pedig éltünk végórája üt, segíts mindnyájunkat a halál völgyén keresztűl és add, hogy pályánkat az örök élet reményével megfutva Jézusunk által a mennyei dicsőség hazájába jussunk, hol az ég angyalaival trónod zsámolyánál magasztaljuk szent nevedet mindörökké. Amen.

BÖJTI IMÁDSÁGOK.

Oltár előtt.

I.

Ur Jézus Krisztus, drága Üdvözítőnk és Megváltónk! (szenvedésednek emléknapjai tűnvén fel reánk,) megjelentünk szent hajlékodban, hogy keresztviselésedre emlékezve buzgó szívvel adjunk hálát mindazon kegyelmedért, melyet üdvözítő tanításod és a keresztfán történt önfeláldozásod által tanúsítottál irántunk s keressük lelki üdvünket evangyéliomod hirdetésében, mely az örök élet eledelével és italával táplálva lelkünket a mennynek polgáraivá avat és örök üdvre vezérel. Töltsd ki ránk szent lelkednek erejét s gyámolíts áldó kegyelmeddel ma és a bőjti napokban, hitünk Fejedelme, hogy szenvedésed és kereszthalálod áldozatát komolyan méltatva, igaz bűnbánat verjen gyökeret lelkeinkben, igaz hit és hálás szeretet hassa át irántad szíveinket, hű követésedben találjuk mindhalálig legfőbb örömünket és ha a bűn eltántorodásra kisért, Veled így utasítsuk vissza: „Csak a te uradat, Istenedet imádjad és őt szolgáljad.“ Áldassék szereteted és jóságodért a Te szent neved, ki tulajdon véreddel szereztél részünkre váltságot; dicséret és dicsőség térjen szent nevedre most és mindörökké. Amen.

II.

Irgalmas és kegyelmes Isten! az emberiség a bűn örvényébe sülyedve folytatta életét, de Te könyörültél rajta, szent fiadat, az Ur Jézus Krisztust adván a halálra, hogy lenne engesztelő áldozat a

világ bűneiért és az örök kárhozattól megmentve az égi üdv és boldogság örökösivé tenne minket. Fogadd el szívünk őszinte hálaját ezen megbecsülhetlen atyai kegyelmed és könyörületességedért s engedd: hogy Jézusnak bűneinkért való szenvedése s a keresztfán lelkünk üdveért történt halála komoly megilletődéssel, az igaz bűnbánat és megtérés szent feltételével töltse be szíveinket és tegyen jövőre oly hű fiaid s leányaiddá, miszerint meghalva a bűnnek éljünk mindenkor igazságban és szent életet folytatva teremjük az örök élet igaz gyümölcseit. Nagy vagy Te óh Isten! áldásodat s vigasztalásodat nem vonod meg soha a benned bízóktól; légy azért, kérünk, a szenvedésekben éltünk vigasztalója, a halálban lelkünk hű pásztora, dicsőséged hajlékában pedig méltass örök boldogságra szent fiadnak végtelen érdemeért. Amen.

III.

Bölcs és igaz Isten! mint szent fiadnak a szenvedés és halál ürömpoharát adtad egykor kezébe, úgy minket is olykor-olykor a megpróbáltatások tüzébe helyezel, hogy megerősíts a hitben és érlelj az örök életre. Bölcs tanácsod szerint intézed Te éltünk változásait, javunkra igazgatsz mindeneket s ha benned bízunk és türelemmel hordozzuk az élet terheit, megmutatod kegyelmes szabadításodat. Mennyei Atyánk! gyámolíts hatalmaddal és vezérelj szent lelkeddel életútainkon, hogy mikép Üdvözítőnk örömmel teljesítette szent akaratodat, a jó napokban gyermeki hódolattal követte szent parancsidat, a szenvedés óráiban pedig készséggel hajolt meg atyai végzésed előtt és még a keresztfa keserű poharát is önmegadással és zúgolódás nélkül fogadta atyai kezedből, úgy mi is hálával fogadjuk mindenkor áldásidat, nyomdokán járva kedvező életkörülményeink közt hűség és engedelmesség által tegyük magunkat kedvesekké előtted, a szenvedés fájdalmai által sújtolva pedig nyugodjunk meg akaratodon és benned bízva várjuk a szabadulás óráját. Szentelj meg minket ó

Atyánk! hogy Neked éljünk és haljunk s a hitnek nemes harczát megharczolva trónod zsámolyánál élvezzünk örök boldogságot a Jézusért. Amen.

Prédikáczió után.

I.

Hitünk fejedelme, Ur Jézus Krisztus! szenvedésednek emléknapjai, önfeláldozó halálod iránti kegyelet és hála gyűjtött össze ma szent házadban, hogy lélekben és igazságban imádjunk Téged, buzgó szívvel és őszinte hálával magasztaljunk azon szeretetedért: miszerint könyörültél a bűnös emberiségen, feloldoztad a bűnnek átka alól és Istennel kiengesztelve halálod által megváltottad a vétkes világot.

Neked, lelkünk megszabadítójának köszönjük, hogy a keresztfán feláldozván érettünk drága éltedet s öröm helyett az üröm poharát véve kezedbe, éreztetted velünk megváltó szeretetedet, áldozat lettél bűneinkért és megörvendeztetted bűnös szíveinket a béke és vigasztalás reményével. Neked köszönjük, hogy halálig hű engedelmességed s ártatlan szenvedésed által a bűn hatalmát megtörted, a halál félelmétől feloldoztál és a megigazulás és üdvözülés reményéről biztosítván a menny polgáraivá avattál és Isten könyörűlő és bűnbocsátó kegyelméről bizonyosakká téve, az örök élet hazájának ajtaját nyitottad meg számunkra.

Nagy a Te kegyelmed, hitünk fejedelme, mihozzánk, kik a gyarlóság és bűn ösvényén járva, a test és világ kisértéseinek alávetve haladunk az életpályán s mélyen érezzük, hogy méltatlanok vagyunk önfeláldozó szeretetedre, méltatlanok mennyei Atyánk kegyelmére, ki azért küldött e világra, azért engedte meg a keresztfán kínos halálodat, hogy bűneinkben el ne vesszünk, hanem a megtérés és igazság ösvényére lépve lelki üdvben s örök boldogságban részesüljünk.

Üdvözítőnk és Megváltónk! vonj e szent napon magadhoz,

hogy szenvedésed napjainak s önfeláldozó szeretetednek emlékezete kiemeljen a gyarlóság és bűn örvényéből, megóvjon a hitetlenség és erkölcstelenség vétkeitől s oly lángra lobbantsa sziveinkben a vallásosság és istenfélelem szent tüzét, mely mindenkor szentségben és igazságban magasztalja szent nevedet, élő hittel és reménynyel keresse az örök élet üdvösségét.

Adj nekünk erőt! hogy mikép Te a kisértés óráiban így szóltál: „Nem csak kenyérrel él az ember, hanem az Istennek minden igéjével, mely az ő szájából származik," úgy mi is, ha a világ gondjai kisértenek, a test és világ bűnre csábítanak, példádból merítsünk a kitartásra és küzdésre erőt, a győzelemre reményt és a föld múló javainál többre becsüljük a mennynek örökké tartó kincseit.

Adj nekünk kegyelmet! hogy mint Te a sátántól zaklatva ezt mondád: „Ne kisértsd a te Uradat Istenedet," úgy mi is, ha a világ örömkelyhével csábít vagy aljas önzéssel akarja megfertőztetni lelkünket, szilárdan álljunk hitünkben s istenfélelmünk megóvjon az erkölcsi bukás örvényétől.

Adj nekünk szent lelket! hogy mint Te a hatalom és dicsőség csalfa fényét e szavakkal utasítád vissza: „Csak a te Uradat Istenedet imádjad és őt szolgáljad," úgy mi is tudjunk lemondani érted a hatalom s dicsőség múló javairól és örömeiről, így szólván: „Nincs senkiben másban üdvösség, mint benned, lelkünk Üdvözítője; Te vagy nyereségünk életünkben és halálunkban, minket sem élet, sem halál el nem választ Isten szerelmétől, mely Te benned vagyon."

Urunk és Megváltónk! nálad örök élet beszéde vagyon, azért hozzád vágy lelkünk, benned van reménységünk. Kérünk, erősíts hitünkben, nevelj a szent életben, gyámolítsd a gyengéket, vígasztald a szenvedőket, bátorítsd a csüggedőket és haldoklókat, hogy így az erény útján tántoríthatlanúl fussuk meg pályánkat, halálunkban vígasztaló angyalaid álljanak körülöttünk, halálunk után pedig elnyerjük kezeidből hűségünk jutalmát, az örök élet koronáját, ott fenn az egekben. Amen.

II.

Örök jóságú Isten! a hála szent érzelmével borúlunk le mennyei trónod előtt s lélekben és igazságban imádjuk és dicsőítjük szent nevedet azon könyörűlő kegyelmedért: hogy Jézust megváltásunkra küldötted, minket a bűn örvényéből kiemelve, emberi rendeltetésünk nemes tudatára hoztál, hitünk fejedelmének kínszenvedése és halála által bűneink bocsánatával megörvendeztettél és a megigazúlás és üdvözűlés reményével ruháztál fel, hogy félelem nélkül haladjunk az örök élet ösvényén.

Érezzük, mennyei Atyánk! hogy a gyarlóság sokszor erőt vesz rajtunk, a föld lelánczol, a test és világ megbénítja lelki erőnket; tudjuk, hogy törvényed betöltésében, országod keresésében és lelkünk üdvének munkálásában mennyei hivatásunknak egyedűl úgy felelünk meg, ha Jézus evangyélioma és példája szerint folytatjuk keresztyéni pályánkat és töredelmes szívvel s igaz bűnbánattal keressük Jézus keresztje alatt bűneinknek bocsánatát. Kölcsönözd nekünk szent lelkednek megszentelő erejét, hogy őszintén megbánva bűneinket, megfeszítve a test bűnös kívánságait, megtagadva és legyőzve a világ szerelmét, szent fiad nyomdokán szentűl, mértékletesen és igazán éljünk, üdvünket és boldogságunkat szent törvényed hű teljesítésében találjuk. Támogass áldó kegyelmeddel, hogy mikép hitünk fejedelme már gyenge gyermekkorában így szólt: „Nekem annak akaratát kell cselekednem, a ki engemet elbocsátott," úgy mi is oly állhatatos szeretettel függjünk rajtad, mennyei Atyánkon, mely akaratodat cselekszi mind halálig, örömét és boldogságát szent akaratod hű teljesítésében találja.

Adj nekünk erőt és kitartást, hogy mint megváltónk az istenfélelem és igazság útjáról soha el nem tántorodott, hanem élő hit és törhetlen bizalom csatolta Hozzád, úgy mi is az üdvözítő hit fáklyájánál

folytassuk életünket, bizalommal várjuk a szenvedésekben szabadításodat s erősen elhigyjük, hogy Te nem tagadod meg tőlünk szomorúságinkban a vigasztalás gyógybalzsamát, hanem védangyalaiddal őrködöl fölöttünk még a halálban is.

Segélj, szent és igaz Isten! minden jó törekvésünkben, irtsd ki közülünk a bűnt és hitetlenséget, erősítsd a hitet szíveinkben, növeld a szeretetet életünkben, táplálj az örök élet reményével pályafutásunkban, légy a híven harczolóknak támogatójok, a csüggedőknek bátorítójok, a szenvedőknek vigasztalójok, az özvegyek és árváknak jóltevőjök, a halállal küzdőknek örök életre vezérlő reménységök, hogy így szent fiad szenvedésének emléke által a lelki életben megújulva s keresztfája alatt minden gonoszságot és istentelenséget levetkőzve, mint igaz gyermekeid s a Jézus Krisztus hű tanítványai harczoljuk meg a hit nemes harczát s elvégre mennyei hazánkban elvegyük kezeidből az igazság koronáját szent fiad végetlen érdemeért. Amen.

III.

Ur Jézus Krisztus! egyedűli Közbenjárónk és Megváltónk! leborúlva magasztaljuk szent nevedet, hogy szeretetedet iránttunk úgy életed, mint halálod által megdicsőítetted, mennyei Atyáddal minket bűnösöket kiengeszteltél és evangyéliomod világa által az örök élet útját mutattad meg minekünk. Téged áldanak mindazok, kik szenvedésed és halálod által békét és megigazúlást nyertek és általad Istennél örök boldogságban részesűlnek. Téged magasztalnak mindazok, kik általad Istennel kiengeszteltetvén, bűnbocsánatot nyernek s kiknek lelkét életükben és halálukban az örök élet reménye táplálja. Te hoztad meg az igaz engesztelő áldozatot érettünk és az egész emberiségért, általad lett váltsága és megigazúlása az igaz hívőknek.

Üdvösségünknek Istene! örök hálát zeng ajkunk, hogy neküink a Jézus Krisztusban megváltót és szabadítót küldöttél megigazúlásunk és megszentelésünkre s általa atyai kegyelmed s szeretetedről tettél

bizonyosakká bennünket, kik bűneink által sokszor érdemetlenekké tettük magunkat jóvoltodra; örök hálát rebeg ajkunk, hogy Jézus szenvedése és halála által annak tudatára hoztál: hogy Te őrködő szemekkel tekintesz reánk éltünk legsúlyosabb viszontagságiban, paizsunk és védelmünk vagy a kisértések óráiban, bátorítónk és vígasztalónk a halál félelmében.

Add nekünk, óh Urunk Istenünk, kegyelmedet, hogy lelkünk váltságát mindenkor nagyra becsüljük, szándékos bűnök által kegyelmedet el ne játszuk és el ne veszítsük, hanem megtagadván minden hitetlenséget és megfeszítve a világ szerelmét és bűnös kivánságait, népeddé váljunk, mely kész minden jó cselekedetre és szentségben és igazságban folytatja életét. Add reánk áldásodat, hogy a Jézus iránti szeretet és hála oly mély gyökeret verjen sziveinkben, miszerint meghaljunk a bűnnek és éljünk az igazságnak, kerüljük a rosszat és cselekedjük a jót, mondjunk le a világ bűnös örömei és élvezeteiről és találjuk gyönyörűségünket éjjel és nappal törvényed teljesítésében, oly hittel ékeskedvén, hogy sem élet, sem halál el ne válaszszon a Te szerelmedtől, mely vagyon a Jézusban. Segélj jóvoltoddal, hogy a szenvedésekben tűrők legyünk, éltünk kedvezőtlen napjaiban akaratodon megnyugodjunk, szomorúságunkban nálad találjunk vígasztalást, halálunkban pedig benned vessük reményünket, hogy így kegyesen és istenfélelemben futván meg pályánkat, áldott legyen életünk, nyugodt halálunk s boldog az örök életre való feltámadásunk. Dicséret és dicsőség térjen szent nevedre, mindenható Atyánk! szent fiaddal, a Jézus Krisztussal, most és mindörökké. Amen.

Délután.

I.

Szent neved imádására gyűltünk egybe e délesti órában, mennyei Atyánk! templomodban és szivünk őszinte hálájával dicsőítünk Téged azon véghetetlen szeretetedért, hogy szent fiad szenve-

vedése és halála által a bűnös emberiségnek a megigazúlásra utat mutattál, a hitetlenség utján tévelygők keblébe élő hitet plántáltál és az örök élet reményével ruháztad fel azokat, kik a halál félelmétől gyötörve aggódó lélekkel folytatták pályájukat.

Érezzük, óh Uram! gyarlóságunkat s tudjuk, hogy bár szent igéd mennyei eledelével és italával táplálod lelkünket, szent fiad, a Jézus Krisztus követésére naponta hivogatsz bennünket, szenvedése és önfeláldozó halála által intesz, ~~miszerint~~ felkelvén a bűn álmából járjunk szentségben és igazságban és őrizzük meg lelkünket az örök életre, mégis sokszor eltántorodunk útaidról és szent parancsolatidról megfeledkezve a test és világ kivánságának hódolunk, lelkünk örök üdvének munkálásában elég híven nem fáradozunk.

Kérünk, mennyei Atyánk! szentelj meg minket szent lelked erejével, hogy tudjuk megtagadni a világot és annak szellemét, tudjuk megfeszíteni a testet és bűnös indulatait, tudjuk legyőzni a hitetlenséget és erkölcstelenséget és oly munkás legyen bennünk a Te félelmed és Jézus szeretete, ~~miszerint~~ a jóban állhatatosak, a hitben erősek, az igazság és erény követésében tántoríthatlanok, az égi üdv keresésében buzgók és ernyedetlenek legyünk. Add, hogy örömmel hallgassuk szent igédet, a Krisztus evangyéliuma legyen lábaink szövétneke és elménk világa, s mikép szent fiad dicsőítésedben találta örömét és engedelmes volt neked mindhalálig, ugy mi is szent parancsolatid teljesítésében találjuk mindenkor gyönyörűségünket s mint hű fiaid és leányaid harczoljuk a hitnek nemes harczát, hogy elnyerjük az igazság koronáját. Engedd, hogy a szenvedésekben is szent fiad nyomdokán járjunk, készséggel hajoljunk meg tetszésed előtt, zúgolódás nélkül emeljük ajkainkhoz az üröm keserű poharát s benned bízva nyugodtan várjuk a szabadítás óráját. Ruházz fel különösen türelemmel, bizalommal és az örök élet reményével halálunk órájában, hogy mint szent fiad, úgy mi is csendes megnyugvással ajánljuk kezedbe lelkünket s higyjük, hogy mint Jézus a halálból feltámadott, ugy vele mi is feltámadunk és

az általa elkészített hajlékokban a mennyei angyalokkal örök üdv és véghetlen boldogság lesz osztályrészünk.

Szentelj meg minket igéddel, jóltevő Atyánk! mert a Te igéd igazság, de egyszersmind oltalmazz védő kegyelmeddel a jövő éjszakán is minden kárvallás és szerencsétlenségtől, adj csendes és bátorságos nyugovást s őrködjenek felettünk atyai gondviselő szemeid, hogy vidáman s egészségben ébredjünk fel a reggelre és nevedben örömmel kezdjük meg dolgainkat, örömmel várjuk jóvoltodat és segedelmedet. Hallgassd meg könyörgő fohászunkat, éltünkben és halálunkban Te légy őriző pásztorunk és hatalmas paizsunk a Jézus érdemeért. Amen.

II.

Hála neked, mennyei Atyánk! hogy könyörültél e bűnös világon és ama testté vált örök igében kinyilatkoztattad irgalmadat, mely a megtérőnek megbocsát és a bűn miatt elvesztett boldogságát ismét visszaadja.

Mi gyengék vagyunk, Uram! az élet kisértései közt gondoskodásod nélkül könnyen azon utra tévedünk, melyen a lelkiismeret vádja és a késő bánat rabolják el a szivnek nyugalmát. Kérünk azért, áraszd ki reánk szent lelked erejét, ébreszd általa buzgóságunkat neved imádására, akaratunkat parancsod teljesítésére. Add, hogy hitünk mindig teljesebben egyesítsen éltünk vezérével, az Ur Jézussal. Őt kövessük, ő hozzá ragaszkodjunk, hogy általa eljuthassunk a megigazúlásra. Kerűljük a bűnt, mely tőle elszakít, keressük az igazságot, mely méltó híveit mutatja bennünk. Legyen lelki szemeink előtt megváltó szeretete, nyujtson vigasztalást szenvedéseinkben és üdvözítsen túl a halálon.

Téged imádunk, Te benned bízunk mennyei Atyánk! mert Te vagy szabadító Istenünk, Te megmentesz minden gonosztól. Hordozz ösvényeden és emlékezzél meg, mikor reánk tekintesz, a Te irgalmasságodról és jóvoltodról, mely kezdettől fogva van. Tedd hatha-

tóssá közöttünk igédet a velők oszlásáig, hogy rontsa le bennünk a gyarlóság erejét és emelje a szent életre való törekvést. Add, hogy e mai napról is a Te kegyelmed zálogát, a megujúlt hitet és a lelki békességet vihessük tovább magunkkal. Fedezz gondviselő kezeddel, hogy ne férhessen hozzánk semmi veszedelem. Segélj, hogy szelidséggel, szeretettel őrizzük hajlékunkban az egyetértést és örvendő szivvel láthassuk hivatásunk terheinek hordozása nyomán a Te áldásodat. Szenteld meg nappalunkat és éjjelünket s tarts meg atyai szeretetedben most és mindörökké. Amen. (Gyurátz kézi Agendájából.)

Nagypénteken.

Oltár előtt.

I.

Üdvösségünk Istene! lelki gyásztól áthatva jöttünk fel templomodba, mert ma szenvedni és meghalni látjuk szent fiadat, kit a bűnös emberiség megváltására küldél és bánatos szivvel állunk keresztje alatt, mert üdvösségünkre történt az ő halála. Támaszsz kínszenvedésének nagy napján szent indulatot bennünk, hogy megváltásunkért viselt fájdalmai igaz bűnbánatot költsenek fel szivünkben s tudjunk a bűnnek mi is meghalni és szentségben és igazságban élni. Véssd mélyen sziveinkbe azon hitet, hogy Jézus bűneinkért viselte a keresztet s önfeláldozása által veled kiengesztelve a menny polgáraivá, a Te fiaiddá és leányaiddá avatott minket, hogy igy keresztje alatt megsiratván és eltemetvén bűneinket, szenvedéséből megnyugvást, vigasztalást és reménységet merítsünk földi terheink és szenvedéseink elviselésére, halálából pedig életet nyerjünk és örök üdvünk és boldogságunk reményében végezzük be életünket. Áldott Jézus! ki halálig szerettél s önfeláldozásod által megváltottad életünket, Tied legyen a hála, dicséret és magasztalás most és mindörökké. Amen.

Predikáczió után.

Mindenható Isten, szeretetnek Atyja! végetlen jóságodat, nagy irgalmadat tanúsítád iránt tunk, bűnös gyermekeid iránt, hogy szent fiadban neküink váltságot és üdvösséget szereztél, a törvény átka alól feloldoztál és kereszthalálod által bűneink bocsánatát megadva kegyelmedből az örök életben részesítél. Engedd, hogy midőn bűneink bocsánatának örvendünk s Te veled kiengesztelve érezzük magunkat a Jézus halála által, minden tisztátalanságot eltávolítsunk szivünkből minden bűnt és hitetlenséget levetkőzzünk és szentségben és igazságban éljünk a Te dicsőségedre.

Ur Jézus Krisztus! kegyelmes Üdvözítőnk és Megváltónk, szeretetedet és hűségedet nem vagyunk képesek meghálálni, hogy vétkeink büntetését vetted magadra és kiengeszteltél mennyei Atyánkkal; töviskoronát választál, hogy fejünkre tétessék az igazság koronája; a keresztfa ürömpoharát ürítéd ki készséggel, hogy megnyissad részünkre az örök életnek ajtaját. Segélj, kérünk, szent lelkeddel, hogy érdemetlen voltunkat elismerve, bűneink sokaságát belátva, keressük kegyelmedet s igaz hálával fizessünk szeretetedért, mely feloldozott a bűn rabságából és a megigazúlás ösvényére állítva a mennynek avatott fiaivá és leányaivá. Add, hogy példádat követve, mikép Te mindhalálig engedelmes voltál mennyei Atyád iránt, úgy mi is mindvégig engedelmesek legyünk, és akaratát örömmel teljesítsük. Add, hogy mikép Te szenvedések és kínoktól zaklatva így imádkoztál: „Atyám! ha lehetséges, múljék el tőlem a keserű pohár, mindazáltal ne az én, hanem a Te akaratod legyen meg," úgy mi is tudjunk, a megpróbáltatás tüzébe helyeztetve, akaratodon megnyugodni s benned bízva az élet terheit és fáradalmait készséggel és önmegadással elviselni. Add, hogy mint Te a megtérő gonosztevőnek paradicsomot igértél, mi is higyjük, hogy, ha bűnbe esünk, de megbánjuk vétkeinket és igazán megtérünk tévelygésünkből, bűn-

bocsánatot nyerünk és Istennel kiengesztelve a dicső mennyei hazába jutunk. Add, hogy mint Te ellenségeidért is így imádkoztál: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekesznek," úgy mi is szeretettel viseltessünk ellenségeink iránt s imáinkban áldást kérjünk rájok, midőn bennünket ártatlanúl átkoznak és szidalmaznak. Add, hogy mint Te e szavakkal hajtottad fejedet a halál álmára: „Atyám, kezeidbe ajánlom lelkemet," úgy mi is Istent áldva és dicsőítve fejezzük be halálunk órájában életünket és az örök élet reménye tegye nyugodttá kimulásunkat és kedveseinktől való elköltözésünket.

Kegyelmes Istenünk és Atyánk! hozzád könyörgünk embertársainkért is, hogy töltsd be Krisztus szeretetével a megkeményedettek és hitetlenek szivét, miszerint igaz bűnbánatra ébredve keressék lelkök üdvét, sajátítsák el Jézus üdvözítő kegyelmét, hogy így anyaszentegyházad terjedvén és felvirágozván, legyen egy akol és egy pásztor és midőn az idők teljessége eljő, minden száj vallja és minden nyelv hirdesse, hogy Jézus Krisztus Ur az atya Istennek dicsőségére. Amen.

II.

Kiszenvedtél a kínos keresztfán,
Óh Jézusom, bűneim miatt;
Fájdalmában a föld is megindúl,
S elborúl az ég és úgy sirat!
Rád borúlt a halál éjszakája,
Csendes álom fogta bé szemed;
Ellenségid is már mind eltüntek
Ezen szódra: elvégeztetett!

Igy ér véget egykor szenvedésem,
Igy hagyom itt pályám tövisét,
S lelkem megtér Ahhoz, a ki adta,
Hol koronát lel majd a hűség!

Kik vetettek itt könyhullatással,
Nagy örömmel aratnak amott;
Ha Jézussal éltem, Véle haltam,
Véle együtt én feltámadok.

Mint árťatlan áldozati bárány,
Ugy hajtod le halvány fejedet;
Kedveseid Rád borúlva sirnak,
Szeretet tesz sírba Tégedet.
Óh milyen szép, kit hideg sírjához
Szeretet és forró köny kisér —
Az idő a sírkövet ledönti,
De emlékünk a szivekben él.

A keserű poharat kiittad,
Gecsemáné kertjében, Uram,
De a csendes sír mindent kipótol,
Ott a szivnek nyugodalma van.
Igy borúl el éltünk napja sokszor,
A természet bár virúl s szeret,
De a sírban mindent elfelejtünk,
S a vérző seb ott mind béheged.

Nemes harcz volt, Jézus, a Te pályád —
A nemes harcz, íme, véget ért,
S a nagy Isten jobbja mellé ültet,
E dicső, e nagy küzdelmedért.
— Óh Atyám, ha csüggednék a harczban,
Énelőttem álljon szent Fiad,
S add hinnem, hogy sirom éjjelére
Az öröklét napja fölvirad! Amen.

(*Sántha Károly Vitschel után.*)

. III.

Elnyugodtál, harczod véget ére;
Áldott munkád díja: nyugalom,
Szunnyadj békén, óh hitünk Vezére,
Lent a sírban nincsen fájdalom.
Milyen édes a Te síri álmod,
S mily dicső lesz sírból támadásod!

A szeretet és hűség sirodnál
Zápor-módra önti könnyeit;
Ott viraszt a kegyelet és ott áll
Az imádat idők végeig.
A kinek ily áldott a halála:
Téged illet, Jézus, örök hála!

Óh csak egy részt adj, Uram, minékünk
Jó lelkedből, hogy éljünk Veled,
S szép és áldott lesz egykor mi végünk,
Áldás kisér sirba s szeretet!
Ott megnyugszunk fáradalmainktul,
S boldogít az Isten a siron tul! Amen.

(Sántha Károly.)

Délután.

Szent és igaz Isten! nagy a Te irgalmasságod mihozzánk, gyarló bűnösökhöz, mert Te szent fiad szenvedésében vigasztalást, halálában bocsánatot hirdetsz és az üdvösség reménységével táplálod halhatatlan lelkeinket.

Szent fiadnak, a Jézus Krisztusnak köszönjük, hogy eltünt a tudatlanság és bűn sötét fellege éltünk egéről és szent evangyélioma által a hit tiszta világánál folytathatjuk földi vándorpályánkat; szent

fiadnak, a Jézus Krisztusnak köszönjük, hogy nem kell félelem és rettegéssel bűneinkre és a halálra gondolnunk, hanem azon biztos reménynyel mehetünk éltünk alkonyának elébe, miszerint, ha töredelmes bűnbánatot tartunk és az igaz megtérésnek teremjük gyümölcseit, Nálad kegyelmet találunk és a menny fogadja be halhatlan lelkeinket.

Isten, jó Atyánk! teremts bennünk ma, midőn Krisztus keresztje alatt állunk, érzékeny szivet, hogy Krisztus ártatlan szenvedését s önfeláldozó halálát szemlélvén, a szentnek és igaznak kínos fájdalmait szemeink elé állítván, oly komoly akarat, oly szent elhatározás szállja meg kebleinket, miszerint minden bűnt kerülve, minden hitetlenséget és istentelenséget életünkből eltávolítva, szent életet folytassunk s az égi üdv komoly keresése legyen főfeladata életünknek. Támaszsz bennünk szent indulatokat, hogy midőn ma az igazság királyát, ki bűnt nem tett s szájában álnokság nem találtatott, töviskoronával megsebezve kimúlni látjuk, mélyen érezzük, miszerint hálás tanítványai egyedül úgy leszünk, ha mi is az igazságnak fegyverével harczolunk és a hitnek paizsát és az üdvösségnek pánczélját felvéve haladunk az örök élet pályáján szentségben és igazságban.

Ur Jézus Krisztus, drága Megváltónk és Üdvözítőnk! méltass minket megváltó kegyelmedre s támogass szent lelkeddel életútainkon, hogy életed s halálodból bölcseséget merítve, mint Te engedelmes voltál mindhalálig mennyei Atyád iránt, úgy mi is az ő szent akaratát teljesítsük egész életünkben. Add nekünk kegyelmedet, hogy Te megnyugvással fogadád és ürítéd ki a szenvedés és halál ürömpoharát, úgy balsorsunkban mi is megnyugodjunk Isten tetszésén, a szenvedések és csapások közt el ne csüggedjünk, hanem szabadításodban bízzunk és a halálban is benned vessük reménységünket; légy velünk segedelmeddel, hogy mint Te az igazságért szenvedve s ártatlanul halálra itéltetve az örök dicsőség hajlékában vártad igaz jutalmadat, úgy mi is higyjük, hogy bár az erénynek

e földön sokszor szenvedés és háborgattatás jutalma, de mennyben vala téve az igazságnak hervadhatlan koronája.

Isten, jó Atyánk! Jézus halála arról biztosít bennünket, hogy Te Atyánkká lettél s bölcs gondviseléseddel igazgatod életünket; óh engedd, hogy e hit boldogítson éltünk minden napjaiban, e hit adjon csendes álmot a következő éjszakában, e hit tegye nyugodttá és boldoggá halálunkat, hogy igy azon reményben hajthassuk le fejünket a halál álmára, miszerint, a kik Jézussal halnak meg, nem vesznek el, hanem feltámadnak és vele örök boldogságot élveznek az égi üdv hazájában. Amen.

Husvét ünnepén.

Oltár előtt.

I.

Örök Isten! Atyánk a Jézusban! lelki örömtől áthatva, szent lelkesedéssel eltelve jelentünk meg e nagy ünnepen szent házadban, mert ma halhatatlanságunk reményét látjuk megtestesülve Jézus feltámadásában, az élet győzedelmes kiemelkedését szemléljük a halál sötét éjéből. Hála és dicsőség legyen szent nevednek, hogy győzelmet nyert a hit, feltámadt Üdvözítőnk s általa mi is élünk mindörökké. Urunk, Istenünk! töltsd be szivünket a buzgóság szent érzetével, hogy Jézus feltámadását ne csak legfőbb vigasztalásunknak tartsuk, hanem szent lelked ereje által támogatva a bűnökből is feltámadjunk és neked tetsző új életet élve szentségben és igazságban folytassuk földi pályánkat. Erősítsd meg mindnyájunkban azon hitet, hogy Jézus a feltámadás és az élet, a ki benne hisz, a sírban nem marad, hanem megnyílik számára az örök dicsőség, hol örök boldogság lesz osztályrészünk a Jézusnak érdemeért. Amen.

II.

Jóságos Istenünk és Atyánk! szent neved imádására s jóvoltod magasztalására nyílnak meg ajkaink, hogy megvalósítottad szent fiad feltámadása által a halhatatlanság reményét s életünk nem enyészik

a sír porában, mert Jézus legyőzte a halált és az örök élet hazáját nyitotta meg számunkra. Dicsőség legyen Neked, hogy Jézusban megtörted a bűn és halál hatalmát és feltámadásában győzedelmet adtál az életnek. Isten, jó Atyánk! gyámolíts szent lelked hatalmával, hogy mint üdvözítőnk győzelmet vett a halálon, ugy mi is győzedelmeskedjünk a testen és világon és ha ártatlanúl szenvedünk, vagy nyomorúság sujtol, bátoríts az igazság győzelmével és szárítsd fel könyeinket az örök élet reményével. Hitünk fejedelme, Ur Jézus! övezd fel a hit paizsával derekainkat, hogy a világot s annak bűnös kivánságait legyőzve az odafent valókat keressük és mindvégig igaz tanítványaid maradjunk, hogy így, midőn megfutjuk földi vándorpályánkat, veled mi is megdicsőíttessünk és örök boldogságot élvezzünk a mennyei szent hajlékokban. Amen.

Prédikáczió után.

II.

Hálával borulunk le előtted, mindenható Isten! szent nevedet dicsőíti ma szivünk és lelkünk, mert szent fiadat, a Jézus Krisztust, a halálból feltámasztád és dicsőséggel koronáztad meg, hogy élő feje legyen szent egyházadnak, üdvözítője lelkünknek az idők végéig.

Áldjuk jóságodat, hogy Jézus feltámadásában atyai szeretetedről bizonyosakká tettél, a bűn álmából felserkentve új életre hoztál és megdicsőülésünk zálogával örvendeztetted meg lelkünket. Áldjuk kegyelmedet, hogy az enyészet hatalmát megtörted s Krisztusnak e vigasztaló szózata visszhangzik kebleinkben: „Élek én, de ti is éltek. A hol én vagyok, ott lesztek ti is.“ Áldjuk végetlen szeretetedet, hogy a halál félelmét elvetted tőlünk s mi hitteljes szivvel így szólhatunk: „Halál, hol fulánkod, koporsó, hol diadalmad?“

Üdvözítőnk és Megváltónk, Ur Jézus Krisztus! dicséret és dicsőség térjen szent nevedre, hogy a halált elszenvedted, de feltámadtál,

ez által a halhatlanság és örök élet szent hitét erősítetted meg szíveinkben, a feltámadás ragyogó csillagát tüntetéd fel életünk egén és a dicsőség honára függeszted szemeinket; dicséret és dicsőség térjen szent nevedre: hogy a halál sötét völgyén haladva, azon biztatásod önt hitet és kitartást sziveinkbe: „Én vagyok a feltámadás és az élet, a ki bennem hiszen, ha meghal is, él.“

Urunk és Istenünk! kölcsönözd mindnyájunknak szent lelked megszentelő erejét e napon, hogy midőn életet hirdettetsz beszédedben s a feltámadott Jézust mutatod fel igéd világával, feltámadjunk mi is a bűn álmából és hitünkben megerősödve folytassunk józanságban szent életet. Támogass kegyelmeddel, hogy a világ muló javai helyett mennyei kincseket gyüjtsünk s magunkat a csendes és boldog halálra az erény jócselekedetei által készítsük elő, hogy igy biztos legyen számunkra a halhatlanság koronája. Bátoríts küzdelmeinkben, hogy az igazság győzelmet arat, az ártatlanság, a szent és kegyes élet jutalmat talál Te nálad s vígasztalj meg szomoruságunkban, hogy a kik e földön elválnak, Jézussal feltámadnak, mennyben viszontlátják egymást és örök boldogságban élnek.

Áldd meg, Üdvözítőnk! azokat is, kiket a feltámadás hite még nem boldogít s vezéreld őket szent igéd ismeretére, hogy megvilágosíttatván járjanak tántoríthatlan lábakkal az örök élet ösvényén; gyámolítsd az ügyefogyottakat és kétségeskedőket, hogy benned bízva haladjanak az élet utain, könyörülj a betegeken és haldoklókon, hogy igy szóljanak: „Tudom, hogy Üdvözítőm él és örök életre méltat.“ És ha nekünk is üt az élet utolsó órája, vígasztalj az örök élet reményével, állítsd szemeink elé az igazság hervadhatlan koronáját és engedd azt elnyernünk ott fenn az egekben. Amen.

II.

Szent és igaz Isten! szeretetteljes mennyei Atyánk! ki szent fiadat dicsőségesen feltámasztád a halálból, hitteljes imával borulunk le trónod zsámolyánál s hálatelt kebellel áldunk és magasztalunk a

megváltás munkájának dicső befejezéséért, mert Te megdicsőítetted szent nevedet, midőn Jézust a hívők vígasztalására a sírból kihoztad és szivünkbe az örök élet hitét örök időkre megerősítetted.

Most már tudjuk, kiben hiszünk, tudjuk, hogy Jézus Krisztus hitünk egyedüli fejedelme, ki mindnyájunkat örök üdvre vezet; tudjuk, hogy értünk viselte a bűnnek terhét, értünk szenvedte a legkínosabb halált, miszerint békességünk legyen Te veled Istenünkkel, bűneinkből feltámadva meggyógyuljunk és bizton reméljük az igazság győzelmét s feltámadásunkat a sírból a Jézus Krisztussal.

Kegyelmes Üdvözítőnk és Megváltónk, Ur Jézus Krisztus! örök dicsőség térjen szent nevedre, hogy a kárhozat átkából halálod által feloldoztál s feltámadásod által az örök élet derült napfényével örvendeztetted meg sziveinket. Hálával adózunk neked azon kegyelmedért, hogy a halál félelmét megtörted és az enyészet kövét sírjainkról elhengerítve azon hit és reményben erősítetted meg sziveinket, miszerint Te vagy a feltámadás és az élet, a ki benned hisz, ha meghal is él. Szent nevedet dicsőítjük azon vígasztalásodért, hogy a ki veled él, veled fel is támad s a kik itt szeretetben élve egymástól elválnak, azok az általad elkészített mennyei hajlékokban örök boldogságban ujra egyesűlnek.

Üdvözítőnk és Megváltónk! töltsd ki ránk szent lelkednek erejét, hogy feltámadásod hitétől lelkesülve komolyan készüljünk az örök életre, őszintén keressük, míg időnk van, a mennyeieket, legyőzzük a test és világ kisértéseit, kiirtsuk szivünk és életünkből a hitetlenség és erkölcstelenség nemtelen cselekedeteit s főtörekvésünk az legyen, hogy a hit, szeretet és remény, az igazság és erény gazdag gyümölcseit teremve, méltók legyünk Isten üdvözítő kegyelmére, méltók a halhatlanság dicső koronájára.

Istenünk és Atyánk! engedd, hogy ma találkozzunk mindnyájan a feltámadott Jézussal, s hozzá erős hittel ragaszkodva örvendjünk örök életünknek; engedd, hogy a szenvedők és kesergők tőle nyerjenek vígasztalást, a haldoklók bátorítást és reménységet, hogy

így lelki békének örvendve, csendes és boldog legyen a halál álmára való szenvedésünk, biztos az örök életre való feltámadásunk a Jézus Krisztus által. Amen.

III.

Engedd szent örömmel ünnepelnem
Halhatlanságom nagy ünnepét,
Engedd, óh Atyám, hogy üdvözöljem
A feltámadásnak reggelét!
Hogy fiadnak nyílt sírján megállva,
Rajta csüggve és magamba szállva
Tudja s vallja testemben a lélek:
Hogy örökké véled s benned élek.

Érzem mélyen, hogy halál s enyészet
Bölcseséged művét, engemet
El nem porlaszt; érzem, a síron túl
Halhatlanság várja lelkemet.
Ament mond az irás érzetemre,
Ament Krisztus győzelme hitemre,
S hitében a népeknek s időknek
Öröklétem képi tükröződnek.

A tavasz, mely tél után megújul
És a sírból életet nevel;
A magát feláldozó erény, mely
Elégtételt méltán követel;
S olthatatlan szomja a tökélynek,
Melynek enyhet szebb jövők igérnek,
S minden hang az ihletett kebelben
Megvígasztal e szilárd hitemben.

S hogyha minden néma volna, század,
Ember, természet s belérzetek;
Kell-e több a hittel telt kebelnek,
Mint a sír, a melyhez sietek?
Mint a sír, mely a Mestert bezárta,
De megnyílt az Isten szózatára;
Mint a biztató szó, hogy ne féljek,
Hogy meghalván, egykor véle éljek.

Hogy meghalván a bűnös világnak
S a bűnnek, mely tévutakra von;
Elfeledtetvén, hogy vágyaimnak
Czélja több, mint földi, — égi hon;
Hogy feltámadván a bűnből, — éljek,
Üdvösséget általa reméljek
S hű maradván tisztemnek szavához,
Véle jussak a nagy ég urához.

Hol van a sors, mely a szent erényhez
Hűtelenné tenne engemet?
A kín, mely a jónak kutfejétől
Elszédítné hívő lelkemet?
Hol van a sír, melynek éjjelébe
Nem mosolygó arczczal szállanék be?
Hisz sors, kín és a sír éjjelével
Czélomhoz csak közelebb vezérel! Amen.

Székács.

Délután.

I.

Hálával borulunk le ismételve szent trónod előtt, mennyei Atyánk! Jézus feltámadása ünnepének alkonyán és dicsőítjük kegyelmedet, hogy szeretetedre méltattál és a halhatlanság hitét, az örök élet reményét erősítetted meg sziveinkben.

Az igazságnak győzelmi ünnepe ez, mely arról biztosít, hogy Te nem hagyod el az ártatlanul szenvedőket, hanem, ha a hitben és szent életben kitartanak, diadalra segíted, erővel és állhatatossággal ruházod fel a nemes küzdelemre, hogy e hitnek igaz harczát harczolva, elnémítsák a rágalom szavait s meglássák az igazság győzelmét.

A vigasztalásnak diadalünnepe ez, mely a csüggedőket és kételkedőket arról győzi meg, hogy a kik az erény keskeny utján haladva, lelkök üdvének keresésében nem lankadnak, azokat az Ur támogatja szent lelkével; a szenvedőket és nyomorultakat pedig arról biztosítja, hogy a kik itt e földön könyekkel vetnek, mennyben örök boldogságot aratnak s dicsőség lesz osztályrészök az égi angyalok társaságában.

Az életnek, a halhatatlan léleknek szent ünnepe ez, mely a föld vándorának szemeit az égre függesztve, arról tesz tanubizonyságot, hogy az enyészet éjjelétől nem kell félnünk, mert Jézus feltámadott s a ki nyomdokán szentül, mértékletesen és igazán él és vele hal meg a bűnnek, az a sírból örök életre virrad, hol az igazságnak koronája tétetik fejére hitének jutalmául.

Dicsőség és hálaadás legyen neked, mennynek és földnek Istene! azon nagy szeretetedért, hogy ily lelki kincsekben részeltettél minket, a bűn rabságából kiszabadítva s a halál félelmétől feloldozva, a mennynek halhatatlan polgáraivá avattál és szent beszéded eledelével és italával táplálva lelkeinket, az örök üdv végetlen boldogságával örvendeztetted meg sziveinket.

Urunk és Istenünk! add nekünk szent lelkedet és vezérelj az egyenes uton, hogy a hitben, szeretetben és reményben megerősödve, a bűnnek álmából ma Krisztussal mi is feltámadjunk és neked tetsző életet élhessünk; gyámolíts kegyelmeddel, hogy a bűn kísértéseit és a világ szerelmét legyőzve, Jézushoz mindvégig hívek legyünk és a hit nemes harczát harczoljuk; ruházz fel kitartással és szent lelkesedéssel, hogy az örök élet utján tántoríthatlan lábakkal járva mindenkor akaratodat teljesítsük, szentségben és igazságban fussuk meg földi pályánkat s biztosítva lássuk részünkre az örök élet üdvét és boldogságát.

Légy őriző pásztorunk, Istenünk és Atyánk! a közelgő éj sötétségében is, fedezz be minket és kedveseinket atyai gondviselésed szárnyaival, hogy csendességben pihenhessünk és minden szerencsétlenségtől megóva vidáman kelhessünk fel a reggelre; légy paizsunk és védelmünk a halálban is, hogy csendes síri álmunkból feltámadjunk az örök élet nagy reggelére és dicsőségedet szemlélve boldogok legyünk mindörökké. Amen.

Áldozó csütörtökön.

Oltár előtt.

Megjelentünk mennyei Atyánk! szent házadban, üdvözítőnk és megváltónk mennybe menetelének ünnepén, hogy megdicsőítésének örvendve, mi is a magasságba emeljük sziveinket és bemutassuk lelkünk hálaáldozatát hitünk Fejedelmének, ki jobbodon ül a dicsőség hazájában, bölcsen igazgatja anyaszentegyházadat és örök üdvre vezérli az igaz hívőket. Kölcsönözd nekünk szent lelkednek erejét, hogy ma a világ muló dicsőségéről lemondva, ne keressük a földieket, hanem a mennyeieket s a hit, szeretet és remény áldott gyümölcseit teremve eszközöljük örök boldogságunkat. Ajándékozz meg lelked kegyelmével, hogy erősen higyjük, miszerint egykor nekünk is megnyilnak ama

mennyei hajlékok, hová üdvözítőnk ment, épen azért megvessük a test csalárd örömeit, győzzük le a bűn kísértéseit, eltávolítsuk a hitetlenség és erkölcstelenség minden cselekedeteit életünkből, hogy így mennybe jussunk és ott végetlen boldogságra találjunk. Intézd úgy életünk lépteit, hogy ha a próbáltatások tüzébe helyeztetünk, ártatlanúl szenvedünk és a halál sulyos fájdalmai nehezednek reánk, el ne csüggedjünk, hanem lássunk megnyilatkozott egeket s elnyerjük az örök élet dicsőségét a Jézusnak érdemeért. Ámen.

Prédikáczió után.

Mindenható Isten! szent buzgóság hatja át kebleinket, az öröm és hála lelkesült érzelmeivel emeljük szemeinket az égre, mert szent fiadat, ki bűneinkért szenvedett a keresztfán, megdicsőítetted, feltámasztva a halálból, mennyben jobbodra méltattad és anyaszentegyházad királyává avattad. Dicséret és dicsőség térjen szent nevedre, hogy ma a hitnek és igazságnak győzelmet szereztél, oly méltóságot kölcsönzél üdvözítőnknek, mely minden méltóság fölötti méltóság és oly nevet adtál neki, hogy az ő nevére minden térd meghajoljon és minden száj vallja, miszerint Jézus Ur az Atya Istennek dicsőségére. Dicséret és dicsőség térjen szent nevedre, hogy minket is szent fiad tanítványivá avattál és azon hitet gyökereztetted meg sziveinkben, miszerint az üdvözítő azt akarja, hogy a hol ő van, mi is ott legyünk és a halál álmából felébredve az angyalok társaságában szinre imádjunk Tégedet.

Isten, jó Atyánk! engedd, hogy mint az első tanítványok égre függeszték szemeiket szent fiad mennybemenetelének napján, úgy mi is égi hazánkra függeszszük ma szemeinket s azon szilárd meggyőződés hassa át kebleinket, hogy Jézus azért ment fel mennybe, hogy jobbodon nekünk is helyet készítsen; engedd, hogy azon hit váljék éltünk kincsévé, miszerint, ha oly indulat lesz bennünk, mint volt a Jézus Krisztusban és nyomdokán szentül, mértékletesen és igazán

élünk; miszerint, ha a kisértetek és szenvedések közt el nem tántorodunk, hanem a szent életben híven megmaradunk és a hitnek nemes harczát megharczolva fejezzük be földi vándorpályánkat, nekünk is megnyilik a menny dicsősége.

Urunk és Üdvözítőnk! ki az örök dicsőség hazájában mint az igazság örök királya uralkodol, méltass minket áldó szeretetedre és mint tanítványidat elválásod alkalmával megáldottad, és nekik azon igéretet adtad, miszerint el nem hagyod őket a világ végezetéig, úgy áldj meg minket is és méltass támogató kegyelmedre, hogy az élet kisértéseit legyőzve a mennyei jókat keressük s lelki kincseket gyüjtsünk, melyek minket az örök életre is elvezetnek; méltass gyámolító jóvoltodra, hogy bár szenvedés és szomorúság teszi sulyossá földi pályánkat, megálljon mennyet kereső reménységünk s a halál órájában is érezzük vígasztalásodat s boldogítson azon tudat, hogy a kik az Urat félik és az igazak halálával halnak meg, mennybe jutnak és az örök dicsőség koronájának örökösivé lesznek.

Szent Istenünk, mennyei jó Atyánk! szentelj meg minket, hogy járjunk a Te igazságodban és félelmedben s legyünk mindvégig méltó gyermekeid; Üdvözítőnk! tégy igaz tanítványaiddá, hogy mennyei Atyád akaratát híven teljesítve fussuk pályánkat mind végig; Istennek Lelke! gyámolíts hatalmaddal, hogy a test és világon győzedelmeskedve harczoljuk meg a hit nemes harczát és meglássuk halálunk után a dicsőség koronáját ott fenn az egekben. Amen.

Délután.

Kegyelmes Isten, mindeneknek Atyja! Lelki örömmel ujítjuk meg neved magasztalását e napon, mely szent Fiad mennybe menetelét hirdeti és minket is ama boldogabb hazára emlékeztet, mely túl a halál birodalmán vár az igazakra. Szivünk buzgó hálával áldoz előtted, mennyei Atyánk, hogy a mi Urunk, Jézusban Megváltót adál, ki evangyéliomával megszentelte a földi életet, feltámadásával meg-

győzte a halált és dicsőségébe költözésével megnyitotta előttünk a mennyet. Kiengesztelődtél e bűnös világgal, áldott légy, örök szeretet, jó Isten!

Lelki fejedelmünk visszatért ugyan mennyei Atyja jobb kezéhez, de nem hagyott minket itt árván. Itt maradt szent tudományában a lelki épülés és vigasztalásnak forrása, itt hagyta hű utitársakul a hitet, szeretetet, reményt. Ezek erősítenek, ha lankadunk, béketűrésre tanítanak, ha sorsunk viszontagsága bánt, megdicsőülést igérnek, ha a föld visszaköveteli tőlünk, a mit adott, lelkünk porhajlékát, a testet.

Örök dicsőség nevednek, megtartó Krisztus! Te vagy üdvösségünk eszközlője, neked szenteljük szivünket. Megigérted, hogy híveiddel maradsz; kérünk, légy velünk is, igazgass lelkeddel, hogy egész életünk főgondja szent példádnak követése legyen. Tartsd előttünk magasabb hivatásunkat s a tökéletesedést, és adj erre erőt, hogy megőrizhessük a veled való egyességet örökké.

Téged szeretet hozott le hozzánk, az emberiség sebeinek orvoslására áldozád éltedet, segélj, hogy minket is a felebaráti szeretet vezessen minden tetteinkben. Te eltűrted érettünk a kereszt fájdalmát is, segélj, hogy mi is engedelmességgel tanusítsuk hűségünket hozzád és a mennyei Atyához. Légy mellettünk az utolsó harczon is, és emeld fel lelkünket oda, hová előttünk mentél, az örökkévalóságba. Amen. *(Gyurátz.)*

Pünkösd ünnepén.

Oltár előtt.

I.

Mindenható Isten! áldunk és magasztalunk e szent ünnepen: hogy lelkednek erejét a kegyelem országára kitöltötted, megvetetted az anyaszentegyháznak alapját és megerősítetted az apostolokat a hitben, szeretetben és reményben országod építésére. Minket

is megörvendeztettél lelked kegyelmével, ó Atyánk! reánk is kitöltötted szent lelkednek erejét s igéd világával kísérsz életutainkon, hogy szent fiadat üdvözítőnknek valljuk és az igaz hitben megtartassunk és megszenteltessünk. Könyörgünk Hozzád! kölcsönözd nekünk szent lelkednek erejét és hatalmát, hogy legyen az erős oszlopa Krisztus anyaszentegyházának, világító fáklyája a hitnek, gyámola az akaratnak, reménysége a küzdésnek, vigasztalója a szenvedésnek. Ó Isten! tisztítsd meg sziveinket minden bűntől s ruházz fel kitartás és szent lelkesedéssel: hogy híven kövessük törvényed utait, bátran megküzdjünk a kísértetekkel, hogy így választott néped legyünk e földön és az üdvösség örökösei mennyei szent hajlékodban, a Jézusért. Amen.

II.

Kegyelmes Istenünk! megjelentünk szent házadban, hogy örvendezzünk a szent lélek eljöttének, beteljünk mi is ajándékival és újjá születve, világosság, béke, öröm és igazság szentelje meg sziveinket. Ó add nekünk szent lelkedet, hogy lélekben megújuljunk, a mulandók fölött az örökkévalókat keressük, a test és világ kivánságait legyőzve szentségben és igazságban szolgáljunk neked. Áldd meg mostani áhítatosságunkat is, hogy lélekben és igazságban imádjunk téged s tedd hathatóssá sziveinkben szent igédet, hogy törvényidet állhatatosan kövessük, lelkünkben és testünkben megszentelve üdvünket munkáljuk és mindvégig hű gyermekeid maradjunk, hogy így, midőn megfutjuk földi vándorpályánkat az üdvösség reménységével fejezzük be életünket, bemehessünk mennyei szent hajlékodba és végetlen boldogság legyen osztályrészünk üdvözítőnk érdemeért. Amen.

Prédikáczió után.

I.

Dicsőség legyen neked, könyörülő Isten! Atyánk a Jézusban, hogy szent fiadban kijelentetted magadat és az ő megváltó munkáját szent lelked által megdicsőítetted e földön. Dicsőség legyen neked, hogy hozzánk is elküldéd Jézus által szent lelkedet, hogy a hitnek templomát felépítse közöttünk és az örök élet beszédével üdvösségre vezérelje a föld népét. Töltsd ki reánk megszentelő erejét s tedd hathatóssá életünkben kegyelmét, hogy keresztyéni hivatásunknak híven megfeleljünk és neved dicsőítésére legyen szentelve teljes életünk.

Istennek lelke! kegyelmes segítőnk! kérünk, mint a világosság és igazság lelkét, vezérelj az igazság útján, küszöböld ki lelkünkből a bűn sötétségét és vezérelj szent igéd világával az örök életre az egyenes uton. Kérünk, mint az imádságnak és erőnek lelkét, hogy emeld Istenhez szivünket, tégy erősekké az Úrban, hogy a kisértésekben győzedelmeskedjünk, gyarlóságinkat levetkőzzük s hitünket jó cselekedetekkel világoltassuk. Kérünk, add nekünk az istenfélelem és megszentelés lelkét, hogy megfékezvén indulatinkat, téged dicsőítsen minden gondolatunk, téged szivünk minden dobbanása s életünk minden cselekedete és meggondoljuk, hogy csak szent és kegyes élet vezet az örök életre. Kérünk, állj mellettünk, mint a békének és vigasztalásnak lelke, hogy egyetértés és szeretetben éljünk, szenvedéseinkben el ne csüggedjünk, szabadításodat türelemmel várjuk és az örök élet reményét lelki örömmel ápoljuk sziveinkben.

Mennyei szent Atyánk! Te szent lelkesedéssel ruháztad fel az apostolokat Krisztus evangyélioma és anyaszentegyházad iránt e napon, kik egy akarattal együtt valának; ruházz fel minket is apostoli buzgósággal: hogy mindenkor magasan lobogjon kebleinkben az üdvözítő hit és tiszta szeretet szent lángja, szent neved dicsőítése, törvényed hű követése és országod épitése legyen életünknek leg-

főbb feladata. Támogasd kegyelmeddel a királyt, hogy országod építésében és népeinek boldogításában találja örömét; kisérd áldásoddal a hazát és nemzetet, hogy béke és jólétnek örvendjen és az istenfélelem szent ösvényén keresse boldogságát; áldd meg szent igéd hirdetését, hogy az lelki világosságot terjeszszen és örök boldogságot áraszszon a hívőkre; virágoztasd az anyaszentegyházat s abban veteményes kertjeidet, az iskolákat, hogy híveid a hitben és szent életben növekedjenek, és előmenetelnek örvendjenek, tégy az örömben vigyázókká, a szomoruságban benned bizókká, hogy így életünkben és halálunkban rajtad függjünk és tőled várjuk örök üdvünket. Hallgass meg minket, hű gyermekeidet szent fiad, az Úr Jézusnak nevében. Amen.

II.

Kegyelmes Isten! szeretetteljes mennyei szent Atyánk! mint a megujult természet dicsőségedet hirdeti, úgy mi is hálaéneket zengünk ma szent nevednek, buzgó imával borulunk le mennyei trónod előtt, hogy a kegyelem országát nyitád meg számunkra és szent lelked kitöltése által az élő hit tüzét lobbantottad lángra kebleinkben. Egy akarattal vagyunk mi is ismételve együtt, mint voltak az apostolok, hogy imádásodban buzgólkodjunk és szent igéd hirdetése által keressük lelkünk örök üdvét; azért kérünk, közöld velünk is a szent lélek ajándékait, hogy legyen az erejével és hatalmával mennyei vigasztalónk, vezérünk és gyámolítónk földi vándorpályánkon és a kisértés óráiban erősítsen, hogy így igaz és szerető gyermekeid maradjunk és törvényed követésében mindvégig híven megálljunk.

Urunk és Üdvözítőnk! Úr Jézus Krisztus! Te tetted alkalmasakká az apostolokat szent lelked reájok kitöltése által azon hivatal viselésére, mely a megváltást hirdeti és a világ előtt az örök élet üdvének kutforrását nyitotta meg. Áldjuk és dicsőítjük ezen kegyelmedért szent nevedet, hogy evangyéliomodat a népek közkincsévé tevék, arról nemcsak feddhetlen élettel, hanem vértanusággal is bizony-

ságot tettek — és kérünk Téged, tedd hathatóssá szent igédet, az örök életnek beszédét, sziveinkben, hogy azt mint tőled eredő igaz tudományt, mint az igazságnak és üdvnek szavát szentnek tartsuk, híven kövessük és mint mennyei polgárok fussuk pályánkat az élet utain.

Istennek lelke, ki az Atyától és Fiutól származol és a hit templomát felépítetted az anyaszentegyházban, szentelj meg minket is, tégy a világosság gyermekeivé, taníts meg mennyei Atyánkat lélekben és igazságban imádni és dicsőíteni, kölcsönözz bátorságot, hogy az igazság tántoríthatlan bajnokai legyünk és erősíts meg a szent életben, hogy minden szavunk és cselekedetünk szent neved dicsőítésére szolgáljon. Légy velünk kegyelmeddel és áldásoddal: hogy szivünket minden istentelenségtől megtisztítsuk, házainkat templomoddá szenteljük és kegyelmedet sem szándékos bűn, sem engedetlenség által el ne veszítsük. Támogass hatalmaddal a kísértésekben, vigasztalj a szenvedésekben, és buzdíts mindenkor a jóra, hogy lelkünk és testünk ártatlanságban tartassék meg a Jézus Krisztus megjelenése napjára. Ruházz fel végre lelki nyugalommal és az örök élet reményével, hogy midőn pályánkat megfutottuk, méltók legyünk az igazak hazájába való felvételre s elnyerjük hitünk nemes harczának jutalmául az örök életnek üdvét és boldogságát, szent fiadnak, a Jézusnak érdemeért. Amen.

III.

Istennek lelke, szállj le mireánk!
Önts mibelénk élő, erős hitet,
Mely Istenében nyugszik meg csupán,
S ihletre kelti az égő szivet.
S mint harmat s napsugár
Újjászüli az elbágyadt virágot:
Isteni szikra, jöjj
És szüld újjá e közönyös világot;
Emeld felűl a föld porán a lelket,
Mely üdvöt, békét csak Istenbe' lelhet!

Istennek lelke, szállj le mireánk,
Hogy legyen részünk: igazság s vigasz;
A Jézustól tanúlja meg a szív,
Hogy mi legyen a szép, jó és igaz.
Hassd át a sziveket,
Hogy a templom szépségit szomjuhozzák,
S legszentebb vágyukat,
Hogy enyhülést vegyenek, ide hozzák;
S a mit innen kivisznek a világba:
Szeretet légyen s béke olajága!

Istennek lelke, szállj le mireánk!
Add mi belénk a mennyei tüzet,
A buzgóságnak szent tüzét, a mely
Aldozatra nyit szivet és kezet.
Hogy az egyház ügyét
Vegyük mi a szent Isten szent ügyének,
S ha itt áldozhatunk,
Ezt tartsuk a szív legszebb örömének
Pünkösdi lélek, töltsd be sziveinket,
Buzgósággal keresztelj meg te minket!

Sántha Károly.

Délután.

I.

Szent Istenünk, mennyei Atyánk! tőled jő minden jó és tökéletes ajándék, onnan felül az égből; atyai jóságodnak s végetlen szeretetednek köszönjük azon lelki kegyelmet is, hogy pünkösd szent ünnepén szent fiad által az apostolokat a szent lélek ajándékival felruháztad, az anyaszentegyház terjesztésére alkalmatosokká tetted és minket is folytonosan támogatsz bátorító és megszentelő erejével az élet utain.

Kegyelmes Istenünk! mi gyarlók vagyunk, sokszor elcsábít a bűn szent törvényedtől, sokszor letérít a test és világ szerelme az örök élet utjáról, a szenvedés és halál sokszor félelemmel árasztják el kebleinket és egyedűl úgy állhatunk meg a kegyes és szent életben, ha szent lelked nyujt erőt és kegyelmet a hit nemes harczának megharczolására és örök üdvünk munkájának hűséges teljesítésére. Azért kérünk, mennyei Atyánk! add nekünk szent lelkedet, hogy legyünk erősek a hitben, állhatatosak a szent életben, vigyázók az örömben, benned bízók a szenvedésekben, kitartók a próbáltatás napjaiban, hogy így nemesen fussuk meg keresztyéni pályánkat, biztosan reménlhessük örök üdvünket és boldogságunkat. Engedd, hogy Krisztus anyaszentegyháza napról napra jobban virágozzék, az evangyéliom világa mind jobban hassa át a sziveket és az igazság győzelme terjedjen nemzetségről nemzetségre. Légy segítségül, hogy ellenségeink, kik egyházunk megrontására törnek, megszégyenüljenek, élő hit és munkás szeretet egyesítse a Krisztusban hivőket Állj mellettünk a szenvedés és megpróbáltatás napjaiban, hogy erőnk el ne lankadjon, gondviselésed hitében vigasztalást és megnyugvást találjunk és szabadításod reményét soha el ne veszítsük. Vigasztalj bűneink érzetében, hogy, ha igaz megtéréssel és hitteljes szivvel hozzád bocsánatért esdeklünk, meghallgatod könyörgésünket és gyermekeiddé fogadsz. Bátoríts végre halálunkban, hogy bár testünket a halál a sírba szállítja, lelkünk nem vesz el, hanem örök életet arat a Jézus által elkészített mennyei hajlékokban.

Legyen velünk atyai védelmed, kegyelmes Atyánk! a következő éjszakán is, engedj mindnyájunknak csendes és békés aluvást, gondviselésed óvjon meg minden szerencsétlenségtől, jóvoltod őrködjék házunk és családunk fölött, hatalmas karod védje jólétünket és vagyonunkat, hogy így békességben kelvén fel a reggelre, örömmel jelenhessünk meg holnap ismét szent neved dicsőítésére s lelki örömmel folytassuk ünneplésünket lelkünk üdvének hű munkálására. Hallgasd meg alázatos könyörgésünket szent fiadért, a Jézusért. Amen.

II.

Örök irgalom, szerető Istenünk és Atyánk! Dicsőítésedre zeng ajkunkon az ének, téged magasztal lelkünk hálafohásza, mert tőled jön az áldás, jóságod bizonyságival telve a menny és a föld. Atyai szeretetedről tanuskodik a mi életünk is. Halandó testtel ruháztál ugyan fel, de halhatatlan lelket leheltél belénk; a föld rögei között jelölted ki ideiglenes hazánkat, de a hit által lakással biztatsz mennyei hajlékodban.

Midőn az ember a bűnbe eséssel a kárhozat örvényébe tévedt, Te szent Fiadban Megváltót küldél e világra, hogy általa a megtérők megigazulást nyerjenek. Ő lett a mi szabadítónk, ki szent tudományának szövétnekénél gondviselésed jeleit mutatja meg a keserűségben is, megvilágítja a halál éjszakáját és végetlen érdemében üdvösségünk reményének ronthatlan alapját hagyta örökségül reánk.

Kérünk, mennyei Atyánk! szent lelkeddel éleszd hitünket, hogy ezt ki ne olthassa s szivünket Üdvözítőnktől el ne tántoríthassa sem az öröm, sem a fájdalom. Add, hogy őt követve mi is hű gyermekeid lehessünk, hogy fényljék a mi világosságunk és cselekedeteink mindenkor törvényed iránti hűségünknek legyenek tanuságai. Igy nem kell félnünk a számadástól, gyermeki bizalommal imádkozhatunk hozzád és várhatjuk bajainkban segítő kezedet.

Áldj meg jó igyekezetünkben, kisérjen szereteted és tartson meg lelki testi békességben minden embertársainkkal együtt. Örvendeztess meg boldogokat és boldogtalanokat jó kedved esztendejének napjaival. Áldd meg koronás királyunkat bölcseséggel, erővel, áldd meg hazánkat, ennek minden polgárait. Nyugodjék áldásod városunkon, gyülekezetünkön (helységünkön) s ennek határain. Hozd el a kedvező idők szárnyain mezeinkhez csatolt reményeink teljesültét, tartsd meg minden házban az egyetértés lelkét s a megelégedés kenyerét. Éleszd mindenütt a hitbuzgóság tüzét, hogy minden ajkról e fohász emelkedjék, áldjátok az Urat, mert jó és az irgalma örökké megmarad. Amen.

Gyurátz.

Szentháromság ünnepén.

Oltár előtt.

Szent Isten! hálás kebellel és hitteljes szivvel emeljük fel szíveinket Hozzád e napon, melyen hitünknek nagy titkát kijelentetted, hogy mint Atya, Fiu és szent Lélek, egy igaz Isten, közlöd velünk lelki kegyelmeidet és így kívánsz általunk imádtatni lélekben és igazságban. Kérünk Téged, mennyei Atyánkat, áraszd reánk áldásodat, részeltess lelki kegyelmedben, hogy ismeretedben növekedjünk, szent vallásunk tanítását híven halljuk és gondviselésedre kegyes életünk által tegyük magunkat méltókká. Kérünk Téged, Üdvözítőnk és Megváltónk! ki halálod által váltottál meg minket, hogy el ne veszszünk, táplálj minket ma az örök élet kenyerével és italával, hogy mint jó cselekedetekre törekvő néped haladjunk az örök élet ösvényén s megváltott örökösiddé legyünk. Kérünk Téged, szent lélek Isten! szenteld meg szivünk indulatait és éltünk minden cselekedeteit, hogy igazságban járjunk, szent életet folytassunk s mennyei örökségünket hiven megőrizzük. Neked, szent háromság, egy Istennek legyen dicséret és hálaadás mindörökké. Amen.

Predikáczió után.

Mindenható Isten! az egek hirdetik dicsőségedet és kezeidnek munkáját a kiterjedett erősség, hatalmadat prédikálja a mindenség, bölcseségedet és jóságodat beszéli a teremtett világ, melyet gondviselő erőddel fenntartasz és bölcsen, örök törvények szerint kormányozol. Az egek dicsősége, a természet szépsége és csodálatos műveinél azonban tisztább fényben mutat fel Téged szent fiadnak, Jézusnak tudománya, hathatósabban magasztal szent élete, azon hitben erősítvén meg sziveinket, hogy Te mint teremtő, megtartó és megszentelő Isten, árasztod ránk áldásodat és kegyelmedet, mint szent

háromság egy Isten lakozol örök fényű világosságban, hová véges elme nem hatolhat.

Teremtő Isten! hálával borulunk le trónod zsámolyánál, hogy nem csak a világot teremtetted, hanem könyörülő és szeretetteljes Atyánkká is lettél a Krisztusban; hogy nemcsak fentartod, hanem bölcsen kormányzod is életünket s atyai gondviseléseddel és szerető karoddal vezérelsz mennyei czélunkhoz, melyet kitüztél számunkra az örök életben.

Ur Jézus Krisztus, Istennek fia! Te megváltottál minket a bűntől és haláltól s e világra jöttél, hogy mint a világ igaz világossága megvilágositsd értelmünket és Isten gyermekeivé avassd mindazokat, kik benned hisznek és nyomdokodon szent életet folytatnak. Magasztalunk ezen jótéteményedért és kérünk Téged, tégy minket mindnyájunkat az igazság hű és tántoríthatlan követőivé, hogy Neked éljünk és benned bízzunk e földön s tőled várjuk megdicsőítésünket, midőn eljössz itélni eleveneket és holtakat.

Istennek lelke, ki az igazság és élet szelleme vagy, kegyelmednek ajándéka ujjászületésünk és megszenteltetésünk; dicséret és dicsőség szálljon nevedre, hogy gyarlóságunkban szivünket a hit paizsával megedzed, a szenvedésekben vigasztalást nyujtasz, a kisértetekben hatalmaddal támogatsz és a halálban a mennyei örökség kilátásával örvendezteted meg sziveinket. Tisztítsd meg szivünket minden bűntől és szentelj meg az igazságban, hogy vallásunktól el ne tántorodjunk, mennyei rendeltetésünkről meg ne feledkezzünk, hanem mint Krisztus megváltottai és igaz tanítványai, munkáljuk üdvünket s tántoríthatlan lábakkal folytassuk pályánkat az örök élet ösvényén mindaddig, míg elérkezik megváltásunk boldog órája.

Atya, Fiú és szent Lélek! egy bizony Isten! fogadd kedvesen könyörgésünket és hálafohászunkat, emelj ki a gyarlóság bűneiből, erősíts az igazságban és szent életben, tarts meg hitünkben, tégy tántoríthatlanokká az örök élet reményében, hogy egykor színről-színre láthassunk az örök dicsőség hazájában és a mennyei angyalok seregével imádjunk és dicsőítsünk Téged mindörökké. Amen.

Délután.

Házadba jöttünk ismételve, kegyelmes mennyei Atyánk! hogy áldjuk és dicsőítsük kegyelmedet, erőt nyerjünk a kisértések legyőzésére, növekedést vegyünk evangyéliomod hirdetése által a szent életben és buzgó könyörgésben esedezzünk áldásodért s gondviselő jóságod drága ajándékiért.

Nagy a te kegyelmed mihozzánk, gyarló gyermekidhez, óh Mindenható, ki nemcsak a világot teremtetted és árasztottad el gazdagon jóvoltoddal, hanem minket is képedre alkottál és halhatlan lélekkel ruháztál fel, hogy mennyei rendeltetésünket szem előtt tartva folytassuk utunkat az örök élet honába. Nagy a te kegyelmed mi hozzánk, jó Istenünk: mert atyai gondviseléseddel őrködöl fölöttünk, jó napjainkban megszenteled örömeinket, balsorsunkban pedig közel vagy hozzánk vigasztalásoddal és szabadításoddal. Imádva borulunk le előtted, mennyei Atyánk, és esedezve kérünk, szenteld meg szivünket e napon: hogy szeretetedért hálával áldjunk, szent nevedet igaz keresztyéni élettel magasztaljuk, a szenvedésekben pedig benned bizzunk és erősen elhigyjük, hogy Te nem hagyod el a téged félőket.

Úr Jézus Krisztus! Üdvözítőnk és Megváltónk! Neked köszönjük megváltásunkat, neked köszönjük, hogy a bűn és kárhozat örvényéből kiemeltél, engesztelő halálod által a menny polgáraivá avattál és mennyei Atyánk gyermekeivé tettél. Engedd, hogy ezen kegyelmedet komolyan méltányoljuk s legfőbb törekvésünk az legyen, hogy a test és világ kisértéseit legyőzzük, a bűnöket életünkből végkép kiküszöböljük, nyomdokodon szentűl, mértékletesen és igazán éljünk s mint igaz tanítványaid, élő hittel és szent élettel munkáljuk lelkünknek örök üdvösségét.

Szent lélek Isten! Te világosságot gyujtasz értelmünkben, hogy ismerjük rendeltetésünket s megszentelsz szívben és lélekben, hogy megfeszítvén testünk nemtelen indulatait és a világ szerelmét, Istennek országát és annak igazságát keressük s a mennynek örökösei legyünk

a Jézus Krisztusban. Kölcsönözd tehát nekünk szent lelkednek erejét, hogy a hitetlenség és erkölcstelenség karjaiból kibontakozzunk, növekedjünk midenestől abban, a ki fő, a Jézus Krisztusban, s elnyerjük hitünk jutalmát, az igazság koronáját.

Jó Istenünk, mennyei Atyánk! táplálj minket az örök élet eledelével és italával életünk utain, de egyszersmind ragyogtassd áldó kegyelmedet a bekövetkező éjnek homályában is fölöttünk, hogy gondviselő oltalmadnak örvendjünk, hogy csendes legyen aluvásunk, a béke angyalai őrködjenek házaink és kedveseink fölött és holnap vidáman felkelve folytathassuk dolgainkat. Hallgass meg minket, légy áldó Atyánk, légy őriző pásztorunk életünkben és halálunkban. Amen.

Reformáczió emléknapján.

Oltár előtt.

Szent és igaz Isten! ki népeid fölött hű gondviseléssel őrködöl és kegyelmed hatalma által Krisztus üdvözítő evangyéliomát a sötétség éjéből napfényre hoztad, őseinket az igaz hitben megerősítetted és lelki országodnak tántoríthatlan tagjaivá avattad. Áldunk Téged, hogy az emberi tévtanok örvényéből kiemelve, a szent irást kezeinkbe adtad s igédből megtanultuk, hogy hitünk fejedelme egyedül Jézus Krisztus, egyedűl ő azon Megváltó és Üdvözítő, a ki az örök élet üdvére vezethet és a mennyei boldogság hazáját feltárhatja számunkra. Kérünk Téged, erősíts meg mennyei tudományod igazságában, szent igéd szeretetében és tartsd meg a lelkiismereti szabadság drága kincsét számunkra, hogy félelmedben állhatatosan megmaradjunk s lelkünk örök üdvét, mint mennyei polgárok, kitartó hűség s engedelmességgel munkáljuk. Segéld továbbra is kegyelmeddel evangelimi anyaszentegyházunkat, hogy ellenein győzedelmeskedjék, igédnek világa által terjedjen Krisztus tiszta vallása, országod épüljön hitben

és szent életben, hogy eljöjjön az idő, hol szent nevedet az egész föld szájjal és tettel vallja s minden sziv hirdeti: hogy Jézus Krisztus tudománya egyedűl azon kutforrás, mely az örök élet vizével táplálja halhatlan lelkeinket. Amen.

Predikáczió után.

Dicsőség legyen neked, mennynek és földnek Istene! ki szent fiad a Jézus Krisztus által felépítéd országodat közöttünk s jóságodgal és kegyelmeddel kiséred életünket. Dicsőség legyen neked azon hűség és könyörületért, melyet hitbuzgó apáink és anyáink iránt tanusítottál; azon atyai segedelmedért, melyet ev. egyházunk iránt 300 évi vihar és veszély közepett mutattál; azon védelmedért, melylyel azt az enyészet örvényétől kegyelmesen megoltalmaztad. Te támasztál lelkesült férfiakat, szent lélek és bátorsággal felkent apostolokat, kik a sötét éj homályából szent igéd világát napfényre hozák, az emberi tévtanokat kiküszöbölve az örök élet igaz ösvényét kijelölék és megőrzék hű népedet, hogy az üdv utjáról el ne tévelyedjenek és kárhozatba ne essenek.

Add, Atyánk! hogy e jóságodat s kegyelmedet mélyen érezze szivünk s hálás örömmel és szent komolysággal töltse el irgalmad kebleinket. Add, hogy oltalmad alatt viruljon és terjedjen továbbra is evangelimi protestáns egyházunk s töltsd ki reánk szent lelkedet, hogy evangyéliomod üdvözítő erejével ellene állhassunk a bűnnek, legyőzzük a világot és annak szerelmét, a testet és annak kivánságát s növekedjünk mindenestől fogva abban, a ki fő, a Jézus Krisztusban. Támaszsz hű és lelkes oktatókat közöttünk, a kik az igazságnak sok küzdelem és nehéz szenvedés közepett szerzett s megőrzött drága kincsét — Isten igéjét — híven őrizzék, az evangyéliom üdvigazságait híven és hathatósan tanítsák s országodat építve a hivőket az örök élet üdvére vezéreljék. Szenteld meg a tagokat, hogy hittől és istenfélelemtől áthatva Jézus nyomdokán

szentűl, mértékletesen és igazán éljenek s hitöket ne csak szájjal vallják, hanem életök jócselekedeteivel is megpecsételjék. Óvd meg az anyaszentegyházat a békétlenség és viszálytól, hogy abban ne lankadjon a hit, ne hidegüljön a szeretet, ne terjedjen a közöny, hitetlenség és bűn, hanem növekedjék a kegyes és istenes élet s minden lélek teremjen gazdag gyümölcsöt az örök életre. Légy hű őre egyházunk önkormányzati és lelkiismereti szabadságának, gyámolítója iskoláink és jótékony intézeteinknek, hogy azok az istenfélelem, keresztyén fölvilágosodás és szeretet munkáját szerencsés előmenetellel eszközöljék s vezérelj mindnyájunkat az örök élet ösvényén, hogy azon fundámentomon híven megállva, mely egyszer vettetett s mely a Jézus Krisztus, mint hű gyermekeid és a Krisztus igaz megváltottai bejuthassunk mennyei országodba s szinről szinre dicsérhessünk mindörökké Tégedet a Jézus által számunkra elkészített mennyei hajlékokban. Amen.

Délután.

Mindenható Isten! kegyelmes mennyei Atyánk! szent nevedet dicsőíteni, jóságod és kegyelmes gondviselésedért hálát adni jelentünk meg ismét szent házadban, hogy szent fiad mennyei tudományával örvendeztetted meg életünket, szent igéd tiszta fényével vezetsz az örök élet ösvényén és midőn azt az emberek tisztaságából kiforgatták és tévtanokkal cserélték fel, támasztál szent lélekkel felruházott férfiakat, kik a lelki sötétség éjét elűzték és kezébe adták az emberiségnek a szent irást, melyben örök élet vagyon s kijelölék az üdv utját, melyet csak a Jézus Krisztusban vetett igaz és élő hit kölcsönöz.

Áldjuk, mennyei Atyánk, szent nevedet azon kegyelmedért, hogy közöttünk a hit templomát lerontani nem engedted, hanem Krisztus tiszta tudományát mind a mai napig megtartottad, buzgó apáinkat és anyáinkat a hitbuzgóságban és kitartásban oly tántoríthatlanokká tetted, hogy hitöket meg nem tagadták, hanem a szen-

vedés és megpróbáltatás tüzébe helyezve is Krisztushoz ragaszkodtak, a hit és igazság fegyverével harczolva vallották evangyéliomát s vívták ki a lelkiismeret szabadságát. Áldjuk szent nevedet, hogy szent igéd tiszta világával a népeket megörvendeztetted s a felvilágosodás azon fokára emelted, hogy ne legyenek többé emberek szolgái, ne kötelezzék magukat a szolgálat igájával, hanem megálljanak azon lelki szabadságban, melylyel megszabadított minket a Krisztus.

Kérünk, jó Istenünk! kölcsönözd nekünk is, mint hitbuzgó elődeinknek, lelki kegyelmedet és szent lelkednek erejét: hogy nekünk is nyereségünk legyen a Krisztus életünkben és halálunkban és tiszta és hamisítatlan igéjéhez ragaszkodva tudjunk Téged lélekben és igazságban imádni, törvényednek híven engedelmeskedni és az örök élet üdvének ösvényén tántoríthatlan lábakkal haladni. Kérünk, támogass atyai jóvoltoddal: hogy hitünk a Jézus Krisztusban hajótörést ne szenvedjen, lelki szabadságunktól meg ne fosztassunk, hanem az igazságot követvén szeretetben növekedjünk mindenestől abban, a ki fő, a Jézus Krisztusban. Kérünk, őrködjél felettünk kegyes gondviseléseddel: hogy hitünk védelmében ne lankadjunk, szent házad szeretetében ne ingadozzunk, lelkünk üdvének munkálásában ne restelkedjünk, hanem hithűséggel ragaszkodjunk egyházunkhoz, áldozatkészséggel eszközöljük felvirágzását és szeretetünk a Krisztus evangyéliomához oly erős legyen, hogy sem élet, sem halál el ne szakaszszon minket Istennek szerelmétől, mely vagyon a Krisztusban.

Üdvözítőnk és Megváltónk! támogass szent lelkednek erejével: hogy jó napjainkban tanításodnak hódoljunk, szent igéd kutforrásából erőt és vigaszt merítsünk, az örök élet igazságát szomjúhozzuk és a hitnek gyümölcseit teremjük; a szenvedésekben pedig benned bizzunk és szabadításodat reméljük. Add, hogy lakást vegyen szivünk és életünkben az istenfélelem, munkás legyen keblünkben a hit és szeretet, legyőzzük a világot és annak kisértéseit s az örök élet reménye nyujtson vigaszt halálunkban. Légy a jövő éjszakában is

őriző pásztorunk, kegyelmes Istenünk! s engedd, hogy nyugodtan hajtsuk az éj álmára fejünket, vidáman keljünk fel reggel dolgaink folytatására, egykor pedig boldogan lássuk meg a feltámadás dicső reggelét a Jézusnak érdemeért. Amen.

Befejező oltári imák áldásmondás előtt.

Adventben.

Hű és igaz Isten! hálával borulunk le előtted, hogy szent fiadat, a Jézus Krisztust a világ megváltására küldötted, általa akaratodat kijelentetted és az emberiséget áldásod és atyai kegyelmedre méltattad. Kérünk téged gyújtsd meg a buzgóságnak szent tüzét kebleinkben, hogy üdvözítő kegyelmednek örvendjünk, Jézust, megváltónkat és üdvözítőnket örömmel fogadjuk s tudományát az örök élet ösvényének ismerjük. Támogass minket kegyelmeddel: hogy szent lelked ereje megtörje bennünk a bűn hatalmát s a hitben és szent életben megerősítve által vigyen a halálból az életre. Tarts meg minket mindvégig a Jézus iránti hűség és engedelmességben, hogy lelkünk és testünk ártatlanságban tartassék meg megjelenése napjáig s elnyerjük az örök élet dicsőségét az egekben. Amen.

I.

Készülj lélek, jő Királyod!
Üdvözítő Messiásod!
Az Ige im testet ölte
Ugy száll le az árva földre.
Fölpattan az átok zára,
Hajnal száll az éjszakára,
Uj világ a régi korra . . .
Fényben ragyog Sion orma.

A nép tördel pálmaágot,
Hint az útra friss virágot . . .
Mit imádott — hullva porba —
Aranybálvány szétomolva.
A romokból kél új élet,
Betelik az üdvigéret . . .
Bosszú, harag száműzve lett,
Sziv a szivben testvért szeret!

Jő az élet fény-királya,
Tűn a lélek vak homálya,
Fut a bűn, oszlik a tévhit . . .
Örömének tör az égig.
Meglebben az ég kárpitja,
Feltárul a mennynek titka:
Fényözönben Istent magát
Látja a szem, mint jó Atyát!

Készülj lélek, — jő Királyod!
Hints utjára lomb s virágot . . .
Kevély ember borulj földig,
Feledd el a múlót, — földit! . .
Nem nyit eget a gőg, — látszat,
Csak megtérő sziv, — alázat.
Térj magadba s hintsd bűnbánat
Virágát a Messiásnak.

Készülj lélek, — jő Királyod!
Ujjá szüli a világot.
Születess te is szivben újra
S virágos lesz az Ő útja!

Gyötör nehéz, kínos álom,
Jövel Jézus, — én Királyom!
Űzd az álmot, . . . s rózsafénybe'
Deríts hajnalt szivbe, — éjbe!

Örvendj lélek, — jő Királyod!
Kezében tart olajágot!
Hossianna! hossianna!
Áldott a nagy Isten fia!
Jövel Jézus! üdvök-üdve!
Bűn tőrétől szűnk átütve:
Vezess Jákób forrásához,
S üdvezítő gyógyulást hozz! Amen.

Kemény Lajos.

II.

„Örüljetek!“ — int a szózat, —
A közelgő Megváltónak,
Tapsoljon a sziv, a lélek,
Harsogjon hosánna-ének!
Csillag gyult ki fönn az égen,
Angyalkar zeng csöndes éjen:
„Nagy az isteni irgalom!
Közel, az Ur közel vagyon!“

Bűnös, — bűnös vagy föld népe,
Méltatlan az ég kegyére!
Leromboltad a szent oltárt,
Mely Istennek szentélyül állt;
Ezüst, arany, gyönyör végett
Eldobtad az Isten-képet . . .
S mégis Atyád — nagy irgalom!
Megszán, — „az Ur közel vagyon!“

Érzem én is, mélyen érzem,
Bűnös vagyok! és az érdem
Nem enyém, nem! bűnbocsánat
Rám Megváltóm által árad!
Rabja vagyok bűn, gyönyörnek,
S kinaim, ah! összetörnek . . .
De hitem szól: ne csüggedj el!
„Az Ur közel vagyon!“ közel!

Jő nehéz gond, nehéz bánat . . .
Űz a sötét éjszakának,
Ömlik a köny, a gyászpatak
Fájó sóhaj meg nem szakad;
Bús panaszszal jő elébed
Szenvedő sziv, síró lélek . . .
Jézus! csepegd a balzsamot:
„Bizzál! ne sirj! közel vagyok!“

Vérzik a sziv, mély rajt' a seb,
Itt hagyá a legkedvesebb!
Édes anya: kicsi árvát,
Nyíló bimbó: védő ágát . . .
Kél a szivben vágyó érzet:
„Enyhülést csak nálad érzek,
Megváltóm! vigaszom! jövel,
Zengd szivembe: az Ur közel!“

Nyomor, inség sápadt arcza,
A sátánnal hiv ki harczra.
Kincs, vagyonnal kinál, átfog,
De nyomában fogan átok . . .

Jövel Jézus! s ha rád borul
Lelkünk, a tőr a porba hull,
S bizva sóhajt fel kebelünk:
„Az Ur közel vagyon! velünk!"

Egy sóhajtás csak ez élet,
S aztán jő rá az itélet:
Édes üdv fény-koronája...
Kárhozat emésztő lángja ...
Jöjj Megváltóm! olajággal,
Kegyelmed napsugarával
Koronázd hitünk', reményünk',
Légy közel! s üdvözíts! kérünk! Amen.

Kemény Lajos.

Karácsonkor.

Mindenható Isten, Atyánk a Jézus Krisztusban! nagy dolgot cselekedtél velünk, mert ma született a megtartó, az Úr Krisztus Dávid városában, kiben az emberiségnek üdvössége lett. Hála és dicséret legyen szent nevednek, hogy atyai szeretetedet meg nem tagadtad tőlünk, hanem szent fiad által a bűn örvényéből kiemeltél és a menny polgáraivá avattál. Szenteld meg szivünket, hogy Jézus születése által a bűn álmából felébredve lélekben mi is újjá szülessünk, szentségben és igazságban folytassunk új életet. Neveld lelkünk örömét és hálaját, hogy ma az ég angyalaival mi is így dicsőítsünk: Dicsőség a magasságos egekben Istennek, a földön béke és az emberekhez jóakarat. Amen.

Ó év estéjén.

Örök Isten! Kinek esztendeid soha el nem fogynak, mi pedig csak maiak és tegnapiak vagyunk e földön, hozzád emeljük mulandóságunk érzetében szemeinket, hogy áldj meg minket, mielőtt szent

hajlékodból eltávoznánk. Engedd, hogy az éj sötétségében ne férjen hozzánk veszedelem, hanem őrködő szemeid által megóva, vidáman s áldásodnak örvendve keljünk fel kedveseink körében az új év reggelére. Buzdíts lelkeddel, hogy gyarló és bűnös voltunkat mélyen érezzük, vétkeinket levetkőzzük s az új évvel a kegyes és Istenes életnek új éve virradjon fel reánk s kedveseinkre. Teremts mindnyájunkban új szivet, ó Isten, hogy földi vándorpályánkat úgy fussuk meg, miszerint halálunk órája mindenkor készen találjon a számadásra s elnyerjük kezeidből hitünk jutalmát, az örök életet. Amen.

Új év napján.

Kegyelmes Istenünk és Atyánk! szeretetedet s jóvoltodat tanusítád irántunk, hogy az új évnek napját felhoztad reánk s gondviselésed szárnyai alatt tovább folytathatjuk életünket. Áldás és dicsőség szálljon szent nevedre, ki nem bűneink szerint cselekszel velünk és nem álnokságaink szerint fizetsz mineküuk, hanem kegyelmed által intesz és hivogatsz a szent életre. Ajándékozz meg szent lelkeddel, hogy az új év az áldás és üdv új éve legyen számunkra s napjaink hirtelen röptét meggondolva az örökkévalókat keressük, hogy így, ha ez év utolsó éve lesz is földi pályafutásunknak, megtaláljuk a bemenetelt az örök dicsőség hazájába szent fiadnak, a Jézusnak érdemeért. Amen.

Böjtben.

Úr Jézus Krisztus, kegyelmes üdvözítőnk és megváltónk! ki bűneinkért hordoztad a keresztet s meghaltál értünk, hogy Istennel kiengesztelve a mennynek polgáraivá váljunk és örök életet nyerjünk, vésd mélyen sziveinkbe szenvedésedet és halálodat, hogy mint te bűnt nem tettél, úgy mi is győzedelmeskedjünk a bűn kisértésein s szentségben folytassunk új életet. Add nekünk kegyedelmedet, hogy nyomdokodon járva a hit nemes harczát harczoljuk, a szenvedésekben

tűrők legyünk s a halálban tőled nyerjünk vigasztalást és reménységet, hogy így, midőn eljő végóránk, nyugodtan hajthassuk a halál álmára fejünket s bizton várjuk feltámadásunkat véghetetlen érdemedért. Amen.

Nagypénteken.

Üdvözítőnk! ki kereszthalálod által szeretetedet tanusítád irántunk s a halál hatalmát megtörve, az örök élet kapuit nyitottad meg számunkra, hálával borulunk le előtted s áldjuk kegyelmedet, hogy kiengeszteltél mennyei Atyánkkal s örökösivé tettél az örök életnek. Szenteld szivünket a hit élő templomává, hogy üdvünkért történt önfeláldozásodat nagyra becsüljük s irántad hálánkat az által tanusítsuk, hogy hozzád igaz szeretet és engedelmességgel ragaszkodjunk, jó lelkiismeretünket Isten és emberek előtt megtartsuk s Istennek ajánlva lelkünket végezhessük be földi pályánkat, hogy így életünket a te szolgálatodban töltvén, napjainkat kegyes és istenes életben folytatván, meglássuk engesztelő áldozatod dicső jutalmát, az örök élet üdvét és boldogságát, véghetetlen érdemedért. Amen.

Husvét ünnepén.

Üdvösségünknek Istene! lelki örömtől lelkesülve emeljük még egyszer hozzád szemeinket, mert Jézust a halálból feltámasztád és feltámadása által az örök élet reményében minket is bizonyosakká tettél. Áldunk és dicsőítünk téged, hogy szent fiad által ily dicső győzelmet adtál, minket Jézus halálával a bűntől és örök kárhozattól megváltottál és feltámadásával a mennyei hazának örökösivé tettél. Atyánk! támogass szent lelked erejével, miszerint szent igéd mai hirdetése úgy munkálódjék szivünk s életünkben: hogy Jézussal mi is feltámadván a lelki életre, többé a bűn fogságába vissza ne essünk, hanem szivünk tisztaságát megőrizve mennyei polgárok gyanánt

járjunk az örök élet utain, hogy így földi bujdosásunk után állandó boldogságot s örök üdvöt nyerjünk mennyei szent hajlékodban a Jézusért. Amen.

Áldozó csütörtökön.

Isten, jó Atyánk! örömtől dagad szivünk, hála hatja át kebleinket, hogy e szent ünnepen üdvözítőnk megdicsőülését láttuk s azon tudattal távozhatunk el szent hajlékodból, hogy hitünk fejedelme jobbodon megdicsőítve uralkodik. Szenteld meg örömünket s tedd állhatatossá hálánkat iránted, hogy a hitben és szent életben mi is megmaradjunk s egykor befogadjon minket is az égnek dicsősége. Adj győzedelmet nekünk is a testen és világon, hogy a mennyei jókat állhatatosan keressük s azon hitben és reményben éljünk, hogy a hová Jézus ment, mi is oda megyünk, szent és igaz keresztyéni élet mellett mi is örök dicsőséget nyerünk, hogy így a szenvedésekben el ne csüggedjünk, az élet küzdelmeitől vissza ne riadjunk, a halál félelme erőt ne vegyen lelkünkön, hanem az örök élet reményétől vezérelve higyjük, hogy megnyílik koporsónk s felvitetünk mi is Jézussal a dicsőség hazájába. Amen.

Pünkösdkor.

Igaz és hű Isten! ma építetted fel a hitnek templomát, ma vetetted meg anyaszentegyházadnak sziklaalapját, szent lelked erejének és hatalmának az apostolokra és híveidre kitöltése által. Áldunk és dicsőítünk téged, hogy nem hagytál magunkra, hanem kegyelmeddel támogatod országodat, fenntartod abban a hitet és szent életet s minket is erősítesz a jóban s támogatsz küzdelmeinkben, hogy el ne lankadjunk, hanem a hitnek világát terjeszszük, az igazság mellett tántoríthatlanul harczoljunk és az örök élet üdvének elnyerésére komolyan törekedjünk. Kölcsönözd nekünk szent lelkedet, hogy az

a gyarlóságból kiemeljen, a bűn és vétektől megóvjon s a lelki fiúságban megerősítve növekedjünk mindenestől abban, a ki fő, a Jézus Krisztusban, hogy így lássuk anyaszentegyházunk felvirágzását, élvezzük a hitnek áldását és boldogságát, halálunk után pedig elnyerjük a hitnek koronáját megváltónknak kezeiből. Amen.

Szentháromság napján.

Mindenható Isten! ki hatalmad bizonyságát a világ teremtésében nyilván szemlélteted, áldásodat és kegyes gondviselésedet mindennap érezteted velünk! Úr Jézus Krisztus, ki a világ megváltásában s az emberiség üdvözítésében tüntetted ki irántunk végetlen szeretetedet! Szent lélek Isten, ki lelkednek ereje által vezérelsz a jóra és segítesz a szent életben! hálával borulunk le ismételve, mint szentháromság egy bizony Isten előtt, hogy áldjuk kegyelmedet s esedezzünk jóvoltodért. Részeltess minket, jó Istenünk, lelki ajándékidban, hogy méltányolva teremtő, megváltó és megszentelő kegyelmed áldásait, szeretet és hála vezérelje mindenkor lépteinket, akaratod teljesítésében találjuk éjjel és nappal gyönyörűségünket, lelkünk üdvét a bűn hatalma által elrabolni ne engedjük, hanem a hit nemes harczát harczolva munkáljuk megigazulásunkat, hogy így romolhatatlan kincseket gyűjtvén, a hitet és jó lelkiismeretet megtartván, méltók legyünk földi áldásodra, méltók egykoron az igazság koronájára és szinről szinre imádhassunk, mint Atyja, Fiú és Szentlélek Istent az egekben. Amen.

Reformáczió emléknapján.

Könyörülő Isten, mennyei Atyánk! hálaadással emeljük szemeinket ismételve hozzád, hogy szent igéd világának fáklyáját a hit nemes bajnokai által meggyújtottad s az emberi nemet a tévtanok

homályából kivezetve a világosságnak fiaivá avattad. Győzelmet nyert ez által a lelkiismereti szabadság, elterjedt Istennek lélekben és igazságban való imádása és szilárd lett azon hit, hogy üdvösséget csak Jézus Krisztus szerezhet lelkeinknek. Erősíts meg ennélfogva Jézus evangyéliomának hitében és követésében, hogy szent vallásunk tanítását híven kövessük, üdvünket az igazság és szent élet ösvényén keressük és mint Jézusnak hitedzett bajnokai fussuk meg pályánkat, hogy így az igaz itélő biró előtt híveknek találtassunk s elnyerjük az örök élet üdvösségét Jézusunktól. Amen.

II.

KÖZVASÁRNAPI IMÁK.

Oltár előtt.

1.

Úr Isten! Te szent fiadat küldéd a világra, hogy a ki őt követi, ne járjon sötétben, hanem az élet világa legyen annak. Szentelj meg minket is e napon igéd világával, hogy az tökéletesítse értelmünket, az igazságnak követésében megerősítse sziveinket és Jézus tudománya legyen mindenkor lábainknak szövétneke és ösvényinknek világa. Tisztítsd meg szivünket és életünket a bűn minden szennyétől, vonj el a világ bűnös szerelmétől, zabolázd meg testünk vétkes kivánságait, hogy élő templomaiddá legyünk, szent neved imádásában és Jézus követésében találjuk gyönyörűségünket. Add mindnyájunkra áldásodat, hogy szent igédet hallgatva a lelki fiúságban növekedjünk, a szent élet szeretete verjen gyökeret sziveinkben, hogy így mint mennyei polgárok s a Jézus igaz tanítványai futván meg földi pályánkat, boldogságnak örvendjük a földön, egykoron pedig örök boldogság legyen mennyekben osztályrészünk, a Jézusnak érdemeért. Amen.

2.

Mindenható Isten! megjelentünk szent házadban, hogy Téged lélekben és igazságban imádjunk, dicsőítsük szent nevedet, ki nekünk Teremtőnk és Atyánk vagy a Jézus Krisztusban és munkáljuk szent igéd hirdetése által lelkünk örök üdvét és boldogságát. Atyánk! áldd meg buzgóságunkat s tedd gyümölcsözővé az örök élet beszédét szi-

vünk és életünkben, hogy a hitben erősek, a jónak követésében tántoríthatlanok legyünk. Vond el mindinkább lelkünket a világtól, oldozz fel a test kívánságainak bűnös kötelékeiből és tégy Jézus igaz tanítványaivá, hogy tudománya legyen lelkünknek táplálója, az általa kitűzött út lábaink ösvénye és az ő mennyországa reményünk legfőbb vágyódása. Uram! szenteld templomoddá szivünket, erősíts lelkeddel a hitben és hordozz mindenkor az örök élet ösvényén, hogy így minden bűnt legyőzve, éltünkből minden rosszat kiküszöbölve, boldogok legyünk mind itt a földön, mind majd az egekben mindörökké. Amen.

3.

Szent Isten! ki egyedűl a jót szereted és a bűnt útálod, Te szent fiad által arra kötelezel minket, gyermekeidet, hogy szentségben és igazságban folytassuk életünket s tanítása és példájának hű követése által keressük lelkünk üdvét s örök boldogságunkat. Érezzük, ó Atyánk! hogy sokszor eltántorodunk törvényed utairól, sokszor elcsábít a test és a világ s ha csak bűneinket néznéd és igazságod szerint bánnál velünk, kegyelmedre és irgalmadra méltatlanok lennénk. Segélj minket, ki irgalmasságodat nem vonod meg a téged félőktől és kegyelmedre méltatod azokat, kik megbánva és elhagyva bűneiket törvényed útjára térnek, hogy szent igéd hirdetéséből felismerjük utaidat s törvényed hű teljesítése és a szent életnek követése által tegyük magunkat méltókká irgalmadra. Teremts bennünk tiszta szivet, ó Isten, és az erős lelket újítsd meg bennünk, hogy így megváltott örökséged legyünk s bűneink bocsánatának örvendve várjuk hitünk jutalmát az örök élet hazájában. Amen.

4.

Egybegyűltünk templomodban, ó Isten! lélekben és igazságban imádandók Téged; igazgasd, kérünk, elménket úgy szent lelked hatalmával, hogy akadály nélkül társaloghassunk veled, mint szellemek

a szellemek Atyjával. Töltsd be lelkeinket szent buzgósággal, hogy hozzád könyörögjünk, Téged dicsérjünk és magasztaljunk s hálánkkal bizonyítsuk be, hogy gyermekeid vagyunk. Áldd meg e czélból áhítatosságunk ezen óráját, hogy segedelmed által bölcseségben, üdvös ismeretben és a szent életben gyarapodjunk. Nyisd meg kebleinket különösen igéd hirdetésének, hogy befogadván azt, gyümölcsöt teremjünk az örök életre és midőn lejár életünk s megjelenünk előtted, vég nélkül imádhassunk Téged az öröklét hazájában. Amen.

Székács.

5.

Uram! szeretjük házadban való lakásunkat és a Te dicsőséged hajlékának helyét, azért megjelentünk szent hajlékodban, hogy buzgó szivvel imádjuk szent nevedet, hálával áldozzunk testi és lelki jótéteményidért szent Felségednek és az örök élet eledelével és italával tápláljuk lelkeinket. Támogass minket szent lelked erejével, hogy szent igéd hirdetése legyen foganatos szivünk és életünkben, szent feltételek fakadjanak kebleinkben a jónak követése, a gonosznak eltávolítására, hogy így Jézus igaz tanítványivá válva, megközelítsük rendeltetésünk czélját s elnyerjük az örök életet. Szentelj meg minket igazságodban, mert a te igéd igazság, és avass mennyei polgárokká, hogy a bűn kisértéseit legyőzve a hit, szeretet és remény gazdag gyümölcseit teremjük és jócselekedetekre törekvő népeddé váljunk. Vezérelj minket az egyenes úton az örök életre s övezd fel derekainkat a hit fegyverével, üdvösségünknek Istene! hogy megelégedés, béke és boldogság fakadjon éltünk utain, halálunk után pedig az örök dicsőség hazája nyiljék meg számunkra a Jézusnak érdemeért. Amen.

6.

Igaz Isten! Te megfizetsz mindeneknek cselekedeteik szerint, a ki vet a testnek, a testből arat veszedelmet, a ki pedig vet a léleknek, a lélekből arat örök életet. Érezzük, mennyei Atyánk, hogy

gyarlóságunk miatt csak pirúlva állhatunk meg előtted s ha bűneink szerint bánsz velünk, kegyelmedben nem részesülhetünk, de bízunk benned, hogy a megtérőkhöz irgalmas és kegyelmes vagy, és ha felébredünk a bűn álmából, megbocsátod bűneinket. Szentelj meg minket, ó irgalomnak Atyja! hogy szent igéd hirdetése által új életre buzdúljunk a hitben, hogy így levetvén az ó embert, felöltözzük az új embert és járjunk szentségben és igazságban. Támogass szent lelkeddel az élet útain, hogy szent igéd legyen szövétneküink, szent lelked legyen gyámolunk s legyőzve a bűn kisértéseit szent neved dicsőségére éljünk s lelki országodban mindvégig hiven megmaradva elnyerjük az igazság koronáját ott fenn az egekben. Amen.

7.

Kegyelemnek Istene és Atyja! Te bölcsen kormányzod a mindenséget, jóságod és gondviseléseddel őrködöl életünk fölött, megszenteled örömeinket, a csapások alatt pedig vigasztalást nyújtasz, hogy el ne csüggedjünk, hanem szabadításodban vessük reménységünket. Áldjuk ezen atyai jóvoltodért szent nevedet s benned bízva örömmel fogadjuk kezeidből az áldást s nyugodtan veszszük kezeidből a szenvedés ürömpoharát is, mert tudjuk, hogy Te kegyelmes Atyánk vagy, a benned bízókat megsegíted és a Téged félőkhöz közel vagy szabadításoddal. Jó Istenünk! erősítsd bennünk szent igéd által ma is a hitet, hogy kegyelmedtől várjuk boldogságunkat, tégy tántoríthatlanokká a te félelmedben és a szent életben, hogy jó napjainkban méltók legyünk szeretetedre és áldásodra s övezd fel a szenvedésekben derekainkat türelemmel és szabadításod reményével, hogy az élet bajai és küzdelmei meg ne törjenek minket. Üdvözítőnk és Megváltónk! erősítsd meg bennünk az örök élet hitét és reményét, hogy a szenvedésekben ne zúgolódjunk, a haláltól ne rettegjünk, hanem tőled várjuk jutalmunkat az egekben, ki élsz és uralkodol a dicsőség hazájában mindörökké. Amen.

8.

Örök Isten! a világ elmúlik és annak kivánsága, csak a ki akaratodat teljesíti, az marad meg mindörökké. Megjelentünk mulandóságunk érzetében szent házadban, hogy hallgassuk és tanúljuk szent igédet, melyben örök élet vagyon és keressük a mennynek romolhatlan kincseit, melyek el nem vesznek, hanem örökké boldogítanak. Atyánk! tedd hathatóssá szent igéd hirdetését sziveinkben, hogy elismerjük, miszerint a testi jóknak és a világ szerelmének csak e föld hazája, a hitnek és szent életnek pedig mennyben vagyon koronája. Taníts meg minket, hogy tudjuk napjainkat bölcsen számlálni, országodat és annak igazságát keresni, örök üdvünket az igazság és erény ösvényén okosan munkálni, hogy így, midőn eljő végóránk, igazaknak találtassunk és mint hű sáfárok többre bizassunk Üdvözítőnk által az egekben. Amen.

9.

Buzgón omlunk porba, oh Teremtő!
Magzatid mi szent Atyánk előtt;
Téged áldunk, a nagyot s hatalmast,
Sorsainkat bölcsen rendelőt;
Téged zeng a szellő suttogása,
Téged zeng a villám csattanása,
Téged áldnak füvek és virágok,
S a körülted szállongó világok!

Üdvözítőnk Atyja! légy dicsérve
Szent fiadért buzgón általunk!
És te mássa a legfőbb valónak,
Kit megváltóként magasztalunk,
Ki megtörted a bűnnek hatalmát,
Alkotád az erény birodalmát,
Számüzéd a vakság éjszakáját,
Meghozván az erkölcs fényhazáját!

Hozzád szállnak énekink s fohászink,
Hozzád vágy a megindúlt kebel;
Téged sejtünk alkotmányaidban
Templomunkban légy hozzánk közel;
Hogy, mi múló, mindent elfeledjünk,
Benned éljünk, higyjünk és leheljünk
S szent igédnek hirdetése által
Egyesüljünk hitünk bajnokával!

Székács.

10.

Szellemeknek s csillagoknak Atyja
És Atyánk nékünk is Istenünk!
Künn nyomozzuk a világ zajában
A nyugalmat, melyet nem lelünk;
De a békét a föld megtagadja,
Lelkünk szomját csillapítlan hagyja,
És gátolja minden lépteinket,
Mely tehozzád közelb vinne minket.

A mulandók gondjait feledve
S a csalódás játszi képeit,
Templomodba gyűltünk ízlelendők
Szent igédnek örök enyheit:
Add, hogy lelkünk benned elmerűlve,
Nyomdokán fiadnak istenűlve,
Megragadja a hit szent hatalmát
S feltalálja áhított nyugalmát.

Székács.

11.

Hagyd vegyítnünk néped énekébe,
Óh szent Isten, hálahangunkat,
Hagyjad áldozatként bémutatnunk
Templomodban buzgóságunkat:
Mert te jó vagy s jóságod betölti
Üdvvel a világot s lelkünket,
Mert te nagy vagy s felvonod magadhoz
Szent sejtelmek által szivünket.

Óh de mert hálánkkal fel nem érjük
Áldásodban bő jóságodat,
És csak sejthetjük, de meg nem értjük
S ki nem mondhatjuk nagyságodat;
Hagyd vegyítnünk néped énekébe
Forró szívvel hálahangunkat,
Hagyjad áldozatként bémutatnunk
Templomodban buzgóságunkat.

Székács.

12.

Ki a magasban trónolsz, Végtelen!
Kinek szeráfok zengnek éneket,
Szent oltárodnál, gyarló gyermekid,
Mély ájtattal hajtunk fejet neked.
Óh érzi szivünk hozzád mily parány,
S benne mennyi bűn, vétek-gyom terem . . .
S te mégis szeretettel mint karolsz,
Ah! mert kegyelmed oly nagy, végtelen!

Óh! érzi szivünk, mily gyengék vagyunk,
Karod nélkül mi könnyen elveszünk!
És mégis, mégis, Atyánk! ellened
Gyakorta és súlyosan vétkezünk!

Te lángbetűkkel irtad szivünkbe:
„Szeressd az Istent mindenek felett!“
S lelkünkben örökké ellened csatáz
A hideg közöny, embergyülölet.

Oltárod zsámolyára omolva
Ajkunk hozzád esdő fohászt rebeg:
Kegyelmed, igéd fénysugarával
Szenteld meg a buzgó érzelmeket.
Az ének, ima szivben, ajakon
Olvadjon egybe s áldja nevedet,
Ki nagy, hatalmas, jó vagy, és örök,
S kegyelmed hűn ölelve tart, szeretet! Amen.

13.

Im egybegyűltünk hajlokidba,
Atyánk! mert te úgy rendeléd:
„Munkálkodjál, de ne feledd el,
Hogy *egy* nap Isten s lelkedé!
Jöjj templomomba, ájtat karján
Pihenj, és tedd le terhedet,
Keressd az üdvöt s szent igémben
Az örök forrást megleled!“

Im egybegyűltünk hajlokidba . . .
Óh! mert nagyon megfáradánk!
Sulyos, nehéz az élet terhe,
Ha nem segítesz, jó Atyánk!
Nehéz a csábnak ellenállni,
Melylyel a bűn, világ kisért,
S nem tud a sziv megbocsátani
Annak, ki minket bánt, ki sért.

Im egybegyűltünk hajlokidba
Buzgón hallgatni szent igéd,
Hogy nálad keresse a lélek
Bűn által vesztett édenét.
A míg áld, magasztal a sziv, ajak,
Hallgassd meg a forró imát:
Vezess el Jézushoz, ki Jákób
Kútjából nekünk inni ád!

Im egybegyűltünk hajlokidba . . .
Néked szentelni e napot,
Áraszsza ránk aranysugárit
Kegyelmed, e fényes napod!
Taníts meg minket utaidra,
Leheld lelkünkbe Lelkedet!
S szivünk átérzi: boldog úgy lehet,
Ha téged imád, tűr, szeret! Amen.

II.

Prédikáczió után.

1.

Mennyei Atyánk! dicsőséget zeng neked a mindenség, dicsőítjük mi is lélekben és igazságban nagy nevedet és imádva borúlunk le szent trónod előtt, mert Te nem csak testi és földi javakban részesítettél minket, hanem lelkünk üdvéről is gondoskodtál, az örök élet beszédét adván Jézus által számunkra.

Beszédedben kijelentetted magadat, hogy Te Atyánk vagy, mi pedig gyermekeiddé lettünk a Jézus Krisztus által, tudtunkra adtad akaratodat s megismertettél az örök élet tudományával, hogy törvényed szerint intézzük életünket, lélekben és igazságban imádjunk

és hitünket az örök élet üdvének elnyerésére jó cselekedetekben világoltassuk.

Megváltásunkra üdvözítőt küldél a Jézus Krisztusban, hogy tanítása által igaz ismeretedre vezessen, példája által a hitben és szent életben megerősítsen, halála által a kárhozat örvényéből kiemeljen és a megtérés ösvényén az örök élet üdvére és boldogságára vezéreljen.

Szent lelked erejével gyámolítasz minket, hogy a bűn kísértései közt el ne essünk, a gyarlóság erőt ne vegyen rajtunk, a hitetlenség és erkölcstelenség vétkével ne terheljük életünket, hanem szentségben és igazságban járjunk s a hit fegyverével győzedelmesen harczolva munkáljuk örök üdvösségünket.

Fogadd el hálánkat, jó Istenünk, lelki kegyelmeidért: hogy szent igéd által táplálod lelkünket, a jóban erősíted akaratunkat és a kegyesség és istenfélelem ösvényen vezetsz az örök életre. Kérünk, támogass minket jövőre is lelki kegyelmeddel: hogy lelkünk üdvét komolyan munkáljuk, minden bűnt eltávoztatva, a test és világ minden csábításait legyőzve járjunk Jézus nyomdokán szentségben és igazságban.

Viselj gondot, kegyelmes Istenünk, földi életünk és jólétünk fölött is, hogy az lelkünknek javára legyen, áldásaid és jótéteményeid irántad hálára, embertársaink iránt könyörületre serkentsenek, ha pedig látogatásokkal sújtasz, akaratodon megnyugodjunk s elhigyjük: hogy nem kísértesz feljebb, mint elszenvedhetjük s közel vagy hozzánk szabadításoddal.

Mindenható Isten, könyörgünk hozzád minden embertársainkért, hogy vezéreld őket igaz ismeretedre, erősítsd meg szent törvényed követésében és vezesd Krisztushoz, hogy tudományából merítsenek üdvöt és örök boldogságot.

Könyörgünk hozzád anyaszentegyházunkért, hogy légy annak védpaizsa, kiséred áldásoddal és lelked kegyelmével s vezéreld abban úgy a tanítókat és tagokat, hogy a hit fegyverével harczolva növekedjenek mindinkább abban, a ki fő, a Jézus Krisztusban.

Könyörgünk hozzád hazánk és nemzetünkért, hogy a hazának jóléte és felvirágzása emelkedjék, a nemzet pedig a hit és tiszta erkölcs ösvényén keresse boldogságát.

Könyörgünk koronás királyunkért, hogy életét oltalmazzad, kormányzását áldottá tegyed s légy támasza minden jó feltételeiben.

Könyörgünk városunkért, községünkért és gyülekezetünkért, közöld azzal áldásodat, tartsd fenn annak békességét és világoltasd úgy a családok körében, mint a nyilvános életben a te félelmedet.

Könyörgünk az özvegyek és árvákért, szenvedők és betegekért, hogy találjanak vigasztalást és segítséget s benned vessék reményöket, ki el nem hagyod a benned bízókat.

Áldj meg, ó Atyánk, mindnyájunkat, hogy boldog legyen kimulásunk, boldog feltámadásunk az örök életre s a dicsőség koronája legyen jutalma hitünknek a Jézusért. Amen.

2.

Mindenható Isten! kegyelmed nagy mihozzánk és irgalmasságodnak nincsen vége, bár mi sokszor eltántorodunk törvényed utairól; atyai szeretetedre és jóságodra méltatsz, bár bűnöket követünk el s a test és világ szerelmének hódolunk; megtérésre hivsz és szent beszéded által intesz lelki üdvünk munkálására, bár sokszor megkeményítjük sziveinket, a hitetlenség és erkölcstelenség utain járva keressük lelkünk veszedelmét.

Hirdettetted most is szent igédet köztünk, az örök élet eledelével és italával tápláltad lelkünket, szent neved lélek és igazságban való imádására tanítottál bennünket, törvényed hű követésére buzdítottál Jézus példájával, a bűnbocsánat reményét erősíted meg bennünk Jézus halálának érdemével, megmutattad, mi legyen lelkünknek üdvére és javára és az örök élet hitével és reményével vigasztaltad életünket.

Add nekünk szent lelkedet, ó Atyánk! hogy szent igéd taní-

tása foganatos legyen szivünkben és gyümölcsöt teremjen életünkben, evangyéliomod világa legyen lábunknak szövétneke és elménknek fáklyája; törvényedet mindenkor szentnek tartsuk, az örök élet élő hite és reménye vezéreljen életpályánkon, hogy igy a bűnöket levetve mennyei polgárokká váljunk és szorosan ragaszkodjunk hitünk fejedelméhez, kiben a ki hiszen, nem hal meg soha örökké.

Világoltassd lelki kegyedelmedet fölöttünk, jó Istenünk s vezérelj tántoríthatlan lábakkal az örök élet ösvényén bűneink bocsánatára s lelkünk üdvére, de ne vond meg tőlünk a testi jókat, az életnek szükségeit sem, hogy kegyelmes gondviselésed mellett megelégedés legyen osztályrészünk, boldogan fejezhessük be földi pályánkat s még a szenvedésekben és halálban is érezzük áldó kegyelmedet, mennyei vigasztalásodat.

Gondviselő jóvoltodba ajánljuk családunkat, háznépünket és minden rokonainkat; méltassd őket atyai szeretetedre, erősítsd meg félelmedben, hogy örvendhessenek mindenkor áldó kegyelmednek, nyugodtan menjenek a halál elébe az örök életnek hitében.

Gondviselő jóvoltodba ajánljuk hazánkat és nemzetünket, fénylesd fölötte a boldogság, béke és üdv kies napfényét, hogy lássa előmenetelét és felvirágzását.

Gondviselő jóvoltodba ajánljuk szent egyházadat, növeld abban a szent életet s vezérelj mindenkit a tiszta erkölcsiség ösvényén, hogy a hit nemes gyümölcseit teremve, már e földön örvendjen a mennyei üdv boldogságának.

Gondviselésedbe ajánljuk hazánk fejedelmét, a királyt, őrködjél kegyelmesen éltének napjai fölött, ruházd fel őt bölcseséggel és nemes szivvel, hogy minden szava és tette népe boldogítására szolgáljon s köztisztelet és szeretet övedzze trónusát.

Gondviselésedbe ajánljuk végre magunkat és esdve kérünk, kisérj minket mindnyájunkat földi és mennyei áldásoddal, tarts meg az igaz hitben, tégy tántoríthatlanokká Jézus követésében, légy őriző pásztorunk és védpaizsunk a szenvedés és szerencsétlenség napjaiban,

vigasztalónk a halál órájában, hogy így nyugodtan hajtsuk a halál álmára fejünket s biztosan várhassuk a Krisztussal való feltámadásunkat és örök üdvösségünket. Amen.

3.

Örök Isten! az egek hirdetik dicsőségedet és kezeidnek munkáit a kiterjesztett erősség, az egymás után következő napok bőséggel predikálják az igét nekünk és az egymás után való éjszakák tanítnak bölcseségre! Dicsőségedet hirdetjük mi is szent házadban, hitteljes szivvel és a hála szent érzelmeivel borúlunk le szent trónod előtt, ki atyai szeretetedet és áldó kegyelmedet oly csodálatosan érezteted velünk s bűnös voltunk mellett sem tagadod meg tőlünk könyörülő jóvoltodat.

Magasztalunk Téged, mert Te áldottál meg az élettel, Te tartod fenn egészségünket és jólétünket, gondviselő oltalmaddal Te kiséred lépteinket, az élet örömeiben és áldásiban Te részeltetsz, a szenvedésekben Te küldesz vigasztalást és szabadúlást, házunkat és kedveseinket Te őrzöd a veszélytől, a megelégedés és boldogság italával Te elégíted meg lelkeinket.

Magasztalunk téged különösen buzgó kebellel lelki áldásidért, hogy Jézus evangyélioma által az örök élet igazságaival megismertettél, rendeltetésünk czélját kitűzted, lelkünk halhatlanságának tudatát vésted sziveinkbe, a bűnbocsánat és üdvösség reményében megerősítettél s Jézusban fiaiddá és leányaiddá fogadtál és a mennynek polgáraivá avattál.

Közöld velünk szent lelkedet ma is, jó Istenünk! hogy a hallott igék mély gyökeret verjenek sziveinkben, edzenek meg a hitben és szent életben, szilárdítsák meg bennünk azon indulatot, mely volt a Jézus Krisztusban, honosítsák meg kebleinkben azon hűséget és engedelmességet, melyet üdvözítőnk irántad tanusított s emeljenek az igaz keresztyénség azon fokára, hogy életünkben és halálunkban

nyereségünk legyen a Krisztus megváltása és halála hitünk és reménynünknek nyújtson táplálékot az örök életre.

Közöld szent lelkednek erejét anyaszentegyházunkkal és annak minden tagjaival, vezesd a hitetleneket is Krisztushoz, hogy terjedjen az egész földön az igaz hit, növekedjék a szeretet s lakást vegyen mindenhol a szent élet.

Közöld mennyei áldásodat magyar hazánkkal, hogy békesség lakozzék határiban, boldogság környezze lakóit.

Közöld jóvoltodat felkenteddel, a királylyal és tanácsosaival, hogy nevedben igazgassanak, áldást és békét terjeszszenek, emeljék a nemzet jólétét s felvirágoztassák a haza szabadságát.

Közöld könyörülő kegyelmedet a szenvedőkkel és nyomorúltakkal, özvegyekkel és árvákkal, szerencsétlenek és bánatos szivűekkel, hogy vigaszt és támaszt nyerjenek s gondviselésed gyógyító balzsama hegeszsze be vérző sziveiket.

Légy végre mindnyájunknak, ó Isten! kegyelmes segítőnk, hogy áldásodnak örvendjünk e földön, áldásodat élvezzük az egekben, mind örökké. Amen.

4.

Leborúlunk trónod zsámolyánál, kegyelmes Istenünk! mert a mily távol van az ég a földtől, oly nagy a te jóvoltod és irgalmasságod a téged félőkhöz. Jóságodat, atyjai szeretetedet éreztetted most is velünk szent igéd hirdetésében, megtanítván: hogy szent fiad Jézus Krisztus egyedül az út, az igazság és az élet, senki nem mehet hozzád, hanem csak ő általa; megtanítván: hogy az örök élet üdvének örökösei egyedül úgy lehetünk, ha a Jézus Krisztusban hit szüli cselekedeteinket, bűneinkből megtérünk, éjjel és nappal törvényed betöltésében találjuk gyönyörűségünket, kegyes és szent életet folytatunk s tántoríthatlan hűséggel harczoljuk a hit nemes harczát halálunk órájáig.

Add, ó Urunk! nekünk szent lelkedet, hogy most hallott szent

igéd erősítsen meg minket a te félelmedben, tegyen tántoríthatlanokká Jézus követésében s azon törekvést szilárdítsa meg sziveinkben, hogy életünk folytonos előkészület legyen az örök életre s a világ szerelmétől elszakadva hithűség és tiszta erkölcsi élet által tegyük magunkat méltókká hitünk fejedelmének megváltó kegyelmére.

Add nekünk kegyelmedet, hogy a gyarlóság és bűn kisértéseit legyőzve, a test gonosz indulatait megfeszítve, a világ vétkes szerelmét eltávolítva, a hitben igazak, a szent életben tántoríthatlanok legyünk s erősen higyjük: hogy Jézus halálának érdemével megszabadított minket a haláltól és kárhozattól.

Atyánk! terjeszd ki áldásidat nem csak lelkünkre, hanem testünkre is s engedd, hogy mennyei boldogság mellett földi boldogságnak is örvendjünk, egészség és jólét, öröm és boldogság kisérje életünket, áldásod koronázza munkáinkat, félelmed lakozzék házainkban, szeretet boldogítsa családi életünket, s minél kevesebb szenvedés és küzdelem, minél kevesebb megpróbáltatás és szerencsétlenség mellett futhassuk meg földi pályánkat.

Add áldásodat anyaszentegyházadra, terjeszd annak hatásait, világoltasd abban a hitet és szent életet s vezéreld úgy a hiveket, hogy életök legyen az örökkévalóságnak kezdete.

Add áldásodat az iskolákra, hogy legyenek azok dicsőséged növekedésének kertjei és minden bölcseség kezdete legyen azokban a te félelmed s a tiszta erkölcs szeretete.

Add áldásodat országunk fejére, a királyra, élete és egészsége fölött őrködjék kegyes atyai gondviselésed s kormányzását vezéreljék áldó kezeid, hogy az a haza és nemzet jólétének felvirágozására szolgáljon.

Add áldásodat hazánk és nemzetünkre, virágoztasd közmívelődési és jótékony intézeteit, áldd meg kereskedését és iparát, áldd meg a földmívelőnek munkáját és jutalmazd meg fáradságát, gyámolítsd a szegénységben és szükségben levőket, segéld és vigasztald az özvegyeket és árvákat s engedd: hogy legyen a hazában nagynak és kicsinynek boldogsága mind az időknek végeig. Amen.

5.

Szent vágyódással jöttünk fel házadba, Atyánk! hogy szent igéd által tápláljuk lelkeinket s a buzgóság szárnyain szebb hazába emelkedjünk, mert te vagy egyedül hitünk erős kősziklája, kiben lelkünk megnyugszik, baj és veszély között vigasztalást talál. Áldjuk szent nevedet, hogy míg a világ örömei hirtelen eltűnnek, a földi javak elmaradnak tőlünk a sírnál, te az örök életnek beszédét adtad számunkra, mely mennyei kincsekkel gazdagítja életünket s örök boldogságot kölcsönöz az ég hajlékiban. Dicsőítjük szent nevedet, hogy Jézusban megváltót küldél számunkra, ki a bűn és a halál rabságából szabadított, a mennynek örökösivé avatott, a szent lélek templomává szentelte szivünket, hogy a vallás világánál lássuk rendeltetésünket, munkáljuk lankadatlan buzgósággal lelkünk örök üdvét.

Vedd kedvesen hálánkat, mennyei Atyánk! lelki kegyelmedért, de egyszersmind, kérünk, támogass jövőre is szent lelkeddel, hogy ne legyünk az igének csak hallói, hanem megtartói is, hogy ne csak ajkainkkal, hanem szivünk tiszta érzelmeivel s éltünk összes cselekedetivel is dicsőítsük nagy nevedet; hogy ne csak szóval valljunk mennyei Atyánknak, hanem minden tettünk szent neved dicsőségére szolgáljon s egész életünk folytonos istentisztelet legyen; kisérj áldó kegyelmeddel, hogy ne a muló földi jókhoz ragaszkodjunk, hanem kincseket gyüjtsünk az örök életre; hogy ne a test és világ uralkodjék rajtunk, hanem országod igazságának keresésében találjuk örömünket s minden perczben itélőszéked előtt képzeljük magunkat, hová hitünk szerint egy napon eljutunk.

Terjeszd ki, kérünk, áldásodat földi életünkre is, hogy vidámau és jólétben folytathassuk napjainkat, boldogíthassuk családunkat, előmenetelt lássunk dolgainkban, békességet élvezzünk házainkban, szeretet és hála csatolja a szülőkhöz a gyermekeket, jóakarat vezérelje a testvéreket és rokonokat, távol maradjon tőlünk és kedve-

seinktől a betegség, szenvedés és nyomorúság s örvendve áldjuk mindannyian kegyes gondviselésedért könyörülő jóvoltodat.

Légy kegyelmes őrizője anyaszentegyházunknak, hazánknak és városunknak, hogy növekedjenek földi jólétben, erkölcsi tisztaságban és szent neved félelmében.

Segéld kegyelmesen a királyt, hogy boldog legyen országlása; támogasd a lelkipásztorokat és tanitókat bölcseség és csüggedetlen erővel, hogy üdvöt áraszszanak Krisztus nyájára tanításuk és életökkel; áldd meg a hívőket szerénységgel és buzgósággal, miszerint úgy fényljék világosságuk az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiket; gyámolítsd erőddel a munkásokat, enyhítsd a betegségben sínylődőket, vigasztald a szerencsétleneket és szomoruakat s tetézz áldásoddal minden embereket, hogy terjedjen a megelégedés és boldogság e földön, ott fenn pedig, a dicsőség hazájában örök üdv legyen osztályrészünk kegyelmedből. Amen.

6.

Mindenható Isten! hála és dicsérettel emeljük sziveinket Hozzád, hogy e napig kegyelmesen megtartottál, lelki és testi áldásokban részeltettél s kérünk téged, őrködjenek ezután is áldó szemeid fölöttünk, támogass jóvoltoddal és segedelmeddel. Bocsásd meg minden bűneinket a Jézus Krisztusért, melyekkel megsértettünk és áldásidra méltatlanokká tettük magunkat. Tartsd fenn szent igédet közöttünk, hogy legyen az a hitnek világító fáklyája, lábainknak szövétneke és tetteinknek iránytüje az örök élet ösvényén. Vezérelj az igazságnak utján, hogy akaratod szerint járjunk, törvényidet betöltsük és lelkünk örök üdvét szent és kegyes élet által híven munkáljuk. Neveld bennünk a buzgóságot, hogy lélekben és igazságban imádjunk, szilárdítsd meg szivünket házad szeretetében, hogy mennyei kincseket gyüjtsünk, részeltess a szentségekben, hogy bűneink bocsánatát elnyerjük és a hitben és szent életben növekedve a menny örökösivé képezzük magunkat.

Részeltess minket földi és testi jólétben is, mennyei Atyánk! őrködjél kegyesen éltünk és egészségünk fölött, adj erőt a munkára és áldást a munka után s vezérelj mindnyájunkat úgy, hogy lelkiismeretesen, de minél kevesebb fáradsággal töltsük be hivatalunkat s minél kevesebb sujtolásod érjen földi pályánkon.

Áldd meg az evangyéliomi egyházadat igaz lelkipásztorok és tanítókkal, kik szent igédet tisztán és lelkiismeretesen hirdessék, hogy szent neved terjedjen az egész földön és Krisztus evangyelioma az üdv kútforrásává legyen minden embereknek s még azok is hozzád térjenek, kik a lelki tudatlanság éjében tévelyegnek.

Áldd meg hazánkat és nemzetünket, hogy védelmed s atyai gondviselésed árnyékában virágzásban örvendjen, béke és jólét környezze polgárait.

Kölcsönözd kegyelmedet koronás királyunknak, védd házát és családját, ruházzd fel bölcseséggel kormányát, hogy igazság vezérelje tetteiket s felvirágoztassák a nemzet jólétét és boldogságát.

Kegyelmedbe ajánljuk a szülők és gyermekeket, hogy szeretet és egyetértésben éljenek, neked szolgáljanak, a szülők gyermekeiket félelmedben neveljék, a gyermekek a szülőket boldogítsák, jó napjaikban iránted hálásak legyenek, balsorsukban pedig benned bizzanak s tűrve reméljenek.

Őrködjél védő karjaiddal házunk és vagyonunk fölött, add meg mindennapi kenyerünket s elégítsd ki szükségeinket, tartsd meg a mezőnek termését, könyörűlj a betegeken, szegényeken, özvegyeken és árvákon, oltalmazz meg a drágaság, háború, tűz és járványok veszélyeitől és vezess úgy mindnyájunkat, hogy atyai áldásodnak örvendve futhassuk meg földi pályánkat, mennyben pedig az örök üdv és boldogság hajlékába jussunk, urunk és üdvözítőnk, a Jézus Krisztus által. Amen.

Hozzád siet a hívek buzgó serge
Világnak alkotója, jó Atyánk!
Hogy áldásodért, mit szivünk esenge,
Hálánkat rebegve elmondanánk.
Mig porba omlunk mind, mind, ifjak, vének
S kél ajkainkon dics- és hálaének,
Halld meg miért lelkünk hőn esdekel:
Szent templomodban légy hozzánk közel!

Imára fonva piczinyke ujjait,
Szelid szemével ugy tekint reád
A gyermek, kit karján hozzád anyja vitt,
Mint napsugárt esengő kis virág.
A bűnt, a bajt e leskelődő férget
Nem sejti még, ajka nem izlelt mérget,
Neved édes mosoly közt súgja el . . .
Atyánk! az ártatlanhoz légy közel!

Tavasz virányon az ifju jő feléd,
Sikamlós az ut, a melyen halad . . .
Ha nincs ki óvja: szúró tövisbe lép,
Erényt vesztve lesz bűnben roskatag . . .
Körötte éjhomály, előtte mély . . .
Ragadja a fékvesztett szenvedély . . .
Oltalmad esdi vészben e kebel:
Atyánk! védő karoddal légy közel!

Reád tekint fel a munkás férfi-szem,
Kenyérért esd, ruháért könnyezik . . .
Áldást könyörg munkájára a sziv, hiszen
Ha meg nem áldod: fázik, éhezik! . . .

Erő, hatalom, legyen bár oroszlán,
Ha nem segíted: hitvány rongy-foszlány...
Hogy a küzdőt siker emelje fel:
Atyánk! a munkás kézhez légy közel!

Reszkető agg, kit sok évnek terhe nyom
Zeng hálát boldog élte alkonyán,
Már enyhe álomra vágyik Simeon,
Epedve csügg a lélek üdvhonán.
„Oh jöjj alkony! szelid, csöndes alkony,
Fejem Jézusom ölébe hajtom!"
Hattyudalában Téged igy ölel . . .
Atyánk! a fáradt agghoz légy közel!

Rövid az élet, csak egy arasznyi lét!
Hamar eltűnik édes mosolya . . .
Eljő az alkony, ránk borul éjsötét,
Roncsolt testünk befedi sirmoha.
Sötét az éj, a sir néma éje,
De sugárt hint öröklét reménye!
Ha ránk hull a bus enyészet-lepel:
Atyánk! lelkünk öleld fel! légy közel! Amen.

Kemény Lajos.

Vasárnap délután.

I.

Megjelentünk, óh Atyánk, szent házadban, hogy ismételve áldjunk azon jóvoltodért, melynél fogva szent beszéded kegyelmében részeltettél és dicsőséged hajlékában csendes lakozást adtál s egyszersmind könyörögjünk áldásidért éltünk jövő napjaira.

Atyai gondviselésed őrködött mindeddig fölöttünk s szeretetednek köszönjük életünket és egészségünket, házunk jólétét és

békességét, családunk előmenetelét és boldogságát; szeretetednek köszönjük, hogy szerencsétlenségektől megóva öröm és megelégedés édesíti meg napjainkat és a halál angyala ki nem oltotta életünk fáklyáját.

Neked köszönjük különösen azon kegyelmet, hogy szent igéd eledelével és italával táplálod az örök életre lelkeinket, az igazság ismeretére vezetsz, a bűn kisértései ellen szent lelked erejével támogatsz s éltünket megszentelve úgy vezérelsz, hogy lelkünk üdvét élő hittel keressük és mint mennyei polgárok, törvényed teljesítésében találjuk örömünket és boldogságunkat. Áldás és dicsőség szálljon mindezért szent nevedre, dicséret és magasztalással tiszteljen minden lélek tégedet. Tartsd fenn, kérünk, jó Istenünk, rajtunk továbbra is kegyelmedet, áraszd életünkre jövőben is kegyes atyai oltalmadat és gondviselésedet!

Légy gyámolunk lelki életünkre nézve ezentúl is mennyei Atyánk! emelj ki a gyarlóságból, szabadíts ki a bűn és vétek fogságából, óvj meg az örök kárhozat tüzétől és tégy alkalmasakká, hogy szent vallásodból lelki épületet merítsünk, az élő hitnek fénylessük jó cselekedeteit, törvényed követésében találjuk boldogságunkat, szentségben és igazságban járva keressük örök üdvünket. Ruházz fel oly lélekkel, hogy a bűn és kisértés óráiban éberek és vigyázók legyünk, a világ és test küzdelmeiben bátran megálljunk, Jézus példáját követve a bűn szennyétől mindinkább megtisztítsuk életünket, az igaz bűnbánat és megtérés ösvényére lépve szivünk minden érzelmeit s éltünk minden cselekedeteit szent neved dicsőítésére szenteljük. Kölcsönözz a szenvedések és megpróbáltatások óráiban is türelmet és bizodalmat, hogy atyai gondviselésed hitében kitartók legyünk s elhigyjük, hogy te nem kisértesz feljebb, mint elszenvedhetjük s javukra intézel azoknak mindeneket, a kik téged szeretnek és benned vetik reménységöket. Segélj a halál sötét völgyén is úgy keresztül jutnunk, hogy igazságod itélőszékétől ne kelljen remegnünk, hanem azon erős hitben, azon biztos reményben fejezhessük be földi pályán-

kat, hogy megtartván jó lelkiismeretünket Isten és emberek előtt, megnyílik részünkre az örök élet hazája s fejünkre tétetik az igazság koronája.

Oltalmadba ajánljuk magunkat végre a nap hátralevő óráira is és könyörgünk, fedezz be minket gondviselő kegyelmeddel a jövő éj sötétségében, óvj meg minket és kedveseinket minden veszedelem és szerencsétlenségtől, bocsáss csendes álmot szemeinkre, hogy így a test fáradalmait kipihenve keljünk fel a reggelre, vidáman és megújult erővel végezhessük dolgainkat s áldhassuk és magasztalhassuk szent nevedet, ki el nem hagyod a téged félőket és kegyelmesen megsegíted a benned bízókat. Amen.

II.

Minden jóknak adója, kegyelmes Istenünk! te megengedted, hogy békeségben gyűlhettünk össze dicsőséged hajlékában és gazdag tápláltatást nyujtottál lelkeinknek szent igéd hirdetésében és mi igyekeztünk buzgóságunkkal és szent neved magasztalásával isteni kegyelmedet és atyai jóvoltodat kiérdemelni, igyekeztünk szent igédet, mely az örök életnek beszéde, szivünkbe vésni s lelkünk örök üdvére fordítani.

Tudjuk Uram! hogy erőnk gyarló, akaratunk ingatag s ha te nem szenteled meg szent lelked erejével sziveinket, ha te nem edzed meg a jóra akaratunkat, ha te nem erősítesz meg a hitben és szent életben, eltántorodnak lábaink, a bűn és kisértések erőt vesznek rajtunk, szentségben és igazságban nem eszközöljük lelkünk örök üdvét, szilárd kitartással nem keressük a mennyei boldogságot.

Kegyelmedért esedezünk ennélfogva, jóságos mennyei Atyánk, bocsásd meg gyarlóságunkat és bűneinket s ruházz fel az igaz bűnbánat és megtérés lelkével, miszerint Krisztushoz térve s példáját követve megerősödjünk a belső emberben s lelkünk igaz üdvét, éltünk valódi boldogságát keressük szentségben és igazságban. Kegyelmedért

esedezünk, hogy emelj ki a hitetlenség és erkölcstelenség örvényéből, óvj meg a kárhozat veszélyétől s gyújtsd lángra keblünkben az élő hit szent tüzét és tedd oly szilárddá sziveinkben az iránted és a Jézus Krisztus iránti szeretetet és hálát, hogy a szenvedésekben is benned bízzunk és sem élet, sem halál el ne szakaszszon minket a te szerelmedtől, mely vagyon a Krisztusban. Kegyelmedért esedezünk, hogy, ha e világ szerelme csábít, a földi jók lebilincselni törekszenek, te övezd fel a hit fegyverével, az igazság paizsával és az üdvösség sisakjával sziveinket, hogy szent törvényed követésében tántoríthatlanok legyünk, az örök életre lelki kincseket gyűjtsünk és a hit nemes harczát harczolva haladjunk földi vándorpályánkon. Kegyelmedért esedezünk, hogy a világ múló és csalárd örömeit felismerve az örökkévalókat keressük, mint mennyei polgárok folytassuk mindenkor földi pályánkat és a hűségben és engedelmességben iránted és szent fiad iránt mindvégig megmaradva, találjunk bemenetelt az örök élet hazájába.

Terjeszd ki atyai áldásodat és kegyelmedet földi és világi életünkre is. Áldd meg és tartsd fenn életünket és egészségünket, hogy jólétben folytathassuk napjainkat s kedveseink boldogságának örvendhessünk. Tartsd fenn atyai szeretetedet és jóvoltodat házunkon és családunkon s engedd, hogy házaink oly élő templomok legyenek, melyekben a te félelmed lakozzék és szeretet kösse össze a sziveket, családunk pedig szent neved dicsőségére éljen s tőled várjon áldást és boldogságot. Áldd meg és gyámolítsd áldó karoddal munkáinkat, szolgáltasd ki mindennapi kenyerünket, hogy ne lássunk szükséget és inséget, hanem boldogságnak örvendjünk minden kedveseinkkel. Áldd meg minden embertársainkat s támogasd vigasztalásoddal a betegeket és szenvedőket, kísérd oltalmaddal és segedelmeddel az özvegyeket és árvákat, gyógyítsd meg szent igéd gyógybalzsamával a szomoruakat és bánatos szivüeket s vigasztald a halállal küzdőket az örök élet reményével. Áldd meg a következő éjt is számunkra, őrizz meg minden veszélytől annak sötétségében, légy velünk alvá-

sunkban s engedj jóvoltodból a holnapi napra vidáman fölébrednünk, hogy szent nevedben örömmel folytathassuk dolgainkat, hiven munkáljuk földi és mennyei boldogságunkat s tántoríthatlan lábakkal haladjunk az örök élet ösvényén mind addig, míg majd megnyílik részünkre az üdvösségnek hazája a Jézus érdemeért. Amen.

III.

Végetlen jóságu Istenünk és Atyánk! te a nyugalom napjává tetted a vasárnapot, hogy a földi gondoktól feloldozva munkálnók lelkünk üdvét, a földről és világról a mennyre függesztenők szemeinket és a múló örömök és veszendő kincsek helyett keresnők a lelki örömöt, a romolhatlan égi kincseket, melyek életünkben és halálunkban egyaránt boldogítanak.

Tápláltuk ma is az örök élet eledelével és italával szent igéd, hirdetésében lelkünket; megtanultuk, mi legyen annak üdvére és javára s összesereglettünk ismét nyugalmad napjának alkonyán szent templomodban, hogy a buzgóság szárnyain hozzád emelkedjünk, erősítsük lelkünket a hitben, dicsőítve magasztaljuk jóvoltodat és gondviselésedet, buzgó fohászban, gyermeki bizalommal kérjük életünk további folyamára is atyai szeretetedet és őrködő gondviselésedet.

Hatalmadat és jóságodat az egek hirdetik, Mindenható! kezeidnek munkáját beszéli a világnak óriási alkotmánya; igazságodat és törvényedet a lelkiismeret szózata prédikálja kebleinkben, de szent igédből tisztábban ismerünk téged s biztosan tudjuk, hogy gondviselő Atyánk vagy, ki áldó szeretettel árasztod el életünket; hogy szent és igaz Isten vagy, ki a bűnt gyűlölöd s megbünteted s egyedül a tiszta szív és szent élet kedves áldozat előtted; hogy lélek vagy, kit csak lélekben és igazságban imádhatunk s törvényed hű megtartása és követése által dicsőíthetünk méltán, hogy örök lény vagy, kinek esztendei soha el nem múlnak és a ki minket is halhatlan

lélekkel ruháztál fel, hogy a földön mint mennyei polgárok járjunk és a mennyben várjuk örök üdvünket és boldogságunkat.

Áldott légy, ó Atyánk, hogy nem csak testünk jólétéről, hanem lelkünk üdvéről is kegyelmesen gondoskodtál; nem csak a föld, hanem a menny polgáraivá is avattál és Jézus megváltó munkája által a bocsánat és üdvösség reménységével is megörvendeztettél. Áldott légy, hogy szent igéd fényénél tisztán ismerünk téged, tisztán látjuk akaratodat s az örök élet igaz ösvényén kereshetjük üdvünket és boldogságunkat.

Üdvözítőnk és Megváltónk, Úr Jézus Krisztus! ki a bűn ösvényéből halálod által kiemeltél és a menny örökösivé avattál, szenteld meg szivünket és életünket szent lelked erejével, hogy mennyei Atyánkon mindenkor igaz gyermeki szeretettel függjünk, hálánkat iránta törvényeinek hű teljesítése által tanusítsuk, örömünket és boldogságunkat szent nevének dicsőítésében és magasztalásában találjuk. Segélj minket gyámolító kegyelmeddel, hogy, ha a bűn kisért és a test és világ ostromol, hitünkben ne ingadozzunk, hanem utaidon járjunk szüntelen, példádat követve a hit nemes cselekedetei által tegyük magunkat méltókká az örök életre. Kísérj segedelmeddel és áldásoddal a megpróbáltatások napjaiban is, hogy kishitüleg el ne csüggedjünk, állj mellettünk vigasztalásoddal a halál órájában is, hogy éljen hitünk s benned vessük reményünket, tieid legyünk életünkben és halálunkban, tieid az örök élet hazájában és ott színről színre imádhassunk és dicsőíthessünk az angyalok dicső seregével tégedet.

Légy közel hozzánk, mennyei Atyánk, gondviselő kegyelmeddel a közelgő éjszakában is, vigyázz reánk és kedvesinkre őrködő szemeiddel, midőn az álomban magunkra nem vigyázhatunk, óvd meg minden veszedelemtől házunkat és vagyonunkat, légy őriző pásztorunk jó és balsorunkban, légy segedelmünk és oltalmunk életünkben és halálunkban s midőn eljő végóránk, méltass üdvözítő kegyedelmedre a Jézus Krisztus érdemeért. Amen.

IV.

Gondviselő Isten, mennyei Atyánk! színed elé jöttünk, hogy dicsőítésünkkel szenteljük meg a nyugalom e napjának alkonyát is. Hála neked kegyelmedért, mely fölöttünk mindeddig híven őrködött és rajtunk ma is megújult. Megóvtál a reánk jöhető vészektől, fentartottad szivünkben a békeséget, házunkban a megelégedést. Gondoskodtál lelki szükségünkről is, feltártad előttünk szent igéidben az épülésnek és vigasztalásnak forrását és ápoltad bennünk azon bizodalmat, hogy szemeid rajtunk, füleid a mi kérésünkön vannak és megadod mind azt, a mi üdvösségünkre szolgál. Áldott légy, mindeneknek Ura, tied legyen a dicsőség örökké.

Kérünk, Uram! töltsd be szent lelkeddel szivünket, hogy ma hirdetett igéid is jó gyümölcsöt hozhassanak életünkben, hogy szavaink és tetteink legyenek mindenkor a te kedved szerint valók. Egyesíts a hit által szent fiaddal: a mi Urunk Jézussal, hogy a bűnnek szennyétől mind jobban megtisztúljunk és szent érzelemmel, jóakarattal és tetteinkkel is dicsőíthessünk tégedet.

Te vagy, óh mindenható Isten, a mi szivünknek kősziklája és a mi reménységünk mindörökké. Engedd gondviselésed szárnyai alatt töltenünk a mai estét, a jövendő éjszakát és áldásoddal kisérj az új hét munkanapjain. Támogass, ha a reánk mért teher alatt megfáradunk, biztass segedelmeddel, ha veszteség fenyeget, nyújts vígasztalást, ha szivünk a fájdalom sebeitől vérzik. Legyen velünk atyai irgalmad hajlékunkban s a munka mezején, félelmed őrizzen, hogy törvényedről soha el ne feledkezzünk. Aldj meg bennünket, hogy a szeretet által boldogítva, lelked erejétől gyámolítva jól végezhessük tisztünket és egykor bemenetelt nyerjünk a mi Urunk Jézus által az örök üdvösségbe. Amen.

Gyurátz.

Katechizáció előtti imák.

1.

Kegyelmes mennyei Atyánk! te azért küldéd szent fiadat e világra, hogy az emberek az igazság ismeretére jussanak és a bűn örvényéből kiemeltetve az örök élet üdvében részesüljenek. Tekints kegyelmes szemekkel reánk, hogy ezen ifjúság, melyet szent igéd igazságaiban kivánunk megerősíteni, az igazságban gyarapodást nyerjen, lelki épületet találjon és az örök élet hitében erősödjék. Könyörgünk hozzád, támogasd őket szent lelkeddel, hogy a mit szent vallásodból tanulnak, azt meg is tartsák s hitökben megerősödve, az irántad és Jézus iránti szeretetben megszilárdulva igaz keresztyénekké és szent fiad igaz tanítványivá váljanak, hogy a miképen vették a Jézus Krisztust, akképen járjanak ő benne és elnyerjék az élet koronáját az egekben. Amen.

2.

Mindenható Isten, szeretetteljes mennyei Atyánk! te kedvesen fogadod, ha a szülők és tanítók magzataikat és tanítványaikat a te félelmedben és dicsőségedre nevelik, őket a hitben és tiszta erkölcsben megerősítik és utaidon vezetve törvényed szerint intézik életök cselekedeteit. Könyörgünk ennélfogva hozzád, töltsd ki ezen gyermekekre is szent lelkedet, hogy az világosítsa meg értelmöket, miszerint téged ismerjenek el igaz Istennek és a kit elbocsátottál, a Jézus Krisztust, s elhigyjék, hogy Jézus a világ világossága s ki őt követi, nem jár sötétben, hanem az élet világossága vagyon annak. Teremts bennök tiszta szivet és az erős lelket erősítsd meg bennök, hogy a világ kisértései által hitökben meg ne ingattassanak, hanem az örök élet ösvényén mint mennyei polgárok híven megálljanak. Ruházd fel őket az engedelem és kegyesség lelkével, hogy halhatatlan lelkök örök

üdvét szüntelen szemök előtt tartva, harczolják mindvégig a hitnek nemes harczát s egykoron megnyíljék számukra az örök üdvösség hazája, szent fiadnak, a Jézusnak érdemeért. Amen.

Katechizáció utáni imák.

I.

Jóltevő Istenünk! hálával borulunk le előtted, hogy minket és gyermekeinket az evangyéliom tudományában gyarapítottál, az örök élet útját megmutattad és az üdvösség kincseivel gazdagítottad szíveinket. Ne vedd el szent lelkedet tőlünk és gyermekeinktől, hanem segélj lelked kegyelmével, hogy szent vallásod ismeretében növekedjünk, Krisztust, szent fiadat tartsuk az üdv és boldogság igaz kútforrásának, példáját követve engedelmes fiaid és leányaid maradjunk és hitünket jó cselekedetekben világoltassuk mind végiglen. Add, hogy gyermekeink ifjúságukban mindig reád emlékezzenek, és szent fiad nyomdokán növekedjenek bölcseségben, Isten és embertárs iránti szeretetben, hogy így jó legyen dolguk és áldásodnak örvendjenek. Segéld őket, hogy kegyesség és jámborság szülje minden cselekedeteiket, hitetlenség és erkölcstelenség el ne rabolja szivöknek nyugalmát és éltök megelégedését, hanem az igazságot követvén, növekedjenek mindenestől abban, a ki fő, a Jézus Krisztusban s általa elnyerjék az igazság koronáját ott fenn az egekben. Amen.

II.

Hű is igaz Isten! hálával emeljük szemeinket és sziveinket hozzád, hogy most is szent igéd tanításában részesültünk és szent vallásunk alapigazságaiban megerősítve távozhatunk házainkba. Részeltesd kegyelmedben fiainkat és leányainkat, hogy a Krisztus evangyéliomának szivökbe hintett magja el ne veszszen, hanem gyökeret

verjen és a hitnek oly fájává növekedjék, mely dicsőségedre és lelkök örök üdvére gazdag gyümölcsöt teremjen. Add nekünk is mindnyájunknak szent lelkednek segedelmét, hogy a mit hallottunk és tanultunk, el ne feledjük, hanem igédet szeressük és mennyei rendeltetésünket mindenkor szem előtt tartva, azt örömmel kövessük és lelkünk örök üdvét munkáljuk. Erősítsd meg Jézus szeretetét sziveinkben, hogy evangyéliomát az üdv kútforrásának tartsuk, nyomdokán szentül, mértékletesen és igazán éljünk, a szenvedésekben akaratján megnyugodjunk, a halálban benne vessük reménységünket, hogy így kegyelmedből boldog halál után örökösivé legyünk a mennyei boldogságnak dicsőséged hajlékában. Amen.

Áldás előtt mondandó oltári imák.

1.

Mindenható Isten, kegyelmes Atyánk a Jézus Krisztusban! hálával borulunk le előtted, hogy nekünk világosságot, erőt és vigasztalást adtál szent igédben, tanítottál igazságod és törvényed útaira. Kérünk téged, őrizd meg szent igédnek jó magvát szivünkben, hogy az százszoros gyümölcsöt teremjen az örök életre, megtartson az igazságban és szent életben. Támogass szent lelked erejével, hogy a bűnnek meghalva neked éljünk, tieid legyünk életünkben és halálunkban s éltünk véghatárára jutva elnyerjük az igazság koronáját szent fiadnak, a Jézusnak érdemeért. Amen.

2.

Örök Isten, hálával emeljük fel Hozzád szemeinket a Jézus Krisztusnak nevében, hogy szent igéd termő magvát hintetted újra sziveinkbe s megmutattad, miképen kelljen szentségben és igazságban járnunk, hogy kedvesek legyünk előtted s méltóknak találtassunk

üdvözítő kegyelmedre. Teremts bennünk tiszta szivet, ó Isten, és az erős lelket újítsd meg mibennünk, hogy a világi vágyak és élvezetek el ne fojtsák beszéded jó magvát keblünkben, hanem, hogy az gyümölcsöt teremjen lelkünk javára és szent neved dicsőségére. Szentelj meg minket a te igazságodban, hogy a jó napokban törvényedtől el ne tántorodjunk, a szenvedésekben el ne csüggedjünk, a halálban kétségbe ne essünk, hanem az örök élet ösvényén tántoríthatlan lábakkal járjunk, hogy így áldott legyen életünk, boldog halálunk s biztos az örök életre való feltámadásunk a Jézusért. Amen.

3.

Könyörülő Isten, jóságos mennyei Atyánk! megtanultuk igédből: hogy a bűn örök kárhozatra vezet, egyedül a te félelmed és törvényed követése biztosíthatja lelkünk örök üdvét és boldogságát. Kérünk téged, tartsd meg szivünket azon egyben, hogy nevedet féljük és igaz keresztyén életet folytassunk szentségben és igazságban. Igazgasd úgy szivünk minden érzelmeit, éltünk minden cselekedeteit, hogy azok szent neved dicsőségére szolgáljanak, lelkünknek pedig örök üdvére váljanak és ha mégis gyarlóságból vétkeznénk ellened, ne szállj perbe velünk gyarló gyermekeiddel és ne fordítsd el orczádat mi tőlünk, hanem szent fiadnak érdemeért méltass bűnbocsátó kegyelmedre és add meg nekünk az örök élet üdvösségét a mennyekben. Amen.

4.

Kegyelmes Istenünk és Atyánk! kitől jő minden jó és tökéletes ajándék onnan felűl az egekből, hozzád esedezünk, hogy add ránk áldásodat, mielőtt házainkba eltávoznánk. Szentelj meg mindnyájunkat, hogy szent nevedben folytassuk dolgainkat, szent nevedben örvendjünk testi és lelki előmenetel és boldogságnak. Tégy hű gyermekeiddé,

avass a Jézus Krisztus igaz tanítványaivá, hogy akaratod szerint éljünk, országodat és annak igazságát komolyan keressük s lelkünk üdvét híven megőrizzük, hogy így, ha életünk hajója a mulandóság tengerén átevez, biztos kikötőt találjon az örök élet révpartján a Jézusnak végetlen érdemeért. Amen.

5.

Szent Isten, könyörületnek Istene! te megmutattad igédben, hogyan kelljen akaratod és tetszésed szerint járnunk. Hálát adunk ezért teljes szivünkből neked és kérünk téged, ne engedd, hogy valaha elveszítsünk szemeink elől és sziveinkből Tégedet. Ébreszsz fel minket a lelki álomból, hogy minden istentelenséget kerüljünk, ártatlanul és istenfélően éljünk e világon. Add különösen, hogy urunkat, a Jézus Krisztust mindenkor példány-képünk gyanánt tekintsük és nyomdokait kövessük. Add, hogy az istenfélő kegyességnek ezen útján megnyerhessük a bemenetelt dicsőséged hajlékába, melyet szent fiad, Urunk és Üdvözítőnk készített nekünk. Amen.

Székács.

6.

Szent és igaz Isten! hallottuk igédet, mely vallásos erővel töltötte be sziveinket, hitünket megerősítette, szeretetünket szent törvényed és embertársaink iránt nevelte, reményünket az örök életre szilárdabbá tette. Aldott legyen szent neved, hogy a buzgóságnak lelkesítő hatalmával megismertetted velünk magasb rendeltetésünket s mennyei polgárságunkat s tudjuk, hogy nem a föld múló gyermekei, hanem az égi hazának örökösei s Krisztusnak örökös társai vagyunk. Kölcsönözd nekünk szent lelkedet, miszerint az itt keletkezett szent vágygyal és nemes feltételekkel térjünk házainkba és a társadalmi életbe, hogy így szent igéd oktatása által jobbakká, böl-

csebbekké és kegyesebbekké legyünk, a hitben és szent életben mindvégig kitartsunk s egykor felvétessünk az örök dicsőség hazájába szent fiadért, a Jézusért. Amen.

7.

Úr Jézus Krisztus, hitünk elkezdője és elvégezője! szivünk őszinte hálájával borulunk le előtted, hogy üdvözítő evangyéliomodat lelkünk épületére hirdetteted és szent beszéded által örök üdvünket munkálod. Kérünk téged, foganatosítsd a most hallott tanítást is szivünk és életünkben, hogy tudományod vezérünk legyen az örök életre. Gyújtsd meg szent lelked által ismeretednek üdvözítő világát elméinkben, hogy bölcseségben és igazságban növekedjünk, hitben és szent életben gyarapodjunk. Adj felülről erőt, hogy a hit nemes harczát harczolva a test és világ kisértésein győzedelmeskedjünk és midőn életünk végórája elközelg, hitünk jutalmát elvegyük véghetetlen érdemedért. Amen.

8.

Irgalmas és kegyelmes Isten! kegyelmednek ajándéka, hogy szent igéd által az örök élet igazságaira oktattál, törvényedet velünk közölted, lelki épületet nyújtottál szíveinknek és mennyei vigasztalásoddal örvendeztetted meg kebleinket. Támogass szent lelked hatalmával, hogy üdvözítő ismeretedet, melyet szivünkbe oltottál, lelkiismeretesen megőrizzük, a szivünkben támasztott szent feltételekben hiven megmaradjunk s egész életünk dicsőségedre legyen szentelve. Segélj minket, hogy minél tovább terjednek éltünk napjai, annál nagyobb szeretet, annál forróbb hála csatoljon hozzád s az örök életnek annál több gyümölcsét mutassuk fel utainkon, hogy így jó napjainkban benned örvendezvén, balsorsunkban nálad találván vigasztalást, földi megpróbáltatásunk után bejussunk az örök üdv hazájába s ott a szent angyalokkal áldjunk és dicsőítsünk téged mindörökké. Amen.

III.

ALKALMI IMÁK.

AZ ARATÁS HÁLANAPJÁN.

Bő aratáskor.

Oltár előtt.

Hálát adni jöttünk fel szent házadba, jóltevő Atyánk! mert bő áldást adtál mezeinkre, megáldottad kezeink munkáját, betöltötted a földet gazdagságoddal s megörvendeztettél az aratás áldásával. Uram! ismerjük, hogy minden szorgalmunk és igyekezetünk mellett Tied az áldás, Te adsz egyedül előmenetelt dolgainkban, elismerjük, hogy méltatlanok vagyunk jótéteményidre s jóltevő kezeidet méltán megvonhatnád tőlünk. Atyánk! szenteld meg szivünket, hogy áldásodért hálátlanok ne legyünk, hanem dicsőítsük jóságodat s engedd, hogy mint a nap megérlelte melegével vetéseinket, úgy a vallás érleljen minket is a szent életre s gazdag gyümölcsöt teremjünk mi is az örök életre. Tégy minket mindnyájunkat anyaszentegyházad hű tagjaivá, tégy lelkünk üdvének komoly munkásaivá, hogy mennyei kincseket gyűjtvén, érettek legyünk az örök életre és befogadtassunk Jézus által a dicsőség hazájába. Amen.

Prédikáczió után.

A hála és magasztalás szent érzelmeivel borúlunk le trónod előtt, mennyei Atyánk! hogy mezeinket jóvoltoddal megáldottad, adtál mennyből földeinkre esőt és termő időket s betöltéd szereteted

gazdagsága által eledellel és örömmel sziveinket. Neked köszönjük, jóltevő Istenünk! hogy az aratás törvényét évente betartod, a földnek gyümölcsét minden teremtményeid részére megadod és azon kegyelmes igéretedet megtartod és betöltöd, hogy míg a föld leszen, vetés és aratás, hideg és meleg, nyár és tél, nap és éj soha meg nem szűnnek. Neked köszönjük, hogy az elvetett magokat a föld barázdáiból kihoztad és felnevelted, termékenyítő eső által a földet megkövérítetted, a nap fényével a teljes kalászokat megérlelted és kártevő csapásoktól megóva örömmel árasztottad el sziveinket. Neked köszönjük, hogy bár szereteted és jóságodra nem voltunk mindig méltók, gyakran megrontván törvényidet, hozzánk mégis kegyelmes és irgalmas vagy s áldó kegyelmedet nem vonod meg mi tőlünk.

Urunk és Istenünk! nagy a Te kegyelmed és irgalmasságodnak nincsen vége! Dicsőítjük ennélfogva szent nevedet, magasztaljuk jóvoltodat, hogy kegyes gondviselésedet nem tagadtad meg tőlünk, hanem áldásod bőségével örvendeztetted meg életünket; áldjuk jóságodat, hogy az epesztő gond, a leverő inség terheitől feloldozván sziveinket, kegyelmedből nyugodtan mehetünk a jövőnek elébe s lelki örömmel élvezhetjük jótéteményidet.

Kegyelemnek Atyja! gyökereztesd meg mélyen a hálá szent érzetét sziveinkben, hogy nyert jótéteményiddel vissza ne éljünk, adott áldásodat bűnös czélokra ne használjuk, hanem szeretedért igaz gyermeki szeretettel fizessünk s áldásidat oly lélekkel élvezzük, hogy az üdvöt áraszszon testünkre és lelkünkre s méltókká tegyen a mennyei aratás örök jutalmára; erősíts meg minket az embertársi szeretetben, hogy midőn kegyelmed bő áldásának örvendünk, a könyörület indulatától áthatva másokkal is jót tegyünk, az özvegyek és árvák, az éhezők és szükölködők könyeit letörülni, az elhagyatottak gyászos sorsát is enyhíteni készséggel siessünk; nevelj minket a szent életben, hogy kifogyhatlan szeretetedet szemlélve mi is napról napra nagyobb ragaszkodást tanúsítsunk Hozzád és szent törvényedhez s komolyan meggondoljuk, hogy igaz és hálás gyermekeid csak úgy

leszünk s az örök élet örökösivé csak úgy válunk, ha a hit, szeretet és remény szüli minden cselekedetinket, ha az igazság és erény mennyei kincseivel gazdagítjuk életünket.

Urunk és Istenünk! terjeszd ki ránk jövőre is áldásodat, engedd az aratás áldását békében és jó egészségben élveznünk és segíts, hogy a földi kenyér mellett a mennyei kenyérről sem feledkezzünk meg, melyből a ki eszik, nem éhezik, és meg nem hal soha örökké. Áldd meg királyunkat, hogy mindazon mag, melyet népe jólétének érdekében elvet, gazdag áldással fizessen. Áldd meg hazánkat, hogy a boldogság és béke mezején évről évre gazdag aratásnak örvendjen; áldd meg szent egyházunkat, hogy az örök élet beszédének áldott magja a hívők lelki üdvére százszoros áldást áraszszon; áldd meg iskoláinkat, a te veteményes kertjeidet, hogy gyermekeink nevekedjenek minden jóban s teremjék egykor az igazság gyümölcseit gazdagon; áldj meg mindnyájunkat, hogy ne a testnek vessünk, hanem a léleknek, hogy így jutalmúl az örök életet arassuk és a mennyei aratás hazájában örök boldogság legyen osztályrészünk a Jézus Krisztus által. Amen.

Szűk aratáskor.

Oltár előtt.

Mindenható Isten! mennynek és földnek ura! Te több éven át tanusítottad irántunk jóvoltodat az aratásban s a mivel e nyáron megörvendeztettél, az is irgalmadnak és kegyelmednek ajándéka. Nem teljesedett ugyan be szivünk minden reménye, szűken méretett ki részünkre az áldás, de azért benned bízunk, kinek gondolatai nem a mi gondolataink és utai nem a mi utaink, hogy áldó kegyelmedet és atyai gondviselésedet nem tagadod meg tőlünk. Őrizz meg a zúgolódástól, hogy adományodat ne keveseljük, hanem bizton reméljük, hogy a ki eddig életünket fenntartottad, egészségünket és jólétünket

megőrizted, tovább is gondot viselsz rólunk s megadod szükségünket. Gyámolíts szent lelkeddel, hogy midőn megtagadta a föld tőlünk termését, mi annál több lelki gyümölcsöt teremjünk, törvényeid teljesítésében annál buzgóbbak legyünk, hogy így a mennyei aratás nagy napján a hit és szent élet gazdag kincseivel jelenhessünk meg előtted és jutalmunk legyen az igazság koronája, szent fiadért, a Jézusért. Amen.

Prédikáczió után.

Kegyelmes Atyánk a Jézusban! aggódó kebellel emeljük szíveinket Hozzád, mert midőn elvetted tőlünk az aratás áldását és a szükség terhes napjainak megyünk elébe, egyedűl tőled várhatunk biztatást és segedelmet, egyedűl mindenható erőd által dicsőítheted meg fölöttünk gondviselésedet.

Látogató kezeid nehezűltek reánk, mert bűneinkkel gyakorta bántottunk meg téged; csapás és szükség terhei nyomják vállainkat, mert sokszor éreztetted jóságodat velünk, mi pedig hálátlanúl éltünk vissza jótéteményiddel; gond és aggodalomtól sujtolva nézünk a jövőbe, mert megtérésre hívtál kegyelmeddel, de mi megvetettük jóságod intő szózatát és a bűn veszedelmét kerestük.

Atyánk! nem zúgolódunk bölcs végzésed ellen, mert büntetésedet megérdemeltük, de kérünk téged, hogy könyörűlj rajtunk szabadításoddal, siess segítségünkre és dicsőítsd meg atyai gondviselésedet mirajtunk. Atyánk! nem nyitjuk szánkat panaszra, mert érezzük vétkeinket, csak azért könyörgünk, miszerint erősítsd meg bennünk azon hitet, hogy mikép az égnek madarait eltartod és a mezőnek liliomait ékesen ruházod, úgy eltartasz minket is a kevésből és kipótolod másnemű áldásiddal.

Kegyelemnek Istene! segíts meg minket szükségünkben a Jézusnak érdemeért, ne hagyd elfogyni mindennapi kenyerünket, ne hagyd kétségbe esni a szülőket és gyermekeket, ne hagyd fellépni köztök az éhség és inség nyomorát, hanem állj melettünk vigasztalásoddal

s erősítsd meg bennünk azon hitet, hogy a kik benned bíznak, soha meg nem csalatkoznak, hogy Te el nem hagyod, hanem megsegíted a téged félőket.

Különösen pedig taníts minket, a szükség napjaiban mértékletesebbeknek lennünk és józanságban folytatnunk életünket; taníts a szeretet és könyörület ruháját felöltenünk, miszerint a szegények és éhezők, özvegyek és árváktól kezeinket meg ne vonjuk; taníts gazdagokat és szegényeket, hogy szent beszédednek eledele által amazok a szeretet és könyörületességben, emezek a hitben és isteni bizalomban növekedjenek, taníts a hatalmasokat, hogy a dicsőség és jólét elmarad tőlük a sírnál, a szűkölködőket, hogy a síron túl nem lesz inség és szenvedés s a kik itt sírva vetnek, mennyben örök boldogságot aratnak; tanítsd meg végűl mindnyájunkat, hogy a léleknek vessünk, az Ur félelmében és akaratának teljesítésében találjuk gyönyörűségünket, hogy így testünk és lelkünk ártatlanságban tartassék meg Jézus megjelenése napjára s elnyerjük Üdvözítőnktől mennyben az örök boldogságot. Amen.

Új templom felszentelésekor.

Oltár előtt.

Lelki örömmel és szent buzgóságtól áthatva jelentünk meg, jóltevő mennyei Atyánk! hogy áldva dicsőítsük szent nevedet és jóságodat, magasztalva mutassuk be hálánkat azon véghetetlen kegyelmedért, mely által e gyülekezetet az új templom építésében megsegítetted, dicsőséged hajlékát befejezésre juttattad és azt most szent neved dicsőítésére s a hivők lelki üdvére felszentelhetjük a Jézus Krisztus nevében. Szállj le hozzánk kegyelmeddel és szenteld meg te magad a lelki épületnek ezen szent sátorát szent lelkeddel, hogy legyen az imádásod szent helye, a lelki épületnek csarnoka, az örök élet üdvének kútfeje, szent igéd és a szentségek gazdag tárháza, a

szenvedők és szomorúak vigasztaló hajléka. Áldd meg e szent hajlékban igédnek hirdetését, hogy annak életre fakadó vize a Krisztus evangyéliomából merítve mindig tisztán és a hivők lelki üdvére csörgedezzen. Áldd meg a szentségek kiszolgáltatását, hogy az az örök élet üdvét keresők lelki épületét eszközölje, igaz bűnbánatot és megtérést szülve, tegye méltókká őket Jézus megváltó kegyelmére. Áldd meg a buzgólkodók imáját és szent feltételeit, hogy téged ismerjenek el igaz Istennek és a kit elbocsátottál, a Jézus Krisztust, hogy így a hit, szeretet és remény országát építsék és mennyei kincseket gyüjtsenek, egykor pedig a Jézus érdemeért az igazság koronájának örökösei lehessenek. Amen.

Beszéd után.

Mindenható Isten! kinek az ég királyi széked és a föld lábaidnak zsámolya, felszenteltük a Jézus Krisztusnak nevében dicsőségednek új hajlékát, hogy legyen az e gyülekezetben a mennyország kapuja s a hivők lélekben és igazságban imádják szent nevedet s Krisztus evangyéliomát az örök élet üdvforrásának elismerve, hiven munkálják lelkök örök üdvét és boldogságát. Áldjuk és dicsőítjük jóvoltodat, hogy ez örömnapot megengedted érni e gyülekezetnek, beteljesítetted reménységét a benned bízóknak s(e naptól fogva)az imádás és hálaadás áldozatát szent buzgósággal mutathatja be minden napon öreg és ifjú, szegény és gazdag a te szent hajlékodban.

Kegyes gondviselésed őrködjék és atyai áldásod nyugodjék, mennyei Atyánk, ez új templomon továbbra is s minden szerencsétlenségtől megóva tartsd fenn azt nemzetségről nemzetségre. Áldd meg ennek szószékét, hogy arról az örök élet beszéde, Jézus hamisítatlan tanítása csepegtessék a hivők szivébe és az üdvösség útján vezéreltessenek az örök életre. Áldd ennek oltárát, hogy midőn annak zsámolyán a szerető szivű jegyesek áldásodért esedeznek, szeretet és boldogság legyen osztályrészök; midőn a hála örömkönyeivel borulnak le előtted a gyermekágyas édesanyák, vigasztalást nyerjenek s

gyermekök növekedésében boldogságot találjanak; midőn a szentségek kiszolgáltatnak, ruháztassanak fel Krisztus hivei a jóra megszentelő erővel és a bűnbocsánat és megváltás reménye örvendeztesse meg sziveiket. Áldd meg a keresztelő követ, hogy a gyermekek Krisztus tanítványaivá avatva hitökben tántoríthatlanúl megálljanak; áldd meg az orgonát, hogy hangjai függeszszék a mennyre az áhitatoskodók szemeit és ha zsoltárokkal és lelki énekekkel közelednek hozzád, ne vond meg tőlök vigasztaló és szabadító kegyelmedet. Áldd meg a templomnak tornyát, hogy az a mennynek mutató ujjá legyen a föld lakóinak az egekre; áldd meg óráját, hogy az figyelmeztesse a halandókat éltök rövid, kimért napjaira, unszolja komolyan kötelességök hű teljesítésére; áldd meg harangjait, hogy készséggel vonzzák szent házadba gyermekeidet, komolyan emlékeztessék mennyei polgárságukra a bűnösöket, az örök élet reményével táplálják a haldoklókat s a vigasztalás boldogító hitével ruházzák fel a szomorkodókat.

Gondviselésedbe ajánljuk, szeretetteljes mennyei Atyánk! e gyülekezetet és kérünk, terjeszd abban az igaz hitet, neveld a szeretetet, építsd a jólétet és boldogságot. Gondviselésedbe ajánljuk magyar hazánkat s nemzetünket, hogy jólét, béke és tiszta erkölcs és szabadság lakozzék határiban. Gondviselésedbe ajánljuk hazánk felkentjét, koronás királyunkat, közöld vele és egész házával áldásodat, támogasd jóvoltoddal, hogy örömmel munkálja a nemzet jólétének és szabadságának felvirágoztatását. Áldd meg e szent egyház minden családját, előjáróit, jóltevőit és hiveit, hogy örvendhessenek életöknek s kegyelmed s áldásod napfényének sugáritól melengetve boldogan fussák meg földi vándorpályájokat; áldj meg óh Isten! mindnyájunkat mennyei és földi áldásiddal, hogy mennyei polgárok gyanánt haladván az élet utain, megtaláljuk hitünk örök jutalmát s végnélküli boldogságot élvezzünk az örök dicsőség hazájában szent fiadnak, a Jézusnak véghetetlen érdemeért. Amen.

Áldás előtti befejező ima.

Hála és dicsőség legyen szent nevednek, hű és igaz Isten, ki szent munkánkban megsegítél, házadat a lelki épület számára megnyitottad, melyben hiveid a buzgóság szárnyain hozzád emelhetik lelkeiket, hiven munkálhatják örök üdvöket és boldogságukat. Töltsd ki reánk áldó kegyelmedet, hogy jobb legyen nekünk e házadban egy nap, mint máshol ezer nap s oly lelki vonzalom hassa át szíveinket, hogy így szóljunk: Jertek, menjünk az Úr házába és tanuljuk meg beszédét s készítsük magunkat az örök életre. Támogass szent lelkeddel, hogy Krisztus evangyéliomának parancsait szivünkbe írva, nyomdokán szentül, mértékletesen és igazán éljünk s minden bűnt legyőzve a hit nemes harczát harczoljuk, hogy így mint Krisztus igaz tanítványai az Úr áldásának örvendjünk életünkben s vigasztalást találjunk szenvedéseinkben, midőn pedig a halál véget vet életünknek, az örök élet új hazája nyíljék meg számunkra s ott örök boldogságnak örvendjünk a Jézusért. Amen.

Templomszentelés emléknapján.

Mindenható Isten, kegyelmes Atyánk a Jézus Krisztusban! hálával emeljük fel hozzád szemeinket e napon és szent nevedet dicsőítjük azon kegyelemért és irgalomért, hogy házunkban dicsőségednek szent hajlékát felépítetted és azt kegyelmesen megoltalmaztad mind e mai napig. Áldjuk és magasztaljuk kegyelmedet, hogy (apáinkat) e szent hely lelki ajándékival megörvendeztetted és (tőlünk se) nem vontad meg soha üdvözítésednek örömét, hanem népeddé választál, mely tántoríthatlan lábakkal haladjon az igazság útján az örök életre. Áldunk és magasztalunk különösen az igazságnak minden szaváért, melyet itt szivünkbe oltottál; minden intésért, mely lelkünket felébreszté és tettre hevíté; — minden vigasztalásért, melylyel a fáradtaknak és megterheltteknek szivét enyhítéd; — minden erőért,

melylyel a hitben és imádkozásban támogattál: minden igyekezetért, mely által megszenteltetésünket munkáltad; a béke és szabadság minden órájáért, melylyel hitünket szabadon vallhattuk s lelkünk üdvének munkáját zavartalanul eszközölhettük.

Kérünk, mennyei Atyánk, őrködjél továbbra is e templomod felett, mely dicsőségednek hajléka s oltalmazd azt minden veszélyek ellen mindenható védelmeddel. Bocsásd meg bűneinket, ha szórakozás vagy könnyelműség által házadat megszentségtelenítettük, restség által tiszteletedet elhanyagoltuk és a lelki áldozat oly kincseivel oltárodon nem kedveskedtünk, melyek méltókká tesznek az örök életre.

Úr Jézus Krisztus, lelkünk hű pásztora! méltasd jóvoltodra ezentúl is nyájadat, melyet e gyülekezetben összpontosítottál és legeltesd az örök élet kies mezején. Térítsd meg a tévelygőket, kik szent beszédedet megvetik és házadat kerülik. Lágyítsd meg a megkeményedett szivűeket szent lelked által, hogy bűneikben meg ne haljanak, hanem lelköket megtartsák az örök életre. Tartsd meg számunkra szent beszédedet, engedd, hogy evangyéliomod tisztán és szabadon hirdettessék, tanításod szivünkben mély gyökeret verjen, hitünket jó cselekedetekben világoltassuk és szentségeid kiszolgáltatása lelkünk üdvét és boldogságát munkálja.

(Öntsd ki áldásodat koronás királyunkra, hogy lelki országodat terjeszsze és egész házával és minden népeivel az örök élet üdvének örvendjen.)

Támogasd szent lelkeddel a haza kormányzóit és tisztviselőit, hogy igazságot szolgáltassanak és minden intézkedéseikkel a nemzet és haza javát munkálják.

Ruházd fel a lelkipásztorokat és tanítókat buzgóság és lelkesedéssel, hogy szóban és cselekedetben a szent életnek tükörei s országodnak támaszai legyenek.)

Szenteld meg buzgólkodásunkat e szent hajlékban, hogy az nekünk és nemzedékünknek mindenkor a menny kapuja maradjon,

sőt szentelj minden házat templomoddá e gyülekezetben, hogy félelmed terjedjen és áldásod kisérje a téged félőket.

Enyhítsd végre vigasztalásoddal a szenvedőket, gyámolítsd segedelmeddel az özvegyeket és árvákat, biztasd az örök élet reményével a haldoklókat és győzd meg azon igazságról, hogy az igazak fényleni fognak, mint a nap, a menny dicső hazájában.

Üdvözítőnk és megváltónk! te drágán váltottad meg az anyaszentegyházat, szent véred kiontásával s önfeláldozó haláloddal vívtad ki az örök élet üdvét számunkra, szentelj meg tehát a te igazságodban mindnyájunkat és tégy méltókká megváltó kegyelmedre, hogy testünk és lelkünk ártatlanságban tartassék meg eljöveteled napjára és színről szinre áldhassunk és dicsőíthessünk az általad elkészített mennyei hajlékokban az angyalok seregével. Amen. (Württembergi Agenda után szabadon.)

Lelkészigtatáskor.

I.

Az igtató egyén imája.

Mindenható Isten, ki ura vagy a lelki világnak és atyja a kegyelem országának! a hála szent érzelmeivel borulunk le trónod előtt, hogy Jézus által az anyaszentegyház alapját megvetetted e földön és fentartásáról folytonosan kegyelmesen gondoskodol. Szivünk buzgóságának őszinte fohászival közeledünk hozzád, hogy időről időre rendelsz apostolokat és prófétákat, pásztorokat és tanítókat, kik népedet az örök élet mezején legeltessék, anyaszentegyházadat szent igéddel építsék, a hit igaz sáfárjai s a gyülekezet hű vezérei legyenek.

Urunk, te gondoskodtál atyailag e gyülekezetről is, új lelkipásztort rendelvén annak, ki őrálló legyen a hit dolgában, hű sáfár a hívők lelki üdvének, földi és mennyei boldogságának eszközlésében.

Könyörülő jóvoltod és áldó kegyelmedért esedezünk, Urunk,

Istenünk! áldd meg szolgádat és vezéreld szent lelked erejével és hatalmával, miszerint a Krisztus evangyéliomát híven hasogassa, a hívők lelki épületét az örök élet eledelével és italával komolyan eszközölje és tántoríthatlanná tegye minden kebelben azon meggyőződést, hogy egyedül Jézus Krisztus az út, az igazság és az élet, senki nem mehet az Atyához, csak a ki őt követi és az Úr törvényének teljesítésében találja gyönyörűségét. Ruházd fel őt mennyei bölcsességgel, hogy az üdv igéjét tisztán és igazán hirdesse, a szentségeket a bűnök bocsánatára és a mennyei üdv elsajátítására épületesen szolgáltassa ki, Krisztus nyája előtt mindenkor jó példával s feddhetlen élettel világoljon. Támogasd kegyelmeddel, hogy az istenfélőket hitökben megerősítse, a bűnösöket Krisztushoz vezesse, a tévelygőket az igazság utjára terelje, a szenvedőknek és ügyefogyottaknak vigasztalást nyujtson s a haldoklók szemeit az örök élet boldogságára irányozza.

Szenteld meg, Uram! a te igazságodban szolgádat és nyáját egyaránt, hogy szolgád, midőn sáfárságáról számot kell adnia, így szólhasson: „Itt vannak, mennyei Atyám! kiket nekem adtál, közülök egyet sem vesztettem el“; a nyáj pedig legyen a te örökséged, mely a hit, szeretet és remény gyümölcseit teremje az örök életre és a lelki fiúságban hiven megmaradva, a belső emberben állhatatosan növekedve megtalálják a bemenetelt dicsőséged hajlékába, melyet elkészített szent fiad, Jézus Krisztus, a téged félőknek. Amen.

II.

A beigtatott lelkész imája.

Szent Isten! kegyelem, erő és hatalomnak kútfeje! ki erős kősziklára, szent fiad üdvözítő tudományára építetted anyaszentegyházadat és lelki erőddel ma is rendületlenül fentartod, hozzád emel fohászt erőtelen szolgád lélekben és igazságban, tőled kér gyámolí-

tást és segélyt hivatalának megkezdéséhez, kit e gyülekezet vezérletére hivtál, hogy vezetné annak népét az istenfélelem és tiszta erkölcs ösvényén az örök életre.

Hálával borulok le előtted, kegyelemnek Atyja, azon jóságodért, hogy gondviselésed által e szent egyház lelki vezérletét reám bízni jónak láttad s méltónak találtál arra, hogy e nyájadat az örök élet kenyerével és italával tápláljam s a hit fáklyájával vezéreljem az igazság és erény ösvényén az égi üdv és mennyei boldogság elnyerésére. Hálát zeng szivem és szám, hogy Krisztus apostola gyanánt építhetem tanításom által országodat s az üdvözítő példájának hű követése által terjeszthetem az üdvöt és boldogságot.

Szép a feladat, jóságos Isten! melyet bölcs tetszésedből reám bíztál, szent a czél, melynek megközelítését szem előtt kell tartanom, de érzem gyarlóságomat és erőtlenségemet s tudom, hogy hivatásomnak csak úgy felelek meg, ha te adsz erőt, áldást és segedelmet, te ruházod fel kitartó akarat és szent buzgósággal lelkemet, te áldod meg a pásztort, hogy megáldassanak a nyájnak juhai.

Kisérj áldó kegyelmeddel, mennyei Atyám! s adj erőt, hogy a munka terhe el ne csüggeszszen; adj bölcseséget, hogy igédet tisztán és igazán hirdessem; adj apostoli lelkesedést, hogy az igazság és erénynek bátor szószólója, a hitnek lankadatlan bajnoka legyek; adj beszédemnek meggyőző erőt, hogy a bűnös és tévelygő a bűnnek álmából felriadjon, a hitetlen szent neved dicsőítésére nyissa meg ajakát, a szenvedő vigaszt merítsen, a haldokló az örök élet reményével várja végóráját; adj megszentelő erőt, hogy a kegyelem asztalánál legyek a lelki jók osztogatója, a békesség, a bűnbocsánat és örök üdv hirnöke.

Uram! el nem hagylak, míg meg nem áldasz engemet; közöld velem lelki és testi áldásidat, dicsőítsd meg hivatalom betöltésében hatalmadat s tégy oly hitedzett bajnokoddá, hogy életemben és halálomban nyereségem legyen nekem a Krisztus és sem élet, sem halál el ne szakaszszon Istennek szerelmétől, mely vagyon a Krisztusban;

a vezérletemre bizott népet pedig szenteld hitben buzgó és jó cselekedetekre törekvő gyermekeiddé s tedd a hitnek igaz harczosaivá, hogy áldásodnak örvendjen e földön, egykoron pedig legyen az egekben üdvössége, szent fiadért, a Jézusért. Amen.

Bucsuzó lelkész imája.

Jóságos mennyei Atyám! itt állok, mint e gyülekezet pásztora, utólszor e szent helyen, hol lelki örömmel hirdettem éveken keresztül szent igédet; itt állok elfogult érzelmekkel, hogy bucsut vegyek azoktól, kikhez lelki rokonság csatolt és a kiknek hű sáfárkodással igyekeztem munkálni jólétét, boldogságát és örök üdvösségét.

Uram! te látod szivemet, hogy hiven törekedtem teljesíteni kötelességemet, te látod lelkemet, hogy hiven sáfárkodtam a reám bizott tálentomokkal s legfőbb gondomnak azt ismertem, hogy híveket nyerjek az örök életre, szegény és gazdag, szolga és úr a menny gyümölcseit teremve, a hit nemes harczát harczolva, menjen az örök élet számadásának elébe.

Fogadd hálámat gyámolító kegyelmedért, jó Istenem! és ha vétkeztem ellened, bocsásd meg gyarlóságomat és kölcsönözd nekem lelkednek kegyelmét és hatalmát, hogy áldásod árnyékában s gondviselő karjaid által támogatva új gyülekezetemben tetszésedre folytassam pályámat, dicsőségre szolgáljon szivem minden dobbanása, éltem minden cselekedete.

Uram! bölcseséged akarja, hogy megváljak e gyülekezettől, de nem távozhatom el a nélkül, hogy áldásodat ne kérjem és kegyes gondviselésedért ne esedezzem e gyülekezetre és annak hiveire, kiket szerettem, kiknek üdvösségét és boldogságát lelki buzgósággal és örömmel munkáltam. Légy Atyja e népnek, kegyelmes Isten! mint voltál eleitől fogva, munkáld gyámolító karoddal a gyülekezet felvirágzását, s erősítsd meg abban a hitet, szeretetet, békét és szent életet. Árnyékold be áldásoddal az iskolát, hogy legyen az a te

félelmednek veteményes kertje és a tiszta erkölcs terjesztője; méltasd szeretetedre a családokat, hogy mennyei és földi áldásodnak örvendve dicsőítsenek, kegyesen és istenesen élve, a boldogok hazájába jussanak; szenteld meg az ifjakat és öregeket, hogy szent tudományod igazságában nem csak megmaradjanak, hanem a szerint is éljenek s a hitnek nemes harczát harczolva világoltassák mennyei polgárságukat. Vigasztald és tápláld az özvegyeket és árvákat, gyámolítsd segedelmeddel és szabadításoddal a szegényeket és ügyefogyottakat ékítsd fel a haldoklók fejét az üdvösség sisakjával és engedd, hogy legyen e gyülekezet a te választott néped és örökséged, mely áldás és boldogságnak örvendjen e földön, mennyben pedig az üdv koronájával ékíttessék föl a Jézus Krisztus által. Amen.

Iskola-avatáskor.

Mindenható Isten, kegyelemnek és irgalomnak Atyja! a hála és lelki öröm őszinte érzelmeivel emeljük szemeinket és sziveinket hozzád, hogy dicsőítsük és áldjuk szent nevedet, magasztaljuk jóvoltodat földi és mennyei jótéteményidért. Fogadd kedvesen szivünk hálaáldozatát azon atyai kegyelmedért, hogy Jézus Krisztust üdvözítésünk és megváltásunkra küldéd, szent országodat általa megalapítottad, anyaszentegyházadat felépítetted és az örök élet beszédét velünk közlötted.

Fogadd kedvesen szivünk hálafohászát, hogy Krisztus evangyéliomának világa által a lelki sötétség és tudatlanság homályából kivezettél, lelkünket a bűn és kárhozat fogságából kiszabadítva, mennyei polgárokká avattál és az örök élet kenyerével és vizével táplálva lelkeinket, üdvre és végetlen boldogságra vezérelsz.

Legyen különösen dicséret és dicsőség szent nevednek azon jóvoltodért, hogy ezen evangyélmi iskola létesítésében (felépítésében) minket kegyelmesen megsegítettél, ebben gyermekeinket a te félelmedben, a hit és szeretet örök igazságaiban és hasznos isme-

retekben nevelhetjük és üdvözítőnk és megváltónk hű tanítványaivá s a mennynek polgáraivá avathatjuk.

Urunk és Istenünk! ki eddig szerető kegyelmedet tanusítád irántunk, ne vond meg tőlünk továbbra sem jóságodat és szeretetedet, hanem légy hű védője és kegyes oltalmazója az iskolának, óvd meg azt kegyes gondviseléseddel minden szerencsétlenségtől és engedd, hogy mindazok, kik ebben szivök és lelkök nemesítése czéljából, tanulás végett összegyűlnek, áldásodban részesüljenek s az örök élet üdvének részeseivé váljanak.

Áldd meg az itt működő tanítókat (tanítónőket), hogy ne csak világi ismeretet és tudományt, hanem isteni bölcseséget is oltsanak a gyermekek szivébe, az igaz istenfélelem, tiszta erkölcs, erény és igazság szeretetében edzzék meg a hit paizsa által kebleiket, hogy így mindenkor mint a hit nemes harczosai s az erény hű bajnokai küzdjenek az örök élet üdveért s ne feledjék el soha, hogy igazán boldogok csak ugy lesznek, ha Jézus Krisztus lesz hitöknek fejedelme és életöknek vezére.

Áldd meg az itt tanuló gyermekeket (leányokat), hogy növekedjenek bölcseségben, Isten és emberek előtti kedvességben az evangyélmi egyház kegyes és buzgó tagjaivá, a haza hasznos polgáraivá és az édes szülők hálás gyermekeivé, kik ne hálátlanság és keserűséggel viszonozzák sok jótéteményeiket, nehéz fáradalmaikat és álmatlan éjeiket, hanem örömöt és boldogságot áraszszanak reájok agg korukban terheik enyhítésére és szivök vigasztalására.

Áldd meg az előljárókat, hogy egyengessék a hivők számára az iskolában is az utat az örök életre, erősítsék az élő hitben, szilárdítsák az egyházszeretetben, megedzzék a lelki szabadságban és a hitetlenséget és bűnt kiirtva, neveljenek népet, jó cselekedetre igyekezőt.

Áldd meg a kegyes jóltevőket, kik szives adományaikkal siettek ez iskola épitését előmozdítani s engedd, hogy örvendjenek jóvoltodból hosszú és áldott életnek.

Áldd meg mindazokat, kik ez iskola létesítése (építése) körül hiven fáradoztak, munkálkodtak és áldozataikkal hozzájárultak, tedd életöket boldoggá, mennyben pedig ékesítsd fel őket az igazság koronájával.

Áldd meg e várost (községet), hogy az minden veszedelemtől menten örüljön jóvoltodnak és bőségesen élvezze mindenkor áldásodat.

És végre töltsd ki áldásod és szent lelked ajándékát mindnyájunkra, hogy Urunkat, a Jézus Krisztust, életben és halálban hiven kövessük s a földi élet mindnyájunkra nézve a menny előiskolája legyen, hogy így, midőn a hit nemes harczát megharczolva az örök élet álmára hajtjuk fejünket, üdvözítőnk és megváltónk az égi üdv hajlékát nyissa meg előttünk és így üdvözöljön mindnyájunkat: „Jöjjetek, Atyámnak áldottai, bírjátok az országot, mely nektek elkészíttetett a világ fundámentomától kezdve.“ Amen.

Harang-avatáskor.

Örök Isten, Atyánk a Jézusban! tőled jő minden jó és tökéletes ajándék, onnan felűl az egekből, hozzád emeljük tehát szemeinket, mint az üdv és áldás egyedűli kútforrásához, most is, midőn e harangot szent neved dicsőítésére felszenteljük.

Atyánk! add mennyei áldásodat e harangra, hogy ez minden veszélytől megóva sértetlenűl és hosszú időn át szolgáljon egyházunk és városunknak (községünknek). Add reá megszentelő kegyelmedet, hogy valahányszor ércznyelve megszólal, szent neved dicsőségét hirdesse s kellemes hangjával a hívők szivére úgy hasson, miszerint érezzék, hogy legszentebb keresztyéni kötelességök az Úr házába sietni, nagy nevedet és jóságodat dicsőíteni, buzgó áhítat és evangyéliomod tanulása által lelkök üdvét keresni s kegyes élettel komolyan arra törekedni, hogy az örök élet útján tántoríthatlan lábakkal járva elnyerjék mennyben az igazság koronáját.

Add reá megszentelő kegyelmedet! hogy tűzvészt városunkban

(községünkben) ne jelezzen, hanem reggeli, déli és estvéli megszólalásával mindenkit arra indítson, hogy hálát adjon a teremtőnek az életért, hálát az élet minden jótéteményiért s megemlékezzék arról, hogy neki mint mennyei polgárnak kell az életpályát megfutnia szentségben és igazságban.

Add megszentelő kegyelmedet e harangra! hogy midőn megcsendűl érczhangja, érezzük tehetetlenségünket és mulandó voltunkat s átlássuk, hogy hasztalan minden igyekezetünk, ha az Úr nem közli velünk segedelmét és áldását és sikerrel nem koronázza munkáinkat; átlássuk, hogy minden percz véget vethet életünknek s az örök élet reménye csak akkor biztos számunkra, ha Isten törvényét követjük és Jézus nyomdokán szent életet folytatunk.

Add megszentelő kegyelmedet e harangra! hogy, ha kedves halottaink kikisérése alkalmával hallatja bús szavát és fájdalommal és keservvel tölti el kebleinket, emlékeztessen egyszersmind azon vigasztaló mennyei szózatra, hogy a kik szomorú szivvel válnak el egymástól, a mennyei hajlékokban örök boldogságban viszontlátják egymást s a halálból feltámadva, hitünk fejedelmével, a Jézus Krisztussal színről szinre dicsőítik a mennyei Atyát.

Nyugodjék áldásod és megszentelő kegyelmed e harangon, szent Istenünk! de őrködjél kegyes szemekkel egyszersmind városunk (községünk) fölött is, hogy atyai jóvoltod és szereteted árnyékában annak jóléte és felvirágzása emelkedjék, előmenetelnek és boldogságnak örvendjenek minden lakosai; őrködj atyai gondviseléseddel evangyélmi egyházunkon, hogy az a szent életben előhaladva, szellemi és anyagi jólétben növekedjék s közczélú intézeteit felvirágoztatva eszközölje országod terjedését és dicsőségedet e földön.

Töltsd ki végre, óh Atyánk! gazdag áldásodat mindnyájunkra, hogy tántoríthatlanúl álljunk azon alapon, mely egyszer vettetett, mely a Jézus Krisztus és a hitbuzgóság és igaz kegyesség ösvényén járva, áldásodat élvezzük házainkban, családunkban és a polgári társadalom minden rétegében, egykor pedig csendes és boldog halál

után hozzád jussunk és a mennyei angyalokkal örök üdv és végetlen boldogság legyen osztályrészünk ott fenn az egekben. Amen.

Áldás. Felszentellek immár téged, evangyélmi egyházunk harangját és a közszolgálatra átadván megáldlak az Atyának, Fiúnak és szentlélek Istennek nevében! hogy szolgálj Isten dicsőségének hirdetésére, figyelmeztesd a hiveket az Úr házának szorgalmas látogatására, ints minden halandót az Úr szeretetének keresésére és jóvoltának segítségűl hivására és kiséred a halottakat az örök élet álmára. Őrködjék az Úr kegyelmes szeme fölötted minden veszély ellen s védjen áldó karjaival, hogy ne légy tűzvész hirnöke, sem tűz ne emészszen meg téged, hanem szólalj meg egyházunk örömére késő időkig az Úr oltalma alatt sértetlenűl! Amen.

Temető-avatáskor.

Örök és igaz Isten! Atyánk a Jézus Krisztusban! szivünk őszinte fohászival s buzgó könyörgésünkkel közeledünk hozzád e szent órában, midőn e helyet rendeltetésének kivánjuk átadni, halottaink nyughelyéül akarjuk felszentelni.

Áraszd a halottak ezen új nyughelyére megszentelő kegyelmedet, hogy az a vetés mezeje legyen a feltámadás és örök élet napjára s az istenfélőknek oly csűrét képezze, melybe az élet mezejéről a gabonaszálak azért takaríttatnak, hogy a mennyei aratáskor üdvre és boldogságra találjanak.

Áraszd reá megszentelő kegyelmedet, hogy az országod és anyaszentegyházad szolgálatában a halandókat, kik porból vétettek és porrá kell lenniök, az örök élet álmára befogadja, nekik csendes nyughelyül szolgáljon, de egyszersmind az élőket komolyan figyelmeztesse, hogy egykor a feltámadás és utolsó itélet vár reájok Isten szine előtt, hol megfizet az Úr mindeneknek, a mint cselekedtek jót vagy gonoszt, a mint keresték Istennek országát és annak igazságát, követték Jézust az igazságban és szent életben, vagy pedig jártak a hitetlenek tanácsán, a bűnösök útján folytatták napjaikat és a csufolók székében foglaltak helyet.

Araszd reá megszentelő kegyelmedet! hogy azon hit vezérelje ide a téged félőket, miszerint a halál álmát az örök élet reggele követi, melyen így szól Jézus a hit nemes harczát megharczolóknak: „Én vagyok a feltámadás és az élet, a ki bennem hiszen, ha meghal is, él az.“

Jó Istenünk, mennyei Atyánk! a mi életünk olyan, mint az árnyék és ha te ezen hivást intézed hozzánk a halál angyala által: térjetek a földbe, embereknek fiai, hirtelen vége szakad életünknek. Add tehát nekünk a bölcseségnek lelkét, hogy, bár földi vándorok vagyunk, mindenkor az égieket keressük és mint mennyei polgárok folytassuk életünket; ad a vigyázat és éberség lelkét, hogy a test és

világ a bűn ösvényére ne tántorítson, hanem a kegyességnek és igazságnak útján haladva, mennyei kincseket gyűjtsünk a Jézus előtti számadásra. Add az alázatosságnak lelkét, hogy készséggel hajoljunk meg bölcs tetszésed előtt, ha kiszólítod kedveseinket s higyjük, hogy magadhoz veszed halhatlan lelkeiket.

Úr Jézus Krisztus, lelkeinknek hűséges pásztora! te megelőztél minket a halálban és örök életben, támaszsz fel minket is veled az örök életre s győzz meg azon igazságról, hogy a kik itt szeretetben élnek, az örök élet hazájában viszont egyesülnek s örök üdvnek és végetlen boldogságnak örvendenek.

Szent lélek Isten! a bánkódók és szomoruak igaz vigasztalója, enyhítsd szent igéd vigasztalásával a gyászolók bánatát, gyógyítsd be vérző sebeiket a vallás gyógybalzsamával és függeszd szemeiket az égi hazára, hol nem leszen sirás és jajgatás, hanem örök boldogság honol és a dicsőség hajléka nyilik meg számunkra.

Atya, fiú és szent lélek Isten! szenteld meg a temetőt, tedd azt a kegyelet és hála csarnokává, adj a sírban nyugvóknak csendes nyugvást, minket pedig mindnyájunkat erősíts meg a halhatlanság hitében és reményében, hogy e földön neked éljünk és neked haljunk, a feltámadás hajnalán hozzád jussunk és örökké boldogok legyünk a Jézus Krisztusnak érdemeért. Amen.

Egyetemes vagy kerületi felügyelő beigtatásakor.

Dicsőség legyen neked, mennynek és földnek Istene! ki szent fiad, a Jézus Krisztus által felépítetted országodat közöttünk, jóságoddal és kegyelmeddel kisérted életünket. Dicsőség legyen neked mindazon hűség és könyörületért, melyet hitbuzgó apáink iránt tanusítál, mind azon segedelmedért, melylyel evangyélmi egyházunkon 300 év sulyos viharai közt megdicsőítetted magadat és azt kegyelmesen megoltalmaztad az enyészet örvényétől.

Te támasztál lelkesült férfiakat, szent lélek és bátorsággal fel-

apostolokat, kik a sötét éj homályából szent igéd világát napfényre hozák, az örök élet ösvényét kijelölék s megőrzék hű népedet, hogy el ne tévelyedjék és kárhozatba ne essék. Te rendeltél lelkiismereti és önkormányzati szabadságunk védelmére lelkesült hitbajnokokat, kik törhetlen buzgósággal harczoltak az igazság zászlaja alatt, hiven őrködtek az egyház előmenetele és szabadsága fölött s jó és balnapokban hithűséggel és áldozatkészséggel munkálták jövője biztosítását.

Add, Atyánk! hogy e jóságodat és kegyelmedet mélyen érezze szivünk! Add, hogy oltalmad alatt terjedjen és viruljon továbbra is evangyélmi szent egyházunk s töltsd ki ránk szent lelkednek erejét, hogy evangyéliomod üdvözítő erejével ellene állhassunk a bűnnek, legyőzzük a világot és annak szerelmét s növekedjünk mindenestől fogva abban, a ki fő, a Jézus Krisztusban. Add különösen most megszentelő kegyelmedet szivünk választottjára, egyetemes (kerületi) felügyelőnkre, ki ezen ünnepélyes órában hűséget fogad neked és egyházadnak, hogy szent neved dicsőítésére s egyházad javára fordítsa életét; szenteld meg, kérünk, értelmét bölcseséggel, szivét szent lelkesedéssel, akaratát kitartással s egész életét hithűség és lángoló egyházszeretettel, miszerint a hit nemes harczát harczolva építse evangyélmi egyházad erős várát s örömmel eszközölje annak szellemi és anyagi felvirágzását.

Midőn azonban szolgádra kérünk áldást és könyörögve esdünk áldó kegyelmedért, egyszersmind a te felkentedre, koronás királyunkra is áldásodért esedezünk, hogy tetézd őt gazdag jóvoltoddal és atyai gondviseléseddel az élet utain és engedd, miszerint dicső trónját szeretet és kegyelmesség sugározzák körűl; könyörögve fohászkodunk szeretetedért hazánkra és nemzetünkre, hogy emeld annak jólétét, tedd állandóvá előmenetelét és boldogságát; könyörögve fohászkodunk kegyelmes támogatásodért hazánk kormányzói és képviselőire, hogy ruházd fel őket bölcseséggel, támogasd javaiddal, miszerint a haza felvirágzásának emeltyűi legyenek s igazságot és áldást csepegtetve egyaránt boldogítsák a paloták és kunyhók lakóit.

Tartsd fenn végre áldó kezeidet, kegyelmes Istenünk! protestáns evangyélmi egyházunk minden előjáróin és tagjain, hogy a hit, szeretet és remény fáklyáját lobogtatva, keressék az örök élet üdvét, tántoríthatlan lábakkal álljanak meg azon alapon, mely egyszer vettetett, mely a Jézus Krisztus és szives áldozatkészséggel gyámolítsák evangyélmi egyházunk közczélú intézeteit. Légy, óh légy hű őre, gondviselő Atyánk, mindvégiglen evangyélmi egyházunk lelkiismereti és önkormányzati szabadságának, támogatója iskoláink és jótékony intézeteinknek s vezérelj mindnyájunkat úgy az örök élet ösvényén, hogy mint hű gyermekid és a Krisztus igaz megváltottai bejuthassunk egykor mennyei országodba és színről színre dicsőíthessünk mindörökké a Jézus által elkészített mennyei hajlékokban. Amen.

Püspök felszentelésekor.

I.

A felszentelő imája.

Mindenható Isten! te vagy reménységünk erős kősziklája, benned van szent hitünk rendületlen bizodalma, hogy országod megdönthetlen alapon áll a földön, anyaszentegyházad hű vezére a Jézus Krisztus, népednek kegyelmes támogatója szent lelkednek segedelme; benned bízunk, hogy koronként támasztasz apostolokat, szent lélekkel felkent és igazsággal vértezett nemes keblű férfiakat, kik szent igéd világát lobogtatják, az egyház hithűsége és a hivők lelki üdve fölött őrt állanak, hogy terjedjen országod, dicsőséged kihasson nemzetségről nemzetségre és üdvözítő vallásod áldást és boldogságot áraszszon széles e világra.

Ily hitbuzgó, a Krisztushoz életben és halálban híven ragaszkodó férfiút állítál most is ezen nemes egyházkerület élére N. N. atyánkfiában, hogy legyen az örök élet beszédének igaz hirnöke, a hitnek erős őrállója, az istenfélelem és szent életnek tanítása és

élete által terjesztője, a lelkiismereti és önkormányzati szabadság hű védője, az egyház jóléte és felvirágzásának lelkesült és fáradhatlan munkása s a hívőknek szó és cselekedet által az égi üdvre tántoríthatlan vezére.

Áldunk kegyelmedért, mennyei Atyánk! hogy jóságodat meg nem tagadtad tőlünk s megajándékoztál oly hű főpásztorral, ki gondot visel lelkünkre s hiven munkálandja ugy lelkünk üdvét, mint anyaszentegyházad előmenetelét és felvirágzását.

Szenteld meg őt, jóltevő Istenünk! áldó kegyelmeddel, hogy munkája legyen áldott, tudományával és életével ugy világoljon, mint az égi üdvnek világító tornya; támogasd szereteteddel, hogy mennyei bölcseséggel hirdesse igédet, törhetlen buzgóságot fejtsen ki az igazság és erény, a tiszta erkölcs és szent élet terjesztésében s Jézus nyomdokán engedelmes legyen szent törvényed és akaratod iránt mindhalálig. Kölcsönözz minden szavának, midőn szőlődet munkálja, igaz foganatot, tedd példáját épületessé, tanítását gyümölcsözővé intését hathatóssá, imádságát kedvessé és dorgálását javítóvá. Ruházd fel erővel és bátorsággal, hogy a hit, szeretet és reménynek legyen igaz harczosa, az igazságnak hű bajnoka, a kit sem élet, sem halál el ne szakaszszon Istennek szerelmétől, mely vagyon a Krisztusban, hanem a nehéz küzdelem napjaiban is hiven megálljon. Kisérd jóvoltoddal, hogy szeretet, bizalom, béke és egyetértés kövesse lépteit s örömmel szemlélje a reá bízott nyájnak előmenetelét, az egyházak és iskolák felvirágzását és az önkormányzati szabadság megerősbödését. Arnyékold be kegyes gondviseléseddel, hogy sokáig legyen fáradhatlan munkása a közboldogságnak, hű pásztora saját és a hívek lelki üdvének, emeltyűje az egyház felvirágoztatásának, midőn pedig elközelg részére is az előtted teendő számadás órája, méltasd őt, mint titkaidnak hű sáfárát és a lelkek hű vezérét az igazság koronájára.

Atya, Fiú és szent Lélek, szentháromság egy Isten! áldd meg a pásztort, de áldd meg nyájadat is, hogy mint Jézus Krisztus igaz

tanítványai hitben erősek, a szent életben kitartók s mindenkor jó cselekedetre törekvő kedves néped legyünk; áldj meg mindnyájunkat, hogy főpásztorunkat hiven kövessük, hozzá mindenkor engedelmesség, szeretet, hála és bizalom csatoljon, hogy így az örök élet mezején az égi üdv eledelével és italával tápláltatva boldogok legyünk e földön, egykor pedig megtaláljuk a bemenetelt a dicsőség hazájába, hitünk fejedelme, lelkünk legfőbb pásztora, a Jézus Krisztus által. Amen.

II.

A felszentelt püspök imája.

Mindenható Isten, kegyelemnek és irgalomnak Atyja! ki atyai gondviselésed kies napfényével melengetted életemet gyermekségemtől fogva, jóvoltod és szereteted jótéteményivel áraszstád el életpályámat mind e mai napig, hálás kebellel borulok le szent szined előtt éltem ezen legünnepélyesb perczében, midőn újból drága kegyelmedet tanúsítod irántam s a porból felvergődve hű vezetésed s az egyházkerület bizalma folytán az evangyélmi egyház főpásztori székét engeded elfoglalnom. Nagy a te kegyelmed hozzám, óh Isten, gyarló gyermekedhez, azért hálaéneket és dicséretet zengek szent nevednek; nagy irgalmasságod, melyet éreztetel méltatlan szolgáddal, azért a buzgóság áthatott érzelmeivel imádom szent Felségedet! De midőn hálát rebeg jótéteményedért szivem hő indulata, érzem egyszersmind, hogy nagy a teher, melyet vállamra raktál, tudom, hogy súlyos a felelősség, mely életemre háramlik; látom, hogy magasztos, de nehéz, nagyfontosságú, de küzdelemteljes a feladat, melyet az anyaszentegyház és hívők üdvére megoldanom kell, épen azért mennyei trónod előtt hitteljes bizalommal s fiúi alázattal esedezem, óh Atyám, hogy mint eddig hű vezére s kegyes támogatója voltál életemnek, légy ezentúl is szent hivatalomban mindenható hatalmaddal erős kővárom s kegyelmes őrállóm.

Öntsd ki rám szent lelked megszentelő erejét, hogy mint az apostolok törhetlen lelkesedéssel építék és terjeszték azon egyetlen alapon, mely a Jézus Krisztus, anyaszentegyházadat, úgy én is lankadatlan buzgósággal munkáljam előmenetelét és felvirágzását szent igéd igazságának s a Krisztus evangyéliomának tiszta tudománya által. Közöld velem szent lelked felvilágosító kegyelmét, hogy az örök élet üdvének elnyerésére a hívőket hitteljes érzülettel, cselekvő szeretettel s csüggedhetlen reménynyel vezessem s lelkésztársaimmal együtt szent országodnak oly bajnoka legyek, hogy annak tagjai szent néppé tömörüljenek, szivökben templomoddá érlelődjenek s hitöket jó cselekedetekben gyümölcsöztetvén a menny polgáraivá váljanak. Támogass szent lelked hatalmával, hogy a bűn, hitetlenség, közönyösség és erkölcstelenség elleni harczban soha el ne lankadjak, evangyélmi egyházunk törvényes jogai és alkotmányos szabadsága őrizete és védelmében soha el ne fáradjak, az igazság-kiszolgáltatás és közjó eszközlésében soha el ne tántorodjam, hanem a hit és igazság világával, a felvilágosodás és tudomány józan szellemével emeljem anyaszentegyházunk dicsőségét, lélekben és igazságban építsem a lelki szabadság üdvárasztó templomát és a lelki fiúságnak ösvényén a mennynek örökösivé avassam Urunk, a Jézus Krisztus hű követőit.

Ezért könyörgök, ezért esedezem hozzád, szent Istenem, kegyelmes Atyám! de buzgó fohászszal borulok le egyszersmind trónod zsámolyára anyaszentegyházadért s irgalmadért esedezve kérlek, irts ki egyházunk köréből minden viszályt és egyenetlenséget, távolíts el tőle minden veszélyt és szerencsétlenséget s egyesíts Krisztus zászlaja alatt mindnyájunkat egyházszeretetben ugy, hogy szivben és lélekben összeolvadva, a különböző nyelvek vitáját kerülve, felbonthatlanúl forrjon össze szivünk szeretet és jóakaratban, életünk egyházunk és iskoláink jólétének hűséges munkálásában. Irgalmadért esedezve kérlek, áldd meg áldásod gazdagságával kedves magyar hazánkat, hogy békének, alkotmányos szabadságnak, szellemi és anyagi felvirágzásnak örvendve a boldogságnak élvezze éveit, kül- és bel-

harcztól megóva biztosan haladjon a jólét ösvényén az időknek végéig. Irgalmadért esedezve kérlek, áldd meg hazánk királyát, hogy legyen őrizője a jog, igazság, szabadság s vallásnak s trónját szeretet és kegyelmesség sugározzák körül. Áldd meg hazánk kormányzóit és honatyáit kegyelmeddel, hogy intézkedéseik és törvényhozásuk a sokat szenvedett haza javára váljanak s áldást hintsenek fent és alant, paloták és szegény kunyhókban. Esedezve kérlek, áldd meg egyházunk világi és egyházi őrállóit bölcs belátással, igazság és egyházszeretettel s jóra törekvő szent lelkesedéssel; áldd meg a lelkészeket, tanárokat és tanítókat apostoli buzgósággal, példás élettel és az evangyéliom szent tudományának terjesztésében hű forgolódással; áldd meg a hivőket, a hit fejedelme, Jézus Krisztus iránt hű engedelmességgel, tanulási készség, igaz istenfélelem és mindenekre kiterjedő szeretettel, hogy igy a tiszta erkölcs és szent élet növekedést vegyenek s minden ház az Úrnak házává, minden sziv az Úrnak templomává válván, gyülekezeteinkben lelki öröm és béke honoljon szivünkben, áldás és boldogság fakadjon nyomdokinkon életünkben s az üdv hazája táruljon fel előttünk halálunk órájában. Irgalmadért esedezve kérlek, áraszd ki áldásodat és kegyelmedet a hitben tévelygőkre, a nyomorultak és szenvedőkre, árvákra és özvegyekre, betegek és megszomorodott szivüekre is, kölcsönözz nekik vigasztalást, segítséget és idejekorán való szabadulást, a haldoklóknak pedig irányozd mennyre szemeiket, hogy lássák a hit világánál az üdv hajlékát, melyben az igazak a dicsőség koronájával felékítve fénylenek. Benned bízom, óh Atyám és hiszem, hogy te meghallgatod szívbeli buzgó fohászomat, megáldod az anyaszentegyház üdvére szent hivatalom kezdetét, megáldod folytát, megáldod végeztét. És ha te velem leszesz, ki lehet ellenem? Légy velem óh Mindenható! állj mellettem, szent fiad az Úr Jézus Krisztus és szent lelked segedelmével és semmi nem rettenthet engemet! Dicséret és dicsőség legyen szent nevednek most és mindörökké. Amen.

Püspöki vagy főesperesi egyházlátogatás alkalmával.

Kegyelmes Isten! szeretetteljes mennyei Atyánk! felépítéd részünkre szent fiad, a Jézus Krisztus és apostolai által az anyaszentegyházat, hogy abban hit, szeretet és remény által egyesülve dicsőítenénk téged és keresnők szent buzgósággal örök üdvünk és mennyei boldogságunkat. Áldott légy óh Mindenható, hogy a hitnek templomát megnyitottad számunkra, mely dicsőségednek és kegyelmednek sátora és a mennyországnak kapuja.

Áldott légy, hogy szent lelkednek ereje által ma is őrzöd és terjeszted az anyaszentegyházat, fenntartod abban a hitet, öregbíted a szent életet és az örök élet beszédével üdvösségre vezérled a föld népét; áldott légy, hogy földi és mennyei áldásod gazdagságával boldogítod életünket. Dicséret és dicsőség legyen mindezért szent nevednek s magasztaltassék kegyelmed és jóvoltod mindörökké.

De midőn áldjuk szent nevedet földi és mennyei jótéteményidért, egyszersmind gyermeki szívvel s buzgó kebellel könyörgünk hozzád, kitől jő minden tökéletes ajándék onnan felül az egekből, hogy szenteld meg szivünket és életünket, miszerint Jézus Krisztus legyen mindenha életünk vezére, szent igéje, a te törvényed, lábainknak szövétneke, hogy így az igazság és erény ösvényén tántoríthatlan lábakkal járva megtaláljuk a bemenetelt mennyei dicsőséged hajlékába; könyörgünk hozzád, hogy világoltasd közöttünk az igazság fáklyáját, érleld a hitnek szent gyümölcseit, neveld a szent életet s távolíts el életünkből minden bűnt és hitetlenséget s tartsd meg testünket és lelkünket ártatlanságban az örök életre. Tégy minket szent lelked ereje által tiszteletedben szorgalmatosakká és buzgókká, hogy egész éltünk folytonos istentisztelet legyen.

Őrizd meg szent igédet és a szentségeket tisztán és hamisítlanúl közöttünk. Tekints könyörülettel és kegyelemmel különösen ezen egyházra; őrködjél gondviselő szemeiddel tovább is ennek tem-

ploma és iskolája felett s tetézd bő áldásoddal az egyház előljáróit és hiveit, szülőit és gyermekeit, gazdagait és szegényeit, özvegyeit és árváit, hogy örvendjenek megelégedésnek és boldogságnak, testi és lelki áldásnak itt alant, egykor pedig bevezettessenek az örök üdv hajlékiba Urunk és Üdvözítőnk a Jézus Krisztus által. Amen.

Gyámintézeti közgyülés alkalmával.

1. *Előima.*

Mindenható Isten! kegyelemnek és irgalomnak Atyja! megszámlálhatlanok jótéteményid az emberekhez, s kegyelmed gazdagsága betölti az eget és földet.

Hálás indulattal s gyermeki őszinte alázattal ismerjük el ezt most is, midőn szentországod dicsőségét emelni s anyaszentegyházad jólétét eszközölni gyűltünk egybe szent házadban.

Hálás szívvel valljuk, hogy Te voltál azon kegyelmes Isten, ki szent Fiad, a Jézus Krisztus mennyei tudományának tiszta s örökéletre vezérlő forrását megnyitád számunkra, és az örök világosság és lelki szabadság győzelmére vezérlél.

Hálás kebellel hirdetjük, hogy Te érleléd meg vértanuságra a szabadságért a buzgó hitbajnokok, vallásos apák és anyák szivét a tántoríthatlan hit és önmegtagadás tüzében; Te őrizéd meg atyai gondviseléseddel magyarhoni ev. szentegyházunkat 300 év sulyos viharai között, s Te óvád meg védangyalaid által jobbról és balról ostromlottjogait és szabadságát az enyészet veszélyétől. Dicséret és dicsőség legyen mindezért szent nevednek s magasztaltassék kegyelmed és jóvoltod mindörökké!

De midőn hálás érzettel áldjuk szent nevedet földi és mennyei jótéteményidért, különösen pedig ev. gyámintézetünk megtartása és felvirágoztatásaért, egyszersmind gyermeki bizalommal emeljük fel szemeinket Hozzád, kitől jő minden jó és minden tökéletes aján-

dék, hogy szenteld meg szivünket és életünket, miszerint Jézus Krisztus legyen életünk vezére és szent igéje lábaink szövétneke, hogy így az egyszer vettetett alapon híven megmaradva, az igazság és erény ösvényén tántoríthatlan lábakkal járva, megtaláljuk a bemenetelt dicsőséged hajlékába.

Könyörgünk Hozzád, ki feljebb cselekedhetel, mint kérjük, vagy elménkkel felfoghatjuk, tedd sziveinket a szeretet és könyörület tetteire hajlandókká, hogy anyaszentegyházad oltárára áldozatainkat szives készséggel lerakjuk, a szegény és szűkölködő egyházakat segélve, iskolákat emelve hiveink lelki szomját enyhítsük; igazságot éhező hittársaink örök üdvét eszközöljük s az inség és nyomor jajkiáltásait kevesbítve Isten országának felvirágoztatását közel és távolban apostoli lelkesedés és teljes buzgósággal munkáljuk.

Áldd meg óh Isten! szeretetnek és könyörületnek kegyelmes Atyja! mai gyámintézeti összejövetelünket is, vezéreld igéd világával s szentlelked támogatásával minden beszédink és cselekedetinket s engedd, hogy a szeretet tiszta érzelmeitől áthatva, mozdítsuk elő anyaszentegyházunk jólétét, a könyörület balzsamával hegeszszük be a vérző sebeket, s mindent ugy intézzünk, hogy tetteink által szent neved dicsősége terjedjen, országod épüljön s az örök élet gyümölcsei napról napra nagyobb mérvben legyenek láthatók közöttünk.

Te voltál, könyörülő Isten! két ezredéven át erős vára és oltalma anyaszentegyházadnak, s mindenható kegyelmednek köszönjük, hogy három század véres üldözésének habjai el nem sodorták magyar prot. ev. egyházunkat. Légy kérünk továbbra is kősziklánk és erősségünk, hogy mint választottaid mindvégig nemesen harczoljuk a hit nemes harczát; midőn pedig itélőszéked elé állandunk, elnyerjük az igazság koronáját, szent Fiad a Jézus Krisztus érdemeért, Amen.

2. *Záróima.*

Véget ért gyámintézeti működésünk, befejeztük a szeretet művét, gyámolítva anyaszentegyházadat, dicsőítve szent nevedet, mennyei Atyánk! ki atyai kegyelmeddel jelen valál közöttünk.

Fogadd el hálánkat, hogy áldásodat nem vontad el tőlünk, hanem szereteteddel támogatva képesekké tevél homokszemeket hordanunk szent országod épületéhez. Fogadd el hálafohászunkat, hogy a hivők szivébe a könyörület indulatát csepegtetted s szent igéd által naponta intesz és buzdítasz, hogy a jótéteményekben meg ne restüljünk.

Midőn azonban jóvoltodat áldjuk és dicsőítjük, lehetetlen nem éreznünk, hogy szívbeli áldozatunk sokkal tetemesb lehetne szent oltárodra, áldásidból sokkal nagyobb hálaáldozatot mutatnánk fel anyaszentegyházad jólétének emelésére.

Könyörgünk Hozzád, lágyítsd meg a megkeményedett és önző sziveket, hogy szent neved dicsőítésére örömmel adakozzanak s országodat építve oly kincseket gyűjtsenek, melyek az örök élet üdvére vezetnek. Könyörgünk Hozzád, hogy mikép buzgó apáink és anyáink hitét a legválságosb időkben is csodálatosan megőrizéd, úgy őrizd és neveld a mi hitünket, vallásos meggyőződésünket, buzgóságunkat is, hogy így a hitetlenség és vallás iránti közöny távol maradván tőlünk, a bűnnek kisértéseit legyőzzük s az ev. igazság alapján tántoríthatlanúl megálljunk életünk utain.

Áldd meg kérünk, mennyei Atyánk! továbbra is gyámintézetünket s teremts részére napról napra több szerető és könyörületes szivet. Áldj meg mindnyájunkat, kik szent országod jóléteért apostoli buzgósággal munkálunk, kitartó lelkesedés és szeretettel; áldd meg ezen nemes egyházat és várost, mely szeretettel fogadott körébe, áldd meg összes ev. protestáns egyházainkat, áldd meg felséges királyunkat, áldd meg drága magyar hazánkat és nemzetünket és engedd, hogy örvendjünk e hazában mindnyájan földi és mennyei áldásidnak, örvendjünk egykor az örök élet végetlen boldogságának, Urunk és Üdvözítőnk a Jézus Krisztus érdemeért. Amen.

Egyházkerületi vagy esperességi gyüléskor.

Végetlen jóságú Istenünk és Atyánk! Te, kinek jóvoltod fölebb ér, mint a felhők járása, Te voltál az, ki minket az elmult éjszakán bajtól, vésztől megoltalmazál s ki reánk virrasztottad ujra napodat, melynek fénye megaranyozza a reggeli harmatban fürdő természetet, hirdetve ezer világok által be nem fogható dicsőségedet. Óh igen, áldassál és magasztaltassál Atyánk! azon kegyelmedért, melyben minket az elmult éjjel részeltettél, s ne vond meg tőlünk ez uj napon sem a te szent kegyelmedet, sőt áldd meg a munkát, melyet e mai napon a te szent nevedben végzendők vagyunk.

Hisz a te anyaszentegyházad építése az, mely végett közelből s a messze távolból egybe sereglettünk, s avagy nem *Ura, Védője* vagy-e Te itt alant viaskodó, de egykor majdan diadalmaskodó szentegyházadnak ?

Óh Atyánk! ez élet tengerén nem egyszer dúl a vész s egyházad hajóját a háborgó hullámok hányják és vetik. Százszor elmerült volna már e hajó, ha a Te erős karod nem védte volna meg. Óh légy annak oltalmazója ezutánra is; Te magad dorgáld meg a szeleket és a tengert, ha vészek fenyegetnék lételét, Te magad kormányozd azt biztos kikötőbe.

Óh Atyánk! te nálad van a bölcseség, a tanács és az értelem! küldd reánk, midőn ma egyházad java felett tanácskozni fogunk, Szentlelkedet, a bölcseségnek, szelidségnek és szeretetnek lelkét, hogy a viszályt s egyenetlenséget kerülve, mindnyájan egyek legyünk a szeretetben, miként Te és a Te szent Fiad egy vagytok; legyünk egyek lélekben és a Főben, mely az Ur Jézus Krisztus, hogy a szent béke malasztos nyomdokán felvirulhasson egyházunk s hogy a mit szent nevedben végzendők vagyunk, mind az neved dicsőségére szolgáljon s terjeszsze országodat közöttünk.

Óh áldd meg Atyánk! közgyülésünk kezdetét, folyamát és végét; áldd meg a közegyház előljáróit, gyülekezeteit, iskoláit s jelen

és távol levő összes tagjait, erősítsd őket a hitben és szeretetben, neveld a vallásos buzgóság és szent életben, hogy a tiszta erkölcs, kegyes és istenes élet növekedést vegyenek s dicsőséged terjedjen nemzetségről nemzetségre; áldj meg mindnyájunkat s légy velünk Istenünk és Atyánk! most és mindörökké, szent Fiadért, a Jézusért Amen.

Király születése vagy nevenapján.

Véghetetlen hatalmú és jóságú Isten! mély alázattal hajlunk meg előtted s valljuk, hogy Te vagy Úr mindenek felett, kinek hatalma előtt térdet hajt a gunyhónak szegénye és a paloták gazdag hatalmasa, a nyomor rongyfoszlányaiba burkolt koldus és az aranybibor palástba öltözött koronás király. Óh mert érzi a földnek minden gyermeke egyaránt, hogy a Te gondviselésed őrködik felette s mindeneknek életére és boldogságára a Te őrszemed vigyáz.

Te intézed a népek, nemzetek sorsát, s bölcseséged rendel számára időnként vezért, uralkodót, királyt, hogy az hatalommal, bölcseséggel, igazsággal kormányozza a lét, idő tengerén az ország hajóját a jólét, virágzás, boldogság, béke kikötője felé. Áldjuk és magasztaljuk a Te jóvoltodat, hogy atyai kegyelmed minket is a Te népeddé, nemzeteddé választott, s oly Fejedelemmel áldott meg, kinek uralma, védelme és oltalma alatt a csendes és békeséges élet s a boldogság izes gyümölcseit élvezhetjük.

Mindenható Isten! királyok Királya! Te rendeléd szent igédben, hogy *„legyenek könyörgések, kérések, imádkozások, hálaadások minden emberekért, a királyokért és minden méltóságba helyheztettekért"*. Ime szivünknek teljes örömérzetével sietünk elébed s királyi széked zsámolyánál leborulva, hálánk és könyörgésünk szavát emeljük Hozzád koronás királyunkért, a Te felkentedért, kinek születése (neve) ünnepén velünk együtt hű népe millióinak szive bocsát Hozzád esdő fohászt drága életének megtartásaért.

Dicséret, dicsőség és hálaadás legyen Néked véghetetlen jó-

ságú Isten! azon számtalan jótéteményidért, melyeket Reá bő mértékben kitöltöttél, kegyelmed ama áldásiért, melyekkel életét királyi családja s a nemzet javára megkoronáztad, trónját népei hű ragaszkodásával, szeretetével körülövedzve megerősítéd.

Könyörgünk Hozzád, atyai szemeid vigyázzanak Reá tovább is, kegyelmed és szereteted karjai ne rövidüljenek meg felette soha, sőt mint védő szárnyak azok fedjék be oltalommal, áldással királyi életét. Áldd meg őt továbbra is a *bölcseség* lelkével, hogy tisztán lássa nagyszerű teendőit s mindeneket népei igaz javára cselekedjék; áldd meg őt az *igazság* lelkével, hogy legyen a törvénynek igaz *őre* s trónjánál védelmet találjon az elnyomott, igazságot leljen úr és szolga; áldd meg őt a *szeretetnek* lelkével, hogy népét, hogy e nemzetet, hogy e hazát s annak szabadságát igazán szeresse, s legyen e honnak nemcsak felkent királya, de szerető édes *Atyja*, kinek keblét fedő arany-bibor palást oly hőn érező szivet takar, mely főboldogságát népe hű szeretetében, a nemzet boldogításában keresi, találja.

Hallgasd meg imádságát óh Isten! midőn népeinek idei s örök javáról gondoskodva Téged segítségűl hív; igazgassad szivét-lelkét, hogy mindenben a Te dicsőségedet keresse, s legyenek uralkodásának minden napjai hazánkra, mindnyájunkra nézve békeségesek, boldogok, áldottak!

Hallgasd meg a mi imádságunkat, melyben a Te szolgád, a mi földi Királyunk életeért könyörgünk, s *Őt* a Te gondviselő oltalmadba, kegyelmedbe ajánljuk. Óh szálljon a Te áldásod ő Reá, könyörület Istene! szálljon a királynéra s a királyi család minden tagjára, hogy boldogság, fény, dicsőség övezze őket körül, s annak sugárai ragyogják be a hont, a nemzetet! Isten! királyok Királya! koronázd itt alant évek számával, egészséggel a királyt, s ha majd parancsszavadra élte lealkonyul s le kell tennie a mulandó földi koronát, ott fenn, a Te örökkévaló királyi trónod zsámolyánál az örökélet hervadhatatlan koronájával koronázd, szent fiadért, a Jézusért. Amen.

Háború idején.

Mindenható Isten! uraknak Ura, királyoknak Királya! Tied a hatalom a mennyen és a földön, bölcseséged igazgatja mindeneknek sorsát. Hová mennénk azért, kinél kereshetnénk oltalmat, mikor a nyomorúság habjai tolongnak köröttünk!

Hozzád esdekel most is aggódó szivünk, mert a veszedelem, mint gátot tört áradat terjed hazánk földén. A békeség sátorát ledönté a háború vihara; a munka zaját a fegyvercsattogás váltja fel, vértől harmatozik sok helyen a mező. És bár eddig távol maradt határunktól az ádáz harcz, keserít mégis a gondolat, hogy a pusztulás nemzetünknek, szeretett hazánknak testén dul, és a mi véreink, rokonaink is ott vannak, hol a halál öldöklő fegyverekkel tart az élők között dús aratást.

Óh bizonnyal, Uram! a Te haragodnak nehéz napjai ezek. A nép nem becsülte meg az időt, mely békeségére szolgált, meghidegült neved imádásában, elfordult a hű vezértől, a Te félelmedtől. Vétkeztünk ellened hitetlenséggel, törvényed megvetésével. Be kell vallanunk, mindentudó Isten, hogy a háború az emberi gyarlóság szülötte és ennek átka, a nyomorúság a mi bűnünk büntetése. Igaz vagy Uram és igaz a Te itéleted!

Töredelemmel borulunk le előtted és könyörgünk, légy irgalmas nekünk bűnbánó híveidnek. Engedd, hogy a mi Urunk Jézusban megtalálva kegyelmed vigasztalását, megujult reménnyel távozhassunk színed elől. Oltsd meg a háborúnak tüzét, szüntesd meg ennek sujtó csapásait. Korlátozd a rosszakarat kegyetlenségét, vidd győzelemre az igazságot. Kisérje védő kezed királyunkat, gyámolítsd hazánkért küzdő seregünket.

Atyai irgalmadba ajánljuk szerencsétlenül járt felebarátinkat, a szenvedő sebesülteket. Vigasztald meg a gyászoló szülőket, özvegyeket, árvákat, kiket reményüktől, örömüktől és támaszuktól fosztott meg a háború öldöklő angyala. Tekints könyörülő szemekkel azokra

kik lakóhelyük, vagyonuk elvesztésén keseregve imádkoznak Hozzád. Maradjon meg oltalmad házunkon, határunkon, tartsd távol innét ezután is a háború vészeit. Leljen Nálad meghallgatást buzgó fohászunk szent Fiad a mi Urunk Jézus nevében. Amen.

(*Gyurátz.*)

Békeség helyre álltakor.

Mindeneknek Ura és Bírája nagy Isten! Te intézed az emberiség sorsát és vezérled előbbre kitűzött czéljához, a tökéletességhez. Ha vétkezik a nép, érezteted vele gyarlósága súlyát, a büntetést. De ha megérti dorgáló szódat és magába szállva irgalomért kiált Hozzád, meghallgatod esdeklését és segélyt nyujtasz neki annak idején. Parancsodra kél a tengeren a vihar, tudtoddal támad a népek között a háború, melylyel mint bűneikből font ostorral sujtolod őket; de akaratod csendesíti le a zajló hullámokat és Te szállítod le a hadakozást mind a földnek határaig és rontod el a kopját. Te vagy a ki leversz és ujra felemelsz, megszomorítasz és ismét örömre keltesz.

Hálaáldozatra gyűltünk most is szined elé, mennyei Atyánk! mert betöltötted szivünk óhaját és elvontad földünkről a harczok zivatarát. A háborúban büntető kezed csapásait éreztük; de bűnbánó szivvel esdekeltünk Hozzád és Te visszaadtad az áldott békeséget. Éneklésnek és szabadulásnak hangja van most az igazaknak sátorában, mert az Urnak keze hatalmasan cselekedett és elfordította tőlünk a gonoszt. Kegyelmedből Uram! a szelid béke hívja ismét munkára s ez által a közboldogság eszközlésére a haza polgárait.

Kérünk, tedd áldottá mindenekre a béke idejét. Éleszd lelkünkben a hitnek világát, mely megmutatja ösvényedet; szenteld meg akaratunkat, hogy meg ne fáradjunk szolgálatodban. Terjedjen a Krisztus evangelioma által a földön az istenfélelem és a szeretet, mely lefegyverzi a gyűlölséget, kioltja a viszálynak tüzét. Add, hogy a

népek ne egymás pusztításában, hanem a Te országodnak, az igazságnak építésében keressék dicsőségüket.

Áldd meg királyunkat erővel, bölcseséggel. Adj a nép vezéreinek hivatásukban buzgóságot, emeld az alsóbb és felsőbb ranguakban, szegényekben, gazdagokban a törvény tiszteletét és a testvériség érzetét, hogy a bölcs kormányzat és vallásosság mellett közmegelégedés lakozzék nálunk. Áldd meg egyházunkat, tedd hathatóssá szent igéid hirdetését, Aldd meg az igazságos munkát a mezőn és a műhelyben, áldd meg azokat, kik lelki tehetségeikkel fáradoznak mások boldogításán. Oltalmazd határainkat, hazánkat minden veszedelemtől. Engedd, hogy atyai gondoskodásod szárnyai alatt nyugodtan mondhassuk mindenkor, az Isten velünk, ki lehet ellenünk?! Dicsőítsd meg rajtunk szeretetedet életünkben és halálunkban, szent Fiad, az Úr Jézus által. Amen. (*Gyurátz.*)

Tűzvész után.

Irgalomnak és kegyelemnek Istene, jó Atyánk! siralomnak hangján szólunk Hozzád és a keserv mélyéből kiáltunk irgalomért, könyörgünk segedelemért és oltalomért. Óh halld meg szivünk fohászát, jó Atyánk! hisz Te vagy nekünk, úgy a jólét, mint a vész napjaiban erős várunk és biztos menedékünk!

Isten, jó Atyánk! az áldás a Te atyai tárházadból száll alá mi reánk, s mi kell, hogy hálás kebellel áldjuk érette szent nevedet. De Te öntöd ki reánk a Te búsulásod poharát is, s megmérhetetlen bölcseséged szerint a vész, szerencsétlenség, romlás tüzes nyilaival is megsebez atyai szent karod! Óh tudjuk, hogy ilyenkor is meg kellene ragadnunk erős, vezérlő, gondviselő jobbodat s hálásan csókolnunk még az ostorozó kezet is, mert hiszen Te épen azokat ostorozod meg, a kiket fiaiddá fogadsz. Óh de mit tehetünk, ha fájó szivünk panaszszal sír fel a pusztulás, a rémülés óráiban s a vészben

keserűség vize fakad fel szemeinkben, hogy boldogságunk füstölgő romjaira folyjon alá.

Ime, porban és hamuban, gyászba öltözött lélekkel sírva borulunk le kegyelmed oltárzsámolyára, mert a tűz mint éjjeli orv tört reánk s pusztító lángnyelveivel megemésztette nagy hirtelenséggel házainkat, javainkat mindenünket! Füstölgő romokban hevernek a családi boldogság oltárai, a csendes házilakok, porrá-hamuvá égett vagyonunk, élelmi szerünk, bármerre tekintünk, mindenütt a pusztulás sötét angyalát látjuk: itt fázó, éhező gyermekeket vezetve, kik ruháért, kenyérért sírnak, ott, az utczákon segedelemért futkosó kétségbeesett népet űzve, melynek nincsen hová fejét lehajtani, amott gyászoló Rácheleket kisérve, kik a lángok martalékául esett gyermekeiket keresik, zokogják! Óh! bizony nagyon megvertél minket erős Isten! mi Atyánk! Olyanok vagyunk, mint a szedett szőllőtő, úgy állunk előtted, mint eged felé meredő puszta házfalaink, úgy állunk előtted a bútól, kétségtől törve, roskadozva, mint itt-ott megmaradt egy-egy bús horogfa romba dőlt házaink felett, melyeken által ment istenitéleted!

De nem esünk kétségbe, sőt gyermeki bizalommal jövünk Hozzád, Atyánkhoz, Istenünkhöz, mert nincs is nekünk másban, mint Benned menedékünk! Óh szánj meg minket szomorú helyzetünkben, Te, ki a legnagyobb vészben is midőn az elemek, a tűz lángnyelvei s a szélvész szárnyai ellenünk szövetkezve életünket fenyegették, megtartottál, szent igédben biztatást szóltál: „szerelmesim! a tűz által való kisértéstől meg ne rémüljetek, az Isten nem kisért feljebb, mint elszenvedhetitek.“ Óh ne is kisérts feljebb jó Atyánk! sőt hajolj alá hozzánk s miután megpróbáltál, végy fel segedelmed, szabadításod karjaira, hisz Te mondád: „hívj engemet segítségűl a te nyomorúságod idején és én meghallgatlak téged.“ Uram! erős Isten! Te, ki megmutattad rajtunk hatalmadat, mutasd meg kegyelmedet is! Tudjuk ugyan, hogy bűneink miatt megérdemeltük ostorozásodat, de kérünk, fordulj immár irgalommal felénk. Ime, mikor versz vala minket,

megtérünk Hozzád s könyörgünk: elpusztult lakhelyeink helyett Te fedezz be minket oltalmaddal, a szükség, inség napjain, hogy meg ne haljunk, tárházadból táplálj, Te vezess hozzánk könyörülő, részvevő sziveket. Nyomd el ajkainkon a panasz, zúgolódás hangjait s ruházz fel a béketűrésnek, erőnek s szent akaratodon való megnyugvásnak lelkével, hogy Tőled soha el ne forduljunk, sőt erősen elhigyjük, hogy „a kik az Istent szeretik, azoknak mindenek egyformán javukra vannak.“

Óh Isten! ki megtartottad életünket a tűz pusztításai között, óvd meg lelkünket is a bűn, a kárhozat emésztő lángnyelveitől, hogy járjunk a Te utaidon, s úgy megbecsüljük a Te látogatásodnak napját, hogy ha mindenünket elvesztenők is, és ha elfogyatkoznék testünk is, a mi szivünknek kősziklája és a mi örökségünk Te maradj meg Isten mindörökké! Amen.

Nagy szárazság idején.

Esdekelve borulunk le előtted nagy Isten! nálad van a hatalom, Tőled várjuk a segedelmet a nyomorúságnak idején. Óh nyújts vigasztalást, irgalomnak Atyja! most a szükség nehéz napjain, melyek a pusztulás jelei felett gyötrő aggodalommal töltik el szivünket.

Fenyegetésed, mely hajdan néped engedetlenségét sújtá, ím teljesül nálunk is. Felettünk az ég olyan lett, mint az ércz és a föld lábunk alatt, mint a vas, eső helyett az Úr csak port és hamut ád. A nap sugarai mint tüzes nyilak öldöklik a növényzet életét és reá az éjszaka sem hoz üdítő harmatot. Igy határunk a kora hervadás szomorú képét mutatja. És míg a szárazságtól elepedt természet bezárja előttünk tápláló kebelét, szorongó lélekkel gondolunk a jövendőre, mert ama paizsos férfiú, az inség készül ostromra ellenünk, ha Te nem tartóztatod vissza védelmünkre nyujtott kezeddel.

Bevalljuk, Uram! bűnös voltunkat, tudjuk, hogy gyarlóságunk-

kal megérdemeltük ostorozásodat, de kérünk, légy kegyelmes, ne fáradj el a hosszútűrésben. Könyörülj rajtunk, te benned bízunk, kinek karja meg nem rövidül, ki esőt adsz a földnek színére, a mezőkre vizet szolgáltatsz, és eltávoztathatod a veszedelmet tőlünk. Szűntesd meg a súlyos csapássá vált aszályt, vezesd felénk a termékenyítő esők fellegeit, nyisd meg az egeknek csatornáját, hogy a szomjas föld ismét felüdüljön és meghozhassa embereknek, állatoknak a tőle várt élelmet. Tekintsd szükségünket és jőjj segítségre, hogy megtelt forrásaink, új életre kelt mezeink felett a leverő gondoktól megszabadult lelkünk háladással dicsőíthessen Tégedet.

Bármit határoztál felőlünk, mindenható Isten! meg kell nyugodnunk végezéseden; de esdeklünk, ne bocsáss keményebb megpróbáltatást reánk, mint a melyet elviselhetünk. Mutasd meg atyai jóvoltodat és kérésünknek alkalmatos időben meghallgatásával örvendeztess meg minket szent Fiad, a mi Urunk Jézusért. Amen. *Gyurátz.*

Hosszas, káros esőzéskor.

Gondviselő Isten, mennyei Atyánk! Te benned imádjuk a világ Teremtőjét és Fentartóját! akaratod a természetben uralkodó törvény. Tőled jön az áldás, mely megörvendezteti az élőknek szivét, sujtoló kezedre emlékeztet a csapás, mely reményeink romjain szomorúsággá változtatja az örömöt. Bűnös voltunk érzetében alázattal közeledünk Hozzád, mert rajtunk van a veszedelmes idő jártában ostorod, s a setét fellegekbe burkolt napok búsulásodat hirdetik nekünk. Az egek csatornái a szakadatlan esőzésben már nem áldást, hanem a pusztulás özönét árasztják alá. Elzárva tőlünk a melengető, nevelő napsugár, a terjedő víz miatt mezeinken a növényzet nem a fejlődésben, hanem az enyészethez közelg. Gátolva van a munka, éled az aggodalom, hogy mostoha anyánk lesz a természet és a hová jó magot vetettünk, ott csak tövist, gazt találunk.

Meddig haragszol, Uram! mindörökké gerjedez-e a Te haragod?

Bevalljuk, hogy vétkeztünk ellened és engedetlenségünk csak büntetést érdemel, de megtérő szivvel zörgetünk irgalmad ajtaján, hallgass meg minket jó Atyánk! Ne itélj érdemünk szerint, hanem fogadj kegyelmedbe és hárítsd el a nehéz csapást rólunk.

Adj kedvező időt, parancsold tovább a terhes fellegeket tőlünk. Engedd, hogy a nap fényével újra kelthesse az életet hegyeken, völgyeken és megnyithassa mezeinken, kertjeinkben áldásod tárházát.

Ébreszd egyszersmind a meglátogatás által a Hozzád való ragaszkodást és az engedelmességet akaratod előtt, hogy törekedjünk előtted kedves élettel magunkat méltókká tenni atyai szeretetedre. Azt mondád, hogy ha a föld vétkez; kinyujtod ellene kezedet, eltöröd a kenyér botját és éhséget küldesz reá. Ne engedd, hogy a mi bűneink miatt átok tanyája legyen a föld, sőt segélj, hogy istenfélelem és szeretet által a te dicsőítésednek és a békeségnek áldott szinhelyévé tehessük. Hallgassd meg, jó Atyánk! buzgó imánkat, melylyel a mi Urunk Jézus nevében áldozunk előtted. Amen.

Gyurátz.

Pusztító járvány idején.

Életnek és halálnak hatalmas Ura, szent Isten! Te vagy Teremtőnk, kegyelmed volt őrző paizsunk eleitől fogva. Magad mondád népednek: „én vagyok az Ur, a te orvosod.“ Hozzád térünk azért buzgó esdekléssel, mikor a veszedelem, mint fenyegető áradat vesz körül minket.

A félelem és gyász sötét napjai virradtak fel reánk, eljött az öldöklő angyal, hogy letarolja az élet kertjét és gazdagítsa a temetőt. A rettegett nyavalya ellenállhatlanul terjed népünk között tovább és halálos lehellete lehervasztja az anyák kebléről a kedves életbimbót, kidönti a gyermekek mellől a pótolhatatlan gyámolt. A megelégedés hajlékai egymásután bánat tanyáivá lesznek s mindig több özvegy, árva ajkain hangzik a panasz: elesett a mi fejünk koronája, nagy keserűséggel látogatott meg a Mindenható minket. Uram! előt-

ted leborulva teszünk vallást sok gyarlóságunkról és beismerjük, hogy a csapás a mi bűneinknek büntetése rajtunk. Megfeledkeztünk rólad, mikor jól folytak dolgaink. Meglankadt a hit, sokan megvetették szent igédet, megszegték a szeretet parancsát és gonoszul visszaéltek hosszútűréseddel. De, mennyei Atyánk! Te magad vagy az örök Jóság; töredelmes szívvel kérünk, ne büntess úgy, a mint érdemeltük, hanem könyörülj rajtunk; bocsásd meg vétkeinket és fordítsd el rólunk sujtoló vessződet. Te bölcs és szerető Atya vagy, ki betegséggel meglátogat és bekötözget, ki megsebesít és kezei meggyógyítanak. Óh jövel! értesd meg velünk szorongattatásunkban a hit által biztató szódat, terjeszd ki felettünk védő kezedet. Indíts mindnyájunkat a meglátogatás által megtérésre. Ápold keblünkben a reményt és ezzel tartsd fen lelki-testi erőnket. Őrködj azok felett, kik önéletüket veszélyeztetve törekszenek hű ápolással megmenteni szenvedő embertársaik életét. Fogadd oltalmadba azokat, kiknek családjától már áldozatot követelt az enyészet, vigasztald meg a kesergő özvegyeket, a szülőik után siró árvákat. Gyógyítsd a betegség bilincseiben gyötrődőket, boldogítsd a szent nevedben elhunytakat.

Szomjuhozzuk, jó Isten! a Te írgalmadat; azért kezeidbe ajánljuk magunkat s minden felebarátainkat; cselekedjél velünk a mint jónak látod. Ha Te velünk lészsz, nem félünk, még a halál árnyékának völgyében sem, mert a Te botod és a Te vessződ megoltalmaz ez életben, kegyelmed üdvözít az örökkévalóságban szent Fiad, a mi Urunk Jézus által. Amen. *Gyurátz.*

Betegekért templomban mondandó imák.

I.

Erőnek és vigasztalásnak örök kútfeje, mennyei édes Atyánk! buzgó szivvel emeljük fel Hozzád esdő imánkat, midőn a részvevő szeretet karjain bánkodó szülőknek beteg kisdedét hozzuk elébed, hogy

enyhülést, gyógyulást, szabadítást könyörögjünk oda, a hol sem a szülői szeretet gondos ápolása, sem a gyarló emberi tudomány nem hoz segedelmet, üdülést a szenvedőnek. Nem kérdezzük, óh Isten! miért verted a gyönge életet nehéz kinok erős békóiba, miért vetted el szemeiből az élet édes mosolyát, miért hoztad fel ajkaira a szenvedés bús nyögéseit? hiszen Te mindeneket bölcsen cselekeszel, sokkal inkább, hogy nem mi felfoghatjuk. Benned reménykedő szüleinek fohászával viszszük segedelmed örök gyógyforrásához, hogy Te, ki Jairus leánykáját szent Fiad által a koporsóból életre keltéd, szánd meg, gyógyítsd meg őt, kinjaiból kimentve keltsd uj erőre az ártatlan szenvedőt, s megtartása által nyisd meg örvendező szózatra a most siránkozó szülők kebelét!

Ha pedig úgy rendeléd, óh Isten! hogy e gyönge virág szára megtörjék s a szülőszeretet vetette puha bölcsőt, kemény koporsóval váltsa fel és az édes anya meleg kebléről az anyaföld hideg keblére hajtsa fejét: legyen szent tetszésed szerint; óh siess, siess hozzá, enyhítsd kinjait; angyalaid zárják le szeliden pihentető, édes álomra megtört szemecskéit, angyalaid fogják fel ártatlan lelkét s itt lehanyatlott hajnalából, vigyék fel a mennybe az örökélet rózsás hajnalába, szent Fiadért, a Jézusért. Amen.

II.

Életünk és halálunk szabados Ura, irgalmas Atyánk! ki megsebesítesz, de meg is gyógyítasz, a Te irgalmad és kegyelmed székihez járulunk egy ifjú szenvedő meggyógyításaért, megmentéseért. A Te bölcs végzésed, óh Atyánk! hogy az öröm és fájdalom, a virágzás és hervadás, az egészség és betegség felváltva kisérjék az embert földi élete utain.

Ime ez ifjú élet virágzása is bús hervadásra vált, mert a betegség ágyhoz szegezte kinjaival, s életgyökerén a szenvedés pusztító férge rág! Elfogyatkozott az ő ereje s szivének vidámsága, és a fáj-

dalom nehéz sohajokat szaggat fel kebeléből. Elfogyatkozott a szülők öröme, s a betegágynál könnyező övéivel az aggódó, remégő szeretet s a haldokló remény virraszt. Atyánk! Nálad van egyedül az erő, a hatalom, csak Tőled jöhet segedelem! Te vagy a betegek igaz Orvosa, a Te kegyelmed az egyedüli, igaz Gileád, hol a szenvedő kinjaira enyhítő, gyógyító balzsam terem. A beteg életéért remegőkkel együtt könyörgünk Hozzád, ki az elszáradt csontokba is önthetsz életet, óh csepegtesd az elgyengült tagokba életadó, erősítő balzsamodat, hogy felüdüljön a hervadó ifjú élet, új életre keljen a szülők szivében már-már elhaló remény, s hálaadólag zengjék felgyógyult gyermekökkel együtt, hogy Te vagy Isten egyedül, ki csudadolgokat cselekeszel mennyen és földön!

Alázattal hajlunk meg szent akaratod előtt azonban akkor is, ha ez akarat az ő életnapjára alkonyt ily korán borít s neki az ifjúság virányos völgyéről a halál sötét völgyébe kell leszállani, csak arra kérünk: Uram! parancsolj a fájdalom viharának, hogy csendesüljön le mihamar, s szelid álomban bocsásd lankadt szemére a halált, és a szülői szeretet kebeléről fogd fel lelkét Megváltója, a Jézus karjaival, s vidd át az örök élet soha nem hervadó tavasz kebelére, a Jézus érdemeért. Amen.

III.

Szeretetnek örök forrása, jó Atyánk! A Te végetlen szeretted szól az élet szenvedései, a kinok sulyos keresztje alatt leroskadt földi vándorhoz biztatólag: „hivj engemet segítségül a te nyomorúságodnak idején, és én meghallgatlak téged.“

Ime egy élte delén álló, súlyos betegség gyötrelmeivel meglátogatott gyermeked, hiveidnek buzgó könyörgésével zörget szeretted, kegyelmed ajtaján, enyhülésért, szabadításért. Az övéiért hiven

fáradót a munkaköréből, a betegség, fájdalmak töviseivel megrakott kórágyra fekteté, hol folytonos gyötrődés között nyög és sóhajtozik. Az éj nem hozza meg neki a kivánt pihenést, az epedve várt regg nem nyujt fáradt testének üdülést, szeretet, ápolás, tudomány nem ad enyhet és gyógyulást. Téged hív segítségül, óh Isten! ki a sírpartról is visszahozhatod a nyomorultat, mert csak Te benned bízik, csak Te gyógyíthatod meg! Óh jöjj, jöjj hozzá irgalomnak Istene! kötözd be fájó testét kegyelmed balzsamával, hadd oltsa el fájdalmainak égető tüzét, hadd nyerjenek erőt az elbágyadt tagok, hegedjenek be a vérező sebek. Add vissza őt felüdülve az életnek, övéinek, a munkának, hogy hálaadással magasztaljon Téged, megtartó Istenét!

És ha még tovább is kell szenvednie, ha úgy végezted el ő róla, hogy gyötrődése Gecsemanejéből, a Golgatha hegyére vigye fel szenvedései keresztjét, s ott napjainak felén ürítse ki a halál keserű poharát: óh ruházd fel jézusi béketűréssel, akaratodon való megnyugvással, s ne kisértsd feljebb mint elszenvedheti; hogy a Te nevedben halhasson meg, küldd el hozzá béke követedet s mutasd meg neki hűsége jutalmául a Te üdvözítésednek örömét a Jézusért. Amen.

IV.

Vigasztalásnak örök kútfeje, szent Isten! Te közel vagy hiveidhez a veszély idején és meghallod a sóhajt, melylyel a szenvedő segedelmed után eped.

Óh éreztesd jóltevő irgalmadat egy Benned bizó öreg szolgáddal (szolgálóddal), kit a hosszú vándorlás az élet rögös utján megviselt és most a betegség a fájdalom nyilaival ostromol. Gyötrelemben tölti napjait és éjszakáit; ereje egyre enyészik, mint pislogó lámpából az olaj. A remény atyai kegyelmedben, utolsó támasza szorongó lelkének, hadd legyen neki, Uram! az ő hite szerint.

Kezedben a hatalom; hozz enyhülést hivednek, hogy felépülve, tisztes vénségével, istenfélő lelkével legyen közöttünk még továbbra is élő tanuja a Te jóvoltodnak.

Tudjuk, mennyei Atyánk! hogy bölcs végezésed határt szabott minden földi élet elé. Ha ugy akarod, hogy e megfáradt vándornak napja e nyavalyával alkonyuljon a sír éjjelébe, könyörgünk, elégeld meg szenvedését és add meg neki a hosszú küzdelem után a békés pihenést. Bocsásd meg gyarlóságait, és a halál útján innét elköltöző lelkét fogadd az üdvözültek honába szent Fiad, az Ur Jézusért. Amen.

Gyurátz.

IV.

HÉTKÖZNAP REGGELI IMÁK.

Első hét.

Hétfőn reggel.

Isten, szerető mennyei Atyánk! A te segedelmedre támaszkodva kezdjük el a beállott hétnek ezen első munkanapját, melyre szinte a te segedelmed folytán jutottunk el.

Mennyi csapás, milyen sok szerencsétlenség érhet minket csak egy napon is, hát egy egész hétre nézve ki tudná előre megmondani vagy csak sejteni is a bekövetkező eseteket, melyek felemelnek vagy levernek, megszentelő örömmel vagy kétségbeejtő fájdalommal töltenek el bennünket? Azért most is, mint életünk minden idejében, hozzád közeledünk jó Atyánk! hozzád, ki kezedben tartod az idők változásait s előhozod az egymásután következő napok örvendetes vagy szomoru történeteit.

Add nekünk ma ujra a te megszentelő lelkedet, hogy világosítsa értelmünket, bátorítsa hitünket, erősítse reményünket s készítsen belőlünk Te neked kiváltképen tetsző népet, jó cselekedetekre igyekezőt. Áldd meg e végett elindulásunkat és megállapodásunkat, bejövetelünket és kimenetelünket, jóravaló szándékainkat, saját üdvösségünket és embertársaink javát czélozó törekvéseinket.

Ma ujra reád bizzuk magunkat, mindenestől fogva. Ha te takargatsz védelmed szárnyaival, nem eshetik rajtunk semmi sérelem; ha te vezérelsz atyai bölcsességgel, nem tévelyedhetünk el soha; ha te velünk lészsz segedelmeddel, nem tehet ellenünk senki semmit!

Oltalmazz azért szerető mennyei Atyánk! minden kárvallástól, szerencsétlenségtől, csapástól, veszteségtől; engedj minket nappal és éjjel, reggel és estve, a hét elején és végén a te őrködő atyai szeretetedben megmaradni. Vedd körül oltalmaddal a mi házunkat, házunk népét, javainkat, mindenünket, mit a te tetszésedből birunk, magunkénak édes örömmel vallunk. Vigyázzanak angyalaid körülöttünk, hogy az idők ellenünk támadó változásaiban diadalmasan megállhassunk. Őrizz minket különösen lelkünk veszedelmes ellenségétől, a bűntől, mely életünk nyugalmát megháborítással, boldogságunk édenét feldúlással, lekünk üdvét kárhozattal fenyegeti, s tőled, jó Atyánktól akar elszakítani örökre.

Engedd, hogy e héten is gyarapodjunk ismeretedben, erősödjünk a Jézusi erényekben, — csatoljunk hitünk mellé cselekedetet, — a jó cselekedet mellé tudományt, a tudomány mellé mértékletességet, a mértékletesség mellé tűrést, a tűrés mellé istentiszteletet, az istentisztelet mellé atyafiakhoz hajlandó szivet, az atyafiakhoz hajlandó sziv mellé pedig szeretetet.

Töltsd be sziveinket egészen a te félelmeddel, hogy szeretetedből soha ki ne essünk, de halálunk órájáig a te választott néped és örökséged maradhassunk.

Ha pedig ez elkezdett hét a megpróbáltatás szomoru hete lenne, ha keresztviselés, csapás vagy egyéb szerencsétlenség nehezülne vállainkra: akkor is, oh Atyánk! állj mellénk segedelmeddel, segíts meg minden bajainkkal szemben, hogy se mélység, se magasság, se jelen, se jövendő, se élet, se halál el ne szakíthassanak minket Tetőled és a te szeretetedtől, mely vagyon a Jézus Krisztusban! Amen.

Kedden reggel.

Gondviselő Isten! ki világosságot támasztottál az éjszakának sötét ködéből, hogy láthassuk ujra dicsőségedet és csudálhassuk kezeidnek munkáit: jó reggel keresünk téged, ki az egész mindenséget

„legyen“ szavaddal teremtetted, s az embert is a földnek porából lehelleteddel életre keltetted.

Légy áldva megszámlálhatatlan jótéteményeidért, s rajtunk naponként megujuló ezer meg ezer áldásaidért. Légy áldva az elmult éjszakáért, melynek sötétségében ~~ugy~~ takargattál védelmed szárnyaival, (mint az anyamadár kicsinyeit;) légy áldva e reggelért, melyre kegyelmedből felvirradtunk s napodnak áldást tenyésztő világosságában ujra gyönyörködhetünk.

Ime, mielőtt elindulnánk e nap fáradalmaira, téged keres előbb gondolatunk. Védelmed paizsa alá menekülve, segedelmedre támaszkodva akarjuk elkezdeni munkáinkat. Óh, mert sokak a kötelességek, melyeket végeznünk kell; nehezek a fáradalmak, melyeknek ki van téve életünk; erősek a bűnre csábító alkalmak, melyekkel meg kell küzdenünk s jóllehet a lélek kész is bennünk a jóra, a test sokszor erőtelen annak véghezvitelére.

Légy azért a mi erősségünk és őriző pásztorunk! Vigyázzanak szemeid a mi járásunkra és kelésünkre, gondolatainkra és érzelmeinkre, szavainkra és tetteinkre, hogy akarva vagy akaratlanul, tudva vagy tudatlanul, gonoszságból vagy gyarlóságból meg ne sértsük a te szentséges törvényeidet, de atyai tetszésedben keressük és találjuk életünknek legfőbb boldogságát.

Add tudtunkra, hogy ideig és örökké, ezen és a más világon csak ugy lehetünk igazán boldogok, ha tőled vett erőnket, tehetségeinket okosan használva, azokban leszünk foglalatosak, melyek a tieid, s melyekben egykor a Te szent fiad, a Jézus Krisztus is foglalatos volt és legfőbb gyönyörűségét találta.

Tiéd Uram! a föld, melyen általad lakóhelyünk kijelöltetett; cselekedd hát, hogy a mig e földön küzdünk és fáradunk, szenvedünk és örülünk: a mindennapi kenyér után való becsületes munkásságban soha meg ne lankadjunk.

Tied Uram! az élet, ... te gyujtottad meg sziveinkben ennek lángját, s te fogod majd, ha az idők viharában, mint a szélnek

kitett szövétnek ellobog, ki is oltani egykoron; óh! cselekedd hát, hogy a míg élünk, felebarátaink is érezzék szivünk szeretetének melegét; könyörületesek, irgalmasok és résztvevők legyünk.

Tied Uram! a szív is, és annak minden érütése! a te szavadra kezdett kebelünk dobogni, a te szavadra fog egykor el is némulni majd; óh cselekedd hát, hogy a miben főtetszésed leled, erényekkel gazdagon felékesített legyen mindenkor szivünk, kebelünk.

Atyánk! ki megcselekedhetsz mindeneket, feljebb mint gondolnánk vagy elménkbe foghatnánk, magasztaltassál tőlünk mind az egeknek felette, s az egész földön láttassék meg a te dicsőséged!

Láttassék meg dicsőséged életünk minden idején! Erősíts mind jobban és jobban az irántad való tántoríthatlan hűségben, hogy ne hajthasson minket a körülmények különböző szele gyönge nádszálként ide s tova. Világosíts értelmünkben, hogy a bánat szomorú felhőből felénk segedelemre nyujtott kezeidet keservünk könnyein keresztül is megláthassuk. Bátoríts a hitben, hogy a kisértések között el ne csüggedjünk, de az azokból kivezető szabadulás útját hitünk világánál bizton megtalálhassuk.

S ha majd az egymásután következő napokkal s éjszakákkal együtt lejár a mi földi próbáltatásunk és kisértetésünk ideje is, s felénk hangzik a felhivó szózat, hogy adjunk számot a mi sáfárkodásunkról: akkor is légy irgalmas és kegyelmes hozzánk, gondviselő Atyánk! s mutasd meg nekünk ama jobb hazában is a te gondviselő atyai szeretetedet, szent fiadért a Jézusért. Amen.

Szerdán reggel.

Isten! gondviselő Atyánk! nagy hálaadással dicsérünk e reggelnek idején téged, kitől száll alá minden jó adomány és tökéletes ajándék onnan felül az egekből ide le mi reánk, e földön sok fáradalommal és bajjal küzdő gyermekeidre.

Dicsérünk, hogy minket a nem lét öléből életre hívtál, okos-

sággal és értelemmel felruháztál, sokféle tehetségekkel megáldottál s az idők teljességében elbocsátott szent fiad által anyaszentegyházad kebelébe a váltság örököseivé elhivtál.

Dicsérünk a felettünk közelebb békességben elment éjszakáért is, melynek nyugodalmában mai napi munkáink végezésére erőt, tehetségeink kifejtésére kedvet, kötelességeink teljesítésére akaratot nyertünk tőled, legjobb Atyánktól.

Te, ki védelmed paizsával fedeztél, szereteted oltalmazó szárnyaival takargattál, míg az álom pihentető karjai között szenderegtünk, Te őrködjél gondviseléseddel nappal is felettünk! Intéseid vezéreljék gondolatainkat, törvényeid igazgassák tetteinket, szemeid kisérjék lépteinket, hogy a reánk bizott talentumokkal híven sáfárkodva, mindenkor megfelelhessünk nagy alázatossággal és becsülettel azoknak, kik számot akarnak venni a mi bennünk való reménységről.

Oh! mert míg az éjszaka homályában, mikor a pihentető álom tartja lezárva szemeinket, csak a gonosz emberek rosszakarata vagy az ellenünk támadó szomorú események hatalma hozhatnak reánk veszedelmet: addig nappal önmagunk egyengetjük sokszor könnyelműségünk által az utat, mely szerencsétlenségek közé vezet; önmagunk készítjük elő a csapást, mely a kétségbeesés örvényének szélére sodor.

Állj azért ma újra mellénk a te hatalmas őrizeteddel; vezess mint jó Atya kedves gyermekeit kezeinknél fogva szeretettel. Támogass, ha az igazság útjában tántorgunk; emelj fel, ha a jónak munkálásában lankadunk; téríts magadhoz, ha tiltott utakra, gonosz örvényekre tévedünk; szólj hozzánk, hogy nemcsak kenyérrel él az ember, hanem az Istennek minden igéjével, ha az anyagiakba felettébb elmerülnénk!

Cselekedd, óh hatalmas Isten! hogy nagy lelki buzgósággal keressük a Te országodat és annak igazságát. Ne a világban és ennek mulandó kincseiben, melyeket a rozsda és a moly megemésztenek,

hanem életünknek erényekkel való ékesítésében keressük és találjuk legfőbb dicsekedésünket.

Segedelmedet kérjük világi gazdálkodásunkra, mai napi munkáinkra, jó szándékainkra, nemes törekvéseinkre. Sokasítsd meg rajtunk áldásaidat, add meg mindennapi kenyerünket, hogy a szükség és nyomor tőlünk távol maradjon, s mi víg szívvel dicsőíthessünk Téged, gondviselő Istenünket!

Áldj meg erővel, egészséggel, lelki-testi békességgel! Áldj meg hittel, türelemmel, hogy ne csak a jólét örömteljes óráiban, de a nehéz idők lesujtó perczeiben is tántoríthatatlanul megállhassunk Te melletted, és a kit példaképül elbocsátottál a te szent fiad, a Jézus Krisztus mellett!

Hallgassd meg, gondviselő Isten! lelkünk mélyéből a buzgóság szárnyain hozzád emelkedett imánkat, s a mit szent tetszéseddel megegyezőnek, reánk nézve hasznosnak itélsz, add meg mindazt kegyelmesen, szent fiadnak, a Jézus Krisztusnak drága érdemeért! Amen.

Csütörtökön reggel.

Isten, kegyelmes mennyei Atyánk! dicsőségedet hirdetve, jóságodat áldva emeljük hozzád sziveinket e ránk virradt nap áldott reggelén! Akármerre vetjük tekintetünket, bárhova fordítjuk szemeinket, mindenütt a te kezeid csudálatos munkáival találkozunk. A természet ezer meg ezer szépségében, a körülöttünk uralkodó állandó rendben, az éjszaka sötétségében s a nappal világosságában egyformán atyai jóságod bizonyságait szemléljük.

Atyai jóságod bizonysága ezen reánk virradó reggel is, melyen nagy nevednek lélekben és igazságban imádására templomodban összegyülekeztünk. Oh, lehetne-e előtted kedvesebb, reánk nézve üdvösebb foglalkozásunk, mintha neked, ki védelmet takargató szárnyaival lebegsz szüntelen felettünk, — szivünk legjobb érzelmei szerint dicséretet zengünk?

Dicséretet zengünk kegyelmes mennyei Atyánk! mindenek felett életünkért, melyet Te ajándékoztál s Te is tartottál meg mind ez ideig. Beismerjük, hogy nincsenek hatalmunkban a mi napjaink, — éjjeleink. Ha reánk bocsátanád a betegségek öldöklő nyilát, ha feltámasztanád ellenünk a halál angyalát, a csendes sirba kellene apáink után elköltöznünk! Legyen hát dicséret és tisztesség neked, ki napjainknak, melyek nem a mi akaratunktól, — de a Te szent tetszésedtől függenek, — nem szakitottad végét mind ez ideig!

Dicséretet zengünk a javakért, melyeket jó kedvedből ajándékoztál és jó kedvből meg is tartottál minekünk. Beismerjük, hogy a mienk csak a munka, törődés és fáradalom volt, de az áldás és a tökéletesség ajándék tőled, a tökéletesség Atyjától szállott alá az egekből! A mit kegyelemből adtál, vissza is vehetted volna tőlünk! Legyen hát dicséret neked, ki áldásaid gazdag tárházát nem csak felnyitottad, de az abból nyert számtalan áldásokat meg is tartottad minekünk!

Dicséretet zengünk azokért az örömökért is, melyekben a mai nap reggelén újra részesültünk! Beismerjük, hogy örömeink a mulandóság bélyegét hordozzák magukon, s a siralom mindig szomszédságában lakozik a jókedvnek. Oh! legyen hát dicséret Te neked, ki nem engedted arczunknak mosolyát könnyeknek árjába borulni, szivünk örömét siralomra fordulni!

Kegyelmes mennyei Atyánk! ki velünk ennyi jót tenni méltóztattál, áldj meg ezután is áldásaid legjobbjaival minket! Áldj meg erővel, egészséggel, hogy saját lelkünk üdvösségét és embertársaink javát munkálva, teremjen életünk fája minél több nemes gyümölcsöket. Áldj meg szorgalommal, hogy minden óránknak virágát leszakítva, mint hű sáfárok számíthassunk a szent fiad által megigért örökéletnek koronájára.

Áldj meg józan mértékletességgel, hogy az örömök élvezetének közepette se felejtkezzünk meg azokról, melyek lelkünk békességére szolgálnak. Áldd meg elménknek minden jó szándékát, kezeinknek

hasznos munkáját, lábainknak a te szent törvényeid utján való járását.

És ha majd egykoron szent akaratod e földön való járásunkra és kelésünkre kimondja, általunk meg nem változtatható végezésed szózatát. „elég immár!“ add, legyen nyugodt e föld örömeitől és fájdalmaitól megválásunk, s boldogító a jobb élet reggelére virradásunk, kegyelmedből, szent fiadért a Jézusért. Amen.

Pénteken reggel.

Úr Jézus Krisztus! embereknek előbb megaláztatott, de most már felmagasztaltatott Üdvözítője! Téged keres e reggeli órában gondolatunk, hozzád emelkedik szivünk, ki egy ily napon a keresztfa égető kinjai között lelkedet mennyei Atyádnak ajánlva, ellenségeidnek megbocsátva hajtottad tövissel koronázott fejedet a halál álmára. Magunkat megalázva kérünk, tekints alá reánk szeretettel égi lakodból! Hiszen te azt igérted, hogy a hol ketten vagy hárman összegyülekeznek a te nevedben, ott leszesz közöttük! A te nevedben gyülekeztünk mi is Istennek házába: légy jelen hát erősítő, bátorító, vigasztaló lelkeddel! Emelj felül az élet szomorú eseményein, hogy a nemes harczot megharczolva, futásunkat elvégezve, a hitet megtartva eltétessék nálad számunkra az örök életnek koronája.

Mi tudjuk, hogy nincsen itt maradandó városunk, . . . csak bujdosók és jövevények vagyunk e földön. Meglehet, egy kevés idő mulva le kell tennünk a nehéz vándorbotot! Oh! serkentsd e gondolatok által a mi sziveinket, hogy azoknak, kik sérelmek töviseivel véreznek minket, addig, a mig velük egy uton vagyunk és a mig nem késő, megbocsássunk, sőt ellenségeinknek is boldogságát munkálni, üdvösségét eszközölni emberi legszebb hivatásunknak tekintsük.

Mi tudjuk, hogy utunkba állanak mai foglalatosságaink között is a kisértések, feltámadnak sziveinkben a gonosz vágyak és indulatok,

megostromolják ártatlanságunkat a szenvedélyek; oh! de azt is tudjuk, hogy ha a Te példaadásod után tántorodás nélkül megyünk, nem lehet akkor semmi gonosznak győzelme felettünk!

Áldott Jézus! ki utnak, igazságnak és életnek jelentetted ki magadat: mutasd meg nekünk is az utat, mely Istenhez vezet, jeleld ki az igazságot, mely győzedelemmel kecsegtet, oltsd belénk a hitet, mely örök élettel biztat. Gondolatod legyen a mi gondolatunk, érzelmed a mi érzelmünk, életed és halálod a mi nyereségünk! Engedd, hogy ha örülünk, veled örüljünk, ki megszentelted az élet örömeit; ha bánkódunk, veled bánkódjunk, k i zúgolódás nélkül hordoztad keresztfád terheit; ha kisértetünk, te reád támaszkodjunk, ki Isten igéjének fegyverével győzted le háborgó szivedet!

Evangyéliomod legyen lábaink szövétneke, alázatosságod szíveink ékessége, halálod újjászületésünk kezdete. Kezeid vonjanak körülöttünk oltalmazó kőfalat, szereteted melege fakaszszon szíveinkben erényvirágokat.

Te pedig, óh Isten! ki a Jézus Krisztusban lettél atyjává az emberiségnek, cselekedd, hogy a te felfeszített szent fiad legyen a mi életünknek biztató vezére, láttassék meg rajtunk egész életünkben halálának érdeme. Véssed az ő szavait és tetteid a mi emlékezetünkbe kitörülhetetlenül: hogy a míg élünk, benne s általa legyen megszentelve a mi életünk, s ha elközelg egykor halálunk szomorú órája, eme szavakkal váljunk meg a föld örömeitől és fájdalmaitól: „Atyánk! a Te kezeidbe ajánljuk a mi lelkünket!“ Amen.

Szombaton reggel.

Örök Isten, Atyánk a Jézus Krisztusban! áhítatos érzelmek között emeljük hozzád kezeinket és szíveinket az elmúló hétnek ezen utolsó reggelén.

Áldjuk és dicsérjük a te szeretetedet, melyet e hét folytában is számtalanszor megmutattál; áldjuk bölcseségedet, melylyel mint

jó atya gyermekeit, ugy vezéreltél; áldjuk irgalmadat, melyben minden lépten-nyomon részeltettél! Elismerjük óh Uram! hogy magunktól tehetetlenek lettünk volna a jónak gondolására, szólására, akarására és cselekvésére. Szándékaink hiábavalókká, törekvéseink haszontalanokká lettek volna a te támogató és megszentelő segedelmed nélkül.

Ime hányan hullattak jobb és balfelől embertársaink közül csak ezen a héten is keserű könyeket; hányan hordoztak nehéz kereszteket; hányan látták meghiusulni legszebb reményeiket! de mi reánk kegyelemmel tekintettél alá égi lakodból, jó Atyánk! minket megkiméltél a szomorú változásoktól, megmentettél a fenyegető veszélyektől! s ha ottan-ottan láttuk is elborulni életünk egét, te felderítéd ismét atyai szeretetednek áldást hozó fényével!

Isten, jó Atyánk! ki azt cselekedted, hogy erőnk mint a nádszál meg ne törjön, keblünk öröme siralomra ne forduljon, szivünk reménye meg ne szégyenüljön: áldunk és dicsérünk Téged, ki gyönyörűséges helyeken, kies vizek mellett vezéreltél minket! Áldunk és dicsérünk minden te jótéteményeidért, melyek többek mint az égnek csillagai, megszámlálhatlanabbak, mint a tenger föveny-szemei!

Áldunk az erőért, melylyel munkáinkat végezhettük, kötelességeinket irántad és embertársaink iránt teljesíthettük. Áldunk a békeségért, melynek áldásaiban részesültünk, a hitért, a melyben erősödtünk, a reménységért, a melylyel táplálttattunk és ha mi jó, szép, nemes és üdvösben részesültünk! Oh! mert többek a te jótéteményeid, mintsem azokat egyenkint kibeszélhetnénk! bőségesebbek áldásaid, mintsem elménkbe foghatnánk; dicsőségesebbek cselekedeteid, mintsem végökre mehetnénk! Az egek hirdetik dicsőségedet, kezeid munkáját hirdeti a kiterjesztett erősség!

Atyánk, édes Istenünk! ki ilyen hatalmas dolgokat cselekedtél ezen most már vége felé sietö hétnek folyamán mivelünk, Te segíts és áldj meg minket jövőre is áldásaid legjobbjaival! Áldj meg kiválólag evangyéliomi tudományod után áhítozó (szent elhatározásokra gerjedező) szivvel: hogy a holnapi nap hivogató harangszavára a hit, remény és

szeretet menyegzői ruhájába öltözötten, seregesen jelenjünk meg szent templomodban s szenteljünk neked ünnepet, nem a gonoszságnak és álnokságnak kovászában, hanem a tisztaságnak és igazságnak kovász nélkül való kenyereiben.

Ha pedig az egymást váltogató hetek és napok után elhozod előbb vagy utóbb azt az időt, melyben esztendeinknek heteit és napjait nem számlálhatjuk tovább, mert intésedre a halottak csendes országába kell elköltöznünk: akkor is, óh Atyánk! állj mellénk szereteteddel, tedd könynyűvé a benned vetett hit által elválásunk fájdalmait, s mutasd meg porsátorunkból kibontakozó, hozzád vágyó lelkünknek, szent fiad a Jézus Krisztus által megigért örök élet dicső hajlékait, kegyelmedből, szent fiadért a Jézusért. Amen.

Második hét.

Hétfőn reggel.

Áldások kútfeje, életünk hatalmas védelmezője, Istenünk és Atyánk! A te dicsőségedet hirdeti az egész világ, s a te bölcseségedet beszéli minden élő teremtmény; a te hatalmadról szólnak az égen ragyogó csillagok és az egész természet a te jóságodnak, szeretetednek bizonysága! Örvendező lélekkel dicsőítjük mi is, okos lelkű teremtményeid atyai gondviselésedet s meg nem szününk hirdetni elfogyhatatlan jóságodat. Mert több kibeszélhetetlen jótétemények között csendes álom után ismét új erővel, új életre ébresztettél minket és a nyugalom napja után tisztünkre hivogatsz.

Fogadd kedvesen óh Isten! buzgó hálaadásunkat atyai védelmedért, melylyel a lefolyt éjen át is őrt állottál felettünk és a mieink felett, hogy életünk bátorságban, házunk és egyéb javaink veszély nélkül maradtak: azt egyedül neked hálálhatjuk, kitől száll alá minden jó adomány s tökéletes ajándék onnét felül az egekből. Te benned vetjük azért ezen beállott héten is reményünket, fogadj ebben is gondviselésed alá mindnyájunkat! Mindenek felett tedd sajátunkká

szent lelkedet, hogy minket ismeretedre vezessen, tiszteletedre gerjeszszen, az engedelemnek és szeretetnek ösvényén vezessen, hivatalunkban serényekké, szándékainkban tiszta szivüekké, a szerencsében bölcsekké és alázatosakká, szenvedéseinkben béketűrőkké, egész életünkben feddhetetlenekké és mindenek felett előtted kedvesekké tegyen.

Szent lelked erősítse meg gyarló szivünket a gonosz kisértések ellen és ha tántorognánk, támogasson, ha elesnénk, emeljen fel és térítsen vissza akaratodnak elhagyott ösvényére és biztasson minket ama bűnbocsátó kegyelmeddel, melyet számunkra szent fiad az Ur Jézus által szerzettél: hogy nem kivánod a bűnösnek halálát, hanem hogy megtérjen és éljen!

Terjeszd ki reánk és másokra is atyai áldásodat. Sokan imádják e reggel velünk együtt szent nevedet, hálálják szeretetedet, szomjuhozzák kegyelmedet: oh! légy minden embereknek szerető atyja! Sokan nehéz gondok és szenvedések között léptek ezen hétbe; áraszd ki rájuk is atyai jóságodat, mert csak tőled várnak igaz segedelmet! könyörülj a szegény munkásokon és engedd, hogy a becsületnek útján kereshessék mindennapi kenyerüket; könyörülj a betegeken, az elhagyottakon, éreztesd velük közellétedet! Te, ki nem vagy messze egyikünktől sem, könyörülj az árvákon és özvegyeken s légy gondviselőjük; könyörülj az eltévedt bűnösökön s egyengesd lépéseiket a megtérés útjára; könyörülj a haldoklókon és légy végső harczukban lelküknek erőssége, bátorsága!

Óh kegyelmes Atyánk! a hol csak egy fohász emelkedik fel bánatos szívből te hozzád: mutasd meg ott vigasztaló, erősítő és megáldó szeretetedet! Könyörülj rajtunk, mindeneken könyörülő Isten! most és a számadásnak ama nagy napján az örökkévalóságban az Ur Jézus által. Amen.

Kedden reggel.

Háladatos érzéssel jövünk elődbe végetlen jóságú Istenünk és Atyánk! és sok ezernyi ezer teremtményeiddel örülünk kegyelmed ajándékának, az új reggelnek, melyre ébresztettél minket! Fogadd kedvesen benned örvendező szivünknek reggeli háladását, lelkünknek hozzád emelkedését és gyarló nyelvünk magasztalását, melylyel téged, óh nagy Isten! nemcsak az elmult éjjeli oltalmadért és reggeli szerencsés felébredésünkért, hanem minden eddig tapasztalt jóságodért, melyet hozzánk mutattál, buzgón magasztalunk. Mert te hoztál minket e világra, te voltál vezérünk, midőn járni még nem tudtunk, te voltál oktatónk, midőn még értetlenek voltunk, munkánkban segédünk, csüggedésünkben támaszunk, szomorúságunkban vigasztalónk te voltál jó Atyánk! Azért, ha tán veszély fenyegetne is minket, ha szomorúság, inség és veszteség sanyargatná lelkünket, sőt minden segedelem messze távozni látszanék is tőlünk: te benned vetjük reménynünket, téged hivunk segédül minden ügyünkben, ki megszabadítasz alkalmatos időben.

Óh! éreztesd velünk ma is atyai jóságodat és tedd reánk nézve e napot szerencséssé, sok nemes cselekedetben gazdaggá és áldottá; őrizz meg minden oktalanságtól s ne engedd szivünket gonosz tanácsok és csábító példák által megvesztegetni; ha jónak látod, tartsd meg egészségünket s tégy mindinkább hivatalunkra alkalmatosakká; ha jónkra szolgál, részeltess az élet ártatlan örömeiben.

A szülőktől ne vond meg a házi boldogságot, a gyermekeket és ifjakat vidámítsd szabados és erkölcseiket nem rontó örömökkel, az öregeket tegyed megelégedett szivüekké, életestvéjüket nyugodttá és csendessé. Áraszd ki áldásodat az egész emberiségre s légy irgalmas még az eltévedt bűnösökhöz is; töröld le a bánkódóknak könyűit és dicsőítsd meg segítő kegyelmedet azokon, a kik szükséggel és szenvedésekkel terheltetnek.

Kegyelmes Atyánk! hallgassd meg buzgó könyörgésünket s

mindazokét, kik hozzád szent fiad, az Ur Jézus nevében imádkoznak; áldd meg bejöttünket, áldd meg kimentünket, áldd meg egész életünket s add meg nekünk egykor az örök üdvösséget, szent fiad, az Ur Jézus által. Amen.

Szerdán reggel.

Imádva borulunk le előtted, örökkévaló felséges Ur Isten! midőn álmainkból felserkenve, újra szép napod világát szemlélhetjük! Mintegy setét sirban, mélyen szunnyadott minden élő teremtmény az elmult éjjel, s ime kelő napod első sugarai mindenekbe új életerőt öntenek.

Mély alázattal ujítjuk meg mi is ezen új reggelen végetlen jóságod emlékezetét s megujult buzgósággal magasztaljuk szent nevedet, imádjuk isteni hatalmadat: mert az éjszakának setét szárnyait szeliden a te erőd terjesztette ki felettünk! Ágyunknál te álltál őrt, hogy csendesen nyughattunk; te nyitottad fel újra álomra zárt szemeinket, testünknek új erőt, lelkünknek új vidámságot te adtál; kedveseinket te oltalmaztad a veszélytől és védelmed alatt lehetett egyedül vagyonunk is bátorságban.

Oh! boldogok mi! ha ily atyai gondoskodásodért háladásunkat lélekben és igazságban, szóban és cselekedetben kijelentjük; boldogok, ha áldásod gazdagsága nem hanyagságra, mértékletlenségre, hanem iparkodásra, józanságra, és keresztyén szent életre serkent és szoktat minket; boldogok mi, ha kegyelmed ajándékát, életünk napjait nem vakmerő bűnök közt, hanem istenfélő bölcseséggel számláljuk. Te magad igazgasd e végre életünket akaratod megőrzésére; te magad tégy hivatalunkban buzgókká és segélj szent fiad az Ur Jézus példája által s szentlelkednek erejével minden bűnre késztő kisértések, hitegetések és csábítások ellen győzedelmeskednünk. Gerjeszd felebaráti szeretetre szivünket, hogy enyhítsük mások nyomorúságát, neveljük jólétét; ruházzuk a mezítelent, védelmezzük az üldözöttet, látogassuk az özvegyeket és árvákat, oktassuk a tudatlanokat.

adjunk jó példát a tévelygőknek és ekként országodat, az igazság és szeretet országát, neveljük magunkban, terjeszszük magunkon kivül.

Óh Isten! eszközei vagyunk mi is atyai jóságodnak és gondviselésednek, áldást akarsz te általunk is terjeszteni: óh! erősíts meg azért az engedelemnek lelkével; teremts bennünk tiszta szivet óh Isten! és az erős lelket ujítsd meg mi bennünk! Urunk és Istenünk! ne hagyj el minket, mert mi csak te benned bizunk és hiszünk szent fiad, az Ur Jézus Krisztusban. Amen.

Csütörtökön reggel.

Világoknak alkotója, mindenható Isten! kinek hatalomszavára állott elő kezdetben semmiből a világ roppant alkotmánya! Te terjesztetted ki felettünk az egek erősségét, hogy hirdetnék dicsőségedet. Te erősítetted meg a csillagokat, hogy éjjelenként fejünk felett virrasztanának. Te nem hagyod elfogyni a napnak világát, hogy áldást árasztanál általa a földnek térségire.

Nagy volt kezdettől fogva hatalmad, bölcs mindenha igazgatásod és elfogyhatatlan maiglan atyai jóságod! Egyik nap rólad beszél a másiknak, egyik éj téged hirdet a következőnek; mert tied a nap és éjszaka is, benned élünk, mozgunk és vagyunk mi is mindnyájan. Az elmult éjjel is te voltál menedékünk; fáradságaink után tőled jött nyugalmunk, a nyugalom által erőnk s felébredésünk. A legbensőbb imádással tisztelünk azért tégedet és buzgón emlegetjük jótetéményeidet, melyekkel minket kezdettől fogva szerettél!

Fogadd kedvesen buzgó lelkünk áldozatát és ne engedd soha szivünkben az iránted való tiszteletnek, háladásnak és engedelemnek fiui indulatát kihamvadni. Oh Isten! ha e világ tőled és akaratodtól elpártolni késztetne: jóságod élénk emlékezete erősítse ingadozó hitünket; ha testi indulatok hatalma kezdene rajtunk erőt venni és vonakodnék erőtlen testünk tenni a jót, mire készséggel hajol a lélek: egy gondolat jóságodra és szentségedre tartóztasson vissza a bűn ösvényétől; ha nehéz szenvedések és csapások sulya alatt lelkünk

tűrhetetlenkednék, egy gondolat bölcs igazgatásodra vigasztaljon és erősítsen meg minket. Ha bizalmunk fogyni, reményünk enyészni készülne, egy gondolat a te mindent megtehető és mindent jóra fordítható isteni hatalmadra mentsen meg a kétségbeeséstől; ha emberektől kellene bajt szenvednünk, annak meggondolása, hogy a te napod jókra és gonoszokra egyaránt világít, engeszteljen ki minket ellenségeinkkel és birjon arra, hogy jót tegyünk azokkal, a kik átkoznak minket; ha fáradságunkat óhajtott siker nem koronázná, az a gondolat, hogy te előbb vagy utóbb érdemünk szerint megfizetsz és ha a kevesen hívek voltunk többre segítesz, tegyen kitartókká, hívekké tisztünk teljesítésében.

Serkents minket hűségre, állhatatosságra, reményre, bizalomra, hitre, szeretetre és fáradhatlan munkálkodásra, óh! hatalomnak, jóságnak, irgalomnak és igazságnak Istene! és add meg nekünk mind ezeket, miket szent fiad nevében esdve kérünk, add meg minden te benned bízóknak és a te szent fiadban, az Ur Jézus Krisztusban hívőknek, a te végtelen szeretetedért. Amen.

Pénteken reggel.

Embereknek végetlen irgalmú Istene és Atyja! ki megfoghatatlan bölcseséggel vezérled a teremtés idejétől fogva az egész emberiséget a tökéletesség felséges czélja felé!

Te támasztottál az emberekben iránt ad ~~egyetemes~~ hitet, hirdetvén dicsőségedet a természet remek művei által. Te jelentetted ki koronkint szent lelked által ~~ihletett~~ férfiakkal akaratodat, hogy ez törvényűl szolgáljon okos lelkű teremtményeidnek, az embereknek. Nagy volt a te bölcseséged és kibeszélhetetlen irgalmasságod mindenha az emberekhez, kiktől még akkor sem fordultál el, midőn hitükben tőled elpártoltak, a bűnben elmerültek s jövendő boldogságuknak reményét benned csak kétkedve keresték; hanem megszánva siralmas ügyöket az időknek teljességében, melyet bölcsesé-

ged határozott meg, elküldötted szent fiadban az Ur Jézus Krisztusban az igaz megváltót, hogy megváltana minket a tudatlanságtól a hitnek dolgában, a bűntől az életben, és a fájdalomtól a halálban!

Oh! mikép adjunk neked, kegyelmes mennyei Atyánk! méltó hálákat ezen kibeszélhetetlen lelki áldásidért, melyekkel megáldottál lelki áldásokban gazdagon a Jézus Krisztus által! Mikép adjunk neked hálát azon tiszta ismeretért, melyet felőled és rendeltetésünk felől közlött; azon örök igazságokért, melyeket üdvösségünkre hirdetett; azon tökéletes példáért, melyet feddhetetlenségében elénkbe állított; azon kínteljes szenvedésért, melyet értünk tűrt, és azon kész halálért, melyben magát értünk áldozatul adta!

Miként adhatnánk mindezekért neked, óh nagy Isten! hálát, a ki őt nemcsak kiválasztottad a megváltás nagy munkájára, hanem abban isteni erőddel meg is segítetted. Miként magasztalhatnánk tégedet ezekért eléggé, mint ha neked és szent fiadnak örök hűséget fogadunk, tántoríthatlan hittel hozzád és ő hozzá ragaszkodunk, isteni pályáját követve a bűntől őrizkedünk, szenvedésünkben keresztünket mint ő béketűréssel hordozzuk, s halálunkban jövendő boldogságunk reményét csak ő benne keressük!

Oh segíts te magad mindezekre minket erőtleneket, mindenható, erős Isten! és dicsőítsd meg rajtunk és általunk is isteni jóságodat és hatalmadat, melylyel a jót nemcsak elkezded, hanem végre is hajtod mibennünk! Nevelj hova tovább a hitben, tökéletesíts a szeretetben, és erősítsd meg lelkünkben a reményben örök üdvösségünk felől, melyet adj meg nekünk ama nagy napon ott fenn az egekben, kegyelmedből, szent fiad az Ur Jézus Krisztus által. Amen.

Szombaton reggel.

Végetlen hatalmu Isten! mennynek és földnek teremtője és az időknek bölcs igazgatója! Rövid életünk egy részének, ezen végére hanyatló hétnek utolsó reggelén jelentünk meg előtted, kiben nincsen változás vagy változásnak árnyéka!

Te nekünk is czélt rendeltél, melyet átlépnünk nem lehet! Az imádás és háladás buzgó indulatával nézhetünk vissza ezen elmuló hétre is, melyen jóságodat rajtunk kijelentetted. Méltatlanok valánk mi szeretetedre, de te érdemünk felett is jó voltál hozzánk! Áldásiddal néha visszaéltünk és te még sem szüntél meg velünk jót tenni. Azért sietünk neked hálát adni, míg ~~még~~ hálát adhatunk, nem tudván azt, vajjon nincsen-e oly közel életünknek vége, mint ezen letünő hété!?

Fogadd kedvesen háladásunkat jótéteményidért, melyeket velünk ezen héten is éreztettél, hosszutűrő kegyelmedért, melylyel bűneinkben hordoztál; tőled jött szomorú óráinkért és fájdalmainkért is, melyekkel a világtól elvonni és magadhoz vezetni akartál. Ha a jóért gonoszszal fizettünk, ha irántad, mint legfőbb jóltevőnk iránt hálátlanok voltunk, ha lelki üdvösségünkről vétkesen megfeledkeztünk, ha mások javait előmozdítani vonakodtunk, sőt azoknak netán sérelmet okoztunk, kérünk, bocsásd meg azt nekünk te, ki töredelmességünkért kegyelmet igértél szent fiad az Ur Jézus Krisztus által.

Teremts jövőre mi bennünk uj szivet és uj lelket óh Isten! mely csak te benned gyönyörködjék, neked engedelmeskedjék és vonakodjék elkövetni mindazt, a mi által ellened vétkeznénk! Add, hogy okos vándorként útközben meg-meg állapodjunk, hogy folytatott utunkra visszatekintvén, gondviselésedet dicsőítsük; hibáinkat elismerjük, s a hitnek és isteni félelemnek paizsával felfegyverkezve, tovább utazásunkra magunkat elkészítsük.

Ime mily hamar elmulik Uram! egy hét, mily gyorsan követi egyik nap a másikat! Igy mulnak el majd napjaink, heteink és esztendeink is tőlünk, a melyeket bölcseséged számunkra meghatározott. Oh! te, ki a jövendő dolgok tudását bölcsen eltitkoltad előttünk: add, hogy jó reménységgel és csendes elmével várjuk a reánk jövendőket, és érjen bár minket baj vagy szerencse, öröm vagy szomorúság, élet vagy halál, hívek maradjunk hozzád mindvégig és szent fiadhoz, az Ur Jézus Krisztushoz. Amen.

Harmadik hét.

Hétfőn reggel.

Örökkévaló Isten, szerető mennyei Atyánk! hálás szívvel borulunk le szent oltárodnál, ez új hétnek első reggelén, mert Te vagy a mi megtartó Istenünk, kiben nincsen változás, sem változásnak árnyéka, ki voltál, vagy és leszesz minek előtte a hegyek lennének s formáltatnék a föld és e világ, mindöröktől fogva mindörökké erős Isten!

Uram! a Te kegyelmedből történt, hogy a mult hét reánk nézve szeliden, csendesen hajlott alkonyával az öröklét tengerébe; a Te kegyelmedből történt, hogy ez új hét hajnala nem a halál fagyos lehelletével érintett, de az élet mosolyával serkente fel minket csendes álmunkból, melyben magunkról semmit sem tudánk. Micsoda a mi életünk óh Uram! a Te örökkévaló létedhez képest? Az örökkévalóság idejében csak egy gyorsan elröppenő percz, melynek nyomába észrevétlen lép a más; csak egy gyönge lehellet, mely egy pillanat alatt a semmiségbe vész. Oh mily végetlen a Te jóságod, Istenünk! hogy ezt a mi gyönge lehelletünket, ezt a mi nádszálként törékeny életünket mind ez ideig megtartád, megőrizéd, megerősítéd, s az elmult éj sötétéből, ez új hét reggelének világosságára áthozád! Hála legyen Neked, hogy a pihenésnek napja után, a te atyai segedelmedre és jóságodra támaszkodva ma ismét munkáinkhoz foghatunk. Segélj minket, hogy azokban serényen, híven és vidám szívvel forgolódhassunk. E végre adj nekünk erőt és egészséget a munkálkodáshoz, áldd meg a mi kezeinknek és elméinknek minden jó munkáit, mert hasztalan fáradunk, törekedünk mi, ha Te megvonod tőlünk segedelmedet, ha Te nem nyitod meg számunkra mennyei áldásaid tárházát s nem árasztod reánk onnan szeretetednek éltető napsugarait és kegyelmednek üdítő harmatát.

És ha megáldod munkáinkat sikerrel, fáradozásinkat haszonnal,

ha megnyitod a Te áldott kezeidet és betöltesz minket a Te jóvoltoddal, óh add, hogy kegyelmednek ajándékit háladatos szivvel vegyük, velük okosan, keresztyéni módon éljünk, s testünknek igazi javára, lelkünknek üdvösségére használjuk azokat. Ha pedig bölcseséged azt határozza, hogy földi áldásidat megvonjad tőlünk, ha az édes remény, melylyel munkáinkhoz fogtunk, valósulás helyett szomorú csalódással remegteti meg kebleinket, s ez szivünkben a keserűség és fájdalom könyeit fakasztja fel, engedd megértenünk, hogy nemcsak áldásaid osztogatásában, de azok megvonásában is végetlen jóságod és szereteted nyilatkozik, s boldog az, a ki a csalódás hozta keserv könyűiben is érzi a Te kegyelmednek világító és melengető napsugárit, melyek lelkének egére a csendes megnyugvás szivárványát hozzák fel, melyen az isteni evangyeliom aranybetűi ragyognak: „hagyjad az Urra a te utadat, és bizzál ő benne és ő megcselekeszi!“

Isten, kegyelmes Atyánk! ki atyai szeretetedet eddig is megbizonyítád iránt unk, midőn velünk naponként sok jót tettél, adván mennyből esőt és termő időket s betöltvén eledellel és örömmel a mi sziveinket, kegyelmed oltalmazó, gondviselő, megtartó szárnyait terjeszd fölénk ma és az egész héten is, hogy annak oltalma alatt legyen megvédve házunk, háznépünk, javaink, életünk, mindenünk mindenféle veszedelemtől, kárvallástól, pusztulás és ártalomtól; hogy annak árnyékában élvezzük az élet ártatlan, csendes örömeit, érezzük a szeretet boldogító hatását, s boldogíttatva a mieink és mások által, munkáljuk mi is embertársaink javát, boldogságát.

Isten, jó Atyánk! ki nem vonod meg tőlünk földi áldásidat, óh ne vond meg, áraszd reánk lelki kegyelmedet is! Tudjuk, érezzük mi, hogy a Te jóvoltod örökkön örökkévaló a téged félőkön. És e tudat, e hit bátorít minket arra, hogy könyörgésünk szavát felemeljük te hozzád s kegyelmed zsámolyára borulva esedezzünk, hogy tarts meg minket a Te félelmedben, vezess minket a jó uton, hogy lábaink meg ne ütközzenek, segíts, támogass a jóban, a szent életre törekvésben, erősíts az élet küzdelmeiben, biztass ha csüggedünk,

világosíts, ha kétely vonná homályba lelkünket; tégy tűrőkké, ha szenvedünk, részvevőkké, ha szenvedőket látunk; tégy állhatatosakká a te törvényeid betöltésénél; hogy a Te igéd legyen a mi lábainknak szövétneke, és a te igazságod ösvényünknek világa! hogy így „testünk és lelkünk ártatlanságban tartassék meg a Jézus Krisztus megjelenése napjára!“ Amen.

Kedden reggel.

Végetlen hatalmú és jóságú Isten! megjelentünk a te szent hajlékodban, hogy ajakunk elrebegje e napnak reggelén a hálát és magasztalást a Te kegyelmes gondviselésedért, mely soha meg nem szünve áradoz mireánk!

Hála legyen neked óh jó Atyánk! hogy az elmult éjnek sötétjében nem hagytál minket magunkra, hanem gondviselésed szárnyaival befedezve, angyalaiddal őrt állottál felettünk s így bátorságban alhattunk a Te gondviseléseidben bízván s jól tudván azt, hogy ha Te velünk vagy, nem árthat nekünk senki sem, nem érhet minket semmi veszedelem; hála legyen neked, hogy az enyhet, erőt hozó álom karjai között csendesen nyughattunk s testünk-lelkünkben megujulva kelhettünk ki ágyunkból, melyet az édes pihenésnek nyughelyévé csak is a Te nagy jóságod tett; hála legyen neked, hogy az éjhomályban elűzte szent karod testünkről a betegséget, lelkünkről az emesztő bánatot, javainkról a keservet keltő pusztulást. Magasztaltassál fel ezért az egeknek felette, s mind az egész földön legyen a Te dicsőséged!

Óh Atyánk! Te mindeneket megtehetsz, mindeneket tudsz, mindeneket bölcsen igazgatsz. Cselekedjed, hogy e napnak megujulásával lelki életünk is megujuljon mi bennünk s testünket felöltözve, lelkünk is öltözze fel amaz uj embert, kinek főgyönyörűsége a te akaratodnak teljesítésében, a te törvényeidnek betöltésében vagyon. Te írtad be istenigéd kitörülhetlen betűivel az emberi szivbe a szeretet

törvényét, mely arra int, hogy szeressünk Téged teljes szivünkből, teljes lelkünkből és teljes elménkből, óh! cselekedjed, hogy mint az eltikkadt szarvas a szép híves patakra, mint a nap hevétől lankatag virág, fűszál egeidből alászálló frissítő harmatra, lelkünk úgy vágyakozzék a Te szeretetedre, kegyelmedre, jóságodra, szeretetünk úgy szomjúhozza a Te isteni evangyéliomod (örökéletet csörgedeztető forrásának) vizét, melyből a ki iandik, meg nem szomjúhozik, hanem leszen ő benne örökéletre forró víznek kútfeje!

Te írtad be sziveinkbe a felebaráti szeretet törvényét is, mely arra int, hogy szent Fiad példája nyomdokán szeressük még ellenségeinket is, áldjuk azokat is, a kik minket átkoznak s imádkozzunk azokért is, a kik üldöznek és háborgatnak minket! De Te tudod azt is, hogy mily gyarlók, gyengék vagyunk mi, s hányszor vesz erőt szivünkön az önzés, irigység, a bosszuállás, hányszor keményedik meg keblünkben a szeretetre teremtett sziv a panaszkodók, a siránkozók, a szenvedéssel, inséggel sujtottak iránt! Óh cselekedjed, hogy az igaz szeretet töltse be szivünket, hassa át egész valónkat, annak melegével melengessük fel a didergőt, éltető lehelletével tápláljuk a szükölködőt, fényével derítsük fel a szomorkodót, vigaszsugárival száritsuk fel a nyomor könyűit, gyógyerejével hegeszszük a vérző szivek fájó sebét!

Isten! Te igazgatsz mindeneket! óh igazgassd a mi gondolatainkat, érzelmeinket, cselekedeteinket, igazgasd a mi lépteinket, hogy járjunk a te parancsolatidnak utjában! Őrizd meg, tartsd meg lábainkat az erény, igazság utján, hogy a bűnnek virággal hintett, de mégis tövissel sebző széles útjára ne tévedjünk, hanem haladjunk azon az úton, mely keskeny és rögös ugyan, de az örökéletre viszen!

Atyánk! a te benned való bizodalommal fogunk mnukáinkhoz! Mert jó az Úrban bízni, azért mi bízunk az Isten jóvoltában mindörökké! Óh! sokak a mi gondjaink, bajaink és fáradságaink e világon, de a Te kegyelmed még sokkal több! Légy velünk azért kegyelmeddel, segedelmeddel, áldásoddal! áldd meg munkáinkat,

igyekezetünket, életünket! áldd meg azokat, kiket boldogításunkra adtál, kikért könnyű a munkának terhe s oly édes a fáradozás jutalma, a szeretet; kiknek a boldogság angyalát adád életpályájukon hűséges kisérő társúl, oh ne űzd el körükből azt a bánat, szenvedés sötét követe által; kikre éltük útján elválhatlan árnyként borul hollószárnyaival a szomorúság, fájdalom, óh könyörülj rajtok kegyelmeddel s küldd el nekik a vigasztalás olajágaival szabadításod békegalambját: a szegényeknek nyujts segedelmet, az árváknak légy atyjok, az özvegyeknek gyámoluk, az elhagyottaknak édes menedékük, a bűnösöknek irgalmas Istenük! Áldd meg a benned bízókat, áldj meg mindnyájunkat, óh Atyánk! mert el sem is bocsátunk, mignem megáldasz minket, a te szent fiad, a Jézus drága érdemeért. Amen.

Szerdán reggel.

Kegyelmes Istenünk és Atyánk! Elmult ismét egy éj felettünk; a hajnal a Te parancsszavadra széttárta ragyogó szárnyait s támadt azonnal fény, világosság; felserkent az éjsötétben szunnyadó természet, felserkent csendes álmából az éj nyugalmában pihenő vándor, az ember, hogy kegyelmed, gondviselésed oltárához siessen hálát rebegni az oltalomért, melylyel körülvevéd, segedelmedet kérni vándorútja folytatására, mindennapi munkálkodására. Hálás érzelmek hoztak fel templomodba minket is, óh jó Atyánk! hogy leboruljunk a te határtalan jóságod előtt, melynek kiapadhatatlan forrása testünket-lelkünket éltetőleg, üdítőleg, erősítőleg, soha meg nem szakadva buzog át a mi küzdelemteljes földi életünkre! Hálás érzelmekkel keresünk Téged jókor reggel, hogy áldják és dicsőítsék a mi lelkeink az Urat és minden belső részeink az ő szent nevét, mert jó vagy Te és kegyelmed örökké tartó!

A Te jóságod volt az, mely az elmult éjjel is oltalmazólag virrasztott életünk felett, s míg mi az álom karjaiban önmagunkkal is tehetetlenül szenderegtünk, Te atyai jóságod angyalaival állatád körül

nyughelyünket, hogy ne érjen semmi baj, szerencsétlenség, veszedelem! E te angyalaid emeltek védő paizst fölénk, hogy a betegség, mely éjjel is felhuzva tartja mérgezett nyilát, meg ne sebezze testünket; hogy a halál, mely a sötétben is pusztítva jár, reánk ne fuvalljon életoltó lehelletével, hogy a kisértő, a sátán, ki az éjhomályban is kiveti ellenünk tőrét, hálóját, lelkünket a bűn hatalmába ne ejtse! Légy áldott e nagy jóságodért, magasztaltassék fel irgalmasságod, melynek sokasága így vett körül minket!

A te jóságod volt az, mely jótéteményeid tárházából földi életünkre szükséges javakkal nemcsak megáldott, de azokat számunkra meg is tartá; a te jóságod volt az, mely életünket, melynek javarésze munka és fáradság, az öröm és boldogság rózsáival ékesíté fel s ha ottan-ottan a szenvedés és bánat tövisei vérzik is lábainkat, sziveinket, a te jóságod gondoskodik a sebeket hegesztő mennyei balzsamról is! Légy áldott hát ennyi kegyelmedért! s kérünk, terjeszd ki reánk e kegyelmedet életünk további folyamára is, hogy a te megtartásodban örvendezzünk s hálaadásunk, melyet buzgó imánkban e reggelen elébed hozunk, ujuljon meg majd az est beálltával, ujuljon meg életünknek minden idején ajkainkon!

A te jóságod az is, óh Atyánk! hogy tőlünk, bűnös gyermekidtől nem fordítád el a te orczádat, hanem alá hajoltál hozzánk, hogy a te irgalmasságod karjaira felemelj s szent fiadnak bűnbocsánatot szerzett érdemeivel bűnbánatunk könyeit kegyelmesen letöröld! Elismerjük óh Uram! hogy méltatlanok vagyunk e nagy kegyelmedre, mert nem állnak meg a jóban állhatatosan a mi lábaink, óh! és oly gyakorta ingadozik benned vetett bizodalmunk! De bevalljuk azt is, hogy nehéz nekünk a kisértések ellenében harczolnunk, mert a test, mert a világ elnyomja lelkünknek feléd vonzó tiszta vágyait! Akaratunk vagyon a jóra, de hogy véghez vigyük, nincs hozzá erőnk, s ha Te nem támogatod lábainkat, tántorgunk; ha Te nem aczélozod meg karjainkat, kiesik a fegyver kezünkből; ha Te nem világosítod meg utunkat, a bűn homályába tévedünk; ha Te nem erő-

síted meg hitünket, ingó nádszálként megtörik; ha Te nem nyitod fel lelki szemeinket, a tátongó örvénybe esünk menthetetlenül!

Te állj azért mellénk szent lelkeddel! Te légy az erős kőszál, melyen lábaink megállnak; kegyelmed legyen a bátorító erő, szent igéd a világító szövétnek, hogy házunkban és házainkon kívül, munkáink között és a pihenés óráiban, ébren és alva, életben és halálban csak Te rólad gondolkozzunk, reád vessük minden gondjainkat, beléd helyezzük minden bizodalmunkat, megálljunk állhatatosan te melletted, s csak azokhoz ragaszkodjunk, a melyek igazak, a melyek tiszták. E végre áldd meg minden igyekezetünket, mely a jóra irányul, világosítsd meg értelmünket, mely Téged keres, emeld fel lelkünket, mely hozzád óhajtozik, szenteld meg érzelmeinket, melyek hozzád buzognak, erősítsd meg akaratunkat, melylyel a Te utaidban járni törekszünk. A jólétben, a boldogságban óvj meg az elbizakodástól, a szenvedés, a szomorúság napjaiban az elcsüggedéstől, kishitűségtől, hogy életünknek minden idejében vallja benned bízó lelkünk, hogy a kik az Istent szeretik, azoknak mindenek egyformán javukra vannak!

Isten, jó Atyánk! igédből tudjuk, hogy az igazaknak könyörgése kedves te előtted, óh legyen kedves e mi imádságunk is és teljesítsd be azt kegyelmedből a Jézusért. Amen.

Csütörtökön reggel.

Hiveknek őrzője és hűséges gondviselője, a mi lelkeinknek és sok változások közé tétetett világi életünknek is egyedüli öröme, felséges Ur Isten! ékes dolog Téged dicsérni és a te nevednek éneket mondani, hirdetni minden reggel kegyelmedet és igazmondásodat hiveid gyülekezetében, hol kiválóképen való módon lakozol! Mi is azért, bűnös gyermekeid, noha porok és hamvak vagyunk, bejöttünk szent szined elé, mert szomjúhoz lelkünk Téged, hogy láthassuk segedelmedet, dicsőségedet!

Hálát adunk neked s teljes szivünkből dicsérünk Téged, kegyelmes Atyánk! velünk közlött jóvoltodnak sokaságáért; hálákat adunk közelebb azért, hogy az elmult éjjel oly kegyelmesen megemlékeztél rólunk, s mind lelkünket, mind testünket atyai gondviselésed szárnyaival szeretettel takargatád. A Te gondviselésedbe ajánlottuk magunkat, midőn az éj beálltával az édes álom pihentető párnájára hajtottuk le fejünket és ime gondot viseltél reánk, csendessé tetted nyugodalmunkat, megujulásunkra fordítottad aluvásunkat és örvendetes, békességes felébredést engedtél minekünk! Magasztaltassál azért mi tőlünk óh Uram! kik szeretjük a te megtartásodat!

Áldások Istene, jó Atyánk! Te voltál születésünktől fogva mind ez óráig életünknek vezére, Te nyujtottál nekünk segedelmet akkor is, mikor minden emberektől elhagyattattunk! Óh vajha mi is mindenkor megemlékeztünk volna Te rólad, vajha mindenkor szemünk előtt és szivünkben tartottunk volna Téged! De nem kell-e pirulva bevallanunk, hogy mily ritkán indítottak minket a Te jótéteményid oly háladatosságra, hogy szent akaratodat mindenkor (mindenütt és mindenekben) hozzád vonzó szeretetből örömmel cselekedtük volna! Óh Atyánk! ifjuságunk bűneiről ne emlékezzél meg, s a mi ma elkövetett bűneinkért is ne büntess minket, hanem emlékezzél meg rólunk irgalmasságod szerint és bocsásd meg kegyelmesen minden bűneinket. Óh Atyánk! segélj minket arra, hogy ezután szorgalmatosabban emlékezzünk meg rólad, a Te kedvedet keressük, Te benned gyönyörködjék a mi lelkünk szüntelen!

Elismerjük óh Uram! hogy sokak és különfélék e világon a bűnre való kisértések, s érezzük, hogy mily gyengék, erőtlenek vagyunk mi ezek ellenében megállani, ha te megvonod tőlünk gyámolító segedelmedet! Körülvesznek a világi szorgalmatosságok, s mindjárt elfelejtjük, hogy a Te országod nem e világból való, nekünk pedig ez országot kell keresnünk, hogy mindenek megadassanak nékünk; boldogság, jólét karja ringat minket kegyelmedből, s a jólét ölében elfelejtkezünk arról, hogy minden jó adomány és tökéletes ajándék

onnan felül száll alá, Te tőled, a világosságnak atyjától, s szivünkben a rút hálátlanság (sötét, nehéz füstje) el-eloltja irántad, legfőbb jóltevőnk iránt lángoló szeretetünk tüzét; sulyos kő nyom, a gond köve, nehéz kereszt, szenvedés, bánat, inség keresztje, s a mi ajkunk mindjárt panaszra nyilik, a mi szivünk mindjárt csügged, s elfelejtjük, hogy az Isten nem hagyja el azokat, a kik ő benne bíznak. Óh állj mellénk a te megsegítő, megszentelő, megerősítő kegyelmeddel! Te magad nyomd mélyen szivünkbe, hogy szent kötelességünk erőnket, világi javainkat, és mindenünket, valamivel birunk, a Te szent akaratod szerint jóra fordítanunk. Juttasd ezt eszünkbe, valamikor szivünk rossz példáktól, vagy a maga megromlott indulatitól csábíttatik s a bűnre akar vetemedni. Add, hogy mindannyiszor ez legyen első gondolatunk: mi módon mivelném e nagy gonoszságot, vétkezvén az én jóltevő Istenem és Atyám ellen?!

Tapasztaltasd velünk, mi Istenünk! ma is és életünknek minden idején a Te áldott jóvoltodat és segedelmedet! Adjad nekünk a békességnek és szelidségnek lelkét, a mely előtted annyira kedves. Irts ki szivünkből minden irigységet, gyűlölséget, visszavonást, boszszúállásnak kivánságát, és ajándékozz meg, szeretetnek és könyörületességnek érzelmeivel. Ha valamely keresztviselés és nyomorúság jő reánk, ha tanácsból megfogyatkozunk, s nem várhatunk sem magunktól, sem mástól segedelmet, emlékezzél meg akkor rólunk s szóld a mi lelkünknek biztató igédet: ne félj, én veled vagyok! Ha az igazságért gyűlölséget és üldözést kell szenvednünk, emlékezzél meg rólunk és védelmezz ellenségeink ellen; ha betegségbe esünk, s végre a halál sötét völgyébe kell leszállnunk, óh emlékezzél meg rólunk, könyörülj rajtunk, mint az Atya könyörül az ő gyermekén, s vigy át ama jobb világba, ama boldog örömbe, melyet mindeneknek igértél, a kik Téged itt mind végig szeretnek és szivüknek tisztaságában tisztelnek, szent fiadért, a Jézusért. Amen.

Pénteken reggel.

Örvendező szivvel sietünk szent oltárodhoz, szeretetben kifogyhatatlan Istenünk, jó Atyánk! hogy hitünk szárnyain felemeljük lelkeinket s oda irányozzuk szemeinket, ama fénylő, ragyogó istenképre, mely egyszülött fiadnak, az Ur Jézus Krisztusnak, szeretetet, alázatosságot, engedelmességet és béketűrést sugárzó arczáról ránk mosolyg! Óh! csudálatossá tetted Te hozzánk való irgalmasságodat, midőn minket méltatlanokat kegyelmed karjaira felvettél, s ama tökéletes Üdvezítővel, s az üdvösségnek reménységével megajándékoztál, úgy szeretvén e bűnös világot, hogy érette adtad egyszülöttödet, hogy valaki hiszen ő benne, el ne veszszen, hanem örök élete legyen! Magasztalunk Téged ezért, óh Isten! minden reggel, és áldjuk a Te nevedet mindörökkön örökké, a Te országod dicsőségét szóljuk és a te hatalmadat hirdetjük!

Óh! boldogok mi, hogy birunk Téged, hitünknek Fejedelme, üdvösségünknek megszerzője, Urunk és Mesterünk, Ur Jézus Krisztus! Milyen szomorú lenne a mi sorsunk, nyomorúságos a mi életünk, ha a Te végetlen szereteted nem váltott volna meg minket a bűnnek rabságából s a halál hatalmából! Igy pedig az üdvösség reményével eltelve, szereteteddel körülövedzve, hiteddel megerősítve boldogan tekintünk ama mennyei hajlékok felé, melyeket Te készítettél nekünk Atyádnak házában, hogy ott, az igazságban hű futás után élvezzük az örök élet végetlen gyönyöreit!

Ah! de mig e pályát megfutjuk, sok küzdelem, nehéz harcz, sok kisértés, nagy megpróbáltatás vár reánk, s a küzdelem kimerít, a harcz felemészt, a kísértés megejt, a próba összetör, ha Te nem lészsz mellettünk! Hozzád esdünk, hozzád kiáltunk tehát életünk vezére és megtartója! mint ama első tanítványaid, Uram! maradj velünk!

Ha lelkünkben vihar támad, s a kételkedés szele, a hitetlenség csapkodó hulláma ide-oda dobja kicsinyke hithajónk; légy velünk,

hogy el ne veszszünk, szóld hozzánk a bátorítást: mit féltek? dorgáld meg a szeleket és vizeket, hogy legyen csendesség! Ha a bűn, a kisértő veti ki előttünk hálóját s harczra hív, erősíts meg isteni evangyéliomod legyőzhetlen fegyvereivel, hogy az üdvösség útján megállhassunk; ha bűneink miatt háborog lelkünk, s bűnös voltunk érzetében nem merjük a mi szemeinket felemelni az egekre, óh állj mellénk Istennek ártatlan báránya, ki magadra vetted a világ bűneit, s igaz bűnbánatunk elsirt könnyeire felemelő válaszul hozd fel az isteni irgalom ama napját, mely szivünkbe ragyogja a kegyelem bűnbocsátó biztatását, bizzál! megbocsáttattak a te bűneid! Ha bánat sujtol, szenvedés keresztje nyom, s ránk jőnek a gyötrelemnek, a megpróbáltatásnak ama nehéz órái, napjai, melyekről azt valljuk: nem szeretjük ezeket! maradj velünk s ha szent megnyugvással édesden öledbe hajtjuk fejünket, Te nagy Szenvedő, Tűrő! taníts tűrni, ne hagyj csüggedni, serkents remélni, szólj vigasztalást a gyötrődő kebelnek, hogy Te is szenvedtél az előtted való öröm helyébe, s hogy boldogok, a kik sirnak, mert ők megvigasztaltatnak. Ha az ártatlanságért, az igazságért üldöztetünk, ha a világ gyűlöl és háborgat, arczul üt és megostoroz, a méltatlanság és hálátlanság mérgezett nyilaival sebez, ha nyughelyünk párnáit tövissel tömik meg a igazok, óh! maradj velünk! erősíts meg az igazság utaiban, csepegtesd vérző szivünk sebére istenigéd e gileádi balzsamát: boldogok, a kik háborúságot szenvednek az igazságért, mert azoké a mennyeknek országa.

Mikor fogyatkozást szenvedünk, mikor üldöztetünk, rágalmaztatunk, gyaláztatunk, mikor éhezünk, szükölködünk, mikor bánkódunk, rettegünk, kételkedünk, mikor erőtlenkedünk, betegeskedünk, maradj velünk, állj mellénk, vigasztalj, erősíts, bátoríts, emelj fel, táplálj, védelmezz, enyhíts, gyógyíts, szabadíts meg minket!

Közelébb e mai napon is Te állj mellénk, Te légy velünk, Te vezérelj, őrizz és táplálj minket; segíts, munkálkodásinkban, áldj meg igyekezeteinkben, szállj be házunkba, sziveinkbe állandó lakóul,

az élet utain hűséges kisérő társul; s híven futott pályánk végén, elébb vagy utóbb a vándorbot kiesik kezünkből s a halál árnyékának völgyébe kell leszállanunk, maradj velünk! Te fogd be megtört szemeinket, Te öleld magadhoz hivő lelkünket, Te szóld nekünk, Te, a halálnak diadalmas Meggyőzője e vigasztaló biztatást, én vagyok a feltámadás és az élet, a ki bennem hiszen, ha meghal is, él! Amen.

Szombaton reggel.

Nagy hálaadással magasztalunk Téged, örökkévaló felséges Ur Isten! e már-már lehanyatló hétnek utolsó reggelén! Hozzád jövünk mi jövevényei és vándorai e muló földi életnek, kinek léted örök és változhatatlan, hozzád jövünk, hogy hálával és reménynyel, magasztalással és bizodalommal megteljesedett szivünk érzelmeit kiöntsük elébed s benned nyugodalmat találjon a mi lelkünk!

Fogadd el tehát hálánkat, kedveld erőtelen magasztalásunkat, melyet oltárodra áldozatul hozunk azon sok-sok jótéteményedért, végetlen kegyelmedért, melylyel minket ez elmuló héten áldottál, megtartottál, atyailag szelid szeretettel takargattál! Bizony, csak a te kegyelmednek köszönhetjük, hogy a mi életünket, (mely olyan, mint a füstölgő gyertyabél,) ki nem oltá az enyészet oltogató szele, de sőt jóságod és kegyelmed az egész héten erővel, egészséggel, munkakedvvel és örömmel, boldogsággal koronázott minket. Mit adjunk neked, óh Atyánk! e nagy jóságodért? A hálaadásnak poharát veszszük fel s áldjuk a Te nagy nevedet mindörökké!

Légy áldott testi áldásidért, melyekben bőven részeltetél; az erőért, melylyel a munkálkodásra alkalmatossá tettél, a mindennapi kenyérért, melyet fáradozásaink gyümölcséül kegyelmesen megadtál; az örömnek kedves óráiért, melyekkel küzdelemteljes életünket felvidítottad; a segedelemért, melylyel munkálkodásinkban kisértél; az oltalomért, melylyel szeretteinket, világi javainkat körülvetted, megáldottad s igy életünk terheit viselni megkönnyítéd! De légy

áldott főleg lelki kegyelmeidért! Légy áldott, hogy neküink az örök életnek beszédét és igéretét adtad, mely lelkünket erősítette a jóban, biztatta csüggedezéseiben, oltalmazta a kisértésekben, boldogította a jólétben, vigasztalta a szenvedés nehéz óráiban, s megnyugtatta a mulandóság keserű érzetében! A hálaadásnak és magasztalásnak énekére nyilnak meg a mi ajkaink, áldják a mi lelkeink az Urat és nem felejtkeznek el semmi jótéteményeiről!

Óh Atyánk! midőn egy hét munkára rendelt napjainak végén állunk szent tornáczodban, a magasztalás és hálaadás érzete mellett, a remény és gyermeki bizodalom érzelmeivel is emeljük tehozzád fohászkodásunk szavát. Óh! mert érezzük, hogy méltatlanok vagyunk a Te kegyelmedre, érezzük, hogy csak e végéhez közelítő héten is mily sokszor megbántottunk Téged, midőn ingadoztunk a jóban, elhajlottunk a Te szent törvényeidtől, inkább hallgattunk a testiség, a világ bűnre csábító, mint a Te szent igéd örökéletre és üdvösségre hivogató szavaira, inkább szerettük a világ lármáját, mint a Te mennyei javakban bővelkedő házadnak csendességét, futottunk az élet muló javaiért s elfeledkeztünk lelkünknek igazi javáról, elfeledkeztünk arról, hogy mit használ az embernek, ha az egész világot megnyerné is, lelkében pedig kárt vall! Azért alázatos bizodalommal zörgetünk a te isteni irgalmasságodnak ajtaján, hogy végy fel minket a te irgalmasságod karjaira s bocsásd meg minden bűneinket a Te szent fiad a Jézus Krisztus érdeméért, ki azzal biztat minket, hogy nem kivánod a bűnösnek halálát, hanem hogy megtérjen és éljen.

Ime, mi megtérünk hozzád, és nem csüggedünk, de örvendezünk a reményben, hogy Te irgalmas Atyánk lészsz és nem vetsz el minket a te orczád elől! Ebben a reményben ajánljuk kezeidbe a mi életünket, bizzuk reád minden dolgainkat; cselekedjél velünk, mint a szeretettel teljes Atya az ő fiaival! Óh Atyánk! terjeszd ki fölénk kegyelmed oltalmazó, védő, megtartó, melengető, áldó szárnyait! töltsd be lelkünket vallásos szent érzelmekkel, ékesítsd fel hittel, szeretettel, reménynyel, add neküink erősségül a Te lelkedet, hogy

testben lélekben, megujulva jöhessünk fel holnap, imádásod napján szent pitvaridba, s lélekben és igazságban imádhassunk Téged!

Óh Atyánk! e már-már letűnő hét is élénken emlékeztet minket a mulandóságra! Ime, egy tenyérnyivé tetted, oh Uram! a mi napjainkat s a mai nappal ismét közelebb jutottunk sirunkhoz, melybe elébb vagy utóbb, a Te bölcs végzésed szerint csakugyan le kell szállanunk, miként az öröklétbe szállt le e hét. Ma még szent hajlékodban jelentünk meg, s oltárod zsámolyához hozzuk szivünk áldozatát; s ki tudja, hahogy holnap nem itélőszéked előtt kell-e megjelennünk számot adni sáfárkodásunkról? Uram! kezeidből vettük életünket, s bármikor kelljen is azt kezeidbe vissza letennünk, csak arra kérünk, légy kegyelmes nekünk, adj csendes elszenderedést, s midőn haláltusánkban segítségül hivunk, vigy át e küzdelemből az örök béke hajlékaiba, add meg nekünk a Te üdvezítésednek örömét, hiszen Te mondád, „hívj segítségűl engemet a te nyomoruságodnak idején, és én megszabadítlak tégedet!“ Oh! hallgass meg s légy kegyelmes szent fiadért a Jézusért. Amen.

HÉTKÖZNAP REGGELI FOHÁSZOK.

Első hét.

Hétfőn reggel.

Téged keres lelkünk, Isten, jó Atyánk!
E ránk virradt hét áldott reggelén,
Ki kegyelmed napját felhozád reánk,
Hozzád von a hit, szeretet, remény.
A *hit*, mely keblünk irántad hevíti,
Hogy örökünk Te vagy s szikla-kövünk!
S lelkünk elvész, ha szent hitét veszíti,
Ha másban, mint benned gyönyörködünk!

Karod elűzte tőlünk az éjhomályt,
S életünk mint árnyék el nem fogyott,
Szivünkre, nyomasztó gond alatt ha fájt,
Balzsamról jóságod gondoskodott.
Kitártad felettünk, bűnösök felett!
Védő szárnyad és veszni nem hagyál,
Vedd érte hő imánk, melyben Teneked
A *szeretet* s hála fohásza száll!

A multért hála zengjen és dicséret,
Jövőnkre hintsen áldást szent kezed!
Ha kegyelmeddel napjaink kiséred
Áldott lesz a kezdet és végezet!

Te benned bízva kezdjük új hetünket,
Lelkünk *reménységgel* hőn átölel;
Oh teljesítsd be édes reményünket:
A benned bízókat ne hagyjad el! Amen.

Kedden reggel.

Isten! kinek hatalmad s bölcseséged
Idő forgása, éj, nap hirdeti,
Jó reggel keresnek, dicsérnek Téged
Lelkünknek feléd buzgó érzeti!
Tiéd a napfény, a sötét éj Tiéd,
Te adsz enyh-álmot, édes ébredést,
Érlelő sugárt lelkünkbe szent igéd
Hint, hogy neveljen ott aranyvetést!

Hasztalan vonunk mi erős oltalmat
Álmunk felett, ha kegyed nem virraszt;
Bizton csak a benned bízó sziv alhat
Mert vésztől szent karod megvédi azt!
S ha felragyog a hajnal fénysugára
Jóságod őt szeliden kelti fel,
Öntesz lelkébe kedvet a munkára,
Áldod, őrződ lelked kegyelmivel!

Oh hála Néked! hogy ez új reggelen
Jóságod napja újra ránk mosolyg;
Hálát rebeg ajkunk itt e szent helyen,
Hogy hintél éltünkre békét, mosolyt!
Oh! tartsd meg ma is éltünk és mindenünk,
Mivel jóságodból elhalmozál,
Te légy a baj, vész közt Atyánk, Istenünk!
Te a bűn ellen védő sziklavár! Amen.

Szerdán reggel.

Elmult az éj, sötétje szerte foszlott,
A hajnal rózsafényt deríte ránk
Te álltál őrt mellettünk mint lángoszlop
Az éjhomályban, Isten, jó Atyánk!
S míg itt is, ott is kialudt az élet,
Mint hamvadó, füstölgő gyertyabél:
Mi élünk, s hálával omlunk elébed,
Hogy nem fogá be szemünk síri éj!

Atyánk! jóvoltodért mit adjunk néked?
Kinek tárháza gazdag kincses-ház!
Óh! vedd kegyesen, ha mit hoz a lélek,
Ha hit szárnyán feléd száll hő fohász!
Erőtlen ah! bennünk a lélek s gyönge,
A test lenyomja égi vágyait!
De hű küzdőnek igaz, drága gyöngye
A porból is feléd csillog: a hit!

Segítségedben kik bíznak Istenünk!
Te mondád, hogy őket el nem hagyod,
Őledbe reménynyel hajtjuk hát fejünk,
Oh adj keblünkbe vezércsillagot!
Hogy áldást hozzon ránk a küzdés, munka,
Segítségeddel ma is el ne hagyj!
Szent-lelked szálljon lelkünk s hajlokunkba,
Oltalmunk, erősségünk légy, maradj! Amen.

Csütörtökön reggel.

Hozzád vezérel lelkünk gondolatja,
Oltárodhoz borulni int e regg,
Isten! ki éltünk gondviselő Atyja
Vagy, ha szivünk boldog, s ha kesereg!
Jóságod példázza e létben minden,
Egek hirdetik dicsőségedet,
S a földön szemünk bárhová tekintsen,
Azt zengi minden: Az Isten szeret!

Az éj néma csendje, az édes álom,
Eged ragyogó csillag-tábora,
Madárdal, harmatgyöngy rengő fűszálon,
A regg elömlő fénye, bíbora
A nagy természet, jóvoltod tárháza,
Ez áldásiddal terített asztal,
Mint a hivő sziv feltörő fohásza:
Jóságodért hálásan magasztal!

Légy tőlünk is, légy magasztalva áldott,
Jóságos Atyánk! hű gondviselőnk!
A vész-, viharban csüggedőnél Te állj ott,
Hitgyöngeségünkben Te légy erőnk!
Te rád hagyjuk mi ma is utainkat,
Kinek jóságod nem fogy soha el!
S inség, nyomor, vagy jólét karja ringat:
Tied a *boldog* sziv, *sérült* kebel! Amen.

Pénteken reggel.

Szent hajlok a Te házad, jó Atyánk!
Imádkozásnak csendes háza az,
A mennynek üdve mosolyg itten reánk,
Égő sebünkre balzsam, gyógy-vigasz!
Kihez mennénk oh Uram! mostan is, hova?
Örökélet beszéde fakad itt,
Ha lelkünk hittel Téged hőn átfona,
Ránk hintsd békéd olajágait!

Im feljövénk jó reggel pitvaridba,
Jobb itt egy nap, hogy nem máshol ezer!
Imánkban ha ráhajlunk karjaidra:
Szivünk a gondtól megpihenve ver.
Élet viharja, bűn zajló hulláma
Künn hányja, veti kisded csolnakunk,
Házadban biztatón int égi pálma:
Ha bízva küzdünk, partra juthatunk!

Oh! halld meg hozzád felszálló fohászunk:
Hullasd lelkünkbe égi harmatod,
S ha gyarlók levén ellened hibázunk,
Szent Fiadért óh! adj bocsánatot!
Áldd meg a munkát, mit kezdünk nevedben,
Legyen távol tőlünk a kín, kereszt;
Házunk, javunk, lelkünk, hogy el ne veszszen:
Szerelmed védő szárnyával fedezd! Amen.

Szombaton reggel.

Kinek léted örök, ki előtt ezer
Esztendő is csak egy-egy röpke nap:
Isten! hozzád vágy az érező kebel,
Te jóságban is változhatlan, nagy!
Időnk gyorsan futó hajó, a létben
Csak egy hullám, mely jő, rohan a *hét*,
S ha elsimul enyészet tengerében:
Hajónk a *sírhoz* vitte közelébb!

A mai nap is egy ily hullám vége,
Az *öröklétbe* fut le im e hét!
Csak röpke percz annak, kit égi béke
Karolt s balzsammal gyógyítá sebét!
De ah! kinek csak siralmat, gyászt hozott
S nehéz órák gyötrelmit szenvedé,
Ki enyhért égő köny közt imádkozott:
Örök idő! ha enyhét nem lelé.

Oh hála, hála Néked és dicséret
Jó Atyánk! hogy hajónk kormányozád
S bár vétkesek *mi*, kegyeddel kisérted
Éltünk s e hét révpartjához hozád!
Maradj velünk! miglen tart e földi lét,
Üzzön tőlünk őrszemed vészt, vihart
S ha elborít majd sír-hullám, éjsetét:
Fogadj be Ég! virányos *békepart*! Amen.

Második hét.

Hétfőn reggel.

Buzgón emeljük fel szivünk
Hozzád, élet atyja!
Mely kegyességgel bánsz velünk,
E nap is mutatja.

Ime ismét új hétre juttatsz
Boldogulásunkra;
Engedd, hogy a mely időt adsz
Fordítsuk hasznunkra.

Ha szeretsz gyönyörűséggel,
Bird arra szivünket,
Hogy annál nagyobb készséggel
Kövessük tisztünket.

Ha bú s nyomorúság jő ránk,
Te légy bizodalmunk,
Te nálad, mennyei Atyánk!
Legyen nyugodalmunk. Amen.

Kedden reggel.

Uram! Téged áld szivünk és szánk,
Ez éjszakán Te voltál védelmünk,
Mint hív atya úgy vigyáztál ránk,
S megujult mind testünk, mind értelmünk.
Mik vagyunk, hogy így viselsz lelkünkre
Gondot, s időt adsz megtérésünkre?

Adjad ma is, szeretet atyja!
Bánat nélkül végezzük napunkat,
Ha munkánknak jó folyamatja
Nem lesz, óh tekintsd jó szándékunkat.
E része is mulandó életünknek
Használjon halhatatlan lelkünknek.

Ma is, a mire lesz szükségünk,
Add meg, kivált adj lelki nyugalmat;
Tőled függjünk, s ha nyom inségünk,
Vessünk benned erős bizodalmat;
Te tudod, mi legyen főszükségünk,
S bizonnyal megadod üdvösségünk! Amen.

Szerdán reggel.

Ismét épen felébredtünk,
S új erővel ver erünk;
Uram! Te voltál mellettünk,
Minden jót tőled nyerünk:
Az éjszaka sötétségét,
A csillagok fényességét,
A nappalt is Te adod.

Adj erőt, Atyánk! a jóra,
Serkents hasznos munkára,
Hogy éltünkből minden óra
Folyjon sokak javára;
Téged mint fő jót keressen,
Mindenek felett szeressen
Szivünk és minden részünk.

Igy e napon is nevedben
Vígan estét érhetünk;
Bőven részt ád kegyelmedben
Jó lelkiismeretünk:
Édesden hunyjuk be szemünk,
Megnyugszik egész testünk,
S örül te benned szivünk! Amen.

Csütörtökön reggel.

Óh mint elszoktad rejteni,
Nagy Isten, utaidat!
Halandónak megfejteni
Nem lehet titkaidat:
De öröktől gondod volt ránk,
S most is vagy szerető Atyánk:
Mely méltó megnyugodnunk!

Vezess hát éltünk czéljára,
Atyai bölcs karodon,
Háladó gyermek módjára
Megnyugszunk tanácsodon;
Hiszszük, hogy kimenetele
Megbizonyítja, hogy vele
Boldogságunkra czélozsz.

Tartsd meg e bizodalmunkat,
S ne hagyd kimulni soha, . .
Hogy bölcsen látod javunkat,
S nem is lehetsz mostoha;
Hogy boldog állapotunkat
Buzgón hálájuk s bajunkat
Erős hittel rád bizzuk! Amen.

Pénteken reggel.

Nincs lelkünknek szivesebb óhajtása,
Mint, nagy Isten! neved magasztalása;
Minden reggel megujul hűséged:
Ércz az a sziv, mely nem dicsér Téged.

Látod Uram! teljes reménységünket
Benned vetjük, s rád bizzuk életünket,
Te vagy nekünk kegyelmes Istenünk,
Erős várunk, oltalmunk s mindenünk.

Üdvözítőnk! add, hogy neked szenteljük
Életünket, s példád szerint rendeljük;
Te igádat mondod gyönyörűnek,
És terhedet kedvesnek, könnyűnek.

Te jól látod nagy erőtlenségünket,
Segéljed hát kegyelmeddel lelkünket:
Te, ki többet adsz, mint kér ajakunk,
Meghallgatod könyörgő szózatunk! Amen.

Szombaton reggel

E reggelt is Te adtad
Megérnünk kegyesen.
Ki ez éjjel nyugtattad
Szolgáid csendesen:
Isten! éltünk vezére,
Kinek minden híved
Drága, s üdvösségére
Czéloz minden műved.

Neked adjuk szivünket,
Ez lesz köszönetünk,
Híven teszszük tisztünket,
Mert repül életünk;
Siet a mulandóság,
Az idők árjával,
S az örökkévalóság
Vár ezek fogytával.

Egynehány gyászos óra
Igen hamar eljár,
S a bátor bajvivóra
Víg győzedelem vár:
Mely közel vagyon a czél,
Akármit szenvedünk!
S lelkünk mennyországban él,
Ha el nem csüggedünk! Amen.

V.

TEMETÉSI IMÁK.

I. Háznál vagy a templomban.

Gyermekek felett.

1.

Kegyelemnek és vigasztalásnak Istene! hozzád emeljük e gyászalkalommal kezeinket és sziveinket, s a részvét őszinte érzelmeivel könyörgünk vigasztaló kegyelmedért a mély bánatba merült szülők sebhedt szivére, a gyász ezen megrendítő órájában. Kiszólítád hirtelen s oly korán a kedves fiút (leányt) az édes szülők köréből, ki szivöknek egyik legdrágább kincse vala s kinek szelid tekintete, ártatlan mosolya annyiszor hevíték örömre atyai és anyai sziveiket. Vérzik e gyászeseten az édes szülők szive, mert szétdulva látják a reményt, mit szivök kedveltének jövője iránt annyi szeretettel tápláltak kebleikben.

Érezzük óh Atyánk! hogy nagy a csapás, melylyel a szülőket sujtolod, érezzük, hogy nehéz az elválás a forrón szeretett gyermektől, de tudjuk egyszersmind azt is, hogy te mindenható, bölcs és szent Isten vagy, ki javunkra igazgatsz mindeneket; tudjuk, hogy nemcsak a kellemes, hanem a gyásznapok által is egyedül boldogságunkat munkálod. Azért meghajlunk bölcs végzésed előtt, óh Atyánk! és gyermeki bizalommal könyörgünk: vigasztald hathatós erőddel a bánatos szülők szivét, kiknek szerelmök kedves zálogát a sír martalékául kell átengedniök s tőle végkép megválniok. Kölcsönözd nekik kegyelmedet, hogyha bár a keserű pohár telve van kezeikben, Jézusra nézzenek, s vele gyermeki önmegadással és szent

akaratodon való megnyugvással így fohászkodjanak: Atyánk! ne a mi, hanem a Te akaratod legyen meg! Tedd hathatóssá sziveikben azon vigaszteljes igazságot: hogy korán elhunyt kedvesük korán szabadult meg a földi élet bajaitól és veszélyeitől s ártatlanságban mulván ki, korán részese lett a mennyei boldogságnak, melyet Jézus az ártatlan gyermekeknek igért, és hogy egykor mi is mindnyájan találkozunk kedveseinkkel ama mennyei hajlékokban, ha kegyesen és istenesen élünk és igazságot cselekszünk. Engedd, hű és igaz Isten! hogy ezen vallásos igazságok hathatósan vigasztalják bánatos szivöket, enyhítsd szomorúságukat s nyújtsd nekik kegyelmedet, hogy ezen örök nyugalomra kisérendő gyermeket részökre nálad oly zálognak tekintsék, melyet azért vettél magadhoz, hogy szemeiket és sziveiket az égre függeszszék és lelkök fő vágyát az örök élet üdvének elnyerésére irányozzák.

Vigasztalj minket is óh Atyánk! mindnyájunkat, kik e kisded koporsó felett a részvét könyeit hullatjuk s a keserv égető fájdalmával kisérjük e gyermeket a temető néma sirhalmai közé; segélj egyszersmind szentlelkeddel, hogy e gyászeset elevenen emlékeztessen azon órára, melyen előbb vagy utóbb itélőszéked elé kell állanunk, hogy így életünk rövid voltát szem előtt tartva, napjainkat okosan számláljuk, Jézus nyomdokán szentségben és igazságban járjunk, és ha végálomra hunynak szemeink, a menny üdvhajlékinak boldog lakói lehessünk mindannyian, Urunk és Üdvözítőnk a Jézus Krisztusnak érdemeért. Amen.

2.

Kegyelemnek és szeretetnek Istene, édes Atyánk! Hozzád emelkedik fel lelkünk örömben, boldogságban úgy, mint a fájdalom, bánat sötét gyászában, a szenvedés nehéz óráiban! hozzád emelkedik az élet derűjén és boruján, hajnalán és alkonyán, a bölcsőnél és a koporsónál! Hozzád emelkedik e kedves gyermek gyászkoporsójánál

is, kinek élte alig hogy hajnallott, már is az enyészet sötét éjjelébe tűnt el, gyászt, bánatot, fájdalmat hagyva a szerető szülők szivében.

Istenünk és Atyánk! Te oltál szeretetet a szivekbe, mely által összefűzöd a rokon lelkeket, hogy a családi életben egyesüljenek. Megáldod őket, mint a termőfát, virággal, gyümölcscsel, szivök szeretetének drága zálogaival, édes gyermekekkel, hogy beteljék a ház örömmel, a sziv boldogsággal, édes reményekkel. De jaj! a virág csak virág, ideig-óráig tartó; nap hevének, vad viharnak, dérnek, fagynak van kitéve, hervadásnak, enyészetnek alávetve! Igy a gyermek, e gyönge virág, már bimbójában, hervad, hervad még alig nyíló korában; ha rá fuval az enyészet szele, eltűnik mosolya, el minden kelleme, fehér liliommá lesz a piros rózsa, s lehervad a sírba, hideg koporsóba! De nem a virágnak fáj, ha válik az ágtól, a fán marad a seb, érte is az gyászol! Ime itt is e letört gyönge virág koporsójánál az édes szülők szive jajdul fel kínos fájdalomban s hullatja szeretetének, fájdalmának harmatát. Ah! hisz alig pár napja, hogy életfájukon szép virág nyílott, szivükön egy angyal pihent, s ma úgy állnak itt, mint vihartól tépett, virágtól fosztott, lombtalan, puszta fa, melyre még a madár is félve száll. Letűnt az ő szivök fényes napja, elszállt vele házuk öröme, keblök boldogsága, sötétlő, mély gyászba borult lelkök világa! Rövid ideig tartott az öröm, hosszú leend a bú, a gyász, a fájdalom, melynek terhe alatt szinte leroskad, megtörik a szerető szülei sziv!

Óh szeretetnek és vigasztalásnak édes Istene! mennyei Atyánk! Te cselekedted azt, hogy e ház örömdala siralommá változzék, hogy e szülők boldogsága gyermekök hervadtával fájdalom, panasz zokogásába merüljön. Nem zúgolódunk ellened! meghajlunk szent akaratod előtt, mert bölcsek a te czéljaid, végiremehetetlenek a te utaid, ki áldva sujtasz, sujtolva áldasz! Te tudod, mért bocsátád az édes szülőkre e csapást, miért tetted szívüket, házukat pusztává, a bánat pusztájává, hol a szerető szülei sziv fájdalma sir a kedves magzat felett. Nem nyitjuk panaszra ajkainkat, csak arra kérünk, hajolj alá

azokhoz, kiket oly nagyon megaláztál, oly mélyen sujtottál; légy szerető atyjok, ők szeretett gyermekeid! Emeld fel a mérhetlen fájdalomtól megtört lelkeket, a bánatos atyát, a zokogó édes anyát, kesergő rokonokat, emeld fel a vallás karjaival. Nyujtsd a hit enyhítő malasztját, hogy még a fájdalomban is áldjanak, imádjanak! Csepegtessd szivök vérző sebére mennyei vigasztalásod azon hegesztő gyógybalzsamát, hogy nem halt meg, csak alszik a kis leány (fiú) s ott a Te dicső országodban egykor velük együtt örök üdvre boldogságra ébred! Óh! add, hogy e gondolat, e hit megnyugtassa a fájdalomtól háborgó sziveket, letörölje a szerető lelkek égető könyeit.

Minket pedig mindnyájunkat vezérelj az élet utjain szerető karjaiddal, hogy soha el ne feledkezzünk arról, miszerint életünk hasonló a virághoz, mely reggel mosolyg, nyilik, este gyakran elhervad már, hogy így munkálkodjunk míg nappal vagyon, mert eljő az éjszaka, a halálnak sötét éjszakája, mikor nem munkálkodhatunk többé, hogy teljesítsük híven kötelességeinket mint szülők, nevelvén gyermekeinket Isten és emberek előtt való kedvességben, mint e kedves gyermek vala, neveljük a Te angyalaiddá, hogy szüntelen a mennyre legyen függesztve lelkünk vágyódása, mígnem oda csakugyan eljutunk, s az örök üdvnek részesei leszünk a mi Megváltónk és Üdvözítőnk az Úr Jézus Krisztus által. Amen.

3.

Fájó szivvel borulunk le előtted e gyász alkalommal, szent Istenünk, édes mennyei Atyánk! ki a sziveknek megsebesítője, de egyedüli igaz orvosa is vagy. Lezárt kicsiny koporsót szemlélünk előttünk, benne síri álomra szenderült kisded pihen, kinek rózsaként feslő élete, szelíd tekintete, ártatlan mosolya, mint fényes napsugár, örömöt, boldogságot, édes reményt árasztva ragyogta be az édes szülők szerető szivét. De ah! a ragyogó sugárra sötét felhő borult, a gyönge bimbó lehullatá harmatos szirmait, mielőtt kinyithatá annyi édes reménynyel telt kelyhét.

Istenünk! ha nagy a bánata a gondos kertésznek, ki gondos, szorgalmas ápolás daczára is ellankadni, lehervadni s kiveszni látja kerte virágait, csemetéit, mennyivel nagyobb, leverőbb bánata az édes szülőnek, midőn szivének oly végetlen szeretettel ápolt virágát, csemetéjét, kedves gyermekét elhervadottan, a reménynek rengő bölcseje helyett az enyészet koporsójába letörve, kell szemlélnie! Csoda-e, ha a fájdalom könypatakja fakad fel szivében, csoda-e, ha zokogással, panaszszal ostromolja egeidet?! Szent Istenünk, mennyei édes Atyánk! Önts vigaszbalzsamot e síróknak sebhedt sziveikre, kik e kicsiny koporsóba zárt nagy boldogságukat gyászolják! Szétdulva az édes remény, mit gyermekök jövője iránt annyi szeretettel tápláltak, mert ime a szeretett gyermek, mint zivatar letörte rózsaág, mint hervasztó szél hullasztotta virághlevél, mint erőszakosan letört liliom, kora halál gyászos martaléka lett!

Mindentudó Isten! Te jól tudod, mit kelljen cselekedned! Jőjj, óh jőjj alá tehát, vigasztalásnak Istene! kegyelmeddel! Enyhítsd a veszteség sujtotta szülők fájdalmait azon lelket felemelő hittel, hogy kedves gyermekök a nyomorúságos földi életet örökkétartó, s mondhatlanul boldogabb élettel cserélte fel; éleszd benned való bizalmukat azzal az örvendeztető reménységgel, hogy elhunyt kedvesöket egykor az üdvezültek seregében ismét meg fogják látni s vele örökre egyesülnek majd ott fenn az egekben; munkáld bennök szent lelked ereje által azon keresztyéni kegyes indulatot, hogy ha atyai és anyai szeretetük fájdalom könyeit sírják is most, e könyek közt is alázzák meg magokat a te szent akaratod előtt s gyermeki bizalommal rebegjék a megnyugvás emez igéit, az Úr adta, az Úr vette el, áldott legyen az Ő szent neve!

Vigasztald meg óh Istenünk és Atyánk! mindazokat, kik ez ártatlan kisded elhunytát siratják, vigasztalj meg minket mindnyájunkat most és minden szomorú ügyünkben, a te véghetetlen szeretetedért. Amen.

4.

Iskolás gyermek felett.

Örökké imádandó Isten, mennyei Atyánk! A te, bár megfoghatatlan, de bizonnyal szent és jó akaratod teljesültét hirdeti ezen koporsó. Téged imádunk azért ezelőtt is lelki alázattal, hozzád fordul vigasztalásért a család, melynek kebeléről a fejlő virágot leszakítá az enyészet. Uram! Te a jó gyermekben drága kincset adsz, mely örömmel tölti meg a szülői kebelt. Méltán nevezik boldognak az édes anyát, ki ép testű és lelkű magzatokat nevel; olvassa azok szemében a ragaszkodást, látja őket előbbre haladni az ismeretben s gyarapodni az Isten és emberek előtt való kedvességben. Boldogok voltak e házban is a szülők, mert gyermekükben a te jóltevő szeretetednek élő bizonysága ékesíté családi kertjüket. Örömkönyük fakadtak szemeikben, midőn élénk szorgalommal gyüjtötte koszorúba az ismeretek virágait s ártatlan keblében, mint jó termő földben gazdag gyümölcsöket igértek az elhintett magvak. Ihlettebben fakadt ajkaikról az ima, midőn szülöttük is együtt áldozott velük a buzgóság oltárán. Oh, de elköltözött a halál utján a kedves növendék és vele eltávozott az öröm is e házból. A szülei karok helyett koporsó öleli, az iskola helyett, honnét az épülés új és új jeleit hordá mint a méh a virágról a mézet, a temető várja, honnét út nem vezet a szülőházba vissza.

Jó Atyánk, Istenünk! a mi ajkunkon a gyöngeség érzete sóhajjá változtatja át a vigasztalásnak igéit. Kérünk, Te jőjj, Te csendesítsd le a fájdalom viharát a gyászolók lelkében, kik reményüknek tört romjain keseregnek. Erősítsd keblökben a hitet, mely elűzi a kétkedést s felszárítja a hulló könyeket. Ez hirdesse nekik vigasztalva, hogy a halál a tiszta lelkekre nem enyészet, hanem megdicsőülés. Ők gyermeküknek boldogságáért imádkoztak s ennek, midőn meghalt, kies helyen esett sorsa és nyilván szép örökség jutott

neki. Búcsút vett jókor a siralom völgyétől, mielőtt ennek bajai keseríthették, a kisértő nyilai megsebezhették volna. Ártatlan lelke hozzád tért a mennybe, hol nincsen szenvedés, nincs halál.

Nyugtassa meg őket a vallás azon biztatással, hogy bár sokszor megoldhatlan kérdéseket állít gyarló elménk elé határozatod, midőn reményeinket leveri, mégis javunkra vagyon ez, mert mindeneket jól cselekszik az Úr. A veszteségek a mulandókban az odafenvalókra irányozzák figyelmünket s előttünk távozó kedveseink megkönnyítik a megválást a földtől s megmutatják az égbe vivő útat. Legyen Uram! a benned helyezett bizalom enyhítő balzsam a kesergő szülők, testvérek bánatára. Lelked vigasztalja meg az elhunytnak növendéktársait, kik e koporsó körül koszorújok egy kitépett bimbóját siratják.

Maradjon Uram mindnyájunkkal gondviselő szereteted. Tartsd elménkben azon igazságot, hogy itt alant mind csak mintegy nevelő iskolába járunk és hogy a te félelmed a bölcseség kezdete. Taníts utaidon hűséggel járni, hogy bármikor szólítasz el, jó bizonyságot tehessen mellettünk a mi lelki vezérünk, Jézus, és befogadtassunk a választottak közé a mennyekben, hol tökéletesb lélekkel munkálkodhatunk azokban, a melyek a mi Atyánknak dolgai mindörökké. Amen.

5.

Árva gyermek felett.

Bölcseség kútfeje, szent Isten! Te vagy mindeneknek örökkévaló Ura, kiben nincsen változás, sem a változásnak árnyéka; a mi életünk pedig e földön a mulandóság járma alá van vetve. Porból vétettünk, és porrá kell lennünk ismét; a te akaratoddal születünk e világra és ha Te parancsolsz, búcsút kell tőle vennünk, hogy a halál révén át eltávozzunk a síron túl reánk váró uj hazába.

Különböző sorsot osztogatsz míg itt élünk, óh mindenható Isten!

Egyiknek a szeretetet, békeséget adod útitársakul és sokáig a boldogság ösvényén hordozod; a másiknak már bölcsője mellől elvonod a legelső gyámolt, s helyette az inséget állítod kisérőül a zsenge élet mellé. Az egyik hosszú pályát végezve és életével megelégedve vénségében megy a koporsóba; a másik még mint gyermek sóhajtja a halálos ágyon, kevesek és nyomorúságosak voltak az én életem esztendeinek napjai.

Megilletődve tekintünk Uram! e koporsóra is, melyben egy gyönge gyermek száll a sír hantjai alá. Korán elvetted mellőle a támaszt; alig ismerheté a gondos jó atyát; alig örülhetett a boldogságnak, mely az anyai szeretetből fakad, midőn porba esett fejének koronája, siralomra fordult öröme és a boldog gyermek álmakból a szomorú árvaságra virradt. Miért szólítod el az édes anyát, kiben a magzat számára a leghívebb dajkát rendeléd, mikor még magával jótehetetlen gyermeket kell vissza hagynia? miért küldöd sírba az apát a házból, hol őt még a nevelés gondjai marasztalják? Ez intézkedésedet gyarló elménk nem érti, de megnyugszunk mégis végzéseden mennyei Atyánk! mert tudjuk, hogy Te mindeneket szent czélból tészsz, mindeneknek üdvösségén munkálkodol. A halál útján távozót atyai kebledre fogadod; az itt maradóról nem veszed le őrző szemeidet. Nem feledkeztél meg ezen árváról sem! Te gondoskodtál róla míg élt; Te ébresztéd a részvétet, mely őt felölelte s könyörülő szivvel törekedett felejtetni vele súlyos veszteségeit. Meghajlunk határozatod előtt most is, midőn árvaságának véget vetél s elküldéd érette a halál angyalát, hogy elvigye oda, hol előre elment szülei dicsőült alakban várják őt. Nem akartad, hogy tovább is itt kesereggjen a pótolhatlan szülőanya után, és édes apát kereső szemeiben a sírkereszt fakaszszon bánatkönyeket. Elhívtad a földről, hol a legdrágább kincseket elveszté s magadhoz vetted a mennybe, hol feltalálja mindazt, a mi igazán boldogít. Megmentetted a halálban e világ kisértéseitől, a szenvedések terhétől, a mely alatt a földi vándor sok-

szor roskadoz. Elhunyt az árva, azaz, megboldogult. Elköltözött innét a nyomorúság völgyéből és hozzád ment, hol igaz lakása van.

Áldott legyen szent neved, jóságos Isten! ki gondot viselsz mind az élőkről, mind a holtakról. Áldásodat kérjük a házra, mely az elhagyott árvának menedéket nyujtott. Áldd meg mindazokat, kik szeretettel töltötték be mellette a nevelői tisztet. Békeség fedezze Uram! az elhaltnak hamvait a földben s leljen országodban lelke örök üdvösséget, szent fiad, a mi Urunk Jézus által. Amen.

Ifjak felett.

1.

Örök Isten! kinek esztendeid soha el nem fogynak, kihez folyamodhatnánk máshoz e siralom völgyéből, hol minden, a mit látunk, enyészet és halál martaléka, kihez folyamodhatnánk máshoz mint te hozzád, ki öröktől fogva való és mindörökké leszesz, ki uralkodol az életen és halálon. A Te rendelésed, hogy minden test olyan legyen, mint a fű és annak szépsége mint a mezei virág; a te akaratodból van, hogy megemésztjük esztendeinket, mint a beszédet és mint a fák leveleit meghervasztja és lerázza a hideg szél, akként ráz le minket az élet fájáról a halál. Ez igazságot látjuk megvalósulva most is e gyászkoporsónál, melybe a halál hervasztó szele, az élet egy kedves tavaszvirágát, jó szülőknek édes reményét és örömét hervasztá le. Ah! mély a fájdalom, vérző a seb, mely a szép jövőt igérő ifjú élet összetörte miatt az édes szülők gyászborította szivét tépi mondhatatlanúl. Óh Atyánk! ki mérhetné meg e fájdalmat, ki gyógyíthatná be a szivet, melyen a vesztés sebe vérezik, ki pótolhatná a kedvest kinek éltét éltükkel váltották volna meg, az édes szülők, kik úgy állanak itt lecsüggesztett fővel, mint az élő fa, melynek virágát, galyait tördelé le a vihar?!

Te, vigasztalásnak Istene, szerető Atyánk! a ki megsebesítesz,

de meg is tudsz gyógyítani! Te keresd fel fájdalomenyhítő kegyelmeddel a bánatos sziveket. Csendesítsd a gyászkönyeket síró szülők zokogását azon édes biztatással, hogy nem örökre váltak el egymástól, mert Te rendeltél oly hazát, hol az itt virágjában megsemmisült tavasz új, szebb, állandó tavasz viránya fejlik, s ott nem tépi meg vihar, nem hervasztja le a halál, enyészet fagyos szele; hol örömmel látják meg egymást, kik e földön fájdalommal szakasztattak le a szeretet kebeléről. Cseréld fel mielébb a kesergő sziv bánatát örömmel, keservét enyhülettel, a vérző seb sajgását gyógyulással. Győzd meg őket, hogy elhunyt kedvesök földi bölcseség helyett immár a mennyei iskolában tanul Jézustól isteni bölcseséget, s hogy a szenvedés és nyomor hazájából, földi árnyék nélkül hajlott át ifjú élete az örökkévalóságba! Légy velök kérünk, hogy keresztyéni megadással nyugodjanak meg szent végezéseden.

Légy velünk mindnyájunkkal jó Atyánk! kik e letört ifjú élet koporsójánál könyező szemekkel tekintünk feléd. Emlékeztess mulandóságunkra, hogy el ne bizakodjunk, hanem az erőt, a szépséget reggel nyíló virágnak tekintsük, mely már estére is elhervadhat; adjad nekünk a bölcseségnek lelkét, hogy az életnek utát el ne téveszszük; adjad nekünk az állhatatosságnak lelkét, hogy az igaz keresztyénség ösvényén lankadatlanul haladjunk, országodtól, hitünktől és vallásunktól el ne szakadjunk; adjad nekünk a vigasztalásnak lelkét, hogy a szenvedések habtorlásai között el ne csüggedjünk, kétségbe ne essünk; adjad nekünk az erőnek lelkét, hogy el ne essünk s bűnökkel meg ne fertőztessük lelkünk tisztaságát; adjad nekünk a kegyelemnek lelkét, hogy megmaradjunk a te kegyelmedben, s e Te kegyelmed küldje el nekünk a bátorító angyalt, midőn a végső harczot harczoljuk, hogy az tegye halálunk óráját üdvösségünk órájává s vigye át porsátorunkból kibontakozó lelkünket a Te szent országod dicsőségébe, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

2.

Irgalmasságnak Istene! ki tömlőbe szeded a könyeket, ki megszámlálod a sóhajtásokat, Te láttad, mint sirtak, mint esdekeltek ez ifjunak betegsége alatt a szülők s testvérek, mint kérték a Te szabadító angyalodat! És Te, végetlen Jóság, a halál angyalát bocsátottad el hozzájok! Oh, mert meghallottad Te a fájó szivek könyörgését, de nem a gyarló ember könyörgése, hanem örök bölcseséged szerint cselekeszel mindenekben. Megsokasítod a napokat, hosszura nyújtod az életet, ha az jó az embernek, és parancsolsz a halálnak, hogy vigye hozzá a lelket, melynek nincs többé szüksége e földi életre. Jó Istenünk! Te küldted el a halált ide is, hogy vigye hozzád ez ifjúnak (leánynak) tiszta, szeplőtlen lelkét. Tudjuk, hogy már a Te kezeidben van ő; tudjuk, hogy a szenvedést boldogság, a hervadó ifjúi szépséget örök ifjúság, hervadhatatlan dicsőség váltotta fel, de a halálnak, a hosszu elválásnak gondolata mégis úgy fáj a szerető sziveknek, úgy fáj elbocsátani azt, ki oly sok szép reményt visz magával a sirba.

Atyánk! csak Te adhatsz vigasztalást! Emeld fel hát a lesujtott sziveket azon tudattal, hogy a kedves halottnak megadtad már azt az örömöt, azt a dicsőséget, melyet szereztél a téged szeretőknek. Emeld fel a fájdalomtól megtört szemeket a sötét koporsóról oda, hol örök világosság lakozik, oda, hova a halál meggyőzője, a Jézus költözött és győzd meg őket arról, hogy a ki elvesztett mindent, a mi földi, megnyert mindent, a mi mennyei, a mi örökkévaló. Atyánk! győzz meg erről mindnyájunkat, győzz meg arról, hogy a halál által a te kezeidből a te kezeidbe megyünk és nálad maradunk örökön örökké. Amen.

3.

Szent Isten! életnek és halálnak szabados Ura! csak Te vagy örök, az embernek pedig az ő dicsősége olyan, mint a szines szivár-

vány, mely egy kis ideig tetszik, aztán hirtelen semmivé leszen! Bánatos szivvel látjuk ez igazságot megvalósulva e kesergő család körében is, melynek egy kedves fiatal tagjára, az édes szülők ékességére, borult a gyászos szemfedél. Megtörtént, óh Atyánk! a Te akaratoddal történt, mitől a szerető szülei sziv annyira remegett! Az ifju élet, mely fölé a szenvedés fellegei tornyosultak, mely fölött a kín viharja tombolt, mint háborgó tengeren haboktól hányt-vetett, vihartól leszerelt hajó, drága kincseivel együtt összetört, reménytelenül elmerült!

Szent Isten! mennyi drága kincset nyelt el e mély örvény, e sötét koporsó! melynek gyászlepel redői alatt aluszsza siri álmát az, kiben az édes szülék szivök legszebb reményvirágát, éltük büszkeségét, házuk ékességét, lelkük boldogítóját a kesergő szeretet gyászkönyűivel, zokogva siratják! Oh! ki pótolja ki nekik e nagy veszteséget, ki gyógyítja be vérző szivök sebét, ki csendesíti le a vihart, mely kedves gyermekök felett elült, de az ő keblökben virágot, lombot törve, zúzva zúg? Te! egyedül Te, vigasztalásnak és szeretetnek Istene! ki lesujtasz, de fel is emelhetsz! ki mindent elvehetsz, de ujra mindent adhatsz is, ki vihart támasztasz, de egy szavaddal a háborgó tenger zugását csendre intheted!

Nem zúgolódunk hát jó Istenünk és Atyánk! sőt alázatos szivvel meghajolva viszszük hozzád a megtört apát, a zúzott kebellel kesergő édes anyát, s a többi gyászolót, hogy vigasztald meg őket! Értesd meg velök a hit által, hogy te vagy a tulajdonos, mi mindnyájan csak sáfáraid, ki a nekünk kölcsönzött életet, kincseket tetszés szerint előbb vagy utóbb visszakérheted; Te vagy az enyészet és halál fölött az Ur, ki szent fiad a Jézus által megtörted a halál hatalmát, elvetted a koporsó fulánkját s megvilágítád az örök élet reményével a sir sötét éjszakáját; Te vagy a mindenható, ki képes vagy a sulyos veszteségeket gazdag kárpótlással helyrehozni; Te vagy az örökkévalóság atyja, ki visszaadod az elvesztett kincset, szülőknek a kedves gyermeket, testvéreknek a szerető testvért, mert a halál-

ban nincs megsemmisülés, hanem csak átalakulás, s a síri álomra következik az örök boldogságra, az örök életre való felébredés!

Oh győzd meg őket arról, hogy a szép, jó lélek, melyet gyermekükben ugy szerettek, nem lett az enyészeté, de mert a tied volt, magadhoz vetted, megdicsőítetted, s ott várja övéit boldog, örökkétartó viszonlátásra. Szárazd fel e vigasztalással a síró szemek reszkető könyét, gyógyítsd be a vérző szivek balzsamért epedő sebét. Szenteld meg őket, s minket mindnyájunkat szent lelkeddel, hogy mint benned bizó gyermekeid keresztyéni megnyugvással hajoljunk meg a te szent akaratod előtt mindig és mindenekben, s életünk minden idejében keressük azt az egyet, a mi szükséges, a mi fő, a Jézus Krisztusban való hit által lelkünk örök üdvösségét. Amen.

4.

Gyöngeelméjű ifjú felett.

Mindenható Isten! nagy a te hatalmad, az élet s halál földén egyedül Te uralkodol szabadon! Oh! de nagy a te jóságod és bölcseséged is, mely mindenkor, mindenekben a legjobban cselekeszik, s általa a rossz is jóra fordul. Ime Uram! e koporsó is hirdeti, mily hatalmas, bölcs és jó vagy Te! Egy ifjú, kinek lelkén az együgyűség sötét éje borongott, kinek gyámoltalansága a szülőkben nagy lelki fájdalmat, az embertársakban mély szánalmat ébresztett; kinek életfája se nem virágozhatott, se nem gyümölcsözhetett, a halál szabadító angyalának karjaiban pihentető, csendes álomra hajtá fejét, s e földön homályban bolygó lelke örök világosságod honába hajlott át.

Oh Atyánk! mily bölcs, mily jó a te akaratod! mert Te vontad meg ugyan ezen ifjútól a lelki talentumokat, melyek hiányában önsorsát józan elmével, bölcsen nem igazgathatá, de Te voltál az is, ki, midőn az édes szülő bánattal s nagy lelki fájdalommal gondolt arra, mi vár e minden jó adomány nélkül szükölködő gyermekére, ha hogy bölcs végezésed szerint itt kellend magára hagyni az önma-

gával tehetetlent? midőn azt hivé, hogy botránkozással fogja végig járni szomorú pályáját a szerencsétlen, ime nagy bölcsen elhatároztad ennek élete sorsát! Nem kérdi többé aggódó lélekkel a szülő, mi lesz belőle? miként él meg? mint lesz e föld terhe az ő ügyefogyott gyermeke!

Tied volt ő, Te teremtetted, Te vetted most is gondviselésed takargató szárnyai alá! Mintha csak hallanók óh Isten! atyai szereteted szavát: „Én teremtettem, legyen enyém a gond, az erőtelen gyermeknek én leszek ereje, világossága, vezére. Beviszem őt hajlékomba, a hol majd nevelem, elméjében világosítom, s meg fogja érteni mennyei atyjának szavát, s örömmel engedelmeskedik az Ur akaratjának.“ Midőn Te óh hatalmas és jó Isten! igy rendeléd el sorsát ez ifjúnak, habár a multak fájdalmait érezve, a szülei s testvéri szeretet könyezik is az elválás e pillanatában, de hálával is borul le előtted, hogy felfogtad a szerencsétlen ügyét; megsegítetted, kinek szomorú sorsán ember nem segíthete, bevezérelted a lelki homály tengerén hányatott gyönge hajót biztos révbe, kikötőbe, s most ott, szereteted, kegyelmed árnyékában nyugszik szépen, pihen csendesen! Hála Neked, hogy kivetted az éles tőrt, mely által járta az aggódó édes szülők szivét! óh gyógyítsd be kegyelmed balzsamával, a még vérező sebeket is!

Kérünk irgalmas Atyánk! ott a te országodban, a hol az elme tökéletes, az értelem világos, az akarat hajlékony, ott virágoztassd ez ifjú életét tökéletességben. Ékesítsd fel mennyei virágokkal, s adj lelkének, mely itt homályban borongott, örök világosságot, örök üdvösséget, szent fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

5.

Öngyilkos ifjú felett.

Mindenható Isten! megdöbbent szivvel, megindult kebellel omlunk előtted porba e gyászkoporsónál, melyben egy maga-magát összetört ifjú élet, a sötét kétségbeesés karjai között összeomolva, bizo-

nyára nagy lelki harcz után, immár a halál csendes álmát aluszsza! Lelkünk elborul a szomorú gondolatra, hogy a halál fagyos karjaiba veti magát az, ki előtt az élet tavaszpompájában virult, kit meleg szeretet, édes öröm, boldogság ölelt, s a szép remény aranyszálaival átszőtt jövő kecsegtetett, annyi magasztos kötelesség, munka, oly nemes hivatás hivogatott, s minden az életre s arra biztatott, örvendezz ifjú a te ifjúságodban! Óh hol a rejtély kulcsa? A fájdalomtól roskadozó szülék hasztalan zokogják a kérdést: miért cselekedted ezt? A megfagyott, néma ajkak nem adnak feleletet, nem vallanak semmit!

Óh Atyánk! a mi ajkunk megnyílik, de oly félve emeli hozzád esdő szavát. Talán vétkezett ellened, minden ember életének Ura, Istene! midőn jogodba vágott, s önkezével oltá ki életét! De ki tudja, mint vevé őt körül a kisértő? mily nehéz harczot kelle vele harczolnia s csak midőn elrablá kebléből a hitet, reményt és szeretetet, kétségbeesésében lett a halál martaléka?! Nem mentjük őt Uram! elismerjük, hogy gyenge volt! De találjon kétkedő elménk megnyugovást végetlen irgalmasságodban, hogy Te még azt is, a ki így megyen el hozzád, ily szerencsétlen halál vezeti karjaidba, azt is kimélve itéled, s előtte irgalmad ajtaját megnyitod, s házadba fogadod.

Távol legyen tőlünk, hogy reája követ dobnánk, kárhoztatás karjain vinnők elődbe; sőt inkább kérünk, hogy ha már nem kivánt, vagy nem tudott itt tovább élni, legyen jobb hazája nálad s legyen ott életének boldogabb folytatása. Az ártatlanság koszoruját, mely tisztességes magaviseletben ékesítette ez ifjú életet, ne engedd, hogy a világ kemény itéletével megtépje. Te, óh Isten! a ki igazán itélsz: légy irgalmas bírája! Tégy bizonyságot mellette, hogy nem szándékos bűn érzete vitte a halálba, hanem egy szerencsétlen, öntudatlan pillanatnak kábulása.

A kiket pedig e gyászos eset oly igen levert, s kik tépett kebellel, zúgó fájdalommal tekintenek feléd, kiáltanak hozzád vigasztalásért, az édes szüléket, testvéreket, rokonokat isteni szóddal vigasz-

tald meg, a mély bánatból emeld fel, vérző sebökre illeszsz gyógyító balzsamot! Mindnyájunknak adj erőt, óh irgalomnak Atyja! hogy bár mély bánat fellege boruljon is reánk, találjon szivünk vigasztalást atyai szeretetedben! Őrizz minket óh Uram! hogy az okosan gondolkodó elménck világa lelkünkben soha el ne sötétedjék; taníts vigyázni és imádkozni, hogy kisértetbe ne essünk! Amen.

Középkoruak felett.

1.

Örök Isten! ki egyedül vagy változatlan az örök időben, míg mi emberek a mulandóság és enyészet pályáján haladunk, hozzád emeljük a gyász és leverő bánat ezen megrendítő órájában sziveinket s a részvét őszinte könyeivel könyörgünk fájdalomhegesztő s vigasztaló kegyelmedért. Megszakítád óh Atyánk! a szeretet fonalát a boldogan élt férj és nő között, kiszólítád az édes atyát (anyát), ki szive mélyéből óhajtá gyermekeinek boldogságát, s az árván maradt gyermekeknek oly korán kell nélkülözni az édes atyai (anyai), ápolást és szeretetteljes gondviselést. Letöréd a jó szülők kebléről a szeretett fiú (leány) élete virágát, kik hosszabb földi pályát óhajtottak részére. Megszomorítád a rokonok szivét, kik bírni és boldognak látni óhajtották a boldogultat s ime keserű könyekkel kell gyászkoporsóját áztatniok.

Érezzük, óh Atyánk! hogy sulyos a veszteség, melylyel a szerető sziveket meglátogatád; érezzük, hogy mély a seb, mely e csapás által szivökön üttetett, de egyszersmind tudjuk, hogy csak Te gyógyíthatod meg atyai kegyelmeddel s mennyei vigasztalásod balzsamával a sajgó sebeket.

Azonban, ha sajog is szivünk, még sem nyitjuk ajkainkat zúgolódásra, hanem meghajlunk gyermeki alázattal és keresztyéni csendes megnyugvással mindenható, bölcs és szent Isten előtted, ki javunkra igazgatsz mindeneket, ki nemcsak a kedves, hanem a gyász-

borította napok által is egyedül boldogságunkat munkálod és nem kisértesz feljebb, hanem a mint elszenvedhetjük. Hitbuzgó szivvel könyörgünk azért, vigasztald meg szent lelked erejével a gyászoló férjet (nőt), immár bús özvegyet, s tartsd meg életét árváinak szerencsés felnevelése és boldogítására és tedd szerencséssé, tedd áldottá földi pályájának hátralevő napjait; könyörgünk, vigasztald és áldd meg a neveletlen árvákat, ne tagadd meg tőlök boldogító atyai szeretetedet és hű gondviselésedet, s add, hogy növekedjenek megszomorodott édes atyjok (anyjok) örömére és boldogítására; könyörgünk, vigasztald és áldd meg a gyászoló édes szülőket, bánatos testvéreket, rokonokat, hogy bár a keserű pohár telve van kezeikben, jézusi önmegadással és szent akaratodon való megnyugvással így fohászkodjanak: Atyánk! ne a mi, hanem a te akaratod legyen meg; könyörgünk, enyhítsd fájdalmukat azon vigaszteljes igazsággal, hogy korán elvett, (sokat szenvedett) kedvesök most már a földi élet bajai és szenvedései alól végleg feloldozva, a megdicsőült Üdvözítő az Úr Jézus Krisztus által elkészített mennyei hajlékokban teljes üdvöt és zavartalan boldogságot élvez, s ott egykor viszontlátják őt és vele együtt végetlenül boldogok lesznek az örök dicsőség hazájában.

Minket pedig mindnyájunkat, kik a részvét őszinte könyeit hullatjuk, emlékeztessen e gyászeset azon igazságra, hogy Istennél nincs személyválogatás, hanem szegényt és gazdagot, ifjat és aggot akkor állíthat itélőszéke elé, midőn azt szent végzése jónak látja és szabad tetszése szerint szólíthat ki kedveseink köréből a nélkül, hogy az által velünk igazságtalanságot cselekednék; emlékeztessen azon igazságra: hogy földi pályánkon hamar adathatik kezeinkbe a szenvedés és fájdalom ürömpohara s ezt türelemmel csak akkor fogadhatjuk, ha istenfélő sziv melengeti keblünket és az örök élet üdvének reménye hatja át sziveinket; emlékeztessen azon igazságra, hogy életutainkon nem szabad magunkat, sem ifjúságunkban, sem javainkban, sem más előnyeinkben elbíznunk, hanem bölcs szivvel kell járnunk, Jézus nyomdokán szentül és istenfélelemben élve lelki kincse-

ket gyűjtenünk az örök életre, hogy így midőn végóránk üt, s számot kell adnunk sáfárkodásunkról, igazaknak találtassunk s a menny üdvhajlékiban örökké boldogok lehessünk, Urunk és Üdvözítőnk a Jézus Krisztus érdeméért. Amen.

2.

Hozzád emeljük fel fájdalomtól remegő sziveinket, Téged keres könyektől elhomályosúlt szemünk, Atyánk a mennyekben! ki az élet ezernyi változásai között egyedűl vagy változhatlan és örök, ki mint kőszirt a tomboló habok közt meg nem ingasz soha örökké, míg körülötted az enyészet ostromló hullámai egyenkint, egymásután ragadnak el minket s mint kévék a mezőn hullunk el a halál éles kaszája alatt.

Óh Atyánk! ha a könyörtelen halál a Te rendelésedből arat közöttünk, ha már megköveteli a maga áldozatait, óh miért kell, hogy éppen azokra essék választása, kiknek elvesztése felett szivünk leginkább sajog, kiknek helye a legkevésbbé tölthető be, kik után a legtátongóbb ür marad vissza, kiket a legtöbben siratnak meg zokogva?! Óh! ha már mindnyájunknak meg kell adnunk az enyészet adóját, ha már sem aranyon, sem ezüstön nem válthatja meg senki az ő életét, óh! miért hívod el az élet serény, lelkiismeretes munkását élete napjainak felén, óh! miért szakítod el egymástól oly korán azokat, kiknek számára a hűséges hitvestársi szeretet már itt alant földi mennyé formálta a hajlékot, melyben lakoztanak, óh! miért borítod a szerető hitves fejére oly korán a gyászos özvegyi fátyolt, óh! miért izlelteted meg oly korán a gyermekekkel az árvaság keserű kenyerét, kiket még kevéssel ezelőtt a legjobb, gyöngéden szerető atyának karja védett hűségesen az élet viharai ellen, ah! hova lesznek szegények, ha fészkük fel van dúlva, minekelőtte szárnyra kelhetének?!

De nem, nem szállunk perbe veled óh Isten! még csak nem is tanácsolunk téged! Hiszen a mi elménknek homályosan pislogó mécs-

világa nem világíthatja meg útját a Te végére mehetetlen bölcseségednek, melynek fénye mint a nap szerte árad! hiszen mi nem szabhatjuk elő neked, mit, miért és mikor kelljen cselekedned, ki a mult s jövendő titkait ismered s minden teremtményid sorsát végetlen bölcseséggel, végetlen szeretettel intézed! Szeretettel, igen! óh mily boldogok vagyunk mi, hogy tudjuk ezt! Bölcseséged tudata csak alázatra int, csak azt eszközli, hogy nem nyitjuk meg panaszra, rendeléseid birálgatására ajkainkat, mert Te cselekedted azt, óh de végetlen szeretetednek tudata, ez már emel, bátorít, vigasztal minket az élet vészei között.

Óh! ragyogtassd hát, jó Atyánk! szeretetednek tündöklő napját felettünk e nehéz órában is, melyben a bánat sötét felhői borulnak lelkünkre: hadd oszlassa el annak fénye e felhőket, hadd olvassza fel annak melege fájdalomtól megdermedt szíveinknek fagyát! Juttasd eszünkbe, hogy szereteted volt az, mely e keresztyén társunk szenvedéseire a halál szelid álmát bocsátá fájdalom-megszüntetőül; juttasd eszünkbe, hogy szereteted volt az, mely az ő nemes szivének verését megállítá akkor, midőn annak minden dobbanása már csak szenvedést, kínokat okozott neki; juttasd eszünkbe, hogy Te, mint a legfőbb szeretet, az özvegyek gyámola, az árvák atyja vagy, hogy e gondolat legyen gyógybalzsam a keservtől tépett szivek sebére; juttasd eszünkbe, hogy Te azokat, kik miként elköltözött barátunk, a te szereteted törvényét hordozzák szíveikben, nem feleded sirjaikban, de egy jobb hazában készítettél nekik helyet; juttasd eszünkbe mindnyájunknak, kik benne a feledhetlen férjet, atyát, testvért, rokont, barátot siratjuk, hogy Te újra összevezérled egykor túl a síron azokat, kiket a sír innenső partján egymástól elválasztottál.

Áldassál jó Atyánk! ki a halhatatlanság e szent hitét beoltád szíveinkbe. Legyen az a bánat éjjelében csüggedt lelkünk vezércsillaga s ragyogjon egykor halálos óránkban is biztatólag a mi elhomályosuló szemeink előtt! Hallgass meg minket, a halál ama diadalmas meggyőzőjének, a te szent fiadnak, a mi drága Üdvözítőnknek, az Úr Jézus Krisztusnak végetlen érdeméért. Amen.

3.

Gondviselő Isten, mennyei Atyánk! meghatottan állunk meg e ravatal előtt, mely azt a szomorú valót hirdeti, hogy egy az övéiért hiven fáradozó atya (anya) élete legszebb korában lőn a kérlelhetlen halál áldozata. Sir, a bánat könyeit hullatja a gyászba borult férj (nő), ki benne jó férjet (nőt), boldogságát eszközlő munkás házastársat veszített el, sír a férj (nő), kit neveletlen árva gyermekek környeznek s csaknem kétségbeesve néz a terhes jövőnek elébe, mi tévő lesz tehetetlen szegény szülöttivel? Sirnak az árva gyermekek, kik nem köszönthetik többé a szerető atyát (anyát), kiket oly korán itt hagyott árvákúl a kenyérkereső, gondoskodó atya (a leghűbb, legszeretőbb oltalom; az édes anya) s ők elhagyatva állanak az élet ezernemű veszélyei között! Sir a résztvevő szeretet mindnyájunk szivében, a fiatal özvegy és árva gyermekek sulyos helyzete felett, kiket óh élet atyja! oly hamar fosztál meg életök őrangyalától, biztos gyámolától!

Engedd meg nekünk, mennyei Atyánk! Te szabados Úr a világ és mindnyájunk felett! hogy elzokoghassuk legalább fájdalmainkat, mikor atyai bölcseséged ily lelket megtörő csapással látogat; engedd meg nekünk, kegyelmes Isten, jó Atyánk! hogy ha a gyászkönyeket elsirtuk, lelkünk vallásos érzettel hozzád emelkedjék s bölcseségedben, szeretetedben és jóságodban bizva, szent akaratodon megnyugodva, a vallás szent igéreteiben találjon lelkünk erősítő, felemelő vigasztalást, enyhítő és hegesztő balzsamot!

Igen, örök Mindenható! hozzád emeljük könytelt szemeinket, hozzád könyörgünk lélekben és igazságban, hogy e mély gyászba borult lelkeknek, e szeretett atyát sirató szerencsétleneknek, küldd alá mennyből vigasztalásodat! Téged kérünk, támogasd hatalmaddal, vedd körül oltalmaddal a fiatal bús özvegyet, adj erőt neki az élet reá nehezedő, nyomasztó terheinek elviselésére, neveletlen árváinak táplá-

lására és istenes keresztyéni életben való felnevelésére; Téged kérünk, árváknak édes Atyja! küldd alá mennyedből a szent erénynek és ártatlanságnak őrangyalait, hogy kisérjék azok a neveletlen árvák minden lépteit, ha már a hű őrszemet, a jó édes atyát (anyát), kidönté mellőlük a duló halálnak szélvésze! Téged kérünk, árváknak édes Atyja! tartsd meg őket szent parancsolatidnak ösvényén, óvd meg őket a veszedelemnek idején s tetézd áldásiddal gyenge életök napjait! Téged kérünk, árváknak édes Atyja! tartsd meg nekik az édes anyát (atyát) s adj jó és engedelmes szivet az ő keblökbe, hogy mindenkor tiszteljék, megbecsüljék őt! Mindenek felett pedig tápláld a bánatos özvegy és árvák sziveiben azon bizonyos reménységet és bizodalmat, hogy Te vagy az özvegyeknek hű gondviselője és az árváknak szerető édes atyja! a ki ezt mondod nekik, én el nem hagylak titeket! s ezen igéretedet be is teljesíted; tápláld sziveikben azon hitet, hogy Te el nem hagyod a Téged félőket, hanem gondot viselsz róluk s megsegíted őket előttünk sokszor megfoghatatlan utakon.

E vallásos hit nyujtson jó Atyánk! szelid vigasztalást az itt kesergő lelkeknek, s a viszonlátás reménye irányozza szemeiket ama jobb hazára, hol az itt egymástól elvált szerető lelkek, az örökélet örök virányain találkoznak, hogy soha többé egymástól el ne váljanak! E hittel, e reménynyel szárítsd fel a kesergő szeretet könyűit, s emeld fel a vesztés súlya alatt leroskadt lelkedet!

Az elköltözöttet fogadd irgalmadba, s mint ő dicsőített Téged hittel, béketűréssel itt alant, dicsőítsd meg Te is az örökélet üdvével ott fenn! Minket pedig az ő halála által is figyelmeztess, hogy napjaink sokaságában bizva, szivünket meg ne keményítsük, hanem mig időnk van, lelkünk üdvét és boldogságát állhatatosan munkáljuk, a reánk bizottakat, ez édes mieinket, miként ő, boldogítani igyekezzünk, hogy így halálunk óráján nyugodtan és bizodalommal mondhassuk, ime én meghalok, de az Isten ti veletek leszen! Atyám, a Te kezeidbe ajánlom őket, ajánlom az én lelkemet! Amen.

4.

Szülésben elhalt fiatal nő felett.

Élet s halál felett uralkodó nagy Isten, mennyei Atyánk! Te oltád szivünkbe a részvétet, mely megosztani késztet másoknak nemcsak örömét, hanem fájdalmát is; te alkotád a könyűket, melyeket, mint az éjbe borult ég a harmatot a letarolt tájra, szemünk a tört remények romjaira hullat. Te hozzád térünk, előtted áldozunk azért akkor is, ha gyászba öltöztet végzésed, mert hitünk, mint a sötét fellegeket besugárzó nap a természet megujulásáról, a csapások között is, örök bölcseségedről, atyai irgalmadról beszél.

Az enyészet győzelme rendíti meg most is egy kesergő családnak körében lelkünket. A síri csend, mely egy fiatal szép életre borult, a zokogás, melylyel ravatala körül a gyászolók boldogságuk porba hullt zálogát siratják, ajkunkon sóhajt, szemeinkből könyárt fakasztanak.

Óh! bizonynyal nagy keserűséget mértél Uram! e házra, mely előbb a szeretetnek és békeségnek áldott hajléka volt. Az édes anya a szülés fájdalmának tengeréről gyermeket hozott e világra, de ezért a harczon önmaga lett az áldozat; míg kisdede ez életnek, ő ettől elszakítva a halálnak révén kötött ki. Az élemedett szülék, az ifjú özvegy férj, a tehetetlen árvával kebelén együtt panaszolnak, s rebegik a fohászt: „A mélységből kiáltunk hozzád Uram! Minden te habjaid által mentek rajtunk, jövel, segíts, mert elveszünk!“

Kegyelem kútfeje, szent Isten! hozzád imádkozunk mi is. A haláltól áldozatát mi vissza nem vehetjük; hol a sír szellője lehervasztja egy családnak reménykoszorúját, hol a csecsemő bölcsője mellől koporsóba hanyatlik az anya, ott a mi vigasztaló szavainkat megtördeli a fájdalom. Te küldj vigasztalást jó Atyánk! kinek karja meg nem rövidül, kinek könyörülete előtt nincsen akadály. Előttünk, itt a mulandóság homályfedett utain megoldatlan marad a kérdés,

miért hull az élet napja, midőn még a delet sem érte el, a halálnak éjébe? Miért hívja el a temető a szülő anyát a családból, hol zsenge magzat keresi epedő ajakkal annak emlőit? Uram! kérünk, Te emeld fel a mulandóság jelei által levert lelkünket, midőn ama kérdésekre választ nem találunk; te oltsd meg e házban a fájdalom tüzét a vallás igéivel. Viszhangoztasd a bánkódó keblekben biztató szavaidat, hogy csak azt, a mi bennünk por, veszi át a sír, a lélek megtér ahhoz, a ki adta volt azt. A sírparton egy kevés időre megválnak a szerető szivek, de majd a te országodban örökre egyesülnek ismét. A hű nő, az édes anya eltávozott a minden halandóknak útján, óh! de itt maradsz Te, özvegyeknek őrzője és árváknak atyja!

Hű szolgáló leányodat pedig, ki itt vándorutján már a sírparthoz eljutott, fogadd be a te békeségedbe. Adj testének az anyaföld keblén háborítlan nyugalmat, s koronázd meg lelkét örök üdvösséggel.

Tarts meg mindnyájunkat irgalmadban. Gondviselésed kisérjen ösvényünkön, szent lelked tanítson hivatásunk hű betöltésére, hogy folyton gyarapodjunk a hitben, szeretetben és reményben, és ha meghalunk, az itt maradók áldása kövesse s a mennyország várja költöző lelkünket, szent fiad, az Úr Jézus által. Amen.

Öregek felett.

1.

Világnak bölcs kormányzója, nagy Isten! ki szabad tetszésed szerint uralkodol az idők minden viszontagságain, leborulunk előtted lélekben és imádunk Téged most is, midőn e gyászkoporsó körül, mulandóságunk érzetétől áthatva, állunk meg. Jól tudjuk, hogy akaratodból lőn az, hogy ezen öreg szolgád (leányod) hosszú földi pálya-

futása után, mint érett gabonaszál learattassék, s az örök nyugalomra szenderülve meglássa a mennyei hajlékokat.

Mindeneket bölcsen cselekszel; Te Mindenható! bölcs rendelésed az is, hogy az emberek meghaljanak. Épen azért imádunk minden rendelésidben, s vegyenek bár körül a halál rettentései, megvigasztal annak tudata, hogy ha meghalunk is, akaratodból halunk meg és a halálban is édes Atyánk maradsz; megvigasztal annak tudata, hogy bár szétbontod porsátorunkat, ugyanakkor szebb és dicsőbb hazába szólítod halhatlan lelkeinket. Hálával emeljük szemeinket Hozzád, mennyei Atyánk! azon kegyelmedért, hogy minket lelkünk halhatlansága s az örök élet üdve és végetlen boldogsága felől bizonyosokká tettél, s ez által a halál félelmét és a koporsó rettentéseit elvetted tőlünk. Ne engedd, hogy e fontos igazság felől valaha kételkedvén, magunkat a legszebb, legnagyobb, legmegnyugtatóbb és legboldogítóbb vigasztalástól önként megfoszszuk, sőt inkább közöld velünk szent lelkedet, hogy az minket az örökélet felől napról napra jobban meggyőzzön és arra elkészítsen.

Köszönjük neked Urunk és Istenünk! mindazon áldásokat, melyeket ezen benned elnyugodott keresztyén társunkkal földi élete napjaiban éreztettél, köszönjük neked, hogy késő vénségig atyailag hordoztad őt vándorutain s gondviselésed szárnyait láttuk rajta nyugodni még akkor is, midőn ereje megfogyatkozván, ekkép kiáltott fel hozzád: „Ne vess el engem Uram! vénségemnek idején és mikor elfogy az én erőm, ne hagyj el engemet!“; köszönjük neked, hogy a vénség szép ékes koronájával díszítéd fel őt, s e vénségében békeséggel ment be az ő koporsójába. Árnyékold be kérünk pihentető kegyelmeddel elfáradt szolgádnak (leányodnak) meghidegült tagjait s bocsásd el őt most békeséggel, mutass révpartot részére a földi élet viszontagságai után az anyaföld kebelében, lelkét pedig örvendeztesd meg a menny boldogságával.

Szólj békeséget és küldj vigasztalást szent Istenünk! azoknak is, kiket az elhunyt költözése mélyen megszomorított! takard be őket

gondviselésed szárnyaival s fizess meg nekik a hűségért, melylyel az elhunyt iránt viseltetének. Különösen pedig keresd fel fájdalomenyhítő kegyelmeddel a gyászba öltözött férjet (nőt), cseréld fel mély bánatát mielébb örömmel, keservét csendes megnyugvással, vérző szivének sajgását meggyógyulással, hogy végzéseden megnyugodván, hitteljes örömmel várja azon időt, hol boldogan láthatják viszont egymást, az örök szeretet dicső hazájában. Keresd fel vigasztalásoddal a bánat könyeit hullató gyermekeket, unokákat, rokonokat is, kik még itt maradnak az élet háborgó tengerén, légy kegyes gondviselő Atyjok, árnyékold be őket védelmeddel minden veszélyek ellen, enyhítsd fájdalmukat a feltámadás reményével, s biztasd őket kegyelmes igéreteddel, hogy a kik a halálban elválnak, az örökélet boldog hajlékaiban újra egyesülnek.

Előttünk pedig, kik még földi vándor pályánkat futjuk, világolj kegyelmes Atyánk! szent igéddel, hogy el ne téveszszük az örök élet utját, mely Hozzád vezet; tégy minket bölcsekké, hogy a mulandóság helyén is a maradandókat keressük, s úgy igyekezzünk élni, hogy ha fogynak is életünk órái, szaporodjanak lelki kincseink, melyeket a halál sem vehet el tőlünk, s egykor, midőn az elválás estéje reánk is kiveti alkonyát, add, hogy szelid, csendes legyen ez alkony, s mi jó cselekedetekkel ékesítetten állhassunk meg előtted mint mennyei polgárok, mint Jézus Krisztus hű tanítványai békében és jó lelkiismerettel hajthassuk fejünket a halál álmára, s a Te hajlékidban ébredjünk fel, az örök élet és üdv hajnalára, a Jézus által. Amen.

2.

Nagy részvéttel jelentünk meg Uram, élet és halál szabados Ura, Istene! egy pályáját megfutott, tisztes férfi családi tűzhelyénél, hogy a végtisztességet neki megadjuk s porhüvelyét az örök nyugalom békés hajlékába kikisérjük.

Ha éveinek számára tekintünk, nem volt ő már ifjú. Hiszen ..... év az élet legvégső határához oly közel esik. Megérett, mint az a gabona, mely csak arra vár, hogy csűrbe takartassék. De ha munkabíró erejére, munkakedvére esik tekintetünk, korainak mondjuk nála is a halált, mert mindvégig munkakedv és munkaerő töltötte be csontjait.

A tisztességes munka útján szerezni és az így szerzett vagyonhoz takarékos kézzel nyulni tudó férfiak neve és emléke, az ő nevéhez is kötve van. Mert tudod óh Uram! ha egyebek nem tudnák is, hogy a kinek életét megszerette az ősatyák korából a maga példaképéül tekinteni, ő is úgy mint Jákob, csak egy pálczával jött át a Jordánon és mostanáig nemde sok vagyonnak urává tetted őt? Először csak keveset biztál rá, egy talentomot. De mikor láttad, hogy azon hív sáfárod, többet biztál reá, két, egész tíz talentomig; most pedig a legtöbbet, midőn a Te örömeidbe szólítod. Ezért van az, hogy bár mindnyájan keserüljük váratlan halálát, elköltözését közülünk, mégis megnyugszunk bölcs végezéseden, mely fölötte teljesült; mert tudjuk, hogy váratlan halálesete is csak édes jutalom és nyugalom neki részedről, annyi munka és fáradság, oly igaz hűség után.

Azért Uram! míg őt jó helyen tudjuk az apai fényes hajlékokban Te nálad, addig könyörgünk, nyisd, oh! nyisd meg oltalmad hathatós karjait és fogadd védelmedbe, további gondoskodásodba azokat, kiket az elköltözött jövőre csak Reád bizott! Fogadd oltalmadba az özvegyen maradt nőt, feleséget, ki ezután már csak Hozzád kivánkozik! Szárítsd fel hulló könyeiket, gyógyítsd be vérző sebeiket a meglett korra jutott gyermekeknek és a még gyermekkorban élő unokáknak! Szárítsd fel hulló könyeit a közbecsülésnek örvendő vőnek, a Mártha-gondosságú menye-lánynak! Engedd, hogy az élet gondja, terhe soha se legyen nehéz nekik, de mindig könnyű és gyönyörűséges!

Tarts meg minket is mindnyájunkat, óh nagy Isten! végetlen

jó kedvedben és atyai szeretetedben, hogy mi is, ha pályánk megfutottak, futásunkat elvégeztük, hiveknek találtassunk, s megnyerhessük a jókra váró hervadatlan koronát Nálad, ott fenn a mennyben, szent fiadért. Amen.

3.

Életünkön és halálunkon szabadon uralkodó Isten! szent érzelemmel omlunk porba hatalmad előtt, s imádjuk nagyságodat, kegyelmedet még az enyészet sötét képénél, a koporsó néma gyászában, a sziv égő fájdalmában a lélek kínos keservében is! Te adod az élet örömeit, Te adod a boldogság édes érzetét végetlen szeretetedből; s Te ütsz a sziveken mély sebet, elborítod a lelket a keserv, a gyász könyárjával, hogy megmutathasd végetlen jóságodat, melynek egéből a fájó sebekre mennyei vigasztalásod gyógybalzsamát harmatoztatod.

Te adsz a nap sugárinak ragyogó fényt, éltető meleget; felékesíted ezer virággal a természet templomát, viruló tavasz pompájába burkolod a földnek síkját, völgyét, halmait .... és Te cselekeszed ismét, hogy sötétlő gyászba boruljon a fényes napsugár, a földre asszon a nyíló virág s tél halotti leplével borítva, temetővé változzék át e föld! Te adod a szivnek is a szeretet éltető napját, Te ékesíted fel a halhatlan lelket a remény himes virágival s táplálod a hitnek, vallásnak üdítő égi harmatával, s Te változtatod siralmas jajjá, fájó zokogássá a szeretet boldogító dalát, s bimbójában, virágjában, gyümölcsében, hervadtában, a koporsó és sír hideg vánkosára döntöd életünk fáját! Tőled jő az áldás, az élet, Tőled a kín, szenvedés, fájdalom, halál! S mi, porgyermekid zúgolódásra nyissuk-e meg ajkainkat, ha szeretetünk virágai elhervadnak, örömünk, boldogságunk napja a bánat, fájdalom sötét gyászába öltözik, életünk, fejünk koronája porba hull? Zúgolódással tetézzük-e fájdalmunkat, s panasz hangjaival ostromoljuk-e az eget? Óh nem!

mi megnyugszunk szent akaratodon s „Ament“ mondunk szent Atyánk! végezésedre!

Itt ezen koporsó mellett is, mely egy hű, az élet terheiben megfáradott szolgádnak meghidegült porrészeit fogadta magába, s a megpihenni vágyó ősz Simeont, ölelte kebelére, szent tisztelettel állunk meg előtted egeknek Királya! hogy hálát adjunk azon sok jóért, melyet vele véghez vittél. Kóstoltattad vele óh Uram! számtalan sok örömidet, és éreztetted vele a keserv fájó érzetét; boldogítottad a családi élet tűzhelyénél hű hitestárs meleg szeretetével, de rá borítád lelkére a bus özvegyi fátyolt is, melyet sok éven át nehéz gond közt hordozva, nem egyszer zokogta az özvegyek bús panaszát: „elszakasztottad tőlem az én barátomat és társamat!“ míg végre megelégelted küzdelmeit s békeköveted, a halál által magadhoz szólítva, halhatatlan lelkét isteni dicsőséged hajlékába eljuttattad!

Hitünknek édes vigasztalásit, melyek az ő bús napjait is felderítették, csepegtesd be óh Isten! az őt kesergő kedvesei szivébe! A fájdalomnak méltó érzései szenteljék meg a síró szemek reszkető könyűit, melyeket a gyászba borult szeretet hullat sötét koporsójára. A viszontlátás édes reményével törüld le az égető könyűt, hegeszd be a vérző sebet!

Emelj fel minket mindnyájunkat, hogy hitünk szemeivel betekintsünk ama boldog országba, a melyben ismét látjuk egymást, s hol a fájdalmas érzések elmulnak, könyhullatásaink felszáradnak örökre! Taníts óh Isten! mindnyájunkat, bölcsen számlálni napjainkat; tégy készekké szent törvényed szerint élni, érdemesekké a tisztes vénségre, az élet alkonyán a csendes halálra, az áldott emlékezetre, az örök életre, ott, a hol kedveseinkkel és Te veled örökre egyesülünk, s örökké boldogok leszünk, szent fiad a Jézus Krisztus által. Amen.

Sokat szenvedett felett.

Bölcs és boldog Isten! hozzád kiáltunk e földi hazából mi, kik nem vagyunk bölcsek és nem vagyunk boldogok; mi, a kik előtt csak a véges ész világít a sötét földi pályán; mi, a kiknek boldogságunk csak álom, melyből oly gyakran az élet kínjaira ébredünk; mi, a kik koporsónk bezárta előtt soha sem érjük el a mire vágytunk, a mi után epedtünk.

Ez volt sorsa, Atyánk! e koporsóban pihenő hű gyermekednek is, ki egész életében oly híven sáfárkodott a neki adott talentomokkal. Te láttad, Atyánk! mint küzdött már ifjú korában, mint nemesítette szivét, mint művelte lelkét; Te láttad, mely hű gondozója volt a te anyaszentegyházadnak, mily hű gyermeke hazájának; Te láttad, hogy a te félelmed és a jézusi szeretet valának életének vezérei; Te láttad, mint imádta nagy nevedet csendes hajlékában és a hívek gyülekezetében; Te láttad, mint szerette nemcsak a szivéhez legközelebb állókat, hanem mindazokat, kik vele e földi vándorúton valaha találkoztak! És ime jó lelkének, tiszta szivének földi jutalma sok kínos szenvedés és azután ez a sötét, rideg koporsó lett!

Igazság Istene! ki fog neki más, ki fog neki igaz jutalmat adni? Te Atyánk! Te fogod őt megjutalmazni, Te fogod az ő égbe vágyott lelkét az örök élet, örök boldogság forrásából megelégíteni. A te örök bölcseséged vezette őt az élet tövises mezején; ez vetette meg neki a betegágyat, ez tette feje alá a kínok kőpárnáját, mert Te tudod, hogy a kínok tüzében tisztul meg a lélek. De a te végetlen kegyelmed nem hagyta vigasztalás nélkül a szenvedőt, megjelent betegágyánál és az Úr vacsorájában a Jézus vérével lecsillapította a lélek epesztő szomját, és Jézus testével megerősítette a kínok által megtört szivet. A te kegyelmed Jézus szenvedéseinek emlékezetével bátorította a szenvedések nyugodt viselésére, és Jézus feltámadásával tette bizonyossá az örök életről, a jóság, a hűség igaz jutalmáról.

Atyánk! ez a hit adott erőt ezen gyermekednek az életben, s ez vigasztalta meg a halállal szemben. Atyánk! ezen hittel vigasztald meg azokat is, kiket most annyira megkeserítettél. Mondd meg nekik, hogy ne a koporsóra nézzenek, melyben csak a szenvedések által megtört test pihen, hanem az egekre, hol a lélek él, hol viszont látják őt, hol az Isten, hol a boldogság lakoznak örökön örökké! Atyánk! hallgass meg az Úr Jézusért! Amen.

Hirtelen (baleset által) elhalt felett.

Életnek és halálnak Ura! utaidban végtelenemehetetlen bölcseségű szent Isten! könytelt szemmel tekintünk feléd, fájó érzések hullámaitól elborítva, megrendült kebellel imádunk e hirtelen (megdöbbentő szerencsétlenséggel) kimúlt keresztyén társunk gyászkoporsójánál.

Óh de gyönge, de gyarló ez a mi földi életünk. Az egész egy lehellet, mely egy pillanat alatt elenyész, törékeny virág, mely hirtelen jött viharnak lesz áldozata, rengő harmat a gyönge fűszálon, melyet egy kis szellő is, ah! könnyen, a porba ráz! ép akkor, midőn benne leginkább gyönyörködünk, midőn a legszebben ragyog!

E szomorú valót hirdeti nekünk e gyászkoporsó is, mely fölött a halotti ének, a megdöbbenés érzetével, kesergő szivek fájdalmas panaszával zokogva egyesül. Kisded család támasza, oszlopa, a ház koronája hirtelen jött vihar, szerencsétlenség által összetörve hullt a porba vésmes zuhanással! Az erőteljes férfiú egészség és örömtől duzzadó keble dobogni megszűnt, beszédes ajka néma lett, mosolyt, fényt hintő szemére a halál sötét árnyéka borult, s ki még csak kevéssel ezelőtt vidám szivvel örült az életnek, az övéinek, s remélte hogy óh Isten! a te kegyelmed betölti őt hosszú napokkal, ime elhervadva itt fekszik e koporsóban! Nem vénségében ment be az ő koporsójába, nem betegség, szenvedés kínai törték össze, de szerencsétlenség tört reá mint ordító oroszlán, mint orv lepte meg s szurta át nemes szivét a halál.

Óh Isten! úgy fáj nekünk az ily szomorú elköltözés, úgy megrendül szivünk az ily gyászesetnél, úgy megdöbben bennünk a lélek, látva életünk ily nagy bizonytalanságát, törékenységét! Bocsásd meg azért, ha a kesergők jajt kiáltanak kedvesök ily gyászos veszte felett; bocsásd meg, ha a keserv hangján így panaszkodnak: jaj nekünk, jaj! elesett a mi fejünk koronája! bocsásd meg, ha velök együtt mi is a siralomnak szavát emeljük fel e koporsónál! Megdöbbenéssel és mély fájdalommal állunk itt előtted, de nem zúgolódva; sőt megalázódott szivvel esdünk Te hozzád, óh Mindenható! mert tudjuk, hogy a Te kezedben van az élet és halál; tudjuk, hogy a te dorgálásaid jobbak a királyok kegyeinél, és hogy a tieidnek ajakán a jajszókat is hozsannává változtatod; tudjuk, hogy tőled és általad lesznek minden változások az egész világon, és a te akaratod nélkül semmi sem történhetik. A fűszál a te lehelleted fuvallata alatt hervad el a sík mezőn; a porban csúszó férget a te tudtoddal tapodja el a vigyázatlan vándor. Mi sem vagyunk a vak szerencse játékai, hanem a Te bölcseséggel, igazsággal és szeretettel teljes atyai gondviselésed tárgyai, kiknek csak egy hajszál sem eshetik le fejünkről a te akaratod nélkül; s valamint az örömet és áldást a te jobb karod osztogatja nekünk, úgy a csapást is, mely lever, s mely alatt feljajdulunk, a te atyai kezed méri reánk.

Atyánk! örök szeretet! a te akaratoddal jött e házra is e csapás, borult fölé a gyász, s fordult siralomra annak örömeneke! Óh hajolj alá a kesergőkhöz, kik itt maradtak árván az élet háborgó tengerén. Ha szereteted vesszejével sebet ütöttél, fájó, vérző sebet gyermekeid szivén: óh jöjj alá kegyelmed olajágaival, s hints a sebekre hegesztő balzsamot; apaszd el a siró szemeken, szivekben a fájdalom könyforrását, s fakaszd fel helyén szent igéd, ez igaz Gileád-balzsamos kútfejét, melyből a feltámadás édes hite enyhületet-, a viszontlátás édes reménye vigaszt, gyógyulást buzogjon a keserv-tépte keblekbe! Vigasztald meg őket azzal, hogy ha váratlan, hirtelen s ily gyászos úton szólítád is el kedvesüket ez életből, de magadhoz szólítád s

kiragadtad az élet azon nehéz bilincsei közűl, melyekbe, ki tudja, nem-e őt is kínok özönével verte volna a szenvedés; s hogy, jóllehet be nem töltéd életét hosszú napokkal, de hosszas nyomoruság elől megóvtad, megszabadítád s megadtad neki a te üdvezítésednek örömét.

Istenünk! az élet nehéz óráiban is szerető Atyánk! taníts minket e rendkivüli gyászeset által is, — mely oly meggyőzően hirdeti nekünk a szomorú igazságot: „csak egy lépés a köze az életnek és a halálnak“ — taníts a te útaidon járni, mértékletesen, szentűl és igazán élni, életünket becsülni, kedveseinkért munkálkodni, egymást szeretet által boldogítani; taníts minket, hogy magunkat el ne bízzuk, megtérésünket ne halogassuk: hogy így akár hosszas szenvedés, akár hirtelen szerencsétlenség által szakítod meg életünk fonalát, Te benned vetett hittel hajthassuk a halál álmára fejünket, s a Te kegyelmed által örök életre ébredjünk, szent fiadért, a Jézusért. Amen.

Tanító felett.

Igazság és világosság örök kútfeje, mindenható Isten! Hatalmadat hirdeti a fényt sugárzó nap, a meg-megújuló természet, bölcseségedtől nyer új erőt a kutató munkás ész. Tőled jön az áldás a nemes lelkek fáradozásaira, kik a közügy szolgálatára, a felvilágosodás terjesztésére áldozzák a kezeidből nyert talentomokat. Téged illet mindenek előtt a dicsőítés, mikor egy hű munkás koporsója felett visszatekintünk a Te országod építésében hasznosan töltött éveire.

Életnek és halálnak Ura! E ravatalon egy kiszenvedett munkásod fekszik, ki megfáradva a hivatás terhei és a reátört szenvedések ostroma alatt, síri álomra hajtotta fejét. Hálát rebegünk néked, ki őt eddig közöttünk megtartád, mint a zsenge ifjúság oktató vezérét és törekvésében híven gyámolítottad a jóakarat és béketűrésnek lelkével. Te általad erősítve betöltötte tisztét. Buzgóságával a nép előtt járt, vivén mind az Isten házáig nagy örömmel és dicsérettel az örvendező sokaságot. Gyászolva környezi koporsóját a hívek serege, melyet

a szent zsolozsmák zengésével lélekben királyi székedhez vezetett. Könyezve gyűlnek ide a gyermekek, kik gondos kezei alatt nevelkedve gyűjtének lelki kincseket. Életében gyakran tapasztalta ő is a sors változásait, sokat fáradott, tűrt: legyen neki most a sírnak álma édes. Érezte ottan-ottan megpróbáló kezednek ostorát, midőn földi reményeiben csalódott s látta a halálnak pusztító munkáját övéi körében; de hű maradt, Uram! mindvégig hozzád és kötelességéhez. Te benned bizott; hitével és példás életével neked szolgált. Cselekedjél vele az ő hite szerint: leljen nálad lelke örök boldogságot!

Terjeszd ki védő kezeidet utána kesergő családjára. Vigasztald meg özvegyét, árváit azon hitben, hogy kedvesüket a halál révére az igazak áldása kisérte, s azon túl a te országod fogadta lelkét magába. Enyhítsd fájdalmukat azon reménynyel, hogy Te a benned bizók hű gyámola vagy és nem feledkezel el róluk sem.

Te ints végűl mindnyájunkat szent lelked által, hogy hivatásunkat betöltve, igazságban, szeretetben hitünk fejedelmét: az Úr Jézust követve folytassuk földi pályánkat, és így biztató reménynyel szivünkben nyugodtan fogadhassuk a halált. Add, hogy bármikor kelljen bírói széked elé mennünk, lelkünk és számadásunk tiszta legyen és ekép méltóknak találj minket üdvözítő kegyelmedre, a mi Urunk Jézus Krisztusért. Amen.

Lelkész felett.

Mindeneknek alkotója és fentartója, szent Isten! Téged imádunk, hatalmadat hirdetjük még ott is, hol a halálnak diadaljele gyászba öltöztet. A koporsó, melyben egy sorainkból kidőlt vándort adunk át a sírnak, egy munkás élet emlékezetét állítja elénk és hálára indít előtted az áldásért, melyben kötelességének hű betöltése által családját és a közügyet részeltetéd.

Uram! e ravatal, mely köré a részvét gyűjtött minket, szőlődnek egy buzgó munkását, nyájadnak: egy szent gyülekezetnek lelki-

pásztorát fedi el szemeink elől. Karjai, melyek annyiszor tárultak ki áldásra: most fásultan pihennek; ajkait, melyekről oly lelkesítően hangzottak a szent igék: lezárta a halál. Híven fáradozott, míg nappal volt, s az élet estéjén hozzád ment tőlünk, jó Isten, hogy munkájáról számot adjon nálad.

Könyezve borulnak koporsójára kedvesei és fájó szivvel gyászolják a család feledhetlen oszlopát; az özvegy hű férjét, a gyermek a szerető apát. Meghatottan temeti a hívek serege a jó lelkiatyát s így panaszol megnyilt sirja felett a prófétával: „Elesett a mi fejünknek koronája, siralomra fordult a mi örömünk!“

De az igaznak halála felett megenyhül a bánat azon hitben, hogy a ki Krisztusnak szolgált, az, ha meghal is, él. Ő a munkatéren, melyet reája biztál, Uram, a te országod építésére áldozta a reá bizott talentomokat. A szent igékkel, mint fegyverrel harczolt a gonoszság ellen, és ápolta a reményt az igazság végdiadalában. A vallás Mózes vesszője volt kezében, melylyel e bujdosás mezején, az elepedt nép előtt még a szenvedések kemény sziklájából is a vigasztalás forrását fakasztá. Élesztette a béketűrést, a bizodalmat a gondviselésedben, és a híveket bátorítva vezette az igéretföldе: az üdvösség hazája felé. Hivatása, a melynek élt, áldást kér nevére, s nyugodtan engedjük át benne a földnek, a mi a földből vétetett. Nemesb része felett az enyészetnek nincsen hatalma, mert lelked mondja, Uram: „Soha meg nem mozdul, örök emlékezetben leszen az igaz“.

Hála néked, jó Atyánk, kegyelmedért, melylyel titkaidnak hű sáfárát szolgálatában mindvégig kisérted. Erőt adál neki tiszte betöltéséhez; lelki fejedelmének: az Úr Jézusnak példájával bátorítád a megpróbáltatás napjain, hogy hangoztassa az evangeliom igéit alkalmatos és alkalmatlan időben, kicsinyeknek, nagyoknak, szegényeknek és boldogoknak, és ne csak szóval, hanem életével is buzdíthasson nagy nevednek dicsőítésére. Fogadd hálánkat mindazon jóért, melyet az ő lelkes fáradozása által árasztál népedre.

Ő reád támaszkodott, mindenható Isten! te benned bizott, midőn

a családnak s egyházának gondjait hordozá. Ő is látott nehéz napokat, s nem egyszer vérzett szive a ránehezült harczban vett sebektől. Ő is kesergett veszteségek felett, ő is sóhajtott a csalódás keserű poharával ajkain, midőn tapasztalá, hogy az elhintett jó mag nem hull mindig termő földbe: de örömben és bánatban hű és engedelmes gyermeked maradt halálig. Bölcs végzésedből e föld csak ideiglenes hazánk, hol a boldogabb jövendőért küzdünk; csak nevelő-iskola, melyben még homályosan, mintegy tűkör által látunk. Túl a siron alkottad ama dicsőbb világot, hol tökéletes a jónak uralma; hol a harczot a győzelem pálmája és a hitet színről-színre való látás váltja fel. Óh kérünk, fogadd be a mulandóságtól megvált hívedet örök országodba, s midőn itt jó vitézednek kezéből kivetted a fegyvert: add meg neki a hűség koronáját.

Vigasztald meg, jó Atyánk! utána kesergő övéit; enyhítsd fájdalmukat a hit által, melynek szövétnekével ő annyiszor megoszlatá a gyászolókra nehezült bánat éjjelét. Vigasztald meg az árván maradt egyházat, s tedd áldottá a hívek szivében az eltemetett jó pásztor emlékét.

Szentelj meg, Uram, mindnyájunkat a te lelkeddel, hogy lehessünk mi is mindig hívek hozzád és kötelességünkhöz. Sáfárkodjunk buzgón a tőled vett talentomokkal; így ha elhív innét a halál: megáld minket is a föld és üdvösségre vár az ég, a mi Urunk Jézus által. Amen.

Egyházfelügyelő felett.

Mindenható Isten, örök bölcseség! Színed előtt leborulva, hódolattal valljuk, hogy mi csak jövevények és vándorok vagyunk a mulandóság szűk határai között. Te vagy Teremtőnk, Megtartónk és Biránk. Hozzájárulhatatlan világosságban lakozol; dicsőségedet, mint a napnak sugárözönét, nem birják el gyenge szemeink: de alkotó erődnek bizonyságait látjuk mindenütt az égen és a földön. Kezeidnek munkája a kiterjesztett erősség; a te lelked amaz uralkodó törvény, mely kike-

letkor a természetet felkölti téli álmából s az élet megdicsőülését hirdeti az enyészet felett.

A te képed a bennünk gondolkodó, halhatatlan lélek. Néked köszönjük e drága kincset: a hitet, mely mint csillag kalauzol e porhazának homályfedett göröngyös útain ama végczél: a tökéletesség felé. Gondviselésed őrködött mindeddig szentegyházunk felett, s emelte általa diadalra a lelki szabadságot. Te éleszted ebben a buzgóság szent tüzét; támasztasz Mózeseket és Áronokat, kiknek lelkesedése mint lángoszlop vezérli a hívek seregét s egyengeti az útat országodhoz. Tied a hatalom mindazért, a mi boldogít; tied legyen a hála, dicsőség örökké!

De Uram! néked engedelmeskedik, mint a természetben a villám, mely földre veri a felmagasló tölgynek koronáját: úgy az életben a halál is, mely kioltja a szemekben a fényt, megállítja a szivnek dobogását; a család öléről a szeretett gyámolt, a tettek mezejéről a hű munkást, a sereg éléről a győzedelmes vezért a sír hideg hantjai alá temeti.

Atyánk, jó Istenünk! Hol kereshetnénk megnyugvást a halál gondolatán, enyhítő balzsamot a sebre, melyet szeretteink sirjától hozunk el, hanem ha tenálad? ki lesujtasz, de fel is emelhetsz, és a sírnak éjjeléből az új élet fényesb napját támasztod fel! Hozzád térünk most is, midőn ev. egyházunk egy lelkes bajnokát, egyházfelügyelőnket gyászoljuk. Az ő élete — mint folyondárt a fa — emelte a reményt ott, hol a vallás szent ügyéért kellett áldozni; és halála könyüket fakaszt porba esett reményünknek koszorúja felett. Örömmel követtük őt, mikor az egyház lobogója alatt váró nemes harczra hívott; de siralomra fordult a mi örömünk, midőn végbúcsút kell tőle vennünk a sírparton.

Szivünkön bánat fellege borong; de nem zúgolódunk ellened, óh Mindenható! mert bár tanácsod kikutathatatlan, minden határozatod szent. Megnyugszunk végzéseden; Te adtad őt nekünk, Te is vetted el; áldott legyen a Te neved! Hálát rebegünk neked a gon-

dos, jó szívért, a melylyel boldogította családját; a polgárerényekért, melyekkel a közügyeket szolgálta; a törhetlen hűségért, melylyel Sionnak falain: az egyház védelmén őrködött. Te láttad, Uram! mint becsülte meg a tőled vett talentomoknak kettős mértékét, s használta buzgón az emberiség sebeinek orvoslására, nagy nevednek dicsőítésére. Ősvényén az igazság volt iránymutatója, a szeretet útitársa, a hit kebelében az áldozatkészség szent tüzének élesztője; még a nyavalyák ostroma alatt is a te házadhoz való buzgó szerelem emésztette őt.

Áldunk atyai kegyelmedért, melylyel őt pályáján kiséréd, jó törekvéseiben gyámolítád, s erőt adál neki arra, hogy itt a köztiszteletben romolhatlan emléket állítson nevének, és a hivatását jól betöltött lélek nyugalmával fogadhatta a halált.

Legyen áldott közöttünk emlékezete; virraszszon mellette a hálás kegyeletnek ki nem alvó lángja. Legyen az ő élő hite az egyház szolgálatában a hívek előtt lelkesítő példa. A munka mezejéről számadásra szólított lelkének pedig add meg a hűség hervadatlan koronáját: az örök üdvösséget.

Fedezze gondviselő karod a családot, mely kidőlt oszlopát siratja; enyhítsd bánatát a vallás igéivel. Keltsen megnyugovást végzéseden az özvegy és az árvák szivében azon hit, hogy boldogok azok, kik az Úrban halnak meg. Elhunyt kedvesük tőlük eltávozott, de velük lesz a te atyai jóvoltod, s a sírparton megválókat boldog viszontlátással egyesíted egykor az egekben.

Maradjon meg egyházunkon atyai áldásod. Ihlesse meg szent lelked a vezéreket és a népet, hogy mint Krisztusnak jó vitézei, hit-, szeretet- és reményben egyesülve munkálkodjanak az evangeliom szellemének terjesztésén, a világosság, szabadság és igazság országának építésén. Tarts meg mindnyájunkat jóltevő kegyelmedben, szent Fiad, a mi Urunk Jézusért, most és mindörökké. Amen.

II. Sirnál.

1. Gyermek felett.

Életnek és halálnak Ura, jó Atyánk! szemünkben könynyel, szivünkben fájdalommal állunk e megnyilt sir előtt, melybe a szülőknek egy letört reménybimbóját teszszük, hogy az édes anya melengető kebléről a Te szolgád, a halál által leszakasztva, az anyaföld keblén szenderegje szelid álmait. A szülői szeretet puha párnával vetett rengő bölcsejéből, a Te akaratod folytán a halál angyala ide vetett kemény párnájú nyughelyet, ama másik bölcsőbe, mely sötét, hideg ugyan, de mely egy szebb életre rengeti a megtört, gyönge tagokat.

Nem kérdezzük óh Atyánk! miért engedé atyai jóságod ily váratlan vésznek s ily égő fájdalom csapásának nehezedni a szülőkre s házuk népére? miért aludt ki oly korán e kisded életének világa? de megalázódott szivvel hajlunk meg szent akaratod előtt gyarlók mi, kik nem tulajdoníthatunk magunknak jogot, igényt, hogy a Te utaidat megbiráljuk. Tekints alá reánk, óh Mindenható, midőn mélyen illetődött szivvel, a részvét karjain hozzuk eléd a keserű bánattal, veszteséggel sujtott szülőket s kérünk, értesd meg velük, hogy kit siratnak, a sirban meg nem semmisül, mert Te, az élet szenvedés viharai elől az ő keblökről ama mennyei kertész kertjébe ültetéd át, ki maga mondá: engedjétek hozzám jönni a kisdedeket, mert ilyeneké a mennyeknek országa. Add óh mennyei Atyánk! hogy szent, hogy keresztyén hitök az ily nehéz és sujtó megpróbáltatás közepette, *élő* hitnek bizonyuljon, s a kedves gyermek veszte miatt

bánatuk és keservük, mennyei megadás enyhítő harmatától üdülve, ők annál inkább az égiek után hevüljenek; ama égiek után, melyek szemlélésére ez ártatlan, kedves lélek, hőn szerető keblökről elragadtatott. Nyujts, óh! nyujts vigasztalást mennyei Atyánk, a te szent fiad Jézus, a mi Megváltónk nevében! Amen.

2. *Ifjú felett.*

Örökkévaló szent Isten! Téged keres bánatos tekintetünk e bús sirhalmok között, hol a csendet és nyugalmat csak a fájó szivek keserve, jaja zavarja. Ide hoztuk az élet tavaszának egy lehervadt virágát, a szülei szivek lombkoronájának egy elsárgult leveles ágát, melynek virulni, zöldelni, s örömmel és boldogsággal árnyékolni a szülők szivét, lett volna hivatása, ha oly korán le nem töri a halál kimélni nem tudó keze. Ide hoztuk, hogy e megnyilt sír bus éjjelébe, rothasztó mélyébe bocsássuk le, martalékul azt, a mi benne por s így mulandó volt. Ide hoztuk, a Te veteményes kertedbe, hogy letegyük mint rothadandó magot, és Te szent Fiad által támaszsz belőle egykor rothadatlant!

Óh Atyánk! mélyen érezzük e lehervadt ifjú élet sirjánál, hogy a mi földi életünk, testünk, olyan, mint a fű és annak szépsége, mint a mezei virág, de Te megmaradsz mindörökké és a te esztendeidnek vége nincs! Téged imádunk azért, midőn adod az életet, téged imádunk, midőn elveszed azt, mert hiszen ezzel minket, ha hiveid leszünk, magadhoz hívsz! Óh! múljék bár el azért a mi életünk is mint a fűnek virágja, s legyen hamuvá a mi lelkünk sátora, jobb és örökkévaló részünk, a halhatatlan lélek te hozzád költözik, kitől alászállott.

E hittel vigasztald az itt kesergő feleket is, hogy a sötét sirba tekintvén, ne tekintsék azt a megsemmisülés hazájának, hanem annak bús éjéből kisugárzó hit fényénél lássák meg ama túlvilági partokat, hol a halhatatlanság diadalmi zászlaját lobogtatva áll Jézus, a halál meggyőzője, kinek ajkairól az örök élet biztató

szózata kél: „én vagyok a feltámadás és az élet, a ki bennem hisz, ha meghal is él!“

Vigasztald őket, vigasztalj mindnyájunkat szent hitünk azon biztatásával, hogy mint a tavasz virágot hint a sir mohlepte hantjaira, úgy a földi élet lehervadt, kihalt tavasza után, a halhatatlan élet dicső tavasza hinti a hervadás fölé örökké nyiló virágait, a Te hatalmad, s szent fiad a Jézus által! Amen.

3. Középkorú felett.

Felséges Isten! Atyánk a Jézus Krisztusban! Elborult lélekkel hajtjuk meg fejeinket, térdeinket ezen áldozatát váró, néma sírnál, hol az enyészet hideg fuvallata oly fájón érinti, remegteti meg kebleinket, s hozzád tör fel kesergő lelkünk hő imája, midőn egy élete delén állott férfiú (nő) meghidegült porrészeit adjuk át a pornak!

Kegyelmes Atyánk! buzgó könyörgéssel esedezünk hozzád s gyermeki alázattal kérünk Téged, ki megadtad megdicsőült ker. társunk testének, az ő földi küzdelmei után a csendes pihenést a koporsóban, s a nyugalomnak ágyát vetéd meg a halál által e sir mélyében, vedd lelkét is kegyelmedbe, bocsásd meg gyarlóságait, bűneit, és méltasd atyai szeretetedre, hogy mennyei hajlékidba jutva, üdv és boldogság legyen osztályrésze, hűségének méltó jutalma. Atyánk! Te, kilátod a könyűt a szemekben, a fájdalmat a szivekben, hajolj alá a kesergő özvegyhez, könyező árvákhoz, enyhítsd és gyógyítsd vérző szivök sebét mennyei vigasztalásod gyógybalzsamával s erősítsd meg bánatos keblökben azon hitet: hogy Te az özvegyeknek és árváknak édes atyjok vagy, ki nem hagyod el azokat, a kik Téged félnek és utaidon járnak, hanem atyai kegyes gondviseléseddel támogatod az élet utain, letörlöd szemeikről a keserv és bánat könyeit és elhozod számukra a szabadítás óráját, midőn hálát rebegve azt mondják: az Ur javunkra intézett mindeneket!

Minket pedig, kik még az élet világának örvendünk, táplálj

az örök élet és halhatatlanság hitével és reményével, hogy a koporsó és sirnál nem leszen vége életünknek, hanem, ha a halál végét szakasztja is örömeinknek, ujabb és szebb örömök várnak ránk ama jobb hazában; és erősítsd meg szivünket azon meggyőződésben, hogy a temető ugyan sok örömöt, reményt, boldogságot, de minden kínt, fájdalmat, szenvedést is eltemet! S ha majd a halál zörgetni fog sárházunk ajtaján, akkor, reménységünknek erős Istene, adj szárnyakat buzgóságunknak, hogy e sóhaj repüljön elkékült ajkainkról feléd: „Atyám! kezeidbe ajánlom lelkemet, mert Te megváltottál engemet, én igazságomnak erős Istene!“ Amen.

4. Öreg felett.

„Itt a sirhalmok közt állva“ vallást teszünk Atyánk! Te előtted hogy kegyelmed által vagyunk, a mik vagyunk. Egyszersmind magasztalunk, hogy e mi atyánkfiával, kit e sötét koporsó zár, a te kegyelmed nem volt hiábavaló.

Vallást teszünk, hogy Neked tetsző dolgot cselekeszik, ki a hitet megtartja, a szeretet törvényét betölti. Egyszersmind magasztalunk, hogy e mi hitünk sorsosát segítetted, hogy a hitet megtarthassa. Mert, mint a háznak feje, a családnak vezetője elől ment az isteni félelemben, a kegyességben, házanépéről pedig mindenekben gondot viselt. És ki megigérted, hogy az ilyeneknek megadod az élet koronáját, miután lelkét kezeidbe ajánlotta, hadd szedje tetteinek jutalmát Te nálad, Isten! ki vagy a magasságban.

De egyuttal fordítsd kegyelmes arczodat mi felénk is, Atyánk! kik még élünk, mozgunk és benned vagyunk! Legyen a te kegyelmed teljes mi rajtunk is! Azért erősíts, ha gyöngék vagyunk, gyámolíts, ha megfogyatkozunk, serkents, ha meglankadunk. Mindenkori oltalmaddal takarj be, mint egy szent palásttal, onnan felül! Őrködj felettünk! Járj tábort mellettünk angyalaiddal, hogy így akár élünk, akár pedig meghalunk, mindenkor a Tiéid maradjunk szent Fiad, a Jézusban! Amen.

5. Sokat szenvedett felett.

Életnek Ura, jó Atyánk! Im felemelkedik hozzád a te híveid esdő szózata. Most, midőn egy fáradt utas érkezik meg égi házad ajtajához, kérünk, fogadd el őt, s bocsásd be, hogy találjon fáradt teste a megnyilt sirban, lelke a te atyai hajlékidban, nyugodalmat.

Súlyos teherként nehezedett rá az élet kínja és gyötrelme. Megraktad Uram! szenvedésekkel, sóhajtásokkal. Ha csak rövid időre, csak egy órára kellene is bele vettetni az embernek a szenvedés lánggal égő kemenczéjébe, mily szörnyű panaszra nyílnék ajaka, hát a ki éveken át könynyel áztatott nyoszolyában fekszik, kinek testét megraktad fekélyekkel, mennyivel inkább kelhet annak ajakán a panasz szó; a nagy fájdalmak unszolásnak unszolásával kényszerítik esdekelni, hogy szüntesd meg kínos gyötrelmeit, s vedd le válláról a szenvedésnek nehéz keresztviselését.

És ime Uram! meghallgattad. Olyan volt betegsége, hogy a gyógyító füvek balzsama nem tudott rá hatni enyhítőleg. Csak Te szabadíthattad meg őt, óh Isten! óh Isten!

Áldjuk gondviselésedet, hogy azt a szabadító angyalt, a jóltevő halált végre elküldötted hozzá. Abban a bizodalomban, hogy a szörnyű kínokat zúgolódás, panaszszó nélkül szenvedvén, megtartotta hitét, s így mint jó keresztyén megy át a te országodba, kérünk, jó Istenünk! fogadd el őt, nagy szenvedőt, szent fiadért a Jézusért. Amen.

6. Szegény munkás felett.

Uram! egy elfáradt munkásnak hideg porait fedik im e koporsó zárai, az élet nehéz küzdelmeiben elesett test pihentetésére nyilott meg im e sötét sir! Nagy volt vállain a házi gondok terhe,

izzadva kereste kenyerét, gyakran könyhullatásokkal is megkeserítvén azt.

A koporsó mellett, a sötét sir felett, sűrűn hulló könyekkel siratják özvegy élettárs, szegény árvák azt a jó atyát (anyát), ki feláldozó szorgalommal kivánt gondot viselni az övéiről; és most, mikor a munkás kezek már koporsóba zárva nyugalomra vannak összetéve, aggódva kérdezik, hol vegyünk kenyeret?

De oh Isten! Te nálad bőven van az élet kenyeréből! Ha jónak láttad elvenni az atyát (anyát), és hajlékát özvegy és árvák házává tenni, mutasd meg rajtuk kegyelmedet is! Védd, födözd be ez elhagyott, siránkozó feleket, mindenütt jelenvaló s munkálkodó atyai szereteted jeleivel vigasztald meg őket. A jó atya (anya) pedig, a szorgalmas munkás, a ki gondot viselt övéiről, sok fáradalmai után találjon Te nálad nyughelyet.

Mi pedig, halandó társaim, e gyászeseményt úgy vegyük, mint a melylyel int minket az ég, szerezni érdemet Istennél. Látogassuk meg keservében, küzdelmeiben az özvegy s árváknak házát. Ha ezekben gyakorlunk isteni tiszteletet, nyerünk kedvességet az Istennél, a mi Urunk Jézus Krisztus által! Amen.

III.

Alapigék halotti beszédekhez.

1. Gyermekek és ifjak felett: I. Móz. 22, 2; II. Móz. 22, 9; Ruth 1, 20; Birák 2, 25; I. Sám. 1, 27—28; II. Sám. 12, 22—23; II. Sám. 18, 33; II. Kir. 17, 21; I. Krón. 29, 15; Jób 1, 21; Jób 2, 10; Jób 9, 25; Jób 17, 10; Zsolt. 23, 1; Zsolt. 39, 8, Zsolt. 103, 15; Zsolt. 126, 5; Préd. 11, 6; Préd. 12, 1; Ezsaiás 40, 6—7; Ezsaiás 40, 30—31; Ezsaiás 49, 15; Ezsaiás 55, 8; Ezékiel 16, 60; Hoseas 6, 1; Máté 9, 24; Máté 9, 26; 1; Máté 9, 18; Máté 18, 3; Máté 18,

10; Máté 18, 14; Luk. 2, 49; Luk. 7. 13; Luk. 18. 16; Ján. 4, 50; Ján. 13, 7; I. Péter 1, 24—25; I. Péter 5, 6.

2. *Középkoruak felett*: I. Móz. 3, 19; I. Móz. 47, 9; I. Móz. 48, 21; I. Móz. 50, 21; II. Móz. 15, 26; V. Móz. 22, 6; I. Sám. 20, 3; I. Sám. 25, 1; II. Sám. 14, 5; I. Kir. 2, 1—3; II. Kir. 20, 1; I. Krón. 29, 15; Jób 2, 10; Jób 3, 25; Jób 4, 20; Jób 7, 2—3—4; Jób 8, 9; Jób 9, 25; Jób 17—10; Zsolt. 4, 9; Zsolt. 27, 10; Zsolt. 34, 20; Zsolt. 39, 5; Zsolt. 89. 48; Zsolt. 90, 12; Zsolt. 102, 24—25; Zsolt. 112, 6; Zsolt. 146, 9; Példab. 3, 12; Péld. 4, 18; Péld. 10, 7; Péld. 14, 13; Péld. 27, 1; Préd. 7, 1; Préd. 7, 2; Énekek én. 8, 6; Ezsaiás 3, 11; Ezsaiás 25, 8; Ezsaiás 47, 11; Ezsaiás 60, 20; Ezsaiás 62, 4; Jerem. 1, 12; Jerem. 5, 16—17; Jerem. 49, 11; Jerem. sir. 3, 31—33; Jer. sir. 5, 15—17; Ezék. 24, 16; Máté 8, 24—26; Máté 11, 28; Máté 27, 46; Máté 28, 20; Márk. 13, 35; Márk. 16, 3; Luk. 9, 60; Luk. 16, 2; Ján. 11, 11; Ján. 11, 25—26; Ján. 14, 18; Ján. 16, 20; Ján. 19, 30; Ap. csel. 20, 34—35; Ap. csel. 21, 13; Róm. 6, 8; Róm. 8, 38—39; Róm. 14, 7—8; I. Kor. 10, 13; I. Kor. 15, 55—56; II. Kor. 1, 3—4; Filip. 1, 21; Tess. 5, 2—3; I. Timoth. 6, 12; II. Timoth. 4, 7—8; Zsid. 13, 14; Jakab 5, 11; I. Pét. 5, 6—7; Ján. jel. 14, 13; Ján. jel. 20, 12; Ján. jel. 21, 4.

3. *Öregek felett:* I. Móz. 15, 15; I. Móz. 25. 8; I. Móz. 47, 9; III. Móz. 19, 32; V. Móz. 34, 7; I. Kir. 19, 4; Jób 5, 26; Jób 14, 5; Zsolt. 34, 9; Zsolt. 38, 16; Zsolt. 42, 3—4; Zsolt. 71, 9; Zsolt. 90, 10; Zsolt. 91, 16; Zsolt. 119, 96; Péld. 16, 31; Péld. 17, 6; Ezsaiás 38, 1; Ezsaiás 46, 4; Jer. 9, 23—24; Jónás 4, 3; Luk. 2, 29; I. Kor. 15, 20; Ján. jel. 2, 10; Ján. jel. 3, 11; Ján. jel. 14, 13; Zsolt. 29, 6; Ján. 17. 12—13.

FÜGGELÉK.

Az egyház által rendelt vasárnapi és ünnepi szentigék sorrendje.

Advent 1-ső vas.	Ev. Máté 21, 1—9.
	Ep. Róm. 13, 11—14.
Advent 2-ik vas.	Ev. Luk. 21, 25—36.
	Ep. Róm. 15, 4—13.
Advent 3-ik vas.	Ev. Máté 11, 2—15.
	Ep. I. Kor. 4, 1—5.
Advent 4-ik vas.	Ev. Ján. 1, 19—28.
	Ep. Filip. 4, 4—7.
Karácson 1-ső ünn.	Ev. Luk. 2, 1—14.
	Ep. Tit. 2, 11—14.
	Ep. Ezsaiás 9, 5—8.
Karácson 2-ik ünn.	Ev. Máté 23, 34—39.
	Ep. Ap. csel. 6, 8—15.
	Ep. Ap. csel. 7, 55—60.
Karácson ut. v. vas.	Ev. Luk. 2, 33—40.
	Ep. Gal. 4, 1—7.
Ujév napján	Ev. Luk. 2, 21.
	Ep. Tit. 3, 4—7.
Ujév ut. v. vas.	Ev. Máté 2, 13—18.
	Ep. I. Pét. 4, 12—19.
Vizkereszt ünn.	Ev. Máté 2, 1—12.
	Ep. Ezsaiás 60, 1—6.
Vizkereszt ut. 1-ső v.	Ev. Luk. 2, 41—52.
	Ep. Róm. 12, 1—5.
Vizkereszt ut. 2-ik v.	Ev. Ján. 2, 1—11.
	Ep. Róm. 12, 6—16.
Vizkereszt ut. 3-ik v.	Ev. Máté 8, 1—13.
	Ep. Róm. 12, 17—21.
Vizkereszt ut. 4-ik v.	Ev. Máté 8, 23—27.
	Ep. Róm. 13, 8—10.
Vizkereszt ut. 5-ik v.	Ev. Máté 13, 24—30.
	Ep. Koloss. 3, 12—17.
Vizkereszt ut. 6-ik v.	Ev. Máté 17, 1—9.
	Ep. I. Kor. 1, 26—31.
Hetvened vasárnap	Ev. Máté 20, 1—16.
	Ep. I. Kor. 9, 24—27.
Hatvanad vasárnap	Ev. Luk. 8, 4—15.
	Ep. II. Kor. 11, 19—12, 9.
Ötvened vasárnap	Ev. Luk. 18, 31—43.
	Ep. I. Kor. 13, 1—13.
Bőjt 1-ső vas.	Ev. Máté 4, 1—11.
	Ep. II. Kor. 4, 1—10.
Bőjt 2-ik vas.	Ev. Máté 15, 21—28.
	Ep. I. Thess. 4, 1—8.
Bőjt 3-ik vas.	Ev. Luk. 11, 14—28.
	Ep. Efez. 5, 1—11.
Bőjt 4-ik vas.	Ev. Ján. 6, 1—15.
	Ep. Gal. 4, 21—31.
Bőjt 5-ik vas.	Ev. Ján. 8, 46—59.
	Ep. Zsid. 9, 11—15.
Virágvasárnap	Ev. Máté 21, 1—9.
	Ep. Filipp. 2, 5—11.
Nagypénteken	Ev. Ján. 19, 16—30.
	Ep. Ezsaiás 53, 5—10.
Husvét I-ső ünn.	Ev. Márk 16, 1—8.
	Ep. I. Kor. 5, 6—8.
Husvét 2-ik ünn.	Ev. Luk. 24, 13—35.
	Ep. Ap. csel. 10, 34—41.
Husvét ut. 1-ső vas.	Ev. Ján. 20, 19—23.
	Ep. I. Ján. 5, 4—10.

Husvét ut. 2-ik vas. Ev. Ján. 10, 11—16.
Ep. I. Pét. 2, 21—25.
Husvét ut. 3-ik vas. Ev. Ján. 16, 16—23.
Ep. I. Pét. 2, 11—20.
Husvét ut. 4-ik vas. Ev. Ján. 16, 5—15.
Ep. Jak. 1, 16—21.
Husvét ut. 5-ik vas. Ev. Ján. 16, 23—30.
Ep. Jak. 1, 22—27.
Áldozó csütörtök. Ev. Márk. 16, 14—20.
Ep. Ap. csel. 1, 1—11.
Husvét ut. 6-ik vas. Ev. Ján. 15, 26—16—4.
Ep. I. Pét. 4, 7—11.
Pünkösd I-ső ünn. Ev. Ján. 14, 23—31.
Ep. Ap. csel. 2, 1—13.
Pünkösd II-ik ünn. Ev. Ján. 3, 16—21.
Ep. Ap. csel. 10, 42—48.
Sz.-Hároms. vas. Ev. Ján. 3, 1—15.
Ep. Róm. 11, 33—36.
Sz.-Hároms. u. 1-ső v. Ev. Luk. 16, 19—31.
Ep. I. Ján. 4, 16—21.
„ „ 2-ik v. Ev. Luk. 14, 16—24.
Ep. I. Ján. 3, 13—18.
„ „ 3-ik v. Ev. Luk. 15, 1—10.
Ep. I. Pét. 5, 6—11.
„ „ 4-ik v. Ev. Luk. 6, 36—42.
Ep. Róm. 8, 18—23.
„ „ 5-ik v. Ev. Luk. 5, 1—11.
Ep. I. Pét. 3, 8—15.
„ „ 6-ik v. Ev. Máté 5, 20—26.
Ep. Róm. 6, 3—11.
„ „ 7-ik v. Ev. Márk 8, 1—9.
Ep. Róm. 6, 19—23.
„ „ 8-ik v. Ev. Máté 7, 15—23.
Ep. Róm. 8, 12—17.
Sz.-Hároms. u. 9-ik v. Ev. Luk. 16, 1—9.
Ep. I. Kor. 10, 6—13.
„ „ 10-ik v. Ev. Luk. 19, 41—48.
Ep. I. Kor. 12, 1—11.
„ „ 11-ik v. Ev. Luk. 18, 9—14.
Ep. I. Kor. 15, 1—10.
„ „ 12-ik v. Ev. Márk. 7, 31—37.
Ep. II. Kor. 3, 4—9.
„ „ 13-ik v. Ev. Luk. 10. 23—37.
Ep. Gal. 3, 15—22.
„ „ 14-ik v. Ev. Luk. 17, 11—19.
Ep. Gal. 5, 16—24.
„ „ 15-ik v. Ev. Máté 6, 24—34.
Ep. Gal. 5, 25—6, 10.
„ „ 16-ik v. Ev. Luk. 7, 11—17.
Ep. Efez. 3, 13—27.
„ „ 17-ik v. Ev. Luk. 14, 1—11.
Ep. Efez. 4, 1—6.
„ „ 18-ik v. Ev. Máté 22, 34—46.
Ep. I. Kor. 1, 4—9.
„ „ 19-ik v. Ev. Máté 9, 1—8.
Ep. Efez. 4, 22—28.
„ „ 20-ik v. Ev. Máté 22, 1—14.
Ep. Efez. 5, 15—21.
„ „ 21-ik v. Ev. Ján. 4, 47—54.
Ep. Efez. 6, 10—17.
„ „ 22-ik v. Ev. Máté 18, 23—35.
Ep. Filipp. 1, 3—11.
„ „ 23-ik v. Ev. Máté 22, 15—22.
Ep. Filipp 3, 17—21.
„ „ 24-ik v. Ev. Máté 9, 18—26.
Ep. Koloss. 1, 9—14.
„ „ 25-ik v. Ev. Máté 24, 15—28.
Ep. I. Thess. 4, 13—18.
„ „ 26-ik v. Ev. Máté 25, 31—46.
Ep. II. Thess. 1, 3—10.
„ „ 27-ik v. Ev. Máté 25, 1—13.
Ep. II. Pét. 3, 3—13.

Liturgikus énekrész.

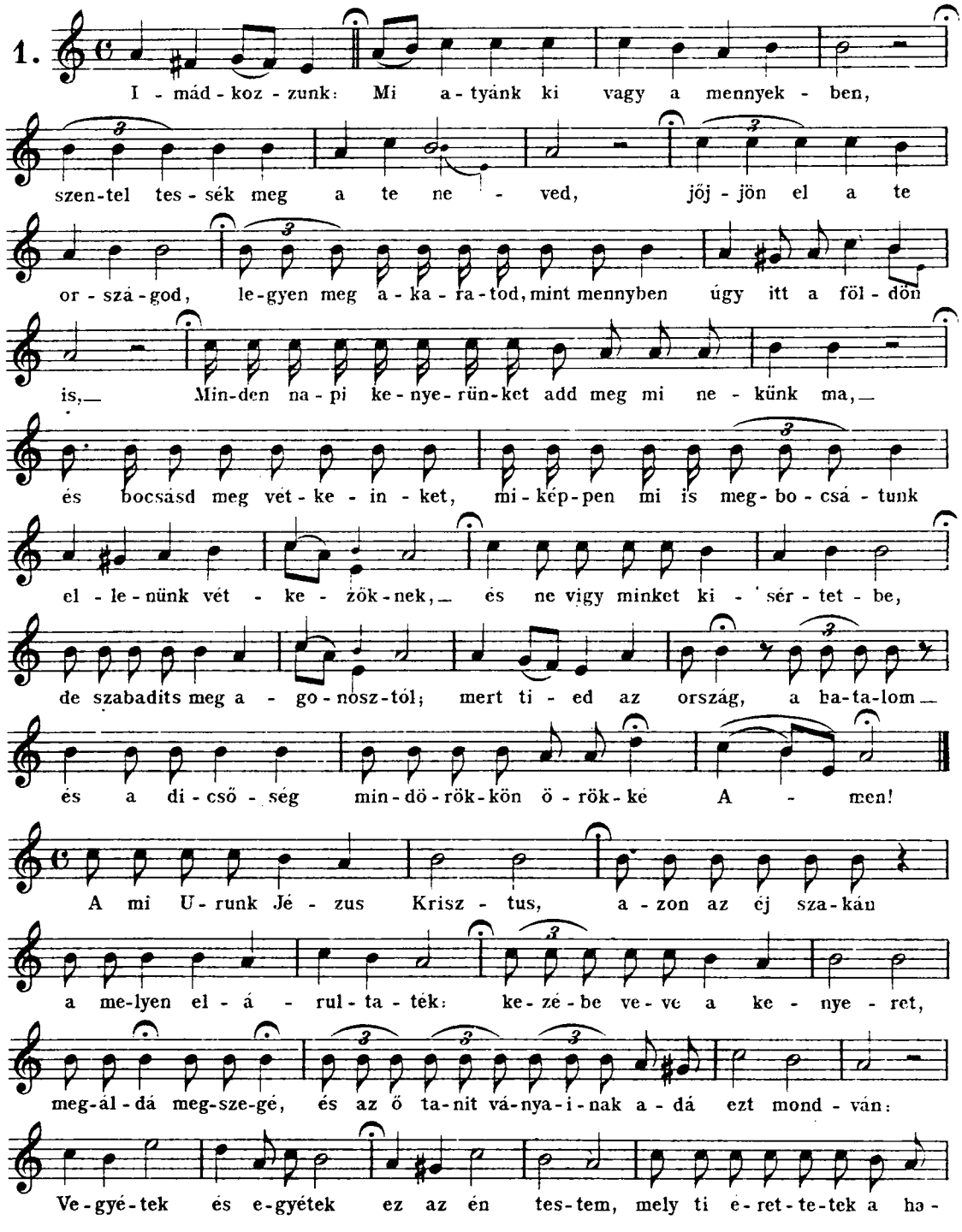

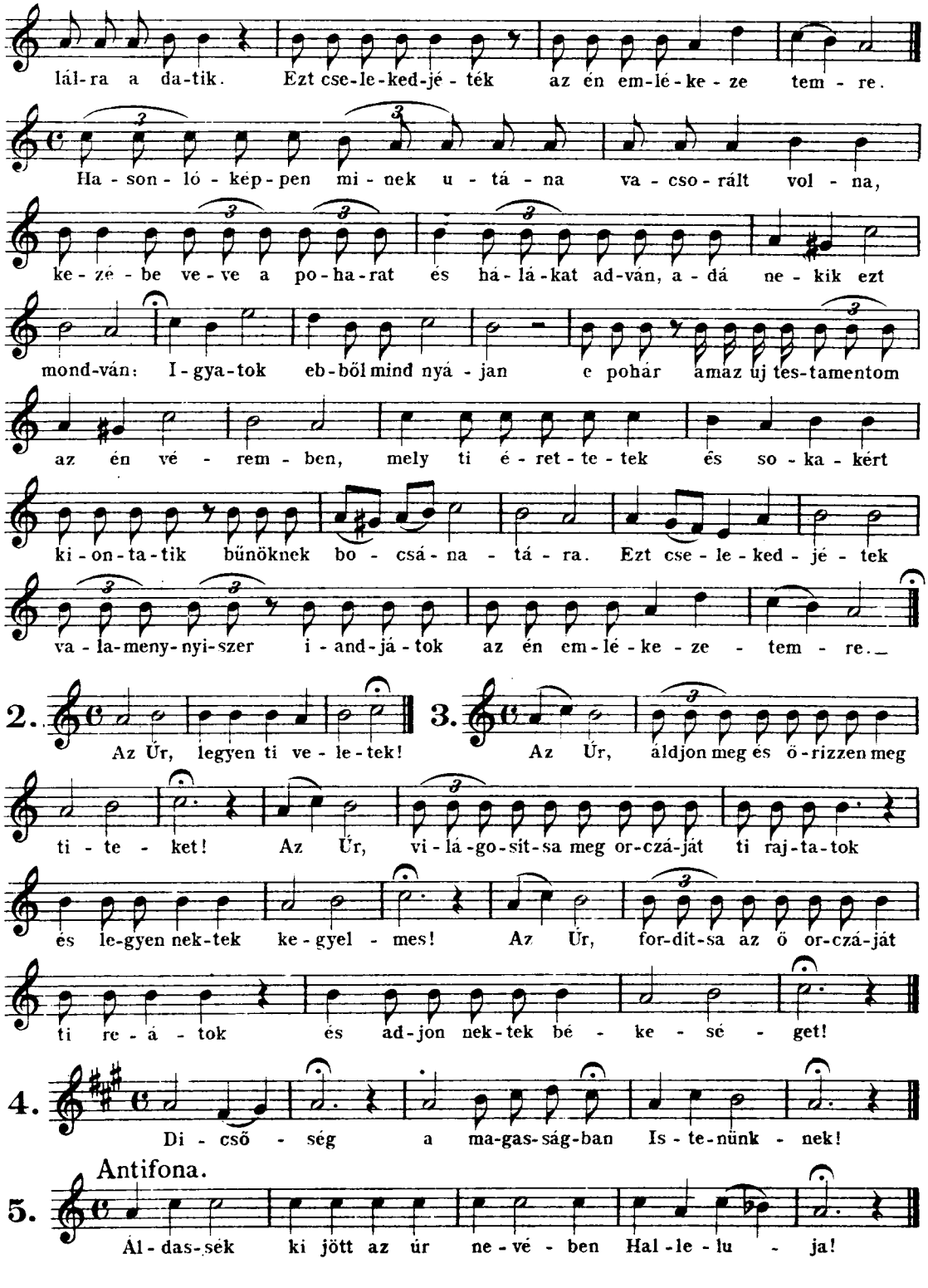
lál-ra a da-tik. Ezt cse-le-ked-jé-ték az én em-lé-ke-ze tem-re.
Ha-son-ló-kép-pen mi-nek u-tá-na va-cso-rált vol-na,
ke-zé-be ve-ve a po-ha-rat és há-lá-kat ad-ván, a-dá ne-kik ezt
mond-ván: I-gya-tok eb-ből mind nyá-jan e pohár amaz új tes-tamentom
az én vé-rem-ben, mely ti é-ret-te-tek és so-ka-kért
ki-on-ta-tik bűnöknek bo-csá-na-tá-ra. Ezt cse-le-ked-jé-tek
va-la-meny-nyi-szer i-and-já-tok az én em-lé-ke-ze-tem-re.
2. Az Úr, legyen ti ve-le-tek!
3. Az Úr, áldjon meg és ő-rizzen meg
ti-te-ket! Az Úr, vi-lá-go-sit-sa meg or-czá-ját ti raj-ta-tok
és le-gyen nek-tek ke-gyel-mes! Az Úr, for-dit-sa az ő or-czá-ját
ti re-á-tok és ad-jon nek-tek bé-ke-sé-get!
4. Di-cső-ség a ma-gas-ság-ban Is-te-nünk-nek!
Antifona.
5. Ál-das-sék ki jött az úr ne-vé-ben Hal-le-lu-ja!